

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català

LLIBRE 2.
El país, la cultura
i la memòria

Testimonis
Parlamentaris, 40

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català

LLIBRE 2.

El país, la cultura i la memòria

Barcelona, 2017

Gispert i Català, Núria de, 1949- autor

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català. – (Testimonis parlamentaris ; 38, 40)

Conté: [Llibre 1]. La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir -- Llibre 2. El país, la cultura i la memòria

ISBN 9788439394198 (volum 1). – ISBN 9788439396000 (volum 2)

I. Catalunya. Parlament II. Títol III. Col·lecció: Testimonis parlamentaris ; 38, 40

1. Catalunya. Parlament – Història – S. XXI – Fonts 2. Discursos de circumstància – Catalunya 3. Discursos catalans

32Gispert i Català, Núria de(042.5)

Primera edició

Barcelona, novembre del 2017

Col·lecció Testimonis Parlamentaris, 40

© Parlament de Catalunya

Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona

Tel. 933 046 635 · Fax 933 046 636

www.parlament.cat

A/e: edicions@parlament.cat

© de la fotografia: Miquel González

Disseny: TriasQuodDesign

ISBN: 978-84-393-9600-0

DL: B.21760-2017

Taula

Pròleg	13
Societat, justícia i ciutadania	15
Inauguració de la 6a edició de la Catalunya Model de Nacions Unides (C'MUN 2011)	17
Celebració del Dia Internacional del Poble Gitano	19
Inauguració de la Jornada «El consentiment informat al Codi civil de Catalunya»	22
Inauguració de la Jornada «Justícia i societat: a la recerca del diàleg perdut»	24
Lliurament del Premi Solidaritat 2011	27
Celebració del Dia Mundial de les Malalties Minoritàries	30
Inauguració de la Jornada «Identitat i harmonia interconfessional i social»	33
Inauguració de la simulació parlamentària del Projecte educatiu europeu jesuïta	35
Inauguració de la Jornada «Ampliant els límits de la ciutadania europea: la Iniciativa Ciutadana Europea (ICE)»	37
Intervenció al Ple estudiantil	39
Xerrada sobre «La solidaritat, recepta per a sortir de la crisi»	41
Inauguració de la II Trobada Interreligiosa Iberoamericana	45
Lliurament de les medalles i plaques Josep Trueta al mèrit sanitari	47
Commemoració del centenari del guiatge i l'escoltisme femení	49
Celebració del vint-i-cinquè aniversari de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia	51
Presentació del IV Recull d'informes del Fòrum SD de Catalunya	53
Taula rodona sobre corrupció	55
Presentació del llibre <i>703 preguntes, 703 respostes, l'odissea del càncer de mama</i> , de Jordi Estapé i Tània Estapé	58
Lliurament dels VII Premis Solidaris ONCE Catalunya	60
Inauguració del IV Congrés del Tercer Sector Social	62
Inauguració de la XXIII Jornada del Consell Català del Moviment Europeu	65
Commemoració del Dia Internacional contra l'Homofòbia	68
Inauguració de la II Jornada Conviure a Catalunya	70
Inauguració de la Jornada «25è aniversari de la Convenció sobre els Drets de l'Infant: Reptes per a Catalunya i avaluació d'impacte en la infància»	72
Cloenda de l'XI Assemblea de Delegats de la Unió de Pagesos	74
Celebració del Dia de la Justícia	77

Cloenda de les jornades amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de les sindicatures locals a Catalunya	79
Conferència «Ser en el món polític amb esperança»	82
Cultura.	85
Presentació del llibre <i>L'arxiu parroquial de Gandesa</i> , d'Anton Monner	87
Commemoració de l'Any Internacional de la Química	89
Lliurament dels Premis Miramar a la creativitat audiovisual	91
Presentació del llibre <i>Un codi per al Dret civil de Catalunya: idealisme o pragmatisme? Estudis en commemoració del 50è aniversari de la Compilació</i>	93
Cloenda de l'exposició «Gaudí: la Sagrada Família de Barcelona. Art, ciència i espiritualitat»	96
Lectura del <i>Llibre de Sinera</i>	98
Celebració del trentè aniversari de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals	99
Cloenda del norantè aniversari de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona	101
Commemoració del Dia Internacional de la Llengua Materna	103
Lliurament del trenta-quatrè premi Sant Joan de literatura catalana	106
Lliurament del vuitè premi Quim Regàs de periodisme	108
Arribada de la Flama del Canigó	110
Tradició, referents i memòria	113
Lliurament de la Clau de Barcelona al Molt Honorable Senyor Joan Rigol	115
Lliurament del XXIX Premi Montseny de poesia	117
Festa d'acollida als actes de beatificació d'Anna Maria Janer	121
Presentació del llibre <i>Josep Suñol i Garriga. Viure i morir per Catalunya</i> , de Jordi Badia	123
Pregó de Nadal	126
Homenatge a les víctimes del terrorisme en el vint-i-cinquè aniversari de l'atemptat de l'Hipercor	131
Parlament de benvinguda a la Mare de Déu de la Riera	133
Presentació de la publicació <i>Diari d'un fejecista tonenc. Sebastià Buxaderas Roqueta (octubre de 1937 - abril de 1938)</i>	135
Commemoració del finiment de la Segona Guerra Mundial	137
Salutació a la conferència «Andreu Nin, una vida al servei de l'emancipació social i nacional», pronunciada per Pelai Pagès	139
Inauguració del setantè aniversari del traspàs del doctor Francesc d'Assís Vidal i Barraquer (1943-2013)	141
Cloenda de l'Any Joana Raspall	143
Commemoració del Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust	144
Commemoració del setanta-cinquè aniversari de l'exili republicà	147
Pòrtic del llibre <i>La guerra no era cap joc</i> , d'Enric Alfonso	150
Homenatge al doctor Josep M. Font Rius	151
Pròleg del llibre <i>Viure, conviure... ésser! a Catalunya (1938-2014)</i> , de Guiomar Amell	153
Pròleg de la reimpressió del llibre <i>El dret públic català. Les institucions a Catalunya fins al decret de Nova Planta</i> , de Víctor Ferro Pomà	155

Dones i talent femení	157
Article: «Un 8-M cotidiano»	159
Inauguració de la taula rodona «La dona en les telecomunicacions i la societat de la informació», amb motiu del Dia Mundial de les Telecomunicacions, Internet i la Societat de la Informació	161
Conferència «Dona, funció pública i política. La meua trajectòria»	164
Lliurament dels Premis Fundació Internacional de la Dona Emprenedora 2013	169
Inauguració de la Jornada «La riquesa de l'intangible. La revolució col·laborativa»	171
Commemoració del Dia Internacional de les Dones	174
Commemoració del desè aniversari de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere	177
Lliurament del Premi ICIP Constructors de Pau 2014 a la Women's International League for Peace and Freedom	180
Commemoració del Dia Internacional de les Dones	182

Pròleg

El llibre que teniu a les mans, integrat a la col·lecció «Testimonis Parlamentaris», és la segona part —i darrera— de les *Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català*, una tria extensa de discursos i altres escrits de la presidenta Núria de Gispert al llarg de les dues legislatures, la novena i la desena, en les quals va tenir la responsabilitat de presidir el Parlament de Catalunya.

El primer dels volums —el número 38 de la col·lecció, titulat *La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir*— recull cronològicament intervencions que, per la seva naturalesa o per les circumstàncies en què es van desenvolupar, tenen un marcat contingut polític i es refereixen als reptes polítics i nacionals de Catalunya. És fruit i reflex, per tant, de l'excepcionalitat del període històric viscut, marcat pel col·lapse de la Catalunya autonòmica en un entorn de crisi social i econòmica profunda i incisiva.

En canvi, aquest segon volum, amb el títol *El país, la cultura i la memòria*, recull discursos i escrits que, tot i els seus diferents continguts i registres, són l'expressió d'una continuïtat institucional, d'una normalitat en les tasques que successivament han anat assumint els presidents del Parlament, els quals, en l'exercici del seu rol de segona autoritat del país, han desplegat sempre una activitat institucional i protocol·lària densa i diversa. I ho han fet en justa reciprocitat amb una societat que recorda, pateix, celebra i projecta, però sobretot que vol expressar i compartir la seva vitalitat.

Per això, al llarg d'aquest llibre podrem posar en valor l'activitat de la presidenta Núria de Gispert, oberta a tots els fronts, àmbits i sensibilitats, i coherent amb la seva opció per un Parlament proper i receptiu a les dinàmiques i a les demandes cíviques. Per a assolir aquesta fita, hem volgut sistematitzar temàticament el llibre i, així, facilitar-ne la consulta i la lectura. Per aquest motiu, consta de quatre apartats: «Societat, justícia i ciutadania», «Cultura», «Tradició, referents i memòria» i «Dones i talent femení». S'imposa un advertiment, però: precisament per l'heterogeneïtat del material que conté, i tot i la seva divisió en apartats, en el llibre hi haurà salts temàtics equiparables al vertigen dels esdeveniments de les dues legislatures cobertes. Espero que el lector hi sigui comprensiu.

S'han mantingut els criteris d'edició triats per al primer volum, amb l'objectiu de preparar els textos per a una lectura més fàcil i fruitosa. A aquest efecte, per regla general s'han omès salutacions i comiats protocol·laris, interpellacions directes a l'auditori i el recurs a anècdotes que desviessin l'atenció del missatge real de les paraules pronunciades. A més, hem volgut estalviar al lector reiteracions, motivades, singularment, per la voluntat de la presidenta de fer pedagogia del sentit del parlamentarisme català i del simbolisme del Palau del Parlament.

Hem de ser conscients que, d'altra banda, qui rep l'encàrrec de fer una antologia o recull ha d'acceptar que pot ser injust, en descartar discursos, col·lectius i missatges que tal vega-

da s'hi haurien hagut d'incloure. De fet, qualsevol tria personal resulta qüestionable. I assumeixo que hauré sacrificat textos importants d'una manera injusta i que alguns temes, personatges i idees no seran presents en els volums, per criteris fins a cert punt discrecionals, com el que m'ha menat a no reiterar discursos pronunciats en el marc d'actes que es repetien periòdicament, normalment relacionats amb efemèrides i dies internacionals. En tot cas, confio que el conjunt que conformen aquests dos volums ajudarà a compendiar el pensament i les preses de posició públiques de la primera dona presidenta del Parlament, fixats en la multitud d'actes institucionals i protocol·laris en què ha intervingut, al Palau del Parlament i arreu del país, i, de retruc, permetrà valorar-ne la dimensió política i humana.

De ben segur que el lector podrà apreciar com, en un entorn de profunda crisi, els dos volums de les *Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català*, i sobretot aquest segon, emeten un missatge nítid de superació, de convivència, d'excel·lència, d'autoestima col·lectiva i de confiança en la força de la societat civil. Els textos publicats estan impregnats d'idees i de formes del personalisme comunitari, que té com a correlats forçosos el sentiment fratern, el diàleg i el civisme. També hi és ben present el clam per a una societat paritària, creativa i diversa, en què s'expressi plenament el talent de dones i homes.

No puc estar-me d'expressar l'orgull i l'agraïment que sento per haver acompanyat la presidenta durant el quinquenni que ha representat el tram final de la seva carrera i, també, la culminació de la seva trajectòria de servei públic, desenvolupada en l'Administració, en el Govern de la Generalitat i, finalment, en el Parlament de Catalunya. De primera mà, n'he pogut copsar la proximitat, la capacitat d'escolta, la manca de prejudicis, la disponibilitat, l'afabilitat, la responsabilitat i, sobretot, el sentit institucional, que defuig una visió sectària de la realitat i de la política. Tot aquest tarannà ha impregnat el fer i el dir de la presidenta Núria de Gispert, i és just i necessari deixar-ne constància.

Van ser gairebé cinc anys de treball transcorreguts en un lloc emblemàtic, immersit en una maquinària, l'Administració parlamentària, que funcionava i funciona molt bé, llavors sota la batuta de la secretària general Imma Folchi, brillant i sensible. Ha estat un treball i un recorregut que he fet acompanyat del Josep Lluís, la Chantal i la Jaël, membres del Gabinet de Presidència, i dels servidors públics de les àrees de Secretaria de Presidència, de Protocol i de Comunicació, liderats per Núria Malagelada, Eduard Triay i Pep Escudé, respectivament. De totes i tots ells puc dir, amb perenne gratitud, que n'he après molt.

Acabo aquest pròleg manllevant el desig que tanca l'últim discurs contingut en aquest llibre, i que expressa el fil conductor i el *leitmotiv* de la carrera política i de servei públic de la dona d'Estat, possibilista i audaç, institucional i propera, per a qui he tingut el goig de treballar: que, entre totes i tots, sapiguem bastir i bastim una Catalunya paritària, digna, avançada, lliure i justa!

Xavier Armengol González-Rothvoss

Cap del Gabinet de Presidència de la novena i desena legislatures

Societat, justícia i ciutadania

Inauguració de la 6a edició de la Catalunya Model de Nacions Unides (C'MUN 2011)

Palau del Parlament, 6 d'abril de 2011

Us adreçava, a l'inici d'aquest acte, unes paraules de benvinguda a Catalunya i a la seu del Parlament amb motiu de la inauguració d'una nova jornada —la sisena— del Catalonia Model United Nations (C'MUN). No hi ha dubte que el fet que vulgueu visitar el Palau del Parlament i que hi celebrem un acte formal d'inauguració comença a ser una tradició que acollim de molt bon grat i encoratgem.

Us trobeu a la capital d'un país, Catalunya, amb una clara vocació internacional i a favor dels drets humans, des de les assemblees de pau i treva, al segle XI, fins al preàmbul de l'Estatut d'autonomia, en què es declara solemnement que «Catalunya, des de la seva tradició humanista, afirma el seu compromís amb tots els pobles per a construir un ordre mundial pacífic i just».

Per aquest motiu, ens alegra que molts joves hagueu respost positivament la convocatòria d'enguany del C'MUN, sota el lema «Posa't al lloc dels altres. Fes que la teva veu arribi a les Nacions Unides».

Aquest lema conté un doble missatge molt adequat. En primer lloc, «Posa't al lloc dels altres» és una exhortació explícita al diàleg —en què resulta tan important poder parlar com saber escoltar—, a la solidaritat i, sobretot, a l'empatia, entesa com la capacitat d'entendre la posició dels altres i de viure com a propis els seus sentiments.

Hem d'esdevenir altaveus de les Nacions Unides a casa nostra, i contribuir així a difondre una consciència global i a propagar valors universals, per tal que impregnin la vida quotidiana i la gestió dels afers públics.

Posar-se al lloc dels altres és una bona recepta perquè les relacions interpersonals, al si de la comunitat i a l'àmbit global, discorrin pel camí de l'acord i de la construcció d'un futur millor. L'alternativa és ben negativa, perquè comporta tancament, egoisme, incomunicació, apatia. Al nostre món hi fan falta molts ponts que uneixin i menys barreres que separin.

S'ha cantat en alguna ocasió l'ideal de la Mediterrània com «un pont de mar blava que agermani pells i vides diferents». Aquest també hauria de ser el nostre objectiu —el dels governants i el dels ciutadans i ciutadanes— per al món: que tot ell sigui un pont de mar blava i de terres de múltiples colors on es visqui fraternalment i on imperin la solidaritat i el respecte. La tecnologia hi pot ajudar, si serveix per a difondre coneixement i complicitat per a un món millor.

«Fes que la teva veu arribi a les Nacions Unides» és l'altra part del vostre lema. És un missatge ben clar i entenedor, però convindria completar-lo: també hem de fer que la veu de les Nacions Unides arribi a les nostres societats. Hem d'esdevenir, individualment o mitjançant la nostra participació en entitats com l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya (ANUE), altaveus de les Nacions Unides a casa nostra, i contribuir així a difondre una consciència global i a propagar valors universals, per tal que impregnin la vida quotidiana i la gestió dels afers públics. Aquell lema tan estès que és «pensar globalment i actuar localment» pren aquí una vigència i un sentit plens.

Els que creiem en la condició humana no tenim més remei que ser optimistes. Els reptes que té plantejats la comunitat internacional són formidables; la potencialitat humana, també, si tothom es disposa a contribuir a la construcció d'un món millor.

S'ha fet molt en el camí costerut cap a la dignitat de les persones i dels pobles. Qui ho negui s'equivoca, i s'equivoca molt, o distorsiona greument la realitat. Però tampoc no pot negar-se que encara queda molt camí per recórrer, i que és urgent fer-ho, per a arribar a aquell ideal de «ciutat fraternal» que preconitzava Jacques Maritain, filòsof que tant va influir en la Declaració universal dels drets humans: una «ciutat fraternal» on, finalment, l'ésser humà serà «lliure de la misèria i de la servitud».

Podrem convenir fàcilment que, per a assolir aquesta fita, disposem d'una recepta que compromet els governs i interpella les ciutadanes i els ciutadans conscients i compromesos, una recepta que té tres ingredients: l'enfortiment dels mecanismes de cooperació al foment de la pau i al desenvolupament; la difusió del valor de la fraternitat i d'una visió cosmopolita, que ens fan viure com cal, i l'afavoriment d'una diplomàcia efectiva i transparent al servei de la pau.

Tot això està escrit en l'ADN d'aquesta ONU dels joves, tal com apareix qualificada la C'MUN en algun document. Una C'MUN que aspira a un món jove, per al qual cal treballar amb illusió, amb energia, amb capacitat d'innovar i de superar-se, i amb optimisme, perquè els que creiem en la condició humana no tenim més remei que ser optimistes. Els reptes que té plantejats la comunitat internacional són formidables; la potencialitat humana, també, si tothom es disposa a contribuir a la construcció d'un món millor.

Jean Monnet, un dels pares fundadors d'Europa, afirmava que «res no és possible sense els homes, però res no és durador sense les institucions». Per això, tot i les mancances i limitacions, hem de reivindicar el sistema de les Nacions Unides, i també impulsar i acollir positivament totes les actuacions que contribueixin a difondre'n el coneixement. Però, sobretot, tenim necessitat d'un humanisme militant i expansiu per a un món amb valors, digne i habitable, on siguin efectius els valors de la universalitat, la pluralitat, el diàleg, el treball, l'empatia i la convivència.

Estic convençuda que tots vosaltres sintonitzeu amb aquest clam, perquè ha estat el fil conductor de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya al llarg de la seva llarga i meritòria trajectòria, o que heu enfocat els estudis i la futura dedicació professional amb una clara visió universalista. Gràcies pels vostres esforços, pel vostre compromís personal i pel vostre testimoni!

Celebració del Dia Internacional del Poble Gitano

Palau del Parlament, 8 d'abril de 2011

En primer lloc, vull felicitar-vos, com a presidenta del Parlament, pel fet de celebrar aquí el Dia Internacional del Poble Gitano. Commemorem enguany el quarantè aniversari del primer Congrés Mundial Romaní, que tingué lloc a Londres, i en el qual es van instituir la bandera i l'himne del poble gitano. També se celebren els vint anys de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic), conformada actualment per més de setanta entitats. Desitgem que pugui arribar a tenir al seu entorn tots els gitanos i gitanes que viuen a Catalunya.

Destacaria la roda vermella de la vostra bandera, perquè té una significació molt especial per a tots vosaltres: representa la vostra voluntat de fer el camí desigual, llarg i costerut cap a la llibertat, cap a la vostra realització personal i col·lectiva. Voleu fer un camí que mai no s'acabarà, que té alts i baixos, però que val la pena transitar. Us desitjo molta sort i moltes jornades ben tranquil·les en aquest vostre viatge.

Podríem caure en el parany d'incloure el fet gitano en el cercle viciós de marginalitat, resistència, victimisme i gueto. Hi ha una altra opció, definitivament millor: que entreu en el cercle virtuós de la proactivitat, del protagonisme cívic, de la participació social.

Una diada internacional com la vostra és un moment de reivindicació, però, sobretot, d'afirmació del que un és. Conformeu la minoria més gran de la Unió Europea: abans parlàvem d'uns dotze milions de ciutadans d'ètnia gitana que viviu a Europa, vuitanta mil dels quals a Catalunya.

Podríem caure en el parany d'incloure el fet gitano en el cercle viciós de marginalitat, resistència, victimisme i gueto dels qui se senten o puguin sentir-se desplaçats del nucli de la societat, o directament fora del sistema. Hi ha una altra opció, definitivament millor: que entreu en el cercle virtuós de la proactivitat, del protagonisme cívic, de la participació social. Ens l'han mostrada la Noemí, la Raquel, la Jessica i en David, que ens han ofert els seus testimonis joves i ens han parlat de la seva participació, de la seva experiència i, sobretot, de l'empenta i la il·lusió que marquen la seva vida i la seva manera de fer, i que donen un alè d'esperança. Tots quatre demostren que l'educació és una manera de tenir aquella llibertat que la roda vermella de la vostra bandera us dona. Per això, reclamen que els pares i els *tios* gitanos facin que els nens i les nenes puguin estudiar.

Una diada internacional com la vostra és moment de festa i de record. És un estímul per a seguir endavant, però també un advertiment sobre el que no podem tolerar que es produeixi sota cap concepte. La línia de la convivència és molt fràgil: costa molt poc tren-

car-la. Reconstruir-la, en canvi, podria esdevenir una tasca impossible. Tots estem molt interessats a enfortir la cohesió, a augmentar la qualitat de vida de tothom. Per això, té molta raó el comissari europeu d'Inclusió quan fa poc va concloure que la situació dels gitanos no és un afer d'interior, sinó que es tracta d'un afer de benestar social i de ciutadania. Som un poble, som un país, un país més plural i variat. Cal reconèixer l'aportació que hi fan les dones i els homes gitanos.

L'exposició fotogràfica titulada *Com tu*, que acabem d'inaugurar i que ha estat organitzada per la Fagic dintre del projecte «La memòria democràtica de la discriminació gitana», pretén combatre tòpics, reivindica les aportacions positives del fer i el ser gitano en la societat catalana i, en definitiva, fa un autèntic clam per la igualtat. Abans de res, i sobretot, som persones que aspirem a fer una comunitat i a conviure.

Vull destacar-ne dos plafons. Un d'ells, «Homes com tu», ens fa parar atenció en els homes importants que hem tingut en el poble gitano, fins i tot un premi Nobel molt considerat. Però el paper de la dona, en qualsevol comunitat, és encara més important, també pel que fa als gitanos. Per això, és interessant el plafó titulat «Gitanes, dones com tu», dedicat a Emília Claveria i a moltes dones com ella. Aquest plafó ens informa també que, entre les dones gitanes, al segle XIX vam tenir una catedràtica universitària de ciències, de matemàtiques.

Cal lamentar d'una manera contundent els prejudicis, els estereotips i els clixés molt consolidats en l'imaginari col·lectiu, i que tant de mal han fet al poble gitano i al seu dret a desenvolupar-se pacíficament i plenament. No es tracta ja d'insistir en el rebuig total de la persecució del poble gitano —amb el record trist del *Porrajmos* o de les vicissituds històriques dels gitanos a Catalunya i al conjunt de l'Estat—, sinó de destacar que encara queda camí per recórrer en la línia de la igualtat exigible i de la plena ciutadania. S'imposa, en aquest punt, un deure d'acollida recíproca, i que fixem punts de trobada i per a l'entesa, tot superant, per les vies de la mediació i del diàleg constructiu, els conflictes que puguin sorgir.

Més enllà del que ens separa, hi ha molt que ens uneix: fonamentalment, la nostra condició humana. Qualsevol discriminació atempta contra la dignitat, qüestiona severament la qualitat democràtica i fa trontollar els fonaments de tota societat que es considera avançada.

Fa un mes, concretament el passat 9 de març, el Parlament Europeu va aprovar una resolució sobre l'Estratègia de la Unió Europea per a la integració de la població romaní. Va ser un document molt llarg, del qual vull destacar dos punts.

El primer: «El Parlament contempla la cultura romaní com a part integral del mosaic cultural europeu; assenyalava que una forma clau de comprendre la població romaní i la seva forma de vida és augmentar el coneixement dels altres europeus sobre el seu patrimoni, les seves tradicions i la seva llengua, i també sobre la cultura romaní contemporània; i donar suport decidit al foment i la protecció de les seves activitats creatives».

I l'altre punt, que està lligat amb el primer: «El Parlament Europeu considera que la població romaní hauria de fer un esforç educatiu per tal de conèixer els costums i la cultura dels pobles amb qui viu, la qual cosa en facilitaria la millor integració als llocs on viu». No

és només conèixer el que teniu com a tradició, com a manera de viure, com a record, com a història, sinó de quina manera us integreu a la ciutat, al país que considereu propi.

Més enllà del que ens separa, hi ha molt que ens uneix: fonamentalment, la nostra condició humana. Qualsevol discriminació atempta contra la dignitat, qüestiona severament la qualitat democràtica i fa trontollar els fonaments de tota societat que es considera avançada.

Resulta adequat, en aquest punt, subratllar que el Secretariat Gitano, en el seu comunicat amb motiu del Dia Internacional del Poble Gitano 2011, insisteix que, per a assolir la plena incorporació social de la població gitana a Europa, cal actuar decididament en tres àmbits: l'educació, el treball i l'habitatge. Amb aquests tres àmbits afavorirem la igualtat d'oportunitats, la inclusió social i l'erradicació del barraquisme i de l'infrahabitatge.

Permeteu-me que, ara i aquí, torni a esmentar, breument, les dones gitanes. Hi ha un altre plafó, cap al final de l'exposició *Com tu*, que diu: «La dona, motor del canvi». I, efectivament, sou veritables factors de canvi i de millora en les vostres famílies i en la vostra comunitat. Així ho fa ressaltar l'eurodiputada gitana Lívia Járóka, en considerar que enfortir la figura de les dones gitanes és un dels elements clau de l'Estratègia europea d'integració del poble romaní. A vosaltres, dones gitanes, us demano que insistiu en l'educació dels vostres fills i de les vostres filles!

Sentiu que aquest Parlament és el vostre parlament, un parlament que fa gairebé deu anys, concretament el 21 de novembre de 2001, va aprovar una resolució, la 1046/VI, sobre el reconeixement de la identitat del poble gitano i del valor de la seva cultura. Aquesta resolució va ser un important punt de partida perquè, uns anys després, s'acordés que l'article 42.7 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya tingués un incís final en què es proclama que els poders públics també «han de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble».

Ja per acabar, vull destacar que avui mateix es constituirà en el si del Parlament l'Intergrup del Poble Gitano, amb el qual, de segur, hi haurà més contacte i proximitat entre els grups parlamentaris i la comunitat gitana, la seva realitat, les seves necessitats i les seves il·lusions. Crec que dies com el d'avui, pel que signifiquen de reconeixement i d'afirmació, i moments com el d'ara, de creació d'aquest intergrup, donen esperança i il·lusió a tots els que avui sou aquí i a totes les persones que representeu.

Inauguració de la Jornada «El consentiment informat al Codi civil de Catalunya»

Barcelona, 13 de maig de 2011

Em plau participar en la inauguració de la Jornada «El consentiment informat al Codi civil de Catalunya», sobre el dret a l'autonomia de la voluntat en el llibre segon del Codi civil de Catalunya.

Per començar, vull expressar unes paraules d'agraïment a la Universitat Internacional de Catalunya —i als seus dos instituts d'estudis superiors que hi estan implicats, el de la Família i el de Bioètica— per la invitació que m'han fet i, també, de reconeixement per la iniciativa que ens aplega en aquesta sala d'actes.

L'objecte d'estudi durant aquesta jornada és molt interessant, com ho és tota matèria que incideixi directament en la dignitat de la persona, en el que aquesta és i representa. Per als qui, independentment de l'ocupació i de la responsabilitat pública que tinguem assumida, volem actuar sempre des de posicions humanistes, la dignitat de les persones —com la dels pobles— és el valor central per a defensar i difondre.

Podria sobtar que l'origen del concepte de *consentiment informat* es trobi en el Codi de Nuremberg, del 1947, elaborat com a resposta a l'experimentació criminal amb persones duta a terme pel règim nazi abans i durant la Segona Guerra Mundial: només cal recordar el doctor Josef Mengele, l'anomenat Àngel de la Mort...

Als antípodes dels atacs a la dignitat de les persones, s'hi troben —s'hi han de trobar— el dret i la deontologia professional. I, especialment, el dret civil i, sobretot, un dret civil com el nostre, que tradicionalment ha donat un gran joc a l'autonomia de la voluntat.

Té sentit, però: de totes les guerres i de les aberracions que hi tenen lloc —i que ataquen frontalment la dignitat humana—, la humanitat n'extreu lliçons. Així s'expliquen, per exemple, el desenvolupament del dret internacional humanitari —la regulació del dret en la guerra: la protecció de població civil, la regulació de l'armament prohibit, etc.— o l'impuls de creació de les Nacions Unides. S'ha arribat a dir que aquests avenços sempre arriben una guerra massa tard.

Als antípodes dels atacs a la dignitat de les persones, s'hi troben —s'hi han de trobar— el dret i la deontologia professional. I, especialment, el dret civil i, sobretot, un dret civil com el nostre, que tradicionalment ha donat un gran joc a l'autonomia de la voluntat, que gira a l'entorn de la dignitat de la persona i que comporta, entre altres aspectes, la capacitat d'autodeterminar-se. Precisar l'abast i els límits d'aquesta capacitat, atesa la situació concreta

en què es puguin trobar les persones, és molt rellevant, essencial, si no volem abaixar la guàrdia de l'exigència humanista i humanitzadora.

Per això, trobo molt encertat que dediquin una jornada al consentiment informat, i que ho facin de manera interdisciplinària. És especialment fecund compartir coneixements amb altres professionals, en la mesura que no solament enriqueix molt el punt de vista propi, sinó que també garanteix la profunditat i la fertilitat de tot el que s'hagi pogut abordar. Per això, comptin amb el meu suport i el meu encoratjament sempre que vulguin incidir en aquesta opció de treball responsable i serè sobre matèries socialment i jurídicament rellevants.

Tot reiterant l'agraïment per la invitació a aquest acte, dono per inaugurada aquesta jornada, que estic convençuda que respondrà amb escreix a les expectatives generades.

Inauguració de la Jornada «Justícia i societat: a la recerca del diàleg perdut»

Palau del Parlament, 28 de novembre de 2011

Em plau inaugurar aquesta jornada organitzada per la Fundació Grup Set sota el títol, ben suggestiu, de «Justícia i societat: a la recerca del diàleg perdut».

Més enllà de les afinitats professionals i personals —com alguns de vostès, soc jurista i m'apassiona el món del dret i de la justícia—, com a presidenta del Parlament de Catalunya vull destacar i agrair alhora el gran nivell de la jornada, que està a l'altura de la importància de la qüestió suscitada.

L'encert en la concepció i en el disseny de la proposta que avui ens convoca en aquest auditori, encert que s'ha vist recompensat amb un èxit de convocatòria, em fa valorar les gestions fetes per la Fundació Grup Set, entitat jurídica que, des de la societat civil, brinda espais i fòrums per a pensar i repensar la societat en què vivim i en què desitjaríem fer-ho. Moltes felicitats a les persones que componen la Fundació Grup Set, especialment a la seva presidenta, Adela Subirana, que, amb la seva perseverança, la seva voluntat i el seu apassionament, ha aconseguit organitzar una jornada que espero i desitjo que ens doni respostes i ens plantegi interrogants per a millorar o retrobar el diàleg perdut, i perquè sapiguem, entre tots i totes, superar els dèficits de credibilitat, el qüestionament constant de la institució de la justícia, així com l'opinió negativa i la desconfiança creixent que suscita.

No pot concebre's la pau en una societat o en un entorn en què no regni la justícia, en què no es treballi per fer realitat l'anhel de viure i conviure d'una manera justa i en què, en definitiva, no es practiquin ni difonguin els valors fermes i fecunds de ciutadania, de llibertat i de justícia.

En tot cas, pertoca confiar que l'auditori del Palau del Parlament —que és casa de tots, perquè és la seu de la institució que representa democràticament el poble de Catalunya, un poble hospitalari i que estima la convivència— sigui un àmbit molt adequat per a l'intercanvi d'opinions, de pensaments i de propostes pel que fa a l'anàlisi serena d'un tema que, com la justícia, requereix superar el mur que sovint el distancia de la societat.

En aquest mateix auditori, a final del mes d'octubre, celebràvem el quarantè aniversari del discurs de Pau Casals davant les Nacions Unides, en el qual, en ple règim franquista, l'eminent músic i patriota català vinculava Catalunya amb el parlamentarisme i la recerca de la pau. Això comporta que no haguem de descuidar la justícia, perquè no pot concebre's la pau en una societat o en un entorn en què no regni la justícia, en què no es treballi

per fer realitat l'anhel de viure i conviure d'una manera justa i en què, en definitiva, no es practiquin ni difonguin els valors fermes i fecunds de ciutadania, de llibertat i de justícia.

Però, tornant a la jornada que ens aplega avui en seu parlamentària, permetin-me que destaquï, com a criteri que hauria de guiar qualsevol aproximació a aquesta qüestió, la reivindicació del pes central de la justícia en tota societat democràtica, amb el benentès que la realització de la justícia no és una quimera a la qual s'hagi de recórrer retòricament, sinó que es tracta d'un ideal que ha d'inspirar l'actuació de tothom, i no només dels poders públics: ningú no se'n pot desentendre.

Des de Catalunya sempre hem defensat, tant des del Govern de la Generalitat com des del Parlament, més quotes d'autogovern, també en matèria de justícia. Així ho vàrem reivindicar durant els anys vuitanta, vàrem assumir les competències que l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1979 ens va permetre i ho hem continuat fent després de la reforma del 2006. Sempre hem treballat per una Administració de justícia àgil, moderna i accessible. Hem treballat per corregir-ne els problemes estructurals, funcionals i organitzatius i hem reclamat sempre un pacte per la justícia, que tingués en compte l'estat autonòmic.

Però, malgrat tots els recursos esmerçats i tot el capital humà consagrat en l'àmbit de la justícia durant els darrers trenta anys, els baròmetres socials continuen mostrant la pobratge que aquesta projecta en una bona part de la població a casa nostra. En una enquesta recent, el 78 per cent dels espanyols creien que la justícia és lenta, cara i decebedora. L'Administració de justícia és una de les institucions que gaudeix de menys prestigi entre els ciutadans.

No és cedir a l'exageració afirmar que l'estat de dret té aquí una de les seves assignatures pendent més doloroses, i que fa massa anys que l'arrossega. Recordo que un dels primers ministres de justícia de la democràcia, Francisco Fernández Ordóñez, en una de les seves primeres compareixences, l'any 1981, ja parlava d'un pla per a la justícia. Crec que cada cinc o vuit anys el Consell General del Poder Judicial planteja un llibre blanc o un pla per a la justícia. Confio que algun dia aquest pla sigui una realitat.

No espero que la jornada d'avui ens porti el pla definitiu, però sí que ajudi a respondre, d'alguna manera, aquells interrogants que hem tingut sempre a l'entorn de la justícia, i ens permeti parlar clarament d'aquelles llums i aquelles ombres a les quals es refereix el títol d'una ponència d'aquestes jornades.

Si de debò creiem en l'estat de dret i en la configuració democràtica avançada de la nostra societat, l'Administració de justícia, que no podem entendre més que com a servei públic, ha de guanyar-se dia rere dia la seva legitimitat.

Podrem redreçar el rumb? És convenient reprendre el diàleg perdut entre la justícia i la nostra societat? I si mai no ha existit amb prou nitidesa i rellevància, convé perfeccionar-lo, evitant els elements que sovint distorsionen l'Administració de la justícia i, sobretot, com és percebuda?

En aquest sentit, podem predicar la necessitat d'un pacte social per una justícia renovada, relançada, depurada de totes aquelles imperfeccions que minven el seu paper cabdal

en tota societat democràtica. Tothom hi ha de concórrer per a afavorir una justícia de grans principis, però sobretot que s'acosti a la realitat, una justícia propera, a peu de carrer, al bell mig del debat social, però que pugui defugir els focus, les pugnes sectàries i el soroll mediàtic.

Si de debò creiem en l'estat de dret i en la configuració democràtica avançada de la nostra societat, l'Administració de justícia, que no podem entendre més que com a servei públic, ha de guanyar-se dia rere dia la seva legitimitat, desplegant tot allò que la societat espera i reclama.

Des de la constatació que és una peça fonamental de l'engranatge social, una jornada com la d'avui, que pretén encetar un diàleg sobre les llums i les ombres de la justícia d'ahir i d'avui, i també sobre si es considera que una justícia propera i accessible és o no una utopia, el que segur que ens depararà és un espai obert a la paraula, que, en definitiva, és el que representa aquest Parlament.

Finalment, permetin-me que acabi amb una afirmació d'Albert Camus: «Si l'ésser humà fracassa a conciliar la justícia i la llibertat, fracassa en tot». Declaro inaugurada la Jornada «Justícia i societat: a la recerca del diàleg perdut».

Lliurament del Premi Solidaritat 2011

Palau del Parlament, 6 de febrer de 2012

Em plau presidir, per segon any consecutiu, aquest acte de lliurament del Premi Solidaritat i de la Menció Especial Mitjans de Comunicació, que atorga, des del 1987, l'Institut de Drets Humans de Catalunya, entitat nascuda l'any 1982 amb la finalitat d'estudiar, investigar, divulgar, ensenyar i promoure els drets humans des d'una perspectiva interdisciplinària. En conseqüència, enguany fa vint anys de l'atorgament del Premi en aquest Parlament, però en fa vint-i-cinc de la idea que van tenir d'atorgar-lo, i trenta de la institució.

L'Institut de Drets Humans de Catalunya ha mantingut entre les seves activitats anuals l'oferta del curs sobre drets humans, organitzat des dels seus inicis i el qual recordo que reunia mossos d'esquadra, estudiants de dret, de criminologia i treballadors socials, entre d'altres, i mantenia una relació institucional molt positiva amb el Govern de la Generalitat, i especialment amb el Departament de Justícia.

Hem de subscriure la defensa perseverant i inequívoca dels drets humans, en els més diversos àmbits i des de les diverses trinxeres ideològiques, amb el benentès que segurament trobarem un denominador comú en la defensa d'una vida digna i d'un món amb valors.

Vull subratllar la importància que, novament, el Premi Solidaritat i la Menció Especial Mitjans de Comunicació es lliurin en aquest palau, enguany, que serà el vuitantè aniversari de la seva entrada en funcionament com a seu del legislatiu català. El Palau del Parlament es troba al cor de Barcelona, i és necessari i positiu obrir-lo a la societat en actes com el d'avui, en què tenim l'oportunitat d'insistir en el valor humanitzador de la solidaritat, que té el fonament i el suport en la dignitat de les persones i dels pobles.

Avui i aquí hem de subscriure la defensa perseverant i inequívoca dels drets humans, en els més diversos àmbits i des de les diverses trinxeres ideològiques, amb el benentès que segurament trobarem un denominador comú en la defensa d'una vida digna i d'un món amb valors. I convé tenir ben clar que, més enllà de les grans declaracions, els drets humans es garanteixen, es defensen i es tutel·len des de la proximitat. Com ha afirmat abans el president de l'Institut, els guardons d'avui han recaigut en una persona i en un mitjà escrit defensors dels drets humans de proximitat.

Per això, a més de la imprescindible actuació dels poders públics, és tan important la implicació de les associacions de veïns, d'altres plataformes cíviques i de les xarxes comunitàries, però també és imprescindible el compromís de tots els ciutadans.

La fita és clara i assolible: es tracta de millorar el nostre entorn, de dignificar-lo, perquè en aquest context les persones i les famílies hi puguin viure dignament. Quan repasses els

diferents guardons concedits els darrers vint-i-cinc anys, veus que aquesta fita és clara. Aquí mateix tenim el responsable del Banc dels Aliments, que l'any passat va rebre aquest guardó. O tenim també Jordi Cots, pedagog i defensor dels drets de la infància. O podríem esmentar sor Genoveva Masip, que ha dedicat tota la vida a la reinserció social dels reclusos de les presons, i entitats com Justícia i Pau, Arrels o la Fundació Marianao. Totes aquestes persones i entitats tenen clar al seu ADN l'esperit de la solidaritat.

El concepte *conquerir* els drets humans ens crida a teixir, dia a dia, xarxes de solidaritat i de relacions de convivència, d'una manera artesanal, duradora, a foc lent. Tenim necessitat d'un humanisme militant i expansiu que posi els fonaments d'una convivència sòlida i fecunda.

I aquesta fita —millorar el nostre entorn perquè persones i famílies puguin viure dignament— reclama viure en democràcia i perfeccionar-la, amb la participació ciutadana. La qualitat de vida és massa important per a delegar-la plenament en els poders públics. Ens hi hem d'implicar, tot influint i participant en la gestió dels afers públics.

El concepte *conquerir* els drets humans resulta bàsic, i ens crida a tots a teixir, dia a dia, xarxes de solidaritat i de relacions de convivència, d'una manera artesanal, duradora, a foc lent. Tenim necessitat d'un humanisme militant i expansiu que posi els fonaments d'una convivència sòlida i fecunda.

En aquest punt, permetin-me que destaquï el testimoni i la consagració a una causa que es considera justa de persones com la que avui heu guardonat amb el Premi Solidaritat: Álvaro García Trabanca, històric sindicalista i lluitador social, sense por de les pressions socials ni de la presó, amb una biografia marcada per una consciència social indubtable i per una voluntat de millorar les condicions de vida i de treball i, per això, del seu entorn humà. La seva trajectòria llarga, fecunda i solidària en pro dels drets socials l'ha portat ara, quan ja està jubilat, a continuar treballant en projectes solidaris i d'ajuda a la comunitat.

Álvar, la feina la fan els cansats, perquè són els que realment treballen, i durant tota la teva vida no has fet altra cosa que treballar, però, a més, treballar per a la gent. Les teves paraules i la teva vida ens han arribat al cor. T'has emocionat, però crec que molts d'aquí també s'han emocionat, els que et coneixien, els que et coneixen i els que, sense conèixer-te, sabíem de tu. Gràcies pel teu testimoni i perquè has estat i ets un referent per la teva lluita vital pels drets socials, que t'ha fet mereixedor del Premi Solidaritat.

Per tal de superar els reptes del present, ens cal propiciar una Catalunya inquieta i inconformista, que reclami participar no solament en la formulació de les preguntes socialment importants, sinó també en l'articulació de respostes vàlides, urgents i viables en la situació social i econòmica en què ens trobem.

També vull destacar el testimoni de col·lectius com el que els darrers vint anys ha tirat endavant el projecte editorial *La veu del carrer*, en el si de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), per tal de potenciar l'associacionisme i fer conèixer Barcelona i els seus barris. Continueu la vostra feina, la de la FAVB, per a fer una ciutat més justa i

equilibrada, més solidària i participativa. Vull felicitar, doncs, el president de la Federació i els codirectors de la revista per la vostra feina, per la vostra solidaritat reconeguda en la defensa, a través de la lletra escrita, de les realitats més desfavorides de la societat.

Els reptes del present hi són en tota la cruesa i intensitat. Per tal de superar-los, ens cal propiciar una Catalunya inquieta i inconformista, que reclami participar no solament en la formulació de les preguntes socialment importants, sinó també en l'articulació de respostes vàlides, urgents i viables en la situació social i econòmica en què ens trobem.

Tingueu la certesa que el Parlament està al cas de les demandes del país i de la situació crítica que està passant. No renunciem a actuar, a ser proactius en la defensa dels valors democràtics i en l'exercici de les nostres funcions en el marc de l'autogovern. Volem un Parlament activat, punyent, ben amatent a la realitat social, econòmica i cultural de Catalunya i el món, i treballem per tenir-lo.

Reitero, per acabar, les meves felicitacions als guardonats i, alhora, encoratjo l'Institut de Drets Humans de Catalunya a continuar la seva línia de treball per a la consecució de les seves finalitats socials.

Celebració del Dia Mundial de les Malalties Minoritàries

Palau del Parlament, 29 de febrer de 2012

Em plau cloure la inauguració d'aquesta jornada científicotècnica amb motiu del Dia Mundial de les Malalties Minoritàries, i agrair la voluntat i la iniciativa de la Fundació Doctor Robert, la delegació a Catalunya de la Federación Española de Enfermedades Raras (Feder) i la Federació Catalana de Malalties Poc Freqüents, entitats que han fet possible l'organització d'aquesta trobada.

He pogut veure el logotip del Dia Mundial de les Malalties Minoritàries: són tres palmells que permeten entreveure una flama, i sobretot una persona amb els braços alçats. És una manera plàstica i ben bonica de simbolitzar aquest aixopluc i aquesta cooperació que ens permeten de tenir esperança i no defallir.

Entendran —i de segur que compartiran amb mi— que, per un deure de solidaritat i d'humanitat, el Parlament sigui, sobretot, la llar de les persones que pateixen, de les persones que lluiten per superar les adversitats.

En nom del Parlament, els transmeto unes paraules que volen reflectir la comprensió i l'escalp de qui els parla i de moltes persones que vivim a Catalunya i que valorem la convivència, que creiem en la fraternitat i en una solidaritat que ens fa créixer en el si d'una comunitat; que, en definitiva, volem qualitat de vida i la volem compartida per tothom, sense exclusions.

El Parlament representa democràticament i encarna el poble de Catalunya i la seva voluntat d'autogovern. Res no pot aturar la determinació del Parlament de servir el país i d'obrir-se a les sensibilitats i a les demandes que ens arriben. Però entendran —i de segur que compartiran amb mi— que, per un deure de solidaritat i d'humanitat, el Parlament sigui, sobretot, la llar de les persones que pateixen, de les persones que lluiten per superar les adversitats. Per això, aollim de molt bon grat aquesta jornada, alhora que els expressem el nostre desig que tinguin uns resultats positius i respongui a les expectatives suscidades, en la línia de fer-se més visibles i de difondre i compartir experiències i informacions que ens permetin de conèixer i combatre millor les malalties minoritàries.

Les dues sessions en què es divideix aquesta jornada —dedicades, respectivament, a la «Recerca i avenços en les malalties minoritàries» i a les «Polítiques sanitàries en malalties minoritàries a Catalunya»— illustren clarament la voluntat divulgativa, de qualitat, que es pretén donar a la proposta, i que de ben segur que és garantia d'èxit.

Haver de confrontar sols, i sovint incompresos, el declivi personal, les limitacions que comporta la malaltia i la incertesa sobre el futur provoca situacions de desesperança. L'antídot és clar i està al nostre abast: comporta bones dosis de solidaritat, d'ajut mutu, d'empatia, de diàleg.

Fa uns mesos, vaig rebre en audiència dirigents de les entitats que han organitzat la jornada, acompanyats de familiars i representants d'associacions. Guardo un gran record de la trobada, intensa i emotiva. Tinc molt present el que hi vam parlar i la constatació que vam poder compartir: les persones amb malalties minoritàries i el seu entorn familiar pateixen molt, experimenten molta pressió i sovint viuen en carn pròpia mancances de tractament i assistencials, per la mateixa naturalesa de la malaltia, que fa que tingui un diagnòstic i un tractament complexos. Si més no, tots plegats tenim el deure de fer-los saber, de paraula i amb fets, que estan ben acompanyats.

Haver de confrontar sols, i sovint incompresos, el declivi personal, les limitacions que comporta la malaltia i la incertesa sobre el futur provoca situacions de desesperança. L'antídot és clar i està al nostre abast: comporta bones dosis de solidaritat, d'ajut mutu, d'empatia, de diàleg. Resulta bàsic que se'n parli. És fonamental que hi hagi comunicació, informació, perquè hi hagi i es difongui la consciència social al voltant de les malalties minoritàries, que són rares, certament, però que existeixen i actuen al cor de la nostra societat. No ens en podem desentendre, no podem mirar cap a una altra banda, perquè estan en joc la qualitat de vida, el present i el futur de conciutadans i conciutadanes i del seu entorn familiar.

Tenim, també, un excellent exemple de la importància del ressò mediàtic i ciutadà que cal propiciar, i que efemèrides com la que avui es commemora arreu del món per cinquena vegada ajuden a tenir. Recordo la Marató de TV3 del 2009, dedicada a les malalties minoritàries, amb un lema («Vull saber contra què lluito») que va esdevenir una acció de sensibilització i divulgació potent i necessària sobre aquest grup de patologies poc conegudes i visibles, i sovint negligides. Molts vam poder apreciar, impactats, que aquestes malalties afecten una «gran minoria» de catalans i catalanes. Per tot això, el Parlament ha volgut ser-hi present avui.

Resulta molt adient el lema triat per a la jornada que ens aplega aquest matí a l'auditori del Parlament, «Tots junts fem pinya», en el marc de la campanya que enguany s'ha volgut dedicar arreu del món a la solidaritat, per a reblar el clau precisament sobre la necessitat de la solidaritat a l'hora de fer front al repte sanitari, social i sobretot humà que representen aquestes malalties, que no són conceptes abstractes sinó realitats que afecten i condicionen poderosament la vida quotidiana de moltes persones i de les seves famílies.

Fer pinya: els qui ens dediquem a la política, i sobretot els qui tenim responsabilitats en àmbits de govern o de representació institucional, sovint recorrem a termes i imatges del món casteller, perquè ens permeten d'apellar, d'una manera molt entenedora, a l'esforç col·lectiu per a superar els reptes que la nostra societat i la nostra nació tenen plantejats.

Ningú no ha dit que el castell que vostès volen descarregar ara sigui fàcil. Tenen dret a reclamar que tots plegats fem pinya. Fer castells demana equilibri, força, seny i, sobretot, molta empena, i que cadascú faci la seva feina, la feina que sap i pot fer, en benefici del

conjunt. Però, sobretot, requereix que hi concorri molta gent, en proporció justa a la dificultat de la construcció que es vol coronar, i que s'hi esmerci molt d'esforç solidari en benefici del projecte compartit. I si aquest projecte sembla trontollar, que hi aportem encara més forces, més compenetració, per a salvar-lo. Evidentment, els he d'expressar els millors desitjos d'èxit en la seva empresa. S'ho mereixen, ens ho mereixem com a societat.

A més de reiterar la felicitació a les entitats coorganitzadores per aquesta jornada i per la feina que duen a terme, permetin-me unes paraules finals adreçades especialment, des de la cordialitat i el reconeixement, a les malaltes i els malalts, a les seves famílies, als investigadors i investigadores, a les persones que, en definitiva, amb el seu treball mèdic i assistencial contribueixen a combatre aquestes malalties i a mitigar-ne els efectes.

Inauguració de la Jornada «Identitat i harmonia interconfessional i social»

Palau del Parlament, 7 de març de 2012

Permetin-me unes paraules de benvinguda amb motiu d'aquesta jornada de treball sobre identitat i harmonia interconfessional i social, que ara iniciem.

El Parlament de Catalunya vol estar obert a totes aquelles iniciatives que pretenen construir un present i un futur millors. Per aquest motiu, i també per l'entitat que l'organitza i la matèria abordada, vull destacar la importància que aquesta jornada de treball es faci en seu parlamentària.

El Grup de Treball Estable de Religions (GTER), una xarxa creada a Barcelona l'any 2004, encara que constituïda formalment el 2005, i autoconvocada des de les mateixes religions, en plena llibertat d'acció i decisió, agrupa els representants oficials i les comunitats de les confessions religioses majoritàries a Catalunya: la musulmana, la jueva, la catòlica, l'ortodoxa i la protestant. La seva missió és recollir les necessitats actuals de les persones, dels fidels, i posar-les en valor, posar-les en vocació de servei.

Amb vuit anys de vida s'ha convertit en una proposta pionera de treball i diàleg interreligiosos basats en la pedagogia, el coneixement dels altres i de les altres religions, l'amistat a partir de la col·laboració i el treball actiu en la societat. Amb aquesta forma de treballar i aquesta pedagogia, la veu de cada tradició religiosa en crea una de conjunta. Aquesta experiència s'ha convertit en un punt de referència del diàleg entre les religions i, a més, ha esdevingut un grup natural de mediació religiosa per a la prevenció i la resolució de conflictes.

Per tant, amb aquest acte públic donem tots plegats visibilitat a una iniciativa de treball conjunt que val la pena i que té futur, perquè va en la línia de la concòrdia, el diàleg i la convivència.

El Grup de Treball Estable de Religions volia fer un acte públic de difusió de la Setmana Mundial de l'Harmonia Interconfessional, proclamada a l'octubre del 2010 i celebrada al començament de febrer. Per raons d'agenda i d'organització, no va ser possible fer-lo aquella setmana aquí al Parlament, però la celebrem avui, amb la participació de representants de les cinc tradicions religioses, els quals faran aportacions breus sobre com viuen i construeixen la identitat catalana a partir de la seva comunitat i les seves creences.

L'harmonia implica veus, discursos i relats de vida diversos. Des de la nostra identitat, que és irrenunciable, volem participar en un conjunt que integra i que ens permet de viure com som.

Es pretén posar el focus en l'harmonia interreligiosa, que ha de ser d'interès per a tothom, atès que, tal com proclama la Resolució 65/5 de l'Assemblea General de les Nacions

Unides, «la comprensió mútua i el diàleg entre religions són dimensions importants de la cultura de pau».

Per tots aquests motius, vull destacar de nou el reconeixement per la feina que fa el Grup de Treball Estable de Religions, que no pot estranyar que gaudeixi del reconeixement internacional. Encara més: el fet que sigui un model per a altres països ens ha d'omplir d'orgull, perquè, projectant-se enfora, el GTER projecta Catalunya com a societat d'acollida que s'esforça per preservar i fomentar la convivència i que vol viure sense traumes la pluralitat religiosa.

L'harmonia implica veus, discursos i relats de vida diversos. Des de la nostra identitat, que és irrenunciable, volem participar en un conjunt que integra i que ens permet de viure com som. Per a la immensa majoria dels qui volem compartir i conviure, no hi ha espai per a la discordança, i sí, en canvi, molts punts i espais per a la trobada i el diàleg, els quals ens enriqueixen com a persones i com a societat.

Creiem en la llibertat religiosa i de consciència, i en la seva garantia en tota societat democràtica que apreciï la pluralitat. Creiem, també, que cal atorgar un espai preferent i no pas residual al fet religiós.

Independentment del seu abast, de la seva naturalesa i del seu àmbit territorial, qual-sevol impuls d'acostament a altres fets religiosos i de coneixença mútua esdevé positiu i fecund en termes de convivència, perquè ens permet parlar de pau. Per això, no és mai sobrer reivindicar la dimensió espiritual i transcendent de les persones, present en les societats tot i que estiguin secularitzades, tal com passa a la Catalunya del 2012. Creiem en la llibertat religiosa i de consciència, i en la seva garantia en tota societat democràtica que apreciï la pluralitat. Creiem, també, que cal atorgar un espai preferent i no pas residual al fet religiós.

Precisament vull incidir en la normalitat de l'acte d'avui, en la importància que té que feu aquesta jornada de treball a la seu del Parlament de Catalunya, lloc privilegiat per al diàleg i el contrast d'idees i de propostes, àmbit de ciutadania i reflex polític de la societat catalana, a la qual encarna i representa en la seva pluralitat.

També vull incidir en la projecció que cal fer del Grup de Treball Estable de Religions i de les altres propostes de diàleg i treball interreligiosos, perquè fan pedagogia i combaten eficaçment no solament els prejudicis i els estereotips, sinó també la ignorància i les pors que els motiven.

Els vull expressar, per acabar, el desig que assoleixin els objectius que es plantejaven en fer aquesta convocatòria, que compleixin les expectatives que s'hi han dipositat i que es trobin ben aollits en aquest Parlament, que és la casa de tothom i, per tant, és casa seva.

Inauguració de la simulació parlamentària del Projecte educatiu europeu jesuïta

Palau del Parlament, 23 de març de 2012

Em plau donar-vos la benvinguda al Palau del Parlament, seu de la institució que encarna i representa el poble de Catalunya, en la culminació d'aquesta segona fase del Projecte educatiu europeu jesuïta, en l'edició del 2012.

Felicito alhora el col·legi Jesuïtes Sarrià - Sant Ignasi i els altres col·legis participants en el projecte per l'encert i l'oportunitat de la iniciativa pedagògica que ens convoca aquí, en la mesura que ha permès novament que joves d'arreu d'Europa es relacionin i puguin reflexionar sobre el vincle estret i extraordinàriament fecund entre construcció europea i ciutadania.

Aquest palau té un innegable valor simbòlic, ja que reflecteix, amb els diversos usos que ha tingut, la història col·lectiva dels darrers tres segles de Catalunya. Us demano que en sigueu ben conscients i que, amb uns plantejaments que deveu compartir especialment els qui veniu de l'Europa central i oriental, copseu fins a quin punt el poble català ha lligat la seva autonomia i el seu autogovern a la llibertat, la convivència i la democràcia. I hem fet tot això amb un paraigua que ens ha emparat: una Europa que significa drets humans, un model social d'èxit i l'afirmació i la tutela de la dignitat de les persones i dels pobles contra tota tirania.

Sigueu ben conscients de la necessitat que les nostres societats tenen d'homes i dones inquiets i compromesos amb una realitat que és la que és i que està a les nostres mans millorar.

Al final del 2010 vam iniciar la novena legislatura des de la recuperació del Parlament. No puc deixar de destacar, de tota manera, que la trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny i vol anar molt més lluny encara. El poble de Catalunya ha mantingut al llarg dels segles una vocació constant d'autogovern, encarnada en institucions pròpies com la Generalitat, creada a les Corts del 1359.

Permeteu-me un breu incís en aquest punt per a exposar-vos —i ho dic tant als nois com a les noies que sou aquí, però especialment a les noies— que avui tenim el Parlament més paritari de la nostra història. El 43 per cent dels seus membres són dones, i per primera vegada a la història de Catalunya és presidit per una dona. Tot això és símptoma de normalitat democràtica i s'ha hagut de guanyar amb esforç. Ningú no ens ho ha regalat. El missatge que us vull transmetre és clar: els nois i les noies, els joves, heu de créixer amb respecte, sense limitacions, compartint tasques, responsabilitats i espais,

buscant el bé comú, un bé comú que queda lluny de les discriminacions per raons de gènere, dels comportaments sexistes i dels papers secundaris que històricament han assumit les dones.

Ara feu el batxillerat, us formeu com a futurs ciutadans i ciutadanes europeus. Per això, us demano que no abaixeu el nivell d'autoexigència en la vostra formació acadèmica i humana. Sigueu ben conscients de la necessitat que les nostres societats tenen d'homes i dones inquiets i compromesos amb una realitat que és la que és i que està a les nostres mans millorar, i de la necessitat que actuem moguts per uns valors amb què construïm un present i un futur millors per a tothom, valors com la perseverança, l'excel·lència i el compromís.

Us trobeu en un país, Catalunya, amb una clara vocació europea. El mateix preàmbul de l'Estatut vigent, de l'any 2006, proclama que «Catalunya, per mitjà de l'Estat, participa en la construcció del projecte polític de la Unió Europea, els valors i els objectius de la qual comparteix». El poble català sempre ha mirat cap a Europa, ha volgut ser part de l'Europa unida.

Us encoratjo a ser actius, proactius, per una Europa justa i fraterna, amb un tarannà i un comportament que no es desdiguin d'aquest patrimoni compartit que sempre ha representat l'europeisme, basat en la dignitat de la persona i dels pobles, la democràcia i l'estat de dret.

Per a molts, Europa no es pot considerar mai un problema. L'ideal europeu, centrat en la prosperitat personal i col·lectiva, en la llibertat i en la democràcia, necessita plasmar-se, especialment ara, quan ens trobem en plenes turbulències, en una alternativa viable i vàlida en un món convuls.

Vosaltres, la vostra generació, sou la saba nova que haurà de relançar el projecte europeu, que haurà de fer possible l'Europa de la primera meitat del segle XXI. Caldrà, però, que hi aneu amb la lliçó ben apresada, que salveu els errors i les mancances que hem tingut, o que han tingut els vostres pares i avis, que reforceu tot allò vàlid que ha tingut el projecte europeu d'ençà de la seva gènesi i que tingueu ben present que la unitat europea no ha de perdre mai la dimensió humana ni el seu component eminentment cívic. Us encoratjo a ser actius, proactius, per una Europa justa i fraterna, amb un tarannà i un comportament que no es desdiguin d'aquest patrimoni compartit que sempre ha representat l'europeisme, basat en la dignitat de la persona i dels pobles, la democràcia i l'estat de dret. Actes com el d'avui van en la bona línia, perquè serveixen per a prendre consciència del valor de l'europeisme i de la necessitat d'una autèntica ciutadania europea.

Per això, reitero la satisfacció de poder rebre-us i saludar-vos en aquest lloc tan simbòlic. Us desitjo que aquesta experiència, que té un elevat valor pedagògic i cívic, us sigui molt útil. I també us expresso, a les persones que heu vingut de fora de Catalunya, el desig que tingueu una bona estada a Barcelona, capital de Catalunya, una nació d'Europa.

Inauguració de la Jornada «Ampliant els límits de la ciutadania europea: la Iniciativa Ciutadana Europea (ICE)»

Palau del Parlament, 11 de maig de 2012

Em plau donar-los la benvinguda al Palau del Parlament i adreçar-los unes paraules en la inauguració d'aquesta jornada que ha organitzat la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia en el marc del projecte europeu ECI Link.

Començo referint-me a la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, que enguany celebra el seu vint-i-cinquè aniversari al servei d'un ideal, el del lliure pensament, i que, pel seu activisme en el si de la nostra fecunda societat civil catalana, ha esdevingut una veu clara en el debat social, al qual vol contribuir des de la inquietud per la construcció europea i per la defensa de la universalitat dels drets humans partint de tres valors que considera essencials en una societat moderna: la laïcitat, la tolerància i el progrés. Entre les conviccions filosòfiques de la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia hi ha la d'impulsar el debat general sobre el que ens apropa com a ciutadans, en comptes d'insistir en els trets que ens diferencien o ens allunyen; i la d'oferir eines de construcció de l'espai cívic comú compartit sense hegemònies.

Vull destacar també la idoneïtat de la matèria proposada per a la jornada i de l'entorn en el qual tindrà lloc. Aquest edifici que ens acull és la seu de la institució que representa el poble de Catalunya en la seva pluralitat des de fa vuitanta anys, amb el llarg parèntesi de la dictadura franquista. Volem obrir el Parlament i activar-lo al servei dels ciutadans i ciutadanes, perquè creiem en la democràcia representativa, en el potencial del nostre autogovern i en el parlamentarisme.

Acabem una setmana presidida per la commemoració del 9 de maig. Abans-d'ahir, en el decurs de la sessió plenària, vaig llegir una declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia d'Europa, dos punts de la qual vull esmentar. El primer: ens vam adherir a l'Any Europeu de l'Envel·liment Actiu i de la Solidaritat Intergeneracional, en el sentit també del rol que les dones i els homes grans tenen, efectivament, en el marc del desenvolupament comunitari i en els terrenys polític, social, econòmic i cultural. I el segon punt important és que actualment el continent europeu s'enfronta a reptes de primera magnitud. Es troba davant una cruïlla històrica on s'acabarà dilucidant si la Unió Europea continua essent un actor polític i econòmic de primer ordre i si es mantenen els valors que han fonamentat el consens sobre la construcció europea, valors com la pau, la convivència, la cohesió social, la llibertat, la justícia i el progrés econòmic i social.

També aquesta setmana, concretament dilluns, fèiem un acte solemne i emotiu de commemoració de la fi de la Segona Guerra Mundial, en el decurs del qual vaig poder remarcar

que la unificació europea, feta des de les nacions històricament enfrontades, i per a la seva reconciliació, no s'entendria sense el clam de «Mai més la guerra» que sorgia de les entranyes d'un continent devastat materialment i, sobretot, espiritualment.

En el cas de les institucions europees es tractaria de perfeccionar el sistema democràtic representatiu que tenim i apropar-lo a la ciutadania, de manera que els ciutadans i les ciutadanes de la Unió Europea ens en puguem sentir plenament participants.

El mateix dilluns rebia tot el cos consular acreditat a Catalunya, en un acte que celebrem des de fa uns quants anys al Parlament amb motiu del Dia d'Europa. Hi vaig poder destacar la clara i ben arrelada vocació europea i europeïsta de Catalunya, una nació que, sense descuidar la seva projecció internacional i la seva dimensió mediterrània, sempre ha mirat nord enllà i ha volgut ser part activa d'un projecte europeu compartit.

I aquesta jornada que avui inaugurarem ens permet acabar aquesta setmana en la qual hem pogut insistir en els valors de l'europeïsm, que són valors de pau i de democràcia, i en la clau de volta de la Unió Europea que volem: una ciutadania europea amb un pes creixent i amb més incidència. En el cas de les institucions europees es tractaria de perfeccionar el sistema democràtic representatiu que tenim i apropar-lo a la ciutadania, de manera que els ciutadans i les ciutadanes de la Unió Europea ens en puguem sentir plenament participants.

És a les nostres mans reduir els dèficits democràtics i millorar els nostres sistemes democràtics. Per això, i per a fer progressar les nostres societats, disposem d'una eina formidable: l'exercici de la ciutadania.

Així mateix, vull destacar que fa pocs dies també ens va visitar el president del Parlament Europeu. En assumir el càrrec, Martin Schulz va determinar com un dels objectius de la seva presidència reconquerir la confiança dels ciutadans en Europa. Compartim aquest objectiu, perquè creiem en la vigència del projecte europeu i en les seves potencialitats com a factor de progrés, de cohesió i de convivència, sempre que garantim que la dimensió humana estigui al centre de l'agenda política de la Unió Europea. I, finalment, també vull fer referència al fet que la comissària europea de Justícia, Drets Fonamentals i Ciutadania, Viviane Reding, ha proposat el 2013 com a Any Europeu dels Ciutadans.

És a les nostres mans reduir els dèficits democràtics i millorar els nostres sistemes democràtics. Per això, i per a fer progressar les nostres societats, disposem d'una eina formidable: l'exercici de la ciutadania. Per aquest motiu, crec que és important i oportú difondre, com es farà avui en aquesta jornada, l'existència i les característiques de la iniciativa ciutadana europea, instituïda en virtut del Tractat de Lisboa i de la qual disposem els ciutadans i ciutadanes de la Unió Europea des del 2 d'abril de 2012.

En aquestes condicions no puc fer altra cosa que felicitar la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia per aquesta iniciativa i per l'activitat per a la qual ens ha convocat al Palau del Parlament, i també desitjar que aquesta jornada tingui un gran èxit.

Intervenció al Ple estudiantil

Palau del Parlament, 18 de maig de 2012

Diputades i diputats d'aquest Ple estudiantil, que representeu els alumnes de diferents instituts i centres educatius del país, mestres, professors, directors i personal del servei educatiu d'aquesta cambra, heu vingut de llocs diferents, deveu tenir visions diferents de les coses, però heu fet avui una activitat en comú, que estic convençuda que haurà estat una molt bona experiència.

Aquest acte és la culminació d'un bon treball previ, en què heu pensat i debatut una iniciativa legislativa. El més important haurà estat el procés: heu experimentat la democràcia parlamentària, que significa dialogar amb respecte, argumentar i arribar a conclusions raonables, tan compartides com sigui possible, i heu pogut parlar i heu sabut escoltar.

Reflectir el resultat de les vostres reflexions en un text ha estat un bon exercici per a tots vosaltres, perquè heu fet una cosa útil. També això defineix el parlamentarisme: fer coses que es pretenen útils per a la societat a la qual els diputats i les diputades tenim l'honor i la responsabilitat de representar.

El més important haurà estat el procés: heu experimentat la democràcia parlamentària, que significa dialogar amb respecte, argumentar i arribar a conclusions raonables, tan compartides com sigui possible, i heu pogut parlar i heu sabut escoltar.

Per tant, us felicito per la feina feta i perquè, a més, heu estat capaços de posar-vos d'acord i aprovar per unanimitat un projecte de llei aquí, en seu parlamentària.

Permeteu-me uns breus comentaris sobre les vostres intervencions pel que fa al projecte de llei. He pogut mirar-me el projecte de llei que heu aprovat: el projecte sobre regulació dels usos d'Internet i altres tecnologies de la comunicació per a la protecció i defensa dels menors d'edat. És un tema que us ha interessat i que us ha ocupat un temps de la vostra feina perquè l'esteu experimentant en el vostre entorn.

Heu afirmat que us ha servit per a conèixer-vos, per a dialogar i escoltar, que és molt important, perquè a vegades ens agrada molt parlar, però, en canvi, no escoltem. I treballar en equip vol dir també això: saber escoltar i dialogar. I per a aprendre encara més. A la vostra edat, el més important per a vosaltres és aprendre, estudiar, treballar, esforçar-vos. I heu dit que aquesta experiència us ha estat positiva.

També heu sostingut que aquest projecte de llei ha servit per a millorar la tècnica legislativa. I quan parlem de tècnica legislativa molt sovint el que volem dir és fer lleis entenedores, perquè les lleis són per a tots els ciutadans i, per tant, han de ser clares, no gaire llargues, que no divaguin. No es tracta de fer moltes lleis, ni de regular-ho tot, ni de fer-ho

de qualsevol manera, sinó de fer bones lleis, que siguin ben pensades, ben treballades i ben enllestides.

Heu elaborat una llei amb què heu volgut conscienciar dels riscos que té Internet i heu advertit que hi ha una responsabilitat en l'escola i en les famílies, pares i mares, que s'han d'implicar i introduir en les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC). Jo hi afegiria que hi ha una responsabilitat en vosaltres, també, perquè ja teniu una edat en què sabeu perfectament si us penjareu d'Internet i, per tant, heu de ser capaços de controlar el vostre interès per Internet.

Les TIC són present i una oportunitat de futur. Ho heu dit vosaltres, i també un dels més grans investigadors catalans, en una conferència que va fer aquesta setmana en què va afirmar que Catalunya, en l'àmbit de l'excel·lència, de l'educació, de les tecnologies, estava molt per davant d'alguns països que, amb la nostra població, són importants, com Àustria, Holanda, Finlàndia, Dinamarca... I que, malgrat la crisi, Catalunya tirava endavant en ciència i en investigació, i que la recerca, el desenvolupament i el talent estaven en primera línia a Catalunya.

Són importants la vostra implicació i l'experiència que heu viscut tot el temps que heu estat treballant-hi, perquè us ha servit per a veure de prop què fem els diputats i diputades. Després segur que vosaltres, i especialment els que heu parlat en públic, estàveu nerviosos i tensos pensant en com ho faríeu. Però crec que teniu un gran avantatge, perquè ara, a les escoles i als instituts, us ensenyen a parlar en públic, perquè el dia de demà ho haureu de fer contínuament. Quan un es prepara molt bé una feina, després té por de si sortirà bé; qui és responsable i té ganes de fer bé les coses i treballar passa tensions i nervis. Per tant, us vull felicitar molt sincerament per la feina feta, perquè ho heu defensat tan bé i perquè és molt important que sigueu avui aquí, no tan sols perquè hi pugui haver el dia de demà vocacions polítiques, sinó perquè sigueu, de debò, ciutadans, que significa participar en el debat social, en tot el que pot preocupar la societat, en tot allò de què es parla des de fa mesos: de la crisi econòmica, de la prima de risc, de les retallades, de tot.

Us torno a felicitar i us expresso el desig que continueu treballant tant, que penseu a fons què voleu estudiar en el futur i que, sobretot, sigueu ciutadans i ciutadanes de debò.

Xerrada sobre «La solidaritat, recepta per a sortir de la crisi»

Barcelona, 21 de maig de 2012

Em plau participar en aquest sopar-colloqui de l'acidH, i agraeixo l'amable invitació a adreçar-los aquestes paraules i prendre part en el colloqui posterior.

Sempre que puc, intento fer costat a persones i entitats com l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (la qual, des de mitjan anys noranta, treballa amb perseverança i convicció per millorar la qualitat de vida de les persones amb intel·ligència límit, tot atenent-les d'una manera integral), perquè es tracta de persones i d'entitats que tenen una vocació de treball per als altres, que insisteixen en la dimensió humana del desenvolupament social i que dignifiquen la nostra comunitat amb el seu testimoni de fe en l'ésser humà i de voluntat de millorar la qualitat de vida de tothom, i sobretot de les persones més febles i del seu entorn familiar.

Per això, vull començar la meua intervenció expressant públicament el reconeixement i la gratitud a l'aportació que fa a la societat catalana el tercer sector social, que té un paper molt rellevant en el treball per la cohesió social, sobretot en situacions de crisi.

Permetin-me que insisteixi en aquest punt: quan parlem del tercer sector social, afortunadament no estem parlant de fets aïllats. Al contrari: el tercer sector social, entès com el conjunt d'entitats privades sense afany de lucre, mutualistes o prestadores de serveis, que treballen per la inclusió i la cohesió social, aplega a Catalunya més de 7.500 entitats no lucratives que actuen en el camp social, tot prestant serveis a més d'un milió de persones, generant molts llocs de treball i un considerable volum econòmic, i donant cobertura al voluntariat social.

Dilluns passat, en un acte organitzat per Projecte Home Catalunya, entitat que treballa per la prevenció de les addiccions i per la rehabilitació i la reinserció social de persones drogoaddictes o amb altres addiccions, agraïa a les persones que tiren endavant aquella entitat el fet que conjuguessin en primera persona del plural els verbs *compartir*, *ajudar*, *conviure*, *acompanyar*: els agraïa que oferissin caliu i esperança no solament a persones que han hagut de viure a la «intempèrie», en tota la seva duresa, sinó també a les seves famílies! Avui i aquí, puc repetir exactament bona part del que hi deia, per l'atenció que oferiu a un altre col·lectiu de persones.

Partim de la realitat d'una crisi que ens afecta: fa temps que estem immersos en una situació complicada, que incideix molt —i molt negativament— en la vida quotidiana, i que ens fa veure núvols amenaçadors a l'horitzó. Hi ha molta incertesa sobre el nostre futur col·lectiu, de la mateixa manera que es palpa força crispació i, fins i tot, indignació i derrotisme en el nostre present col·lectiu.

Vull afirmar que superarem la crisi i que ho farem aviat i tenint la lliçó ben apresada! Si és així, l'hauem aprofitada per a depurar aquelles pràctiques personals i collectives insostenibles que ens han dut a la situació actual i, alhora, haurem establert uns fonaments més sòlids per a les estructures socials i econòmiques, que volem justes.

Moltes notícies ens pinten un panorama econòmic i social ben negre. Però també queden molts motius per a l'esperança. En el si de la nostra societat, podem constatar que es produeixen missatges de superació, d'integritat, de força interior i d'inconformisme davant tanta dada depriment i desconcertant. A més, tot i la gravetat de la crisi que estem sofrint actualment, i tot i la cruesa amb què l'estan vivint moltes persones i famílies a Catalunya i arreu, no podem deixar de veure la crisi actual com a oportunitat. I això no és cap frivolitat, ni menystinc la situació ben complicada que viuen moltes persones, ni la desesperació que senten, però vull afirmar que superarem la crisi, i que ho farem aviat i tenint la lliçó ben apresada! Si és així, l'hauem aprofitada per a depurar aquelles pràctiques personals i collectives insostenibles que ens han dut a la situació actual i, alhora, haurem establert uns fonaments més sòlids per a les estructures socials i econòmiques, que volem justes. Haurà estat, entesa així, una oportunitat ben aprofitada!

En aquest sentit, convindria considerar aquesta crisi, que és profunda, com una situació d'incertesa en què cal tenir seny a l'hora de prendre les decisions que ens permetin sortir del pou, i fer-ho bé, lúcidament.

La mera lectura dels titulars de notícies aparegudes recentment en notes de premsa oficials o en els diaris ens il·lustren sobre l'abast de la qüestió, i sobre les dificultats afegides que tenim a Catalunya per a fer-hi front amb garanties. La crisi es va cuinar a foc lent, amb uns ingredients ben definits: el pes excessiu de l'economia especulativa i dels diners fàcils (amb el paper ben galdós d'algunes entitats financeres); la deriva reivindicativa; la no assumptió de responsabilitats ni deures, sinó només l'exigència de drets, i la primacia de la cultura del tenir sobre la cultura del ser.

Resulta bàsic que la solidaritat entre les persones sigui un valor aglutinador i de desenvolupament comunitari. La solidaritat, que reclama empatia, esdevé una ingredient decisiu de la recepta per a sortir bé de la crisi que vivim.

En aquest context social i econòmic, que ha fet imprescindibles mesures d'austeritat, es pot comprendre la difusió social que ha tingut la crida del 15-M i des del 15-M, tot i que no hauríem de permetre que es carregués contra la democràcia representativa. La indignació, però, no soluciona problemes, tot i que ha servit per a posar-los d'una manera molt nítida damunt la taula.

La resposta ha de ser el rearmament social, liderat per un Govern que fa els deures, que no enganya ni eludeix responsabilitats, que és seriós i curós en la gestió dels afers i dels diners públics, que impulsa l'economia productiva. Però això, que és condició necessària per a la recuperació, no és suficient: resulta bàsic que la solidaritat entre les persones sigui un

valor aglutinador i de desenvolupament comunitari. La solidaritat, que reclama empatia, esdevé una ingredient decisiu de la recepta per a sortir bé de la crisi que vivim. Cal impulsar-la, des de la política i a peu de carrer, sense que això signifiqui que els poders públics s'hagin de desentendre de la lluita contra la pobresa i per la qualitat de vida! I per tal de plasmar aquesta solidaritat i donar-hi un sentit ple, hi ajudaran els valors de la sobrietat, l'autenticitat i la sostenibilitat, i també la cultura del ser, que cal instal·lar en l'agenda política i en la nostra vida quotidiana.

Com fonamentem la solidaritat entre les persones? Alguns ho faran des de l'humanisme de caire laic. D'altres ho veuran —i és el cas, probablement, de moltes persones d'aquest auditori— des d'un prisma religiós. No endebades, i a tall d'exemple, la solidaritat és un dels eixos transversals de la doctrina social de l'Església, juntament amb la caritat, el bé comú i l'opció pels pobres. Precisament fonamentant-se en la solidaritat, que implica posar-se al nivell del que està exclòs, la beata Teresa de Calcuta va poder escriure el següent: «Estima els pobres i no els donis l'esquena. Crist mateix s'ha fet famolenc, nu i pelegrí perquè jo i tu tinguéssim la possibilitat d'estimar-lo.»

Cal que emergeixi amb força la fraternitat, que integra els principis de la llibertat i de la igualtat, en un mandat de construir, entre tots i totes, un *nosaltres* constituït per persones lliures i iguals, que sigui font i garantia de dignitat plena.

La història dels darrers segles, i la ciència política, es pot llegir prenent com a base la manera com han concorregut els ideals de llibertat i d'igualtat, com s'han ubicat i gestionat, no sempre harmònicament. I hem de dir clarament que, en nom de la llibertat, s'han tolerat i justificat situacions de desigualtat social i econòmica flagrants, i que, en nom de la igualtat, s'ha arribat a anihilar la diferència i la dissidència.

Però, més que mai, cal que emergeixi amb força la fraternitat, que integra els principis de la llibertat i de la igualtat, en un mandat de construir, entre tots i totes, un *nosaltres* constituït per persones lliures i iguals, que sigui font i garantia de dignitat plena. Reivindiquem, en aquest sentit, el potencial del valor de la fraternitat com a horitzó, com a pauta i com a compromís, perquè, a més de ser un deure envers els altres, és al fons de totes les expressions de la solidaritat universal.

La solidaritat, que és un sentiment de pertinença a un mateix col·lectiu (a aquell *nosaltres* que es plasma en una comunitat), comporta un seguit d'obligacions entre els seus membres, sobretot pel que fa a l'ajut mutu, singularment davant la catàstrofe o l'adversitat: ens sentim responsables dels altres i de la seva situació.

Per a Francesc Torralba, la solidaritat va més enllà de la justícia, «transcendeix el càlcul aritmètic i s'obre a la perspectiva de la generositat». En aquest punt, podríem coincidir a preveure, vistes les conseqüències que ha tingut l'individualisme descarnat, que arribi a ser tan important que una societat sigui generosa com que sigui competitiva.

Aquest dissabte, a la Marató de TV3 contra la pobresa, tindrem com a poble una oportunitat d'or per a palesar, novament, el nostre caràcter solidari, per a alleujar la situació de molta gent i per a expressar-los clarament que no els deixem sols ni desemparats.

Ens resistim no solament a ser un número, sinó també a veure els altres com a números, difuminats en unes xifres fredes macroeconòmiques: som persones i famílies que mereixem viure dignament, hi tenim tot el dret.

L'estat del benestar ha de donar pas a la societat del benestar, que comporta i reclama una ciutadania implicada, que no ho delega tot en l'Estat, i que és sensible i compromesa en la cura dels més febles. Precisament aquí la solidaritat hi juga un paper molt rellevant, perquè exigeix l'activisme dels ciutadans i ciutadanes. No ens podem sentir aliens a les privacions i a la misèria que viuen els altres. El seu projecte de realització és el nostre. El seu fracàs és el nostre, és el fracàs de cadascun de nosaltres, el de la comunitat que fem entre tots i totes.

La solidaritat ens interpella a tots, sense excepció: tothom és necessari per al desenvolupament comunitari, fins al punt que ha de ser benvinguda qualsevol aportació positiva que begui de la font humanitzadora de la solidaritat, per insignificant que pugui semblar.

El tercer sector (i l'acidH, en el seu àmbit d'actuació, no n'és una excepció) ens ensenya, dia rere dia, aquest camí fecund i perdurable: el de la solidaritat, de l'ajut mutu, de la generositat. I també ens alliçona sobre la conveniència d'un bon treball en xarxa.

Per acabar, deixin-me que expressi un missatge d'esperança, tot i els moments difícils que estem vivint: ens en sortirem, i tots vostès n'hauran estat artífexs, i no pas de manera secundària!

Inauguració de la II Trobada Interreligiosa Iberoamericana

Palau del Parlament, 25 de juny de 2012

En primer lloc, em plau expressar-los unes paraules de benvinguda, salutació i encoratjament en aquest acte inaugural de la II Trobada Interreligiosa Iberoamericana, que se celebrarà avui, demà i demà passat a Barcelona, sota l'organització del Grup de Treball Estable de Religions.

Vull saludar els representants de totes les organitzacions de l'àmbit iberoamericà que es troben aquí i que han vingut expressament per treballar per aquesta II Trobada Interreligiosa, que és una trobada sectorial prèvia a la XXII Cimera Iberoamericana, que se celebrarà a final del 2012 a Cadis.

Des de la comprensió dels reptes globals, que escapen a fronteres i trenquen murs, hem de posar els fonaments per a una civilització de la convivència, tot aprofundint els valors democràtics.

Siguin benvinguts al Parlament de Catalunya, a aquesta casa, que és la seu de la institució que representa el poble de Catalunya i que acull tots els matisos, els accents i les visions de la política possibles. És lloc de paraula, de diàleg i d'acord.

Siguin benvinguts, també, a Catalunya, un país de 7,4 milions d'habitants que vol viure i convida en pau, que lliga autogovern, democràcia i pau, i que coneix la importància que té implicar-se en la seva construcció quotidiana.

Coincidiran amb mi que, des de la comprensió dels reptes globals, que escapen a fronteres i trenquen murs, hem de posar els fonaments per a una civilització de la convivència, tot aprofundint els valors democràtics.

I, concretament, permetin-me que faci referència al Grup de Treball Estable de Religions, que ha treballat perquè es fes realitat aquesta trobada. El Grup de Treball Estable de Religions, format per cinc representants de les religions més importants a Catalunya, va néixer a partir de la reflexió que, si les religions s'havien d'entendre entre elles, qui havia d'adoptar la responsabilitat de començar aquesta entesa eren les religions mateixes. I, per tant, es van constituir en aquest grup estable, la manera d'actuar del qual crec que és positiva no tan sols a Catalunya, sinó també en l'àmbit internacional, i en aquest cas en l'àmbit iberoamericà.

El Grup de Treball Estable de Religions manté un diàleg fluid amb la societat civil i amb els poders públics. Aquesta trobada d'avui, que no és pas la primera, en seria un bon exemple. Des del Parlament de Catalunya hem de fer que el fet religiós tingui el seu lloc i la seva acollida a la cambra, des del respecte escrupolós de la llibertat religiosa i de consciència.

És a dir, el Parlament ha d'acollir les expressions religioses i ser sensible envers la dimensió espiritual de les persones.

És necessari que les diferents religions dialoguin per tal d'incrementar la comprensió mútua i l'harmonia en el si de la comunitat. En aquest sentit, si ho hem de fer en la mateixa societat, per exemple, en l'àmbit polític, com és que no s'hauria de fer en el religiós? Crec que les dues confluències són importants i és important el diàleg, perquè per mitjà del diàleg coneixes més l'altre i pots comprendre'n millor la situació i la història.

Desitjo que aquesta trobada a Barcelona sigui fructífera i els permeti de treballar aportacions i propostes que reforcin el diàleg emprès a Asunción el passat mes d'octubre, i que arribin a la XXII Cimera Iberoamericana de Cadis amb resultats abundants i positius.

Això és el que des del Parlament de Catalunya els oferim i els desitgem, amb el convenciment que aquests dos dies i mig de treball els permetran d'emportar-se'n un bon record, en el sentit religiós, de comprensió mútua i d'intercanvi de plantejaments i d'experiències.

Lliurament de les medalles i plaques

Josep Trueta al mèrit sanitari

Palau de la Generalitat, 2 d'octubre de 2012

Em plau adreçar-los unes paraules en aquesta cloenda de l'acte de lliurament de les medalles i plaques Josep Trueta al mèrit sanitari, amb què es guardona la contribució a la millora significativa de la sanitat feta per un seguit de persones i entitats que han destacat per valors que considerem fonamentals: el talent, l'excel·lència i el lideratge en l'àmbit de la pràctica professional, la recerca, la formació i la innovació. I vull afegir-hi el valor de l'entusiasme, el qual es necessita, més que mai, en aquests temps que vivim.

Vostès són persones i entitats que han excel·lit en projectes capdavanters en malalties com l'Alzheimer, la sida, la malària, el càncer de mama, l'esclerosi múltiple i la leucèmia, en projectes solidaris com la lluita contra la pobresa i la innovació dins la gestió hospitalària. I ho han fet amb un objectiu ben clar: la millora del sistema de salut des de la pràctica i des de l'òptica acadèmica i científica, impregnades també d'una filosofia humanista. Per això, els felicito i els encoratjo a perseverar en la seva opció quotidiana per l'excel·lència, el talent i el coneixement.

Avui no els paguem el deute que tenim amb tots vostès. Els fem, però, un gran reconeixement i els demanem que continuïn amb la seva feina diària, el seu entusiasme i la seva il·lusió.

Avui és un dia en què, tot i les turbulències de l'economia, que han incidit en totes les polítiques públiques i, òbviament també, en l'àmbit de la sanitat, podem afirmar que tenim un alt nivell de medicina a Catalunya: pel seu sistema de salut, pels professionals que s'hi dediquen, per l'assistència que s'hi presta, per la formació que s'hi imparteix i per la investigació que s'hi fa. Avui hi ha una representació qualificada dels que fan possible aquesta història d'èxit a les consultes, als hospitals, als laboratoris, a les aules.

La Catalunya del 2012 i dels anys que vindran necessita més que mai que tothom faci pinya en els reptes als quals, com a país, ha de fer front, cadascú al seu lloc aportant el seu esforç amb responsabilitat i implicació en els afers col·lectius, perquè necessitem que Catalunya funcioni i sigui una nació avançada.

Al darrer pregó de la Mercè, el científic Lluís Torner alludia a una recepta per a assolir fites extraordinàries en matèria de recerca. Aquesta recepta era feta a base d'atraure, acaronar, nodrir i retenir el talent, i de perseguir decididament l'excel·lència. El món de la sanitat catalana és ple d'exemples passats i actuals d'aquest talent i d'aquesta excel·lència.

En les circumstàncies actuals, en la cruïlla històrica que estem vivint, emergeix amb més rellevància que mai la figura insigne del doctor Josep Trueta, que dona nom —tan encertadament— a aquestes distincions al mèrit sanitari. El seu testimoni vital i professional va ser un testimoni de professionalitat, certament, de feina ben feta, però també d'implicació absoluta en l'esdevenir social.

La Catalunya del 2012 i dels anys que vindran necessita més que mai que tothom faci pinya en els reptes als quals, com a país, ha de fer front, cadascú al seu lloc aportant el seu esforç amb responsabilitat i implicació en els afers col·lectius, perquè necessitem que Catalunya funcioni i sigui una nació avançada.

El món de la medicina no ha estat mai apartat de les reivindicacions socials ni tampoc ha estat aliè a les reivindicacions nacionals, que han fet avançar aquest país. Tampoc no ho ha d'estar ara.

Per això, acabo amb una referència a la crisi econòmica que patim i que és, potser, la més greu dels darrers cinquanta anys. Una crisi que també afecta l'àmbit social i nacional. És en aquests moments quan hem de saber buscar solucions col·lectivament, hem de fer pinya i, de la crisi, hem de fer-ne oportunitat. Un dels nostres investigadors, reconegut internacionalment i guardonat precisament en la primera edició d'aquestes medalles, l'any 1998, va afirmar fa pocs mesos a Barcelona que, en el seu àmbit, el de la recerca i el talent, per a excel·lir s'han d'avaluar els projectes, en aquests moments, en els moments de crisi, més que mai. Avaluar els científics, donar suport a l'excel·lència, concentrar esforços i demanar més suport a la societat civil. A Catalunya hi ha ciència. I Catalunya vol pertànyer al grup de nacions, petites i grans, que han apostat per l'economia del coneixement i on la ciència, el coneixement i la tecnologia són un motor econòmic i social de prestigi.

Commemoració del centenari del guiatge i l'escoltisme femení

Palau del Parlament, 17 d'octubre de 2012

Arribem a les paraules de cloenda d'aquest acte commemoratiu del centenari del guiatge, i del seu vuitantè aniversari a Catalunya, quan també celebrem el vuitantè aniversari d'aquest palau com a seu del poder legislatiu i el vuitantè aniversari del vot femení a l'Estat espanyol. El 6 de desembre de 1932, el president Macià va instal·lar aquí el Parlament, i nosaltres, el 10 de setembre d'enguany, just la vigília de la Diada Nacional, vam commemorar-ho restituint l'escut de la Generalitat a la façana del palau, després d'atorgar les medalles d'or del Parlament a Òmnium Cultural i a Càritas Catalunya per la defensa del país, la llengua i la cultura, i per la defensa dels més desvalguts, respectivament; per a reconèixer que eren les dues ànimes de Catalunya, la nacional i la social, i que l'una sense l'altra no podien existir.

Per tant, avui celebrem molts aniversaris. L'aniversari que ens ha convocat a aquest acte tan lluït és el vostre: el centenari del guiatge i l'escoltisme femení. Tenim ben present un precedent: el president Benach, que ha estat i és encara una persona molt activa en l'escoltisme, fa cinc anys, com a president d'aquest Parlament, va acollir el centenari de l'escoltisme.

En primer lloc, vull felicitar-vos per aquest centenari. Del vídeo commemoratiu projectat i de les intervencions precedents m'he quedat amb unes idees que crec que poden resumir el que ha estat la història de l'escoltisme i del guiatge.

Afirmacions com «el cau ho és tot per a mi» signifiquen molt. «És educar en majúscules. No és el mateix el que hem après al cau que el que hem après a l'escola o a la família, que és molt important, però el que s'ha après com a guia o escolta és complementari». «Allà hi he tingut els meus amics, hi he trobat el meu amor»... Això és molt important, perquè realment és una gran part de la teva vida. I tot això que has trobat al cau ho tens gràcies a les persones que, quan eres petita, feien d'educadors. I entenc que val la pena destacar aquest sentiment tan arrelat, aquest compartir, escoltar i saber que t'escolten.

A l'entorn del cau heu estat capaços de tenir empatia pels altres, que significa entendre com és l'altre i respectar la seva diferència, i, a més, heu constatat la necessitat de la coeducació, la necessitat del lideratge de les noies i de les dones, la capacitat de fer equips. No hem assolit una igualtat real entre homes i dones, però Déu-n'hi-do com s'ha anat avançant. I el moviment escolta i el moviment del guiatge hi han ajudat molt. Perquè des de sempre s'hi han coeducat les persones i s'han considerat iguals i complementàries.

Voldria destacar el que ha dit Rosa Maria Carrasco, quan es preguntava què podia aportar al guiatge o què li havia aportat el guiatge. I ho ha sintetitzat en una frase: «N'he rebut

tantíssim que no seria jo si no hagués passat per totes aquestes experiències». Crec que això és, potser, el més destacable, a part de la paritat, per la qual continua lluitant.

A vosaltres, que sou els que podeu tenir una veu més alta i compromesa i més lliure, us demano que defenseu aquesta doble ànima que té Catalunya, l'ànima social i l'ànima nacional, i que, junts, puguem arribar a tenir el país que ambicionem.

D'Elena González, la comissària internacional de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, en destacaria el focus que posa sobre les dones i sobre la necessitat que el nostre paper sigui important, en l'assumpció de reptes i en el fet de saber que tens gent al teu costat gent amb qui t'has entès i has fet amistat.

I en el cas de Marta Rosàs, que ens ha explicat molt el nivell personal, el nivell social i el paper de futur, em quedo ara amb allò de ser agents actius. Crec que això és absolutament necessari. La societat us necessita a vosaltres i a la vostra militància per a poder ser allò que volem ser, un país de qualitat, que continuï essent motor en molts aspectes: social, econòmic, nacional; el que sempre hem somiat. I ara potser arriba el moment que aquell somni que hem tingut pugui esdevenir una realitat. Però ho hem de fer amb fonament, amb molta pedagogia, amb serenor. Aquests setmanes sentim contraarguments als quals es fa difícil no respondre, però crec que contra les desqualificacions és millor el silenci. I allò important és tenir uns bons arguments per a defensar el que volem.

Catalunya ha de continuar defensant aquell element tan important de la nostra convivència que és la cohesió social. Sense cohesió social no construirem la Catalunya que anhelem. I, per tant, a vosaltres, que sou els que podeu tenir una veu més alta i compromesa i més lliure, us demano que defenseu aquesta doble ànima que té Catalunya, l'ànima social i l'ànima nacional, i que, junts, puguem arribar a tenir el país que ambicionem.

Celebració del vint-i-cinquè aniversari de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia

L'Aldea (Baix Ebre), 27 d'octubre de 2012

Permeteu-me unes paraules de felicitació pels vostres primers vint-i-cinc anys de funcionament com a associació. Vau tenir l'encert, el 1987, d'unir esforços per al benefici del vostre col·lectiu, de fer pinya per a reclamar i prestigiar la justícia de pau.

Tot aniversari és una bona oportunitat per a mirar enrere i fer un balanç d'una trajectòria, però sobretot esdevé una excellent ocasió per a fer forces per a avançar en el futur i tirar endavant.

Ara i aquí, feu —fem— una afirmació col·lectiva de la justícia de pau, la reivindicació pública del seu paper rellevant: l'Administració de justícia no acaba en la justícia de pau, tot just hi comença.

Certament, la justícia —com el país— comença als municipis; la realització de la justícia a casa nostra s'inicia amb la feina propera dels jutges i jutgesses de pau. Sempre hi he cregut, i també ho han fet altres consellers de justícia. Per això Catalunya ha estat pionera en matèria de justícia de pau.

Al costat hi hem tingut un col·lectiu compromès. Els jutges i jutgesses de pau tenen un plus especial, que els fa únics: aquest punt d'arrelament al seu municipi, de voluntarietat, de representativitat, de fer de persona que concilia i reconduïx les relacions veïnals.

L'Associació Catalana en Pro de la Justícia hi ha jugat un paper remarcable i ben positiu, deixant palesa al llarg dels anys la seva capacitat de representació, d'afirmació i de reivindicació del vostre col·lectiu.

Per a construir una nació que valgui la pena (una nació sòlida, viable, vital, amb ambició i empenta, que tingui dret i que, alhora, visqui la justícia), necessitem que tingui uns fonaments de pau, i cal que utilitzem el ciment de la convivència. Tothom hi pot col·laborar, si descobrim i conreem la nostra dimensió comunitària. Ningú no pot dubtar, però, del paper rellevant dels jutges i de les jutgesses de pau per a estructurar el país!

Davant els jutges i jutgesses de pau, que viviu i trebal·leu quotidianament per la pau veïnal i la mediació dels conflictes en el si de la comunitat, resulta especialment rellevant afirmar que som el país de la pau i treva. Podem estar-ne ben orgullosos. Som una nació mil·lenària que ha fet aportacions rellevants a la història del parlamentarisme i que va acollir al seu si la teoria i la pràctica del pactisme.

Vivim i viurem moments excepcionals, caldran mesures excepcionals. Més que mai, necessitem i necessitarem bons fonaments, molta pedagogia, molta serenor. Tots nosaltres, des de les nostres responsabilitats, a títol personal i en el marc de la rica xarxa de la societat civil existent a Catalunya, podem fer-hi molt, en aquesta línia. La paraula ha de triomfar sobre el soroll ambiental; els arguments, sobre les desqualificacions; l'esperança, sobre la por; la informació, sobre la intoxicació informativa.

Per a construir una nació que valgui la pena (una nació sòlida, viable, vital, amb ambició i empena, que tingui dret i que, alhora, visqui la justícia), necessitem que tingui uns fonaments de pau, i cal que utilitzem el ciment de la convivència. Tothom hi pot col·laborar, si descobrim i conreem la nostra dimensió comunitària: al cap i a la fi, ens desenvolupem com a persones en el si d'una comunitat. Ningú no pot dubtar, però, del paper rellevant dels jutges i de les jutgesses de pau per a estructurar el país!

He tingut una òptima relació amb el col·lectiu de jutges i jutgesses de pau i amb els qui l'han representat. Potser per això va ser per a mi tan bonic poder signar, al maig del 2003, la resolució per la qual s'atorgava la medalla d'honor de la Generalitat, per serveis excepcionals a la justícia, al col·lectiu de jutges de pau de Catalunya, mitjançant l'Associació Catalana en Pro de la Justícia. Va ser un acte de justícia, un reconeixement merescut a unes persones que, del territori estant, fan justícia.

Us agraeixo la reciprocitat que m'heu demostrat al llarg dels anys: la vostra amistat, la vostra comprensió i la vostra consideració, que es van traduir en la medalla de la vostra entitat que em van atorgar el 2004.

Per molts anys, jutges i jutgesses de pau! Per molts anys, Associació Catalana en Pro de la Justícia!

Presentació del IV Recull d'informes del Fòrum SD de Catalunya

Palau del Parlament, 4 d'abril de 2013

Em plau adreçar-los unes paraules de benvinguda, prèvies al que pròpiament serà la presentació del IV Recull d'informes del Fòrum SD de Catalunya. És la segona vegada consecutiva que presenten el seu recull anual aquí, en seu parlamentària, i per segona vegada podré destacar la importància de la feina dels síndics i dels defensors locals, i encara més en aquests temps que vivim, temps de crisi aguda no tan sols econòmicament sinó també socialment, nacionalment i pel que fa als valors.

En aquests moments podem comprovar la gran solidaritat que es viu a les famílies. Malgrat que la feina del Fòrum SD consisteix a tractar persones vulnerables o que, sovint, es queixen per situacions familiars o personals, penso també que el fet de viure aquesta gran solidaritat els pot omplir de joia. Per tant, voldria donar-los les gràcies per la seva feina i felicitar-los per aquest quart recull.

Cal reivindicar la democràcia local, la vida local i els drets humans de proximitat.

El síndic local, en el si del seu municipi, és una persona coneguda que sap que els seus conciutadans n'esperen molt. De la mateixa manera, en aquest cas al Parlament, els 135 diputats i diputades representem cadascun un tros de Catalunya. Per això, és bo que vostès vinguin aquí a presentar el seu quart recull, que és també una manera de donar visibilitat a la feina que fan. I crec que això cal agrair-ho al Fòrum SD, però el fet de tenir-los tots aplegats els fa més rellevants, en el sentit d'àmbit de país, dels milions de persones assistides per les més de quaranta sindicatures locals, per a poder donar visibilitat a la seva feina.

Permetin-me, també, que felicit el nou president. Fa poques setmanes que s'ha renovat la junta de govern del Fòrum SD i s'ha nomenat el nou president, Josep Giné, que alhora és el síndic de Lleida. Permetin-me també que agraeixi la feina feta per l'anterior presidenta, Glòria Valeri, amb qui vam decidir fer la presentació d'aquest recull d'informes en seu parlamentària.

En uns moments en què s'actua per a regenerar la vida democràtica a Catalunya i en què, més que mai, se sap que la sortida de la greu crisi ha de passar per una major exigència personal i per la garantia del dret a una bona administració en tots els nivells, el paper dels síndics i síndiques locals és determinant.

També voldria dir-los que en un acte com el d'avui cal reivindicar la democràcia local, la vida local i els drets humans de proximitat. Vostès ho tenen més fàcil, perquè surten de casa seva i als municipis, que no són gaire grans, la gent els coneix. Per tant, d'una banda, és una responsabilitat més que tenen, però, de l'altra, també és un goig veure que la seva figura es considera rellevant i necessària. De manera que estic convençuda que, en el nou projecte de llei de règim local, la figura del síndic local hi ha de sortir molt més reforçada. Ja se'n té una llarga experiència i és important que es reconegui i es pugui consolidar. Tots som ciutadans d'un país, de Catalunya, però també veïns i veïnes d'un municipi, d'una vila, d'una ciutat, i la relació amb el nostre municipi és intensa i immediata.

En aquests moments de crisi necessitem municipis forts perquè entre tots puguem mantenir cohesionat el país. Necessitem municipis compromesos amb la millora de la vida quotidiana i, per això, no tan sols necessitem discursos o paraules, sinó, sobretot, persones que, amb la seva responsabilitat, siguin capaces de tirar endavant la vida local i recollir les preocupacions de les persones que hi viuen. Per això, en uns moments en què s'actua per a regenerar la vida democràtica a Catalunya i en què, més que mai, se sap que la sortida de la greu crisi ha de passar per una major exigència personal i per la garantia del dret a una bona administració en tots els nivells, el paper dels síndics i síndiques locals és determinant.

Quan es repassa el IV Recull d'informes dels síndics i síndiques, un dels aspectes que cal destacar-ne és que, si el comparem amb el de l'any 2008, pràcticament s'han doblat les queixes, les consultes, el seu treball d'ofici. I això significa, primer, que estan amatents a la feina, però també que molta gent ja sap que pot acudir a vostès i, sobretot, que pot tenir-ne resposta. Si vostès no fossin bons síndics, probablement avui no en serien quaranta-dos, que representen gairebé cinc milions de persones a Catalunya, sinó que en tindríem molts menys, perquè el mateix alcalde o consistori no veuria la necessitat de mantenir-los.

També es pot veure com ha canviat el tipus de consultes i assessoraments d'un any a l'altre, i com han augmentat els de l'àmbit dels serveis socials i els que impliquen satisfer els serveis bàsics a les famílies. Allò que fa uns anys era impensable, que poguessin faltar diners a una majoria important de gent per a pagar els serveis bàsics, ara és una realitat. Ara vostès es troben amb moltes persones i famílies que no saben com passar el mes o com pagar l'aigua, el gas i l'electricitat. I aquí es recull que aquesta problemàtica és una de les més importants del seu dia a dia.

No podem renunciar a les nostres responsabilitats, ni podem dimitir-les ni delegar-les. Tots els que tenim una responsabilitat hem de treballar units perquè el país se'n surti i perquè les persones que ho estan passant malament puguin tirar endavant.

Els reitero el meu agraïment per haver-me convidat avui aquí a celebrar aquest IV Recull i els sis anys del Fòrum SD, un fòrum que, sobretot, coordina i fa visible la feina dels síndics, les síndiques i els defensors municipals de Catalunya, als quals adreço unes darres paraules de gratitud i encoratjament.

Taula rodona sobre corrupció

Barcelona, 18 d'abril de 2013

Vull destacar l'encert de la convocatòria d'aquesta taula rodona sobre corrupció i felicitar els qui l'han promoguda, singularment la Càtedra Ethos.

La corrupció —política i econòmica— es troba en un lloc central de l'agenda política i social. Per això, i per tal d'introduir-hi més llum que no pas ombres, és positiu que, des del món acadèmic i professional, es contribueixi al debat serè i sòlid en aquest àmbit, com a complement del treball polític que està en marxa. En aquest sentit, resulten molt importants i adients sessions com la d'aquest vespre, o la que es va celebrar el proppassat 3 d'abril al Palau del Parlament, sobre «Lideratge i ètica pública: polítics i directius públics professionals», amb motiu del vintè aniversari de la constitució de l'Associació Catalana de Gestió Pública.

Convé manifestar un capteniment compartit: estem sobre el tema, no volem passar per alt el greu problema de la corrupció i de la percepció tan generalitzada que vivim en una societat que ha assolit nivells exagerats de corrupció política, gairebé de corrupció ambiental. I, per això, vull exposar un punt de partida inicial, que em sembla irrenunciable: la defensa de la política, de la democràcia parlamentària i de les persones que es dediquen a la política i a la gestió pública, tot i les excepcions que hi ha, com en tants àmbits de la vida.

La conjuntura actual pot ser un bon pretext per a fer foc nou, per a establir una estratègia no solament de prevenció i lluita contra la corrupció, sinó també, i sobretot, a favor de la qualitat democràtica, de la transparència i del bon funcionament de les institucions, per tal d'afavorir la renovació i l'exemplaritat en la vida pública a Catalunya.

La qüestió ha esclatat virulentament en els darrers mesos, per molts motius, no sempre innocents ni responent al lògic esdevenir dels fets. En tot cas, hi ha un creixent sentiment de desafecció fonamentat en la creença que els polítics som corruptes i volem el poder a qualsevol preu, mentre que els ciutadans són incapaços d'incidir en la presa de decisions polítiques. Aquest sentiment de desafecció, tan negatiu per a la salut democràtica del nostre país, només es podrà neutralitzar si fem que el nostre discurs i la nostra acció política concreta tinguin com a prioritat propiciar una política més propera i creïble.

En aquest sentit, la conjuntura actual pot ser un bon pretext per a fer foc nou, per a establir una estratègia no solament de prevenció i lluita contra la corrupció, sinó també, i sobretot, a favor de la qualitat democràtica, de la transparència i del bon funcionament de les institucions, per tal d'afavorir la renovació i l'exemplaritat en la vida pública a Cata-

lunya. He sostingut recentment que el Parlament de Catalunya ha de ser la pedra angular d'aquesta estratègia.

No partim de zero, des del punt de vista del Parlament de Catalunya. Els meus dos predecessors van intentar incidir-hi, d'una manera molt meritòria, en dues línies complementàries però que anaven en la bona direcció. Ara, a la tercera, hi ha una necessitat peremptòria de resoldre i d'actuar (perquè, entre altres aspectes, sofrim una profunda crisi social, econòmica, política i de valors, i la política 2.0 dona més eines per a la immediatesa —que no sempre és positiva— i per a l'extensió de la denúncia legítima, però també per al rumor malintencionat, que corroeix el sistema). Però hem de ser prou lúcids per a treballar bé les respostes que donarem a la qüestió, perquè han de ser factibles, creïbles, sòlides i efectives.

Quan es tracta de regenerar la vida democràtica a casa nostra, resulta molt rellevant que incidim en les bones pràctiques en el marc de la gestió pública, dels poders públics, del govern, que es poden emmarcar en un criteri que hauria d'inspirar sempre l'acció pública: no entendre la gestió pública ni la política com un exercici de poder, sinó com un acte de servei.

Hi ha molt —massa— en joc per a quedar-nos novament en unes bones paraules i pocs fets.

Vull insistir davant tots vostès en una constatació: la corrupció és un greu problema social i polític, no solament *per se* (atesa la seva naturalesa), sinó també, i sobretot, quan es percep que la seva difusió és generalitzada.

S'ha dit que la perversió i la corrupció es disfressen gairebé sempre d'ambigüitat. Necessitem la claredat, la transparència, la llum, per tal d'evitar zones de penombra i, alhora, per tal de fer ressaltar que hi ha moltes bones pràctiques. Mai no insistirem prou en la conveniència de més transparència i de l'adequació dels comportaments públics —també dels càrrecs electes— als estàndards exigibles en tota societat democràtica.

Quan es tracta de regenerar la vida democràtica a casa nostra, resulta molt rellevant que incidim en les bones pràctiques en el marc de la gestió pública, dels poders públics, del govern, que es poden emmarcar en un criteri que hauria d'inspirar sempre l'acció pública, i més encara en situacions de crisi com l'actual: no entendre la gestió pública ni la política com un exercici de poder, sinó com un acte de servei.

Convé que hi hagi lideratges sòlids, consistents, que no caiguin en mers personalismes buits ni en temptacions populistes, sinó que estiguin fonamentats en un discurs coherent i ètic; lideratges vinculats a les qualitats humanes i a la pràctica quotidiana d'uns valors; lideratges públics que, en definitiva, tinguin la força i la contundència de l'exemple.

De l'espai públic, que és el nostre espai comú, en depèn el nostre futur comú. I per a governar-lo amb expectatives d'èxit cal un lideratge amb alta qualitat humana, fonamentat en la integritat, el compromís i el conreu de determinats valors de servei a la comunitat.

S'han defensat (i comparteixo aquesta defensa) l'especial responsabilitat de l'exemple polític i el plus d'exemplaritat que resideix en els càrrecs polítics, siguin o no electes; una responsabilitat que no és d'una naturalesa diferent de la que recau sobre tots els ciutadans, però que resulta amplificada pel fet de tenir més impacte moral en la resta. En tot cas, però,

ha d'estar tan allunyada de les patents de cors com de les presumpcions de culpabilitat (i de la indefensió que provoquen les «penes de telenotícies»), perquè resulta tan perversa, en termes democràtics, la sensació d'impunitat davant els casos de corrupció com la persecució sistemàtica dels polítics.

En tot cas, faig meves les paraules que un senador australià va pronunciar el 1999, quan es presentaven les conclusions finals del debat per a l'establiment d'un codi de conducta a la seva cambra: «No és clar que nosaltres, els polítics, com a grup, siguem avui menys ètics que en el passat, i és irrellevant. El que és essencial és que responguem al clima existent fent més esforços que en el passat per a ser i per a semblar dones i homes íntegres».

Presentació del llibre *703 preguntes, 703 respostes, l'odissea del càncer de mama*, de Jordi Estapé i Tània Estapé

Palau del Parlament, 14 d'octubre de 2013

Em plau cloure aquesta presentació del llibre *703 preguntes, 703 respostes, l'odissea del càncer de mama*, escrit pel professor Jordi Estapé i per la seva filla, la doctora Tània Estapé, que hem acollit amb motiu del Dia Mundial del Càncer de Mama i del fet que som a l'octubre, mes dedicat a la sensibilització i la visualització d'aquesta malaltia.

En primer lloc, vull felicitar els autors de l'esmentat llibre i la Fundació per a l'Educació Pública i Formació en Càncer (Fefoc) molt especialment per la feina que heu fet en els disset anys que sou fundació. I vull recordar aquí la gran feina que les fundacions fan en l'àmbit de Catalunya. Crec que és important destacar-ne l'activisme i, sobretot, la funció de cohesió social i d'atenció i, en el cas de la Fefoc, d'atenció a les famílies i de formació dels voluntaris i dels professionals.

Celebrem aquest acte a l'inici d'una setmana molt rellevant, atès que el dissabte 19 d'octubre es commemora el Dia Mundial del Càncer de Mama. I el celebrem amb la publicació d'un llibre divulgatiu que té, però, un alt contingut científic. Serveix per a tothom, per a les persones que pateixen o han patit un càncer de mama i per als professionals i voluntaris que ajuden que aquestes persones es trobin millor i sentin que reben suport.

Per això, quan vam rebre al Parlament la petició de la Fundació per a fer aquesta presentació, vaig creure que calia respondre-hi afirmativament. Hi ha un precedent: recordo que fa anys ja es va fer un acte divulgatiu relacionat amb el càncer de mama, també per mitjà de la Fefoc.

Per a mi, és un plaer contribuir a aquesta presentació. Crec que actes com aquests són positius, com també ho són presentar llibres i traslladar missatges divulgatius i de coneixement. Això és fer poble, fer país, fer comunitat, fer equip. Amb aquest acte i amb aquest llibre hi ha hagut un equip de tres generacions que ha treballat per una causa noble, amb el concurs de la vostra fundació, per a poder ajudar encara més les persones que han patit o pateixen la malaltia.

Parlar d'una odissea és parlar d'un llarg camí, sovint dur, sovint amb un horitzó negre, amb moltes nits d'incertesa, de por, amb moltes matinades esperançades. Potser mai no arribarem a port, perquè l'important és fer camí, i fer-lo amb garanties exigeix compromís, entusiasme per les causes justes, grans dosis de generositat, però també de lucidesa i, sobretot, molt de criteri.

Amb aquest llibre s'intenta que les persones malaltes de càncer no es trobin soles davant d'un repte de salut i d'una intempèrie massa dura de gestionar, sinó que trobin el suport d'experts que les tractin i en tinguin cura, que els proporcionin el caliu necessari per a no caure en el fatalisme.

Abans s'ha recordat que hi ha malaltes que diuen: «I per què m'ha tocat a mi?», «El fet de tenir aquesta malaltia m'ha fet canviar molt l'estil de vida», «Hi ha un abans i un després de la malaltia»... Algunes de vostès segur que hi han passat, i han lluitat, però també han tingut moments de ràbia, de desesperació i d'impotència. I ho dic perquè també he patit càncer de mama, i realment vaig tenir aquesta sensació d'impotència, de qüestionar-me per què a mi i per què ara.

Els vull felicitar pel títol del llibre, amb el recurs al terme *odissea*. De fet, es pot descriure així el periple vital que pateixen o han de patir tantes dones. Parlar d'una odissea és parlar d'un llarg camí, sovint dur, sovint amb un horitzó negre, amb moltes nits d'incertesa, de por, amb moltes matinades esperançades. I en aquest sentit em venen al pensament aquells versos de Kavafis que Lluís Llach va adaptar l'any 1975: «Més lluny, heu d'anar més lluny / dels arbres caiguts que ara us empresonen, / i quan els haureu guanyat / tingueu ben present no aturar-vos». No ens aturem, el professor Estapé no s'atura. Potser mai no arribarem a port, perquè l'important és fer camí, i fer-lo amb garanties exigeix compromís, entusiasme per les causes justes, grans dosis de generositat, però també de lucidesa i, sobretot, molt de criteri. Llibres com el d'avui tenen totes aquestes qualitats: generositat, compromís, coneixement i criteri.

Vull insistir en la importància que té la prevenció del càncer de mama, però, sobretot, en la necessitat encara de dedicar-hi més anys de recerca. Déu-n'hi-do el que s'ha fet en trenta anys, però potser en necessitem més per a aconseguir que hi hagi menys dones que es morin de càncer de mama, i també desitjo el que deia al final el professor Estapé, en el sentit que d'aquí a cinc anys ja no hi haurà càncer de mama.

Hem de perseverar: passem el que passem, hem de vèncer. Per tant, totes aquelles dones que en algun moment de la vida hem patit un càncer de mama i que avui som aquí, ja ho podem celebrar. Segur que en molts moments vam pensar que no hi seríem, o que no podríem passar el temps que ja hem viscut, i en això hem de donar gràcies a la ciència, a la recerca, als doctors, a les infermeres i als professionals i voluntaris que ens ajuden, a les nostres famílies, a la feina i al fet que, a més, hem estat fortes i capaces de tirar endavant, i també a Déu, els qui hi creiem.

Vull reiterar, per acabar, l'agraïment als autors del llibre per la feina feta, i expressar que cal que procurem i procureu sempre l'excel·lència, sense perdre mai aquest enfocament humanista que avui s'ha mostrat.

Lliurament dels VII Premis Solidaris ONCE Catalunya

Barcelona, 28 d'octubre de 2013

Em plau participar en aquest acte solidari en què l'ONCE de Catalunya lliura, des de fa tretze anys, aquests premis biennals a la solidaritat i la superació. I vull que les meves primeres paraules en aquesta intervenció de cloenda siguin per a expressar públicament el reconeixement a l'aportació que l'ONCE i el conjunt del tercer sector social fan a la societat catalana, ja que tenen un paper molt rellevant en el treball per la cohesió de la nostra societat, sobretot en situacions de crisi com l'actual. Encara estem en crisi i hi ha molta gent que pateix, i en aquestes situacions el treball de l'ONCE i del tercer sector social es fa més evident i necessari.

L'any 2013 és un any molt important per a l'ONCE, un any de celebracions i de reconeixements. Fa uns mesos vaig rebre un grup de persones que, per mitjà de la delegació territorial, van visitar el Parlament. I els vaig dir que el Parlament és la casa de tothom i que, per tant, s'hi havien de sentir com a casa; i també que hi ha un gran reconeixement pel treball que l'ONCE ha fet aquests setanta-cinc anys.

No han estat temps fàcils per a vosaltres, ja que va començar en un moment molt difícil, el 1938, i va ser pioners, va tenir una iniciativa els fruits de la qual es veuen avui, i posteriorment, a més, va crear la fundació. I aquesta figura, aquest logotip, és l'ONCE: d'una banda, la fundació, i, de l'altra, la gent. L'ONCE, la fundació, no seria res sense les persones. Les persones han sabut estar al seu costat, perquè han vist que fa un gran paper, que té un gran compromís amb la societat. I això es reconeix, i no solament des de les institucions, sinó des de la base, des de la mateixa gent. L'ONCE ha donat mostres de la seva voluntat de servei a la comunitat procurant la inclusió social, la normalització, l'autonomia —per a moltes persones— i l'accessibilitat universal. Parlant d'aquests setanta-cinc anys, també vull dir que preparem una declaració institucional amb què el Parlament de Catalunya reconeix la trajectòria d'èxit de l'ONCE, i que tinc la intenció de posar-la en mans dels grups parlamentaris perquè es pugui llegir en un ple enguany, no solament perquè us ho mereixeu, sinó perquè és una obligació nostra fer aquest reconeixement públic.

I també vull parlar d'una altra iniciativa del Parlament: fa escassament tres setmanes vam obrir un espai nou de participació en què els ciutadans poden aportar idees, comentaris, suggeriments, al que és la tasca principal del Parlament, que és fer lleis. Aquest espai funciona per mitjà del web del Parlament, de manera que tothom hi pot accedir i fer les seves aportacions a les iniciatives legislatives. En aquest moment, ja tenim quatre projectes de llei a què els ciutadans poden fer aportacions. Vam començar amb el projecte de llei de transparència, però ara hi ha també el d'accessibilitat. I aquí faig una crida a la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social i l'ONCE perquè participi en l'elaboració d'aquest projecte de llei aportant tot el que cregueu necessari per a millorar-lo.

Avui, però, som aquí per a guardonar unes persones i unes entitats. I, per tant, ara em toca parlar-ne. Aquests premis tenen per objecte reconèixer persones, entitats, institucions, mitjans de comunicació i administracions públiques que porten a terme una tasca solidària en el seu àmbit d'influència. Distingeixen, en definitiva, bones pràctiques i trajectòries exemplars, i reconeixen el repte d'humanitzar el nostre entorn i fer-lo més habitable.

Felicito, per tant, les persones i entitats premiades, com ara Pallapupas, organització que ha sabut fer somriure més de trenta mil nens i nenes que pateixen greus malalties, i la productora Umbilical, pel documental *Món petit*, sobre l'Albert, que es mou en cadira de rodes i ha fet realitat el seu somni. Diria que ha donat un exemple molt clar que no hi ha fronteres, que si vols, pots: és molt important que vegem com l'Albert ha estat capaç de fer la volta al món.

Felicito, també, Anna Vives, pel seu èxit obtingut en només un any, i amb el qual ha aconseguit tenir una bona autoestima i adonar-se que treballar en equip serveix per a fer el que es vulgui; l'empresa Moltacte, solidària i innovadora, en què els treballadors són persones amb diferents capacitats, però amb la mateixa capacitat de tirar endavant, fer una feina i ser autònom; i l'Agència Catalana de Turisme, per haver convertit el turisme accessible en una de les seves principals línies estratègiques.

Que mai no abandonem ni ens abandonin la capacitat de resistència, la voluntat de superació i la força de voluntat. Hem de conjurar-nos per tal de reivindicar i posar en pràctica els valors del compromís, de l'impuls solidari, de l'esperança en un futur millor fet amb el treball quotidià per a millorar el nostre present.

I, a l'últim, felicito també la Fundació Josep Carreras, que ha rebut una menció especial amb motiu del seu vint-i-cinquè aniversari de treball amb persones que pateixen leucèmia. Encara som en el mes dedicat al càncer —sobretot el de mama. Hem de ser solidaris amb els qui pateixen aquesta malaltia i amb les seves famílies.

I permeteu-me que us llegeixi uns versos de Miquel Martí i Pol, que l'11 de novembre farà deu anys que es va morir. Ell va rebre el Premi Solidari ONCE en la primera edició, el 2001. Aquests versos diuen: «Que és bo restar quan tot incita / a desistir. / [...] Saber restar, vet ací la consigna, / i preservar cadascú el petitíssim / terreny en què proclama, altiu, més vida». Que mai no abandonem ni ens abandonin la capacitat de resistència, la voluntat de superació i la força de voluntat. Hem de conjurar-nos per tal de reivindicar i posar en pràctica els valors del compromís, de l'impuls solidari, de l'esperança en un futur millor fet amb el treball quotidià per a millorar el nostre present.

Amb aquestes últimes paraules vull reiterar la felicitació a les persones i entitats que han estat premiades aquesta nit, i també a l'ONCE de Catalunya per aquesta nova edició dels seus premis i per tota la seva trajectòria. Una felicitació que també és expressió d'agraïment perquè sabeu oferir caliu i esperança, no solament a les persones que necessiten algun tipus d'integració, ajut o inclusió, sinó també a les seves famílies. Una societat inclusiva i cohesionada és una feina de tothom, no tan sols dels poders públics. Vosaltres així ho feu cada dia. Que per molts anys puguem constatar aquest compromís vostre fet realitat, que tants fruits i tan bons ha donat per a millorar la nostra societat.

Inauguració del IV Congrés del Tercer Sector Social

Barcelona, 27 de novembre de 2013

Vull agrair, en primer lloc, la invitació a aquest acte inaugural del IV Congrés del Tercer Sector Social. Quan ho vaig saber, fa temps, em vaig fer una representació mental de tot el que significava el tercer sector social. Recordo que fa deu anys això del tercer sector no era gaire conegut, com a concepte, tot i que sí que coneixíem molt de prop la feina de moltes entitats.

Catalunya no és un país vulgar, ni culturalment ni cívicament. I avui més que mai podem dir que no ho és socialment, perquè sap superar les adversitats de tota mena gràcies a un riquíssim teixit associatiu i de fundacions.

Per a mi és un plaer ser avui aquí en aquest acte inaugural i fer-los arribar unes paraules que potser alguns de vostès ja em deuen haver sentit dir en algun dels actes a què alguna entitat del sector ha tingut l'amabilitat de convidar-me arreu del país. Són unes paraules d'un president del Parlament ja mort, que avui són molt adients. Miquel Coll i Alentorn deia l'any 1985: «No som un poble sense defectes, no som un poble model. Tenim molts defectes i els hem de corregir. Però tampoc som un poble vulgar. Si fóssim un poble vulgar ja us dic que faria segles que no existiríem. I existim, i continuarem existint». I, referint-me al tercer sector social, hi afegiria que tenim aquesta ferma voluntat de persistència, de continuar endavant i de superar qualsevol dificultat que pugui sobrevenir-nos. Catalunya no és un país vulgar, ni culturalment ni cívicament. I avui més que mai podem dir que no ho és socialment, perquè sap superar les adversitats de tota mena gràcies a un riquíssim teixit associatiu i de fundacions, gràcies a tantes organitzacions de tot tipus i abast com les que vostès representen, i que tanta i tan bona feina fan en l'àmbit de la cohesió social. En podríem posar molts exemples: el Banc dels Aliments, que ha fet vint-i-cinc anys; la mobilització cívica al voltant de La Marató de TV3, que n'ha fet vint-i-un, una experiència que altres comunitats van voler copiar sense èxit; altres entitats, grans o petites, com les que es dediquen a la drogodependència, o les que són a prop de les persones amb discapacitats. En definitiva, n'és un bon exemple qualsevol de les entitats que formen part del tercer sector social.

No són moments per al cofoisme. Patim les tensions pressupostàries, que afecten, condicionen i hipotequen les polítiques públiques i també les actuacions de les entitats. Més que mai, cal demostrar capacitat de resistència, per compromís amb la societat, que pateix —i molt perllongadament— els efectes de la profunda crisi en la qual estem immersos. Per

això, vull expressar públicament el reconeixement a l'aportació que el conjunt del tercer sector social fa a la societat catalana, ja que té un paper molt rellevant en la cohesió social, sobretot en situacions de crisi com l'actual.

Permetin-me que insisteixi en dos aspectes. Quan parlem del tercer sector social, afortunadament no parlem de fets aïllats. Al contrari: aplega a Catalunya més de 6.800 entitats, i això s'ha de dir en veu ben alta. Són entitats no lucratives que actuen en el camp social i presten serveis a més de dos milions de persones. Fa dos anys, quan vaig visitar una entitat que treballava temes de discapacitat a Lleida, per primera vegada vaig llegir, en la secció d'economia d'un diari, un article que sostenia que el tercer sector social és un motor econòmic. Fa moltes coses en l'àmbit social, perquè és la seva finalitat, i genera 103.000 llocs de treball i un considerable volum econòmic: el 2,8 per cent del PIB, quasi 6.000 milions d'euros. A més, hi col·laboren 300.000 persones voluntàries. Moltes vegades, parlem dels àmbits que són motor econòmic: el turisme, l'automoció, la recerca, els sectors que, petits o grans, fan que Catalunya sigui un país gran, malgrat les seves petites dimensions. Ara hi hauríem d'afegir el tercer sector social. I crec que és important que els analistes econòmics s'adonin que no solament el necessitem, sinó que ha de ser cada vegada més fort, més reconegut i influent.

El tercer sector social ens ensenya cada dia aquest camí fecund i perdurable de la solidaritat, de l'ajut mutu, de la generositat, i ens ajuda i alliçona sobre la conveniència d'una bona feina en xarxa.

Ja que parlem de temes econòmics, els consellers Homs i Mas-Colell han assegurat que el 71 per cent del pressupost de l'any vinent serà destinat a tot el que és l'àmbit social. Els diputats i les diputades que som aquí en serem garants. Comptin amb la nostra voluntat perquè s'aprovin d'aquesta manera.

I, d'una altra banda, vull agrair a les persones que tiren endavant aquest tercer sector social com fan la feina, i que, a més, ho facin pensant sobretot en les persones, en aquests 2 milions de persones que són usuàries dels seus serveis, i també en les seves famílies. Són la veu del sector més vulnerable. I, en aquest sentit, els ho vull agrair. Partim de la realitat d'una crisi que ens afecta, d'una situació complicada que incideix molt negativament en la vida quotidiana i que ens fa veure núvols amenaçadors a l'horitzó, una crisi econòmica que ha entrat en moltes famílies i que, de moment, s'hi ha quedat. I, per tant, hem de ser capaços entre tots de tenir confiança, de reforçar la solidaritat entre les persones i d'intentar sortir d'aquesta crisi. La solidaritat exigeix l'activisme i la implicació dels ciutadans. No ens podem sentir aliens a les privacions que viuen els altres. El seu projecte és el nostre. El seu fracàs és el nostre. És el fracàs de cadascun de nosaltres, el de la comunitat que fem entre tots.

Aquests dies, parlant del tercer sector, s'ha dit també que la Catalunya social és irrenunciable. És així, absolutament. Quan ara fa dos anys, l'Onze de Setembre, vam atorgar dues medalles del Parlament, ho vam fer pensant en les dues ànimes de Catalunya: la social i la nacional. Per aquest motiu, vam guardonar dues entitats molt arrelades al nostre país i que, juntes, marcaven el que és Catalunya.

Per acabar, deixin-me que torni a incidir en el fet que el tercer sector social ens ensenya cada dia aquest camí fecund i perdurable de la solidaritat, de l'ajut mutu, de la generositat, i ens ajuda i alliçona sobre la conveniència d'una bona feina en xarxa. Deixin-me, també, que expressi un missatge d'esperança: malgrat els moments difícils que vivim, ens en sortirem, i tant de bo que sigui amb les menors seqüeles i amb les millors lliçons per al futur. Quan ho aconseguim, tots vostès n'hauran estat artífexs, i no pas de manera secundària.

Inauguració de la XXIII Jornada del Consell Català del Moviment Europeu

Palau del Parlament, 27 de gener de 2014

Celebrem, com cada any, la jornada organitzada pel Consell Català del Moviment Europeu.

Els voldria dir que avui és un dia destacat perquè acollim un altre acte, al Parlament, que d'alguna manera té relació amb Europa i amb la Unió Europea: aquesta tarda commemorarem el Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust, instaurat per les Nacions Unides l'any 2005. Una jornada que, de llavors ençà, celebrem al Parlament amb tots els col·lectius que des del primer dia van voler participar-hi activament. A més, ahir va fer setanta-cinc anys de l'ocupació de Barcelona per les tropes franquistes. Aquells dies el Parlament va ser tancat i barrat i vam perdre les nostres institucions. Setanta-cinc anys després som al lloc de la paraula, del debat, on podem defensar viure en pau, en llibertat i en democràcia.

Els horrors de la Segona Guerra Mundial, que el Parlament commemora cada any, van empènyer, un cop superats, el procés d'integració europea. Per això, crec que és bo parlar d'aquests dos aniversaris el dia que celebrem la vint-i-tresena jornada del Consell Català del Moviment Europeu.

La jornada de l'any passat, dedicada a l'Any Europeu de la Ciutadania, ha tingut continuïtat enguany, i l'ha tinguda, en primer lloc i principalment, perquè ha posat els ciutadans al centre del debat i de la societat, però també perquè tenim davant nostre les properes eleccions al Parlament Europeu, unes eleccions que podrien marcar una diferència en positiu respecte a les anteriors. D'alguna manera es posarà cara al futur president de la Comissió Europea. Aquest és un canvi que es veu des de l'última reforma del Tractat de Lisboa. Ara bé, també són unes eleccions complicades, sempre ho han estat. Han estat potser les eleccions que menys participació han tingut sempre. No sé què passarà el maig vinent, però, si no es posen damunt la taula propostes que realment animin els ciutadans, serà difícil d'aconseguir-hi una participació més alta.

Ara voldria agrair la feina i les funcions que ha fet el Consell Català del Moviment Europeu des de l'any 1949, en què es va constituir formalment a París. Ha treballat constantment, amb vocació, experiència i perseverança per construir una Europa social, democràtica, amb llibertat i justícia, i per a mi és un honor i una satisfacció cada any —i ja serà el quart que presideixo la inauguració d'aquesta jornada— veure cares molt conegudes, que han estat defensant els interessos de Catalunya a la Unió Europea, que han viscut aquesta vocació des del seu inici. També m'agradaria dir que Catalunya és Europa des dels seus inicis i la seva identitat nacional està amarada d'un europeisme de primera hora. Aquesta

afirmació és vigent també aquests anys que, entre convocatòries electorals europees, han estat molt complicats, no només per a Catalunya sinó per a Espanya i per a tots els països de la Unió Europea. Hem viscut una crisi econòmica mundial, una crisi que ens ha tenallat i que ens ha creat molts problemes. Tot i que ara comencem a veure que la recessió pot haver-se frenat, experimentarem molt lentament la sortida d'aquesta crisi i la remuntada econòmica. I com sempre n'hem de buscar culpables. Saben prou bé que quan venen eleccions sempre ens carreguem l'emissari, sempre pensem que els culpables són els altres i, per tant, se'ns ha girat feina aquests mesos que queden fins al 25 de maig, una feina que necessita que realment confiïm en Europa i en les seves institucions. Pensem que la nostra mà, el nostre vot, ha de servir per a aquesta reconstrucció europea.

La Unió Europea serveix per a moltes coses en positiu. El pes d'Europa al món s'ha de reforçar. Hem de ser capaços de defensar que amb Europa hem viscut, vivim i viurem millor.

Europa, per a tots nosaltres, ha estat un entorn de llibertat i de justícia, i volem que ho continuï essent. Europa ha estat una unió social, que es va construir just després de la Segona Guerra Mundial. Si mirem, de tota manera, els informes que ens arriben sobre com es plantegen aquestes eleccions, crec que hem de ser molt conscients del que hem de fer per a guanyar de nou la confiança en Europa. El lideratge europeu està en hores baixes, com també ho està el lideratge català o espanyol, però precisament necessitem que aquest lideratge pugui de categoria i que, per tant, hi puguem confiar. La desafecció ciutadana envers les institucions europees és molt gran, també ho és envers les institucions catalanes o espanyoles: és a la ciutadania a qui li manca confiança, i a nosaltres, com a polítics, ens pertoca de procurar recuperar-la. Estic convençuda que entitats com el Consell Català del Moviment Europeu s'han preocupat, com han fet des de l'any 1949, de fer debats, taules rodones i reflexions a l'entorn d'Europa, amb intervinents que coneixen bé la situació europea i, a més, ho han fet amb absoluta vocació, creient de debò que necessitem Europa i que Europa ens necessita.

Així i tot, en un any com el 2014, que és un any complex, en el qual ens és fàcil dir que la culpa és d'Europa i dels mercats, i també exclamar què és el que podem fer nosaltres per Europa, hem de ser capaços de celebrar actes com la jornada d'avui per a refer la confiança, per a buscar alternatives i per a saber explicar el que necessitem per a convèncer els ciutadans europeus, que són el centre del debat, i per a intentar també que, en aquests propers mesos, des de totes les instàncies parlamentàries puguem ajudar a entendre que necessitem Europa, i que la necessitem encara més en moments difícils, que és quan tot el que ha donat Europa en llibertat, en justícia i en democràcia adquireix més importància.

L'Eurobaròmetre del gener sostenia que un 69 per cent dels ciutadans dels estats membres tendeixen a no confiar en les institucions comunitàries. El que hem d'intentar és canviar aquesta dinàmica i explicar quins aspectes positius ha ofert Europa a la ciutadania en aquests darrers cinc anys. Un exemple n'és l'Erasmus. Quants joves hem tingut durant aquests cinc anys estudiant als estats membres: a Suècia, Dinamarca, Itàlia, França...? I com han après d'aquella experiència de sis o de nou mesos i han pogut tornar aquí no

tan sols coneixent una llengua sinó també la manera de viure d'altres ciutadans europeus? Convé dir-ho, perquè l'ajut de la Unió Europea ha estat positiu per a això, i per tant és una manera de fer entendre a la gent jove que la Unió Europea serveix per a moltes coses en positiu. El pes d'Europa al món s'ha de reforçar, hem de ser capaços de defensar que amb Europa hem viscut, vivim i viurem millor, i exemples com la jornada d'avui, en què s'explicarà durant tot un matí què és el que podem esperar d'Europa a les pròximes eleccions, són rellevants.

Commemoració del Dia Internacional contra l'Homofòbia

Palau del Parlament, 26 de maig de 2014

Em plau adreçar-vos unes paraules de cloenda d'aquest acte públic de celebració del Dia Internacional contra l'Homofòbia, cada vegada d'una manera més compartida arreu del món, abans d'escoltar el quintet de l'Institut Escola Artístic Oriol Martorell, que ens interpretarà unes peces.

Per tercer any consecutiu, ens apleguem per a fer un acte de reafirmació, de vindicació de la convivència i de la dignitat de les persones, perquè l'erradicació de l'homofòbia, la transfòbia i altres fòbies socials és condició *sine qua non* perquè hi hagi vida digna a Catalunya i arreu del món.

Han passat deu anys des que es va llançar la iniciativa global per a aquest dia internacional. I han estat anys de reconeixement de la diversitat. Potser ho repeteixo cada any, però crec que és important, i potser és també per orgull propi i del Parlament.

L'erradicació de l'homofòbia, la transfòbia i altres fòbies socials és condició *sine qua non* perquè hi hagi vida digna a Catalunya i arreu del món.

Abans s'ha parlat dels avenços que hi ha hagut. Aquests darrers dies, tot preparant la intervenció, vaig trobar un article molt visual en un diari català, amb un contingut que es veia il·lustrat pel contrast entre dues fotografies de dos moments de la nostra història recent.

La primera fotografia correspon a una manifestació de l'any 1977 a la plaça de la Universitat de Barcelona, en defensa de la llibertat sexual i contra la repressió. La segona, la celebració del primer matrimoni gai, l'any 2005, a l'Ajuntament de Barcelona. Entre l'una i l'altra solament havien passat vint-i-vuit anys, però s'ha avançat molt.

Hi ha encara molt de recorregut per fer: la distància que queda és la que separa la normalització imprescindible de la normalitat desitjada.

En una entrevista, Katy Pallàs, presidenta de l'Associació de Famílies Lesbianes i Gais, sostenia que, després d'aquesta llei, «us heu convertit en ciutadans de primera». I he pensat que tenia raó. A vegades, des de fora, no es veu tant. Aquí vull recordar que el Parlament, l'any 1998 i l'any 2005, també va ser pioner. El 1998, en fer la primera llei de parelles heterossexuals i homosexuals, impulsada pel Govern de Catalunya i aprovada per una amplíssima majoria parlamentària.

Al cap de pocs anys, abans que ningú, es va impulsar una altra llei, que va ser una modificació del Codi de família. En aquell moment la vicepresidenta del Parlament era consellera de Benestar Social i Família, i es va regular l'adopció per a les parelles homosexuals. Per tant, el 2005, a Madrid, el Congrés dels Diputats va fer un canvi important, que no podíem fer a Catalunya, que, si haguéssim pogut, probablement hi hauríem estat els primers. Perquè crec que la nostra manera de ser, la societat civil que tenim, els poders públics i la tradició acollidora del poble de Catalunya han fet que aquest sigui molt més tolerant que cap altre i, per tant, molt més amatent a les realitats.

Hi ha encara molt de recorregut per fer: la distància que queda és la que separa la normalització imprescindible de la normalitat desitjada. És allò que també abans es denunciava, que hi ha persones que viuen en parella i que no es troben compreses per la seva família. I no és que els deixin d'estimar, però tenen la sensació d'un buit. I crec que això és el que hauríem d'intentar que se superés, començant per les mateixes famílies.

I quan parlem de prevenció a l'escola i a les famílies, hem de saber ajudar, des de les instàncies del Govern, a buscar eines que ajudin aquestes famílies, que sovint no estan preparades, a no sentir-se diferents i a respectar la diversitat.

En aquest sentit, convé avançar sostingudament, la qual cosa reclama apostar per la prevenció, per l'educació, per la instauració d'una cultura del respecte, de l'acceptació i de la integració, que vagi més enllà d'una mera tolerància de la diferència.

A la declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional contra l'Homofòbia, que va llegir-se en el darrer ple abans de les eleccions al Parlament Europeu, el 8 de maig, s'hi afirma: «La consolidació dels drets de les persones LGTBI assolits a Catalunya requereix continuar la tasca ciutadana, cultural i política d'aprofundir en l'extensió del valor de la igualtat en la diversitat, més enllà de la tolerància, amb l'acceptació i el respecte de totes les persones sigui quina sigui l'orientació sexual». Crec que és això el que pretenem tots, encara que de vegades no sapiguem respectar la diversitat i, sobretot, treballar-la en tots els àmbits. Recordo, en aquest punt, que l'any passat la Unió Europea va fer una enquesta que deia clarament on hi havia més homofòbia, menys respecte a la diversitat.

Ara, també aquí vull dir que, malgrat que penso que Catalunya ha estat sempre capdavantera, el fet de ser pioners no implica que ens hàgim de quedar immòbils, sinó que hem de continuar treballant per tirar endavant.

I, per acabar, i juntament amb l'agraïment a tots els que heu treballat per organitzar aquest acte, voldria donar un missatge a totes les persones, a tots els responsables d'entitats que treballen per la defensa dels drets del col·lectiu LGTB. No esteu sols, i no em refereixo solament al vostre treball diari. En les declaracions institucionals que fem al Parlament i en actes com els que convoquem avui, les institucions del país expressem la nostra solidaritat i la nostra implicació en una causa que és col·lectiva, perquè apunta directament a bastir una societat cohesionada i humanitzada.

Inauguració de la II Jornada Conviure a Catalunya

Palau del Parlament, 30 de maig de 2014

Em plau adreçar-vos unes paraules per a cloure aquest acte d'inauguració de la II Jornada Conviure a Catalunya, abans de deixar que comenceu a treballar, fent una mica de parlamentaris, tot seient al voltant d'una taula per a parlar, discutir i arribar a acords. Permeteu-me, en aquest punt, que us digui que estic satisfeta de les presentacions que heu fet en nom de les vostres escoles, perquè veig que treballeu força els valors de compartir, de conviure, de parlar, d'escoltar. Penso que teniu bons mestres, i també que viviu en les vostres famílies molts d'aquests valors treballats.

M'he apuntat un parell d'idees del manifest de l'any passat. «Abans d'actuar hem de pensar.» Quantes vegades el pare o la mare, quan demaneu parlar perquè esteu molt nerviosos, no us diuen: «Calma't. Primer compta fins a tres, i després explica el que vulguis». Oi que això passa? I a l'escola també, perquè, és clar, si sou vint-i-cinc a classe i tots voleu parlar de cop és impossible. I, per tant, s'ha de posar ordre i us heu d'organitzar. Vosaltres mateixos heu explicat que a escola us organitzeu: teniu feines de comandament, teniu càrrecs, lluiteu per un objectiu... Això fa que aprengueu, que us feu grans. Ara esteu en uns anys magnífics, que són els anys d'escola, en què heu de fer el possible per a aprendre-ho tot, i heu de pensar que el que us diuen a escola o a casa és important per al dia de demà. Algú ha dit que el dia de demà sereu grans i fareu que el país rutlli. Perquè això passi i sigueu, per exemple, els responsables polítics d'aquest país, heu d'estar preparats.

Tingueu sempre present que el que us han ensenyat a escola i el que heu après a casa ja de petits és com una motxilla que portareu a l'esquena tota la vida. Però d'una motxilla de les bones, no en surt carbó, sinó tot el positiu que heu après tant a casa com a escola: a estimar, a estudiar, a esforçar-vos, a compartir, a conviure.

En aquestes jornades apreneu que és important parlar i saber escoltar, i saber arribar a un acord, i que és més important arribar a un acord que no guanyar tres a zero. L'important és parlar, arribar a acords. I penseu que això, a Catalunya, es fa des de fa molts segles. Hi ha una institució catalana que s'anomena *assemblea de pau i treva*, que va néixer al segle XI. La seva finalitat era que, en un període de guerres contínues, la gent fes treves i parlés. Eren assemblees amb ciutadans que parlaven del que calia al seu país. D'allà ve aquesta tradició tan catalana de voler parlar i negociar. Els catalans diem allò de «Parlem-ne!».

I en aquesta jornada, «Conviure entre diferents», heu tornat a demostrar els valors que apreneu. Heu dit que en algunes escoles teniu alumnes que han vingut de deu o quinze països i que això us enriqueix com a persones, perquè coneixeu gent diversa i us en feu amics, i de vegades hi discutiu, però també feu les paus. I és important que a Catalunya tots ens sentim catalans.

I una de les eines que fa que hi hagi aquesta sintonia, aquesta integració i aquesta convivència és el català a l'escola. Perquè el català és la llengua pròpia de Catalunya, i és la que ha propiciat i propicia aquesta magnífica integració entre persones diverses, procedents de països diversos, persones a qui tots heu ajudat a integrar-se.

No us dic res més. Només que estic encantada que hagueu vingut. També vull agrair als mestres la feina que heu fet. Crec que és molt important que us agraïm el que, en aquests moments difícils, feu per tots els nens i nenes del nostre país.

I tingueu sempre present que el que us han ensenyat a escola i el que heu après a casa ja de petits és com una motxilla que portareu a l'esquena tota la vida. Però una motxilla de les bones. No en surt carbó, sinó totes les coses positives que heu après tant a casa com a escola: a estimar, a estudiar, a esforçar-vos, a compartir, a conviure.

Inauguració de la Jornada «25è aniversari de la Convenció sobre els Drets de l'Infant: Reptes per a Catalunya i avaluació d'impacte en la infància»

Palau del Parlament, 3 de juliol de 2014

Em plau adreçar-vos ara unes paraules de cloenda d'aquest acte inaugural de la jornada «25è aniversari de la Convenció sobre els Drets de l'Infant: Reptes per a Catalunya i avaluació d'impacte en la infància».

Els nens i les nenes són presents al Parlament no tan sols avui pel que s'hi tractarà, sinó al llarg de l'any, a través del projecte educatiu que la cambra fa anys que duu a terme. Cada setmana venen nens i nenes de primària de les escoles de Catalunya, nois i noies de secundària, de batxillerat i universitaris, i se'ls explica on són, que aquesta casa és també casa seva i que els diputats i les diputades fan una feina en què, quan es tracta de la infància, no hi ha diferència de color polític. Tots els grups parlamentaris d'aquesta casa defensen la infància i la promoció de tot allò que la pugui beneficiar. Hi ha altres àmbits en què no estan d'acord o que veuen d'una manera diferent, però en l'àmbit de la infància puc assegurar que, des que el Govern de Catalunya va rebre les competències en matèria d'infància el 1981, el Parlament sempre hi ha estat amatent, al costat dels diferents governs per a defensar el millor per a la infància.

La consellera de Benestar Social i Família ha parlat de la llei que està en vigor i que queda poc per a desplegar, però els puc dir que el 1981, quan el Govern català va assumir les competències en matèria d'infància, el que vam rebre van ser grans centres, que llavors s'anomenaven *orfelinats* i que tenien moltíssims nens i nenes, barrejats els de protecció i els de reforma. Des del 1981 fins ara, s'ha fet una feina ingent i el panorama ha canviat radicalment: la infància i el tractament que se'n fa no s'assemblen gens als que hi havia als anys vuitanta.

En aquest moment, podem parlar de molts nens que estan en situació de protecció, però la majoria estan en família o en acollida. I, per tant, el canvi ha estat molt important. Volia dir-los això perquè, igual que he comentat abans que moltes escoles venen aquí setmanalment perquè els nens sàpiguen què és el Parlament, també l'Associació d'Antics Diputats de la cambra ha volgut fer un projecte a favor de l'àmbit de la infància, que consideren essencial. De fet, van crear, fa uns anys, el premi Conviure, adreçat a nois i noies d'escoles de primària i secundària que durant tot el curs participen en projectes de qualitat democràtica. Per tant, ja se'ls prepara des de l'escola perquè siguin participatius. I a final del curs venen al Parlament, presenten els projectes, hi ha un jurat i reben un premi.

A més, fa dues setmanes una entitat tan important com l'ACNUR a Catalunya va presentar aquí, al Parlament, la primera edició del premi que atorga, dedicat als nens i les nenes que durant el curs havien entès el que se'ls havia explicat sobre la condició de refugiat. I realment va ser un premi allisonador. Un dels premiats va ser una *Carta a Malala*, en el sentit de dir que coneixen el que ha fet pels nens i les nenes del seu país, que també és pels nens i les nenes de tot el món, i volen que sàpiga que la recorden. Crec que tot això és positiu i que, a més, demostra que aquesta casa, aquest Parlament i els seus diputats i diputades tenen realment una voluntat molt clara d'estar sempre al costat de les polítiques d'infància.

Avui un altre cop, però amb un tema afegit, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la Convenció, els nens i les nenes de Catalunya, els nois i les noies, són protagonistes en aquest Parlament, perquè aquesta jornada es dedicarà a tot el que necessiten, a la situació actual, a la situació passada i a la futura. I, a més, sentiran algunes de les experiències d'altres països, com ara Flandes, Gal·les, Noruega... He dit a l'*ombudsman* de Noruega que sentíem una sana enveja perquè en la seva explicació ha començat dient que el seu país és ric i, per tant, a les polítiques d'infància, hi poden dedicar molts recursos.

La celebració d'aquesta jornada ens ha vingut després de l'informe de l'UNICEF, que realment ha estat un cop. Ben rebut, perquè quan el veus, en veus la qualitat. A més, necessitem de tant en tant aquests cops, perquè moltes vegades pensem que ho estem fent bé, que estem fent tot el possible, que hi posem tots els recursos...

Recordo èpoques en què ens venien centenars de menors no acompanyats del Marroc i no sabíem com havíem de donar-hi resposta. Cada cinc anys tenim alguna cosa per a revisar. I ara ens ha tocat l'informe de l'UNICEF, que realment explica molt clarament la situació actual de la infància. Crec que avui, arran d'aquesta convenció i en aquesta jornada que ha de ser sempre propositiva, hem de tenir aquest informe al costat, perquè ens ha de permetre d'establir, amb vista al futur, totes aquelles mesures que són positives. La consellera parlava de la llei de la infància: des de l'any 1981 fins ara crec que n'hem tingut cinc o sis. I això significa que ens hem anat adaptant a la realitat, que tant els diferents governs de Catalunya com els diputats dels diferents grups hem volgut estar al costat de la infància i mesurar tot allò que havia de canviar i millorar. Una altra cosa és que després faltin recursos, que ens trobem en una situació crítica, que ha estat difícil, que esperem poder superar-la, que en aquest moment ja estem capgirant-la una mica, tot i que en els àmbits més vulnerables això encara no es vegi... Per tant, crec que hem de tenir un sentiment d'esperança, però també de realisme, i de saber què hem de fer.

Vull acabar agraïnt a l'UNICEF i a la Plataforma d'Infància de Catalunya (Pincat) que s'hagin esforçat a fer una sola jornada i palesar, així, que volen fer pinya en l'àmbit de la infància. Ha estat molt positiu que, finalment, es posessin d'acord i sumessin esforços per a organitzar el vint-i-cinquè aniversari de la Convenció dels Drets de l'Infant, perquè avui segur que tindrem una jornada reeixida, en què tots sortirem guanyant, reforçats, amb idees noves, amb possibilitats de futur. Estic convençuda que això és el que també pretenen tots vostès, que es dediquen a la infància i a l'adolescència.

Cloenda de l'XI Assemblea de Delegats de la Unió de Pagesos

Martorell (Baix Llobregat), 26 d'octubre de 2014

Vull, en primer lloc, expressar la meva salutació més cordial a les delegades i als delegats de la Unió de Pagesos que us heu aplegat aquest cap de setmana a Barcelona i Martorell, amb motiu de l'XI Assemblea de Delegats del vostre sindicat agrari.

Ja vaig tenir l'oportunitat i el goig d'acompanyar-vos a Girona al març del 2012, quan celebràveu el vostre onzè congrés nacional. Avui torno a ser-hi per deixar constància del meu suport personal, i el de la institució que tinc l'honor de presidir, al món rural i als homes i les dones que hi viviu i que, amb la vostra feina diària i amb la vostra dedicació, vetlleu per la seva pervivència i pel seu desenvolupament.

Quiero saludar asimismo a los dirigentes de las organizaciones agrarias de los diferentes territorios de España que acompañáis a los delegados y a las delegadas de Unió de Pagesos y que podéis comprobar in situ la vitalidad y la fuerza de este sindicato agrario, con una trayectoria de cuatro décadas de trabajo a favor del campo, de su viabilidad y de la construcción de una Cataluña más justa, desarrollada y cohesionada.

Aquesta assemblea coincideix amb el quarantè aniversari del sindicat, que serà exactament el 3 de novembre. Aquesta celebració i el procés polític que viu el nostre país omplen de significat el lema que heu triat: «Quaranta anys de lluita per la terra».

Com deia el vostre coordinador general, cal que en aquesta cruïlla històrica us feu sentir perquè el projecte col·lectiu que bastim reconegui el paper estratègic que teniu com a productors d'aliments i vertebradors del territori.

Mai no es destacarà prou la vinculació de la pagesia amb el territori i amb la seva vertebració ni l'aportació que les dones i els homes de pagès feu al país en termes de cohesió i de cura de l'entorn. Tampoc no es pot negligir el pes del sector agroalimentari a Catalunya en l'activitat econòmica i la creació de riquesa.

D'altra banda, s'imposa celebrar la normalitat organitzativa, la continuïtat assolida per la vostra organització. Al llarg dels anys heu anat construint una opció fonamentada i reconeguda per al camp català, i això esdevé especialment important en el moment històric en què viu la societat catalana, que reclama no solament institucions útils, sinó també, i sobretot, una societat ben organitzada i mobilitzada.

Mai no es destacarà prou la vinculació de la pagesia amb el territori i amb la seva vertebració ni l'aportació que les dones i els homes de pagès feu al país en termes de cohesió i de

cura de l'entorn. Tampoc no es pot negligir el pes del sector agroalimentari a Catalunya en l'activitat econòmica i la creació de riquesa. Permeteu-me en aquest punt que recordi l'article «El sector agroalimentari: potent però desconegut», en què un catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra deia: «El sector agroalimentari català, que inclou el sector primari (agricultura, ramaderia i pesca) i la indústria agroalimentària, és un gran desconegut [...]». De fet, l'agroalimentari és el primer sector productiu de Catalunya (excloent la construcció) i representa el 3,61 per cent del PIB. En el conjunt de l'estat, Catalunya representa el 23 per cent del sector agroalimentari espanyol. I, a escala europea, Catalunya és el primer clúster agroalimentari, seguit de la Llombardia i Dinamarca. Catalunya és un país fonamentalment ramader. [...] També té destacades produccions de fruita seca, cereals i vinya». I continuava: «És un sector que utilitza les tecnologies més avançades [...] que és clarament competitiu i que és capaç d'aportar el 13,70 per cent de les exportacions catalanes [...]». I, finalment, tot i que Catalunya representa el 19 per cent de la producció agrícola de tot l'Estat espanyol només rep el 6 per cent de les ajudes europees».

Crec que actes com aquesta assemblea, el congrés que celebren cada dos anys o el debat que vam fer al Parlament al juliol donen visibilitat al sector. Això és necessari i important. Primer, per a establir les diverses posicions i considerar les necessitats més urgents, i, després, per a buscar compromisos. Estic convençuda que haureu debatut aquestes posicions, aquestes necessitats i aquests compromisos durant aquests dos dies.

Així doncs, és esperançador veure que no heu abaixat la guàrdia, que seguiu al capdavant de les vostres explotacions agrícoles i ramaderes, als despatxos i als carrers, amb idees noves i impulsos renovats, sense defallir, sense renunciar al compromís, la fermesa i la perseverança que us han caracteritzat d'ençà del 1974, quan va iniciar la vostra activitat sindical clandestinament. Durant tot aquest temps, el vostre full de ruta i el vostre tarannà han estat validats en les successives eleccions. Només cal recórrer a l'hemeroteca. Actors i motors de transformació del món rural com sou, ara més que mai Catalunya necessita que feu sentir la vostra veu, la del sindicalisme agrari, i que sigueu ben presents en els debats actuals de país.

Permeteu-me també uns breus comentaris sobre la lectura de tots dos manifestos. En primer lloc, sobre el fundacional. Els felicito per la seva lectura, perquè ens permet pensar en el futur recordant el passat. És un manifest del 1974, d'ara fa quaranta anys. Algú sosténia que estem en un moment similar i que, actualitzant algunes paraules, es podria haver escrit ara. La pagesia ha hagut de lluitar sempre per tirar endavant. En aquest sentit, penso que és important el que es va aconseguir amb aquell primer manifest, que va aplegar forces per arribar a una organització unitària. Aquesta voluntat —i necessitat— d'unitat és una qüestió de gran actualitat avui dia. En aquest punt, m'alegra saber que plantegeu una mobilització massiva per al 9 de novembre. Tots volem que aquest nou estat sigui millor que l'actual, i, per aconseguir-ho, un pas molt important és anar a votar el 9 de novembre.

I en segon lloc, sobre la declaració de Martorell. Aquí he recordat una frase d'una cançó de Raimon, quan proclama que «qui perd els orígens perd la identitat». És el que he pensat quan s'ha llegit la declaració i s'ha començat pels orígens, l'embrió, la Unió de Rabassaires el 1922 aquí, a Martorell. Aquests dies també parlem molt de la nostra memòria històrica, de les nostres tradicions i de la nostra personalitat cultural. I en parlem perquè, si els nos-

tres fills i nets no coneixen d'on venim, mai no podran entendre clarament què volem ara per al seu futur.

També vull remarcar una altra cosa que s'ha afirmat: la terra és un senyal d'identitat. I és ben cert. Sempre que defensem els trets que ens identifiquen com a poble, parlem de la llengua, la cultura, el dret i el territori, és a dir, la terra, els nostres camps, les nostres muntanyes... Hem de defensar sempre la nostra terra, que és el que ens fa ser el que som.

Per acabar, vull agrair al coordinador de la Unió d'Unions d'Agricultors i Ramaders el que deia del vostre manifest fundacional, que semblava molt actual. En el fons, venia a dir que som capaços de resistir i de perseverar. I amb la resistència i la perseverança, pot arribar a ser una realitat el que plantejàveu en la segona ponència, sobre com volem la pagesia del futur, sobre com volem que sigui aquest nou estat pel que fa al món rural.

Així mateix, vull agrair la presència en aquest acte de representants d'altres unions d'agricultors de diversos territoris de l'Estat espanyol, i també les seves paraules i el seu respecte per aquesta voluntat manifestada per una gran majoria de catalans de decidir el nostre futur col·lectiu.

Que per molts anys tingueu clarividència i determinació en la vostra lluita —antiga i ben actual— per la terra, aquella clarividència i aquella determinació dels qui, com reclamava el poeta Salvador Espriu, «escolten les veus del vent per l'alta mar d'espigues» i «amb nova falç comencen a segar el blat madur i amb ell, les males herbes»!

Celebració del Dia de la Justícia

Palau de la Generalitat, 1 de desembre de 2014

Em plau adreçar-vos unes paraules d'agraïment per la distinció rebuda en el marc de la celebració del Dia de la Justícia, un acte solemne i a la vegada entranyable. L'agraïment el faig a títol personal, òbviament, però també en nom de la resta de consellers i conselleres de justícia a qui igualment ha estat concedida enguany la Medalla d'Honor de la Generalitat pels serveis excepcionals a la justícia, i en nom de les dues entitats que han rebut les mencions honorífiques en matèria de justícia: Joves Advocats de Catalunya, pel seu compromís envers la professió de l'advocacia, i especialment envers els joves advocats, i la Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, perquè han estat, estan i seguiran estant al costat de les persones més vulnerables i més pobres i de les que es troben mancades de llibertat.

Els valors de la professionalitat, de l'autoexigència, de la vocació i del compromís amb la societat i el país es donen per descomptats en totes aquelles persones que aspirem a realitzar-nos en el si de la comunitat, en els qui sentim que, més enllà de l'aspiració legítima a la realització personal, tenim deures envers la societat i hem de contribuir al bé comú; en els qui sabem que la gratificació més gran és la satisfacció d'haver fet la feina, d'haver perseguit uns ideals, d'haver actuat públicament, en la feina i en els altres àmbits de la vida social, amb coherència i honestedat. Així i tot, és bo fer actes que més que no pas distingir persones i entitats —que també— reivindiquin aquests valors positius, com el de l'excel·lència o el del conreu del talent, i vulguin destacar bones pràctiques i bones actituds.

Ens sentim agraïts i honorats que hàgiu pensat en nosaltres, per tot això i perquè fixant-vos en nosaltres també heu premiat moltes altres persones en qui hem confiat i delegat funcions al llarg d'aquests anys. Perquè cap feina no excel·leix si no es fa en equip, implicant-hi persones i voluntats. És el que dic sovint de la gran família que forma la gent que treballa al Departament de Justícia.

No hi ha cap dubte que aquest Dia de la Justícia, instituït fa dotze anys, en temps del conseller Guàrdia, per a afavorir l'apropament entre l'Administració de justícia i els ciutadans i per a fer ressaltar el valor de la justícia en un estat de dret, té nobles objectius i respon a una noble causa. En aquest punt coincidirem especialment tots els consellers que hem tingut la responsabilitat i l'honor de dirigir el Departament de Justícia, com també en la valoració del dret i la justícia com un àmbit molt sensible, estratègic i que es fa estimar, tot i les seves arestes.

Podria dedicar unes paraules a cadascun dels consellers. Permetin-me, però, que només em refereixi, ara i aquí, a dos d'ells: al meu pare, el primer conseller, i a Agustí Bassols, clau en la meva carrera professional i política i, a més, el conseller amb un mandat més llarg, de vuit anys. De tots dos n'he pogut rebre el testimoni d'un sentit profund, gairebé reverencial, de la justícia, vinculat a la dignitat de les persones i dels pobles, i també la convicció de la

centralitat de la justícia en tota societat democràtica i avançada que vulgui veure confluïr d'una manera harmònica i creativa la llibertat i la seguretat en un clima de convivència.

En la cruïlla històrica que vivim, immersos joiosament en l'esclat cívic que defineix la Catalunya que es prepara per al 2015, podem afirmar que tenim les eines i la voluntat per a contribuir a fer, a Catalunya, una justícia i un dret amarats d'aquella bona tradició pactista i conciliadora que ens distingeix com a poble.

Aquest podria ser el fil conductor de tots els consellers i l'obra de govern en l'àmbit que ens ocupa al llarg d'aquests gairebé trenta-cinc anys. Hem garantit una certa continuïtat, hem anat construint una tradició i, tot i els matisos, les prioritats i les maneres de fer diversos, tots hem treballat pel desenvolupament del dret propi, per una administració de justícia catalana, per un servei de justícia públic i de qualitat, a l'altura de les demandes i les expectatives de la nostra societat. Tots hem treballat pel Codi civil, com a tret essencial de la nostra identitat com a poble, un element que, juntament amb la llengua, la cultura i el territori, conforma una manera de ser. Tots sentim l'orgull d'haver treballat en un lloc important, d'haver fet avançar les coses amb reptes i dificultats que semblaven insalvables. Hem tingut a les nostres mans una part del govern en un àmbit cabdal. Des del dret civil fins a la prevenció i l'execució de les penes, tots hem fet un gran esforç de modernització i per disposar d'eines i estructures d'estat per a l'estat que volem fer.

Avui celebrem els avenços assolits, el petit gran triomf de tots nosaltres. Hem fet molta feina, però ni està enllestida ni mai no ho estarà, de manera que cal seguir. A més, tenim nous horitzons. Per això, és just que encoratgem l'actual conseller i tot el seu equip perquè continuïn en aquesta línia d'autoexigència i compromís al servei del dret i la justícia.

Sovint m'agrada recordar que som el país de la pau i treva, d'aquella assemblea que es va reunir al segle XI; els nostres antecedents parlamentaris, aquelles Corts Catalanes que es varen reunir setanta-quatre vegades del 1214 al 1707 per a debatre i decidir les regles de convivència. M'agrada recordar que no venim de la Constitució espanyola del 1978, que al segle XIV aquest palau ja era la seu del govern català i que el nostre actual president és el número 129 de la història de Catalunya. M'agrada recordar també que venim d'una tradició jurídica molt antiga, que ens avala com a poble i que ens posa el llistó molt alt, perquè està impregnada del seny i la recerca de l'acord, aquesta manera tan catalana de resoldre els conflictes. I, a l'últim, m'agrada recordar que som un poble, una nació que, com deia el poeta: «venim de molt lluny i volem anar més lluny encara».

En la cruïlla històrica en què vivim, immersos joiosament en l'esclat cívic que defineix la Catalunya que es prepara per al 2015, podem afirmar que tenim les eines i la voluntat per a contribuir a fer, a Catalunya, una justícia i un dret amarats d'aquella bona tradició pactista i conciliadora que ens distingeix com a poble. En ple segle XXI, no hi ha cap recepta millor per a conciliar llibertat i seguretat, per a crear aquell requisit de justícia garantista que reclama tota societat democràtica i avançada. No hi ha cap dubte que així farem el nostre entorn social i nacional molt més habitable i que estarem en condicions de fer que el país nou en què volem convertir la nostra nació antiga sigui un país de qualitat on encara valgui més la pena viure.

Cloenda de les jornades amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de les sindicatures locals a Catalunya

Lleida (Segrià), 26 de febrer de 2015

Arribats al punt final d'aquest acte, m'agradaria felicitar-vos per les jornades amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de les sindicatures locals a Catalunya, que ha organitzat el Fòrum SD, de síndics i defensors locals de Catalunya.

Quan repasses les jornades, veus que fa vint-i-cinc anys que la ciutat de Lleida va recuperar la figura del síndic i que, després de Lleida, es van recuperar o crear altres síndics o síndiques locals al nostre país, fins a arribar als quaranta-tres que tenim ara.

Celebrar aquest vint-i-cinquè aniversari ha servit, també, per a rememorar experiències dels síndics que, dels anys noranta al 2000, van treballar com a síndics locals. Hi podia haver altres tipus de recursos i més o menys facilitats, però el que és clar és que feien una funció de servei públic, i aquestes jornades han servit per a explicar aquella experiència viscuda.

A més, ha servit perquè els síndics actuals puguin compartir la pròpia experiència entre ells, i també amb els síndics convidats d'altres comunitats autònomes o d'altres països. I finalment, per a conèixer el parer d'alguns alcaldes. Tot això ho dic perquè aquí, a Catalunya, tenim el gran avantatge que, ara fa deu anys, els síndics van decidir coordinar-se i crear un espai, el Fòrum SD, per a formar-se i compartir experiències i saber com les havien afrontat altres síndics en altres municipis.

Mai no podem deixar d'aprendre ni de formar-nos, sobretot quan la funció del síndic va dirigida als ciutadans, que significa que tens una doble responsabilitat. Pots ser síndic o síndica, et pots sentir cridat a col·laborar en el servei públic però, a més, tens la responsabilitat d'estar prou format per a atendre el que els ciutadans puguin necessitar. I més en un país de set milions i mig d'habitants, en què fa quinze anys érem sis milions i en què al segle xx de tres milions vam passar a sis. També vaig dir això ahir, durant l'acte de cloenda de les celebracions amb motiu del cinquantè aniversari de la publicació del llibre *Els altres catalans*, de Francesc Candel.

Francesc Candel, com deueu saber, va ser un valencià que va arribar a Catalunya l'any 1927 amb dos anys i va viure tota la immigració dels anys cinquanta i seixanta. Va ser un lluitador acèrrim per a aconseguir que les dues Catalunyaes, la dels nascuts aquí i la dels qui venien de fora, no es donessin l'esquena. Una de les obres més emblemàtiques d'aquesta lluita és *Els altres catalans*, publicada l'any 1964. Ell deia que se sentia *catalán*, que volia ser català i que volia, sobretot, que els catalans d'aquí l'acceptessin com a català, perquè, en definitiva, Catalunya estava formada pels uns i pels altres.

I, realment, quan veig la funció que fan els síndics i les síndiques, penso en el que és bàsic a Catalunya per a aquesta pluralitat de persones que tenim: la convivència i la cohesió social, les quals són absolutament necessàries en un país com Catalunya, que ha estat un país d'acollida durant molts anys.

Vosaltres, com a síndics i síndiques, segur que us trobeu contínuament amb situacions a què heu de buscar solucions, en alguns casos de persones que, especialment els darrers quinze anys, han vingut d'altres continents, d'altres cultures i d'altres religions. Per tant, aquesta nova emigració és molt més complicada i, així i tot, malgrat la dificultat, als catalans ens interessa que aquesta gent se senti integrada entre nosaltres.

El paper dels síndics i les síndiques, en aquest punt, també és molt necessari, perquè calen persones amb mentalitat oberta i amb capacitat per a entendre la situació d'aquestes persones en el seu municipi, i per a buscar les solucions que tenim a les mans perquè tota aquesta gent se senti integrada entre nosaltres.

Permeteu-me també unes paraules sobre la persona per a qui aquestes jornades han pogut servir de petit homenatge: el primer síndic local de Catalunya, Simeó Miquel. Vaig tenir l'honor de conèixer-lo quan era diputat al Parlament i advocat en exercici a Lleida, Barcelona i Madrid. Com que es dedicava al dret, encara hi vaig tenir, potser, millor relació o sintonia. Defensava el dret i la justícia i era una persona coneguda a Lleida per la seva trajectòria humana i social, i també pels seus coneixements jurídics.

Crec que, realment, designar Simeó Miquel com a primer síndic local l'any 1990 va ser una molt bona elecció. Després, la dels altres síndics que hi ha hagut a Catalunya, també, perquè segur que l'alcalde o la corporació corresponent han pensat, a l'hora de buscar la persona que hauria de fer de síndic o de síndica, en algunes de les coses que acabo d'expressar: una persona coneguda, acceptada, oberta, capaç d'entendre els problemes del seu municipi i de buscar-hi solucions que permetin posar d'acord l'Administració i el bon govern amb els drets de la ciutadania.

A continuació, voldria parlar de la llei de transparència, perquè afecta molt directament el món local i l'Administració de la Generalitat. Ha estat un projecte de llei treballat a cavall de dues legislatures i amb ponents que s'han reunit en més de vuitanta sessions, que han escoltat moltíssims experts, que han buscat la manera de tenir al seu abast les lleis més avançades de la Unió Europea i que han estat capaços de legislar sobre una matèria que avui és molt important. Ho ha estat sempre: la transparència, el bon govern o tenir una bona administració, però els primers anys del segle XXI això ja no és una recomanació, sinó una obligació.

Les administracions públiques han de ser transparents, en el sentit que les persones puguin accedir-hi fàcilment i, a més, tinguin la sensació que els seus funcionaris i els representants polítics els tracten realment com a ciutadans d'aquell municipi. La figura del síndic en aquest punt pot ser positiva i pot ajudar-hi perquè és una nova funció que els cau a sobre, als representants polítics, però també als funcionaris.

Soc una gran defensora de la funció pública, de l'Administració pública, i sé que aquesta llei és complexa, que ho abasta tot i que obliga a moltes coses, i en aquest sentit el món municipal haurà de fer un esforç. Però qui l'ha de fer no són els ajuntaments, sinó la gent que hi treballa dia a dia. Crec que hem estat una mica agosarats de fer-la entrar en vigor tan

ràpidament, perquè requereix coneixement en profunditat de la llei i formació. Així i tot, aprofito aquest fòrum per a dir a tots els síndics i síndiques de Catalunya que ho tinguin en compte, que hi pensin, que es preparin, que es formin i que ajudin, sobretot, els seus ajuntaments i els ciutadans dels seus ajuntaments, perquè aquesta llei pugui ser realment una eina que contribueixi a fer més transparent l'Administració local de Catalunya, que ajudi que hi hagi un millor govern de les nostres administracions i dels nostres poders públics i, sobretot, que el ciutadà i la ciutadana sentin que el seu dret de ser ben atesos encara és més clar.

Finalment, pensant en els síndics i les síndiques locals, i especialment en Simeó Miquel, també vull evocar el poeta lleidatà Màrius Torres quan l'any 1939 va escriure *La ciutat dels ideals*, que en aquell context hi havia motius per a considerar-la molt llunyana. Ara, aquesta ciutat dels ideals, potser podem dir que la va escriure pensant en els síndics i les síndiques locals de Catalunya, del segle XXI, de l'any 2015, perquè tinguin en compte i facin aflorar tots els valors que volem que representin els nostres pobles i les nostres ciutats.

Acabo aquestes paraules desitjant-vos que aquesta jornada us hagi servit de molt i, sobretot, d'injecció d'optimisme per a continuar treballant a les vostres sindicatures.

Conferència «Ser en el món polític amb esperança»

Barcelona, 16 de març de 2015

En primer lloc, és just i necessari que agraeixi la invitació a participar, com a ponent, en el cicle de conferències quaresmals que l'Associació CIC i la Parròquia de Sant Ildefons heu organitzat enguany.

El que ens heu convidat a fer requereix una voluntat d'obrir-se i fer un relat sobre les nostres experiències, cadascú des del seu àmbit d'actuació i amb el seu punt de vista. En el meu cas, es tracta d'explicar el meu testimoni de vida, de com ser al món amb esperança a través de la política, i de reflexionar sobre com hi ajuda el sentit cristià que hem donat a la nostra experiència de vida.

La Quaresma, que ens ofereix una bona oportunitat per a la conversió personal i per a renovar-nos, tot preparant-nos per a la joia de la Pasqua, és l'entorn mental idoni per a l'examen de consciència, per a fer balanç de les nostres actuacions.

Tots plegats, en la nostra condició compartida de ciutadans i ciutadanes, però sobretot els qui ens hem dedicat a la gestió pública i a la política, també tenim l'oportunitat de revisar la nostra trajectòria cívica, el nostre compromís amb la societat, amb el país, és a dir, d'avaluar si estem en condicions —i tenim les eines adequades i la força— de transitar per camins de la justícia i la veritat, de l'alegria i l'esperança, i d'actuar-hi en conseqüència.

Així és la Quaresma, així la tinc reconvertida: una oportunitat de fer un balanç que vull serè i lúcid, sigui sobre l'any transcorregut, la funció complerta, la legislatura feta o la carrera política que pugui tancar-se. I hem de saber que, tal com advertia Nelson Mandela, «no és tan difícil canviar la societat; el que realment és difícil és canviar-se un mateix».

Inicio ara pròpiament la meua intervenció, referint-me al concepte de la política: com ha de ser la política? Hi ha una manera com els cristians, en la nostra diversitat ideològica, fem política? O com l'hauríem de fer?

En tot cas, tenim el deure d'ajudar a rehabilitar la política amb el nostre testimoni, la nostra exigència i el nostre compromís. Ens hi hem d'implicar! En una conferència anterior, s'hi citava el papa Francesc quan definia que podíem estar al món com a actors o com a espectadors: si optàvem per ser actors, havia de quedar ben clar que optàvem pel compromís, per la implicació, per l'esperança.

El concepte clau que ha d'inspirar qualsevol vocació política és el de la voluntat de servei, com a aportació personal i responsable al bé comú.

També m'hi referiré, al papa Francesc, perquè, al novembre del 2013, en la seva exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, afirmava que «la política, tan denigrada, és una altíssima vocació, és una de les formes més precioses de la caritat, perquè busca el bé comú».

L'educació rebuda, el fet de ser dona, la meua formació jurídica... m'han portat a veure la vida i la política d'una manera pròpia, que tot seguit miraré d'exposar-vos.

La política és gestió i ha de ser eficient, transparent. Però és molt més que gestió: també és la realització d'un programa que respon a una cosmovisió, a una ideologia. Mitjançant l'acció política es vol millorar una realitat en funció d'unes creences, d'unes realitats, d'unes expectatives. No podem plantejar-nos la política com a cosa neutra, amb l'apatia de l'anar fent. Al contrari, cal afirmar el lloc central que hi ocupa la ideologia, sense caure en el sectarisme, tan pernicios.

No podem plantejar-nos la política en termes de lluita, contra uns enemics que cal batre i destruir. No hi poden tenir cabuda l'odi, el ressentiment o la ràbia. No ha de ser reacció contra res ni contra ningú, però tampoc podem deixar-nos endur per la por. En una societat democràtica avançada, la política, al contrari, ha de ser propositiva, constructiva, dialogant, respectuosa, que doni missatges d'esperança, de superació...

El concepte clau que ha d'inspirar qualsevol vocació política és el de la voluntat de servei, com a aportació personal i responsable al bé comú.

Les persones que ens dediquem a la política hem d'afavorir el rearmament social, amb unes institucions que assumeixin el lideratge i facin els deures. Però resulta bàsic que la solidaritat entre les persones sigui un valor aglutinador i de desenvolupament comunitari.

En el meu primer discurs com a presidenta del Parlament de Catalunya, al desembre del 2010, em referia a Jacques Maritain i al seu «fer política des de l'amistat cívica»: «És fugir del maniqueisme dels bons i dels dolents. És fer del diàleg premissa bàsica del nostre quadern de bitàcola. És foragitar del nostre manual de conducta l'insult, l'exabrupte. És entendre la política com a servei».

La política no pot ser terreny per a les veritats absolutes, que justifiquen intransigències i actituds sectàries. La política és treballar per la convivència i la concòrdia, buscant ponts de diàleg, de mediació, de conciliació d'interessos divergents i sovint contraposats, i evitant la confrontació gratuïta i estèril. Som el país de la pau i treva: no traïm la nostra tradició!

Quin estat d'ànim hem de tenir? Quina és la nostra prioritat? Sota quin fil conductor? Les persones que ens dediquem a la política hem d'afavorir el rearmament social, amb unes institucions que assumeixin el lideratge i facin els deures. Però resulta bàsic que la solidaritat entre les persones sigui un valor aglutinador i de desenvolupament comunitari. Cal impulsar la solidaritat, des de la política i a peu de carrer, sense que això signifiqui que els poders públics s'hagin de desentendre de la lluita contra la pobresa i per la qualitat de vida.

Això fonamenta el nostre personalisme comunitari: la nostra concepció del «jo enmig de nosaltres», de «la persona en el si de la comunitat», semblant al concepte de l'*ubuntu* que Desmond Tutu va defensar a l'acte de lliurament del Premi Internacional Catalunya 2014. Ens hem de resistir a limitar-nos no solament a ser un número, sinó també a veure

els altres com a números, difuminats en unes xifres fredes: som persones i famílies que mereixem viure dignament, hi tenim tot el dret.

Arribem al final de la meva intervenció, que ha estat un cert relat de la meva experiència en el món de la política, una experiència que he volgut viure des de l'esperança d'una societat i d'un món millors.

Al desembre del 2012, vaig cloure el meu discurs de constitució de la desena legislatura amb les paraules següents:

«Catalunya no és un país derrotat, sinó que és un país que es mobilitza, que és ben viu, amb problemes seriosos, certament, però també amb projectes, aspiracions, ideals. És un poble disposat a obrir camins, a albirar nous horitzons, a fer foc nou, a seguir —ara sí!— “el recte camí d'accés al ple domini de la terra”! Per això, voldria fer-los arribar, a totes i tots vostès, i al conjunt de ciutadans i ciutadanes de Catalunya, un missatge final d'esperança, d'autoestima, de confiança en les nostres forces, de compromís radical amb la nostra realitat social i nacional.

»Eleanor Roosevelt estava convençuda que “el futur pertany als qui creuen en la bellesa dels seus somnis”. Permeteu-me que, en aquest moment, faci una crida a tots vosaltres i al poble català que tenim l'honor de representar: una crida a creure en la bellesa dels nostres somnis col·lectius, malgrat les turbulències del present. El futur ens ha de pertànyer! Estic convençuda que el futur serà ben nostre!»

No crec que hi hagi recepta més adequada per a viure plenament que creure en la bellesa dels nostres somnis, poder compartir-los i aportar, des de la generositat, el nostre gra de sorra per a fer-los realitat!

Cultura

Presentació del llibre *L'arxiu parroquial de Gandesa*, d'Anton Monner

Gandesa (Terra Alta), 16 d'abril de 2011

Em plau molt cloure aquesta primera visita institucional com a presidenta del Parlament a la Terra Alta, envoltada de familiars, amics, coneguts, ciutadans i ciutadanes de Gandesa i de la Terra Alta, en un acte com aquest, solemne i emotiu, per les persones que el protagonitzen i pel motiu que ens convoca: un llibre molt destacable que ens il·lustra sobre la petita història d'aquesta ciutat i de tota la comarca.

Tota presentació d'una obra és alhora culminació d'una feina i projecció d'un producte final, que reclama i mereix ser compartit. En aquest producte final, s'hi condensen esforços, il·lusions, neguits... Només per això l'autor del llibre, i també tots els qui n'han fet possible la publicació, ja es fan creditors de la nostra gratitud i de la nostra felicitació, gratitud i felicitació que s'incrementaran quan observem, com en el cas d'avui, la bona feina feta, perquè s'hi han sabut combinar perseverança, talent i estimació per l'objecte d'estudi.

El paisatge i els costums d'avui són un gran llibre obert, que hem de llegir amb fruïció, amb respecte profund, perquè són el resultat de la lenta sedimentació de vides i obres de les generacions que ens han precedit.

I permeteu-me una breu referència a l'objecte d'estudi, que faré com a presidenta del Parlament però també com a persona que es diu Català de segon cognom, un cognom ben arrelat a aquesta terra.

Mai no s'insistirà prou en el pes i la transcendència de les aportacions locals a l'hora d'elaborar la història de Catalunya, més enllà del relat dels grans episodis històrics, de batalles i d'armistícies, d'epidèmies i de fets de palau, de circumstàncies esdevingudes a la capital del país. És la història que sorgeix de la base, que es refereix a la vida quotidiana: el paisatge i els costums d'avui són un gran llibre obert, que hem de llegir amb fruïció, amb respecte profund, perquè són el resultat de la lenta sedimentació de vides i obres de les generacions que ens han precedit, perquè en contenen les petjades. Som el que som, perquè els nostres avantpassats van tenir l'existència que van tenir, i ens han llegat el nostre gran tresor: la nació catalana, que es fonamenta en una llengua i en una cultura, però també en una tradició jurídica, en uns usos i costums i en una idiosincràsia configurada a foc lent al llarg dels segles.

Per això, vull homenatjar tantes i tantes persones que, arreu del país, també a Gandesa i a la Terra Alta, han consagrat la seva vida, sigui acadèmicament, professionalment o robant hores del seu temps lliure, a estudiar la cultura popular i tradicional i difondre'n de-

talls o a afavorir el coneixement i l'estimació del nostre dret històric, dels nostres costums i de la història local i comarcal.

No puc negar-vos que aquest llibre i la presentació que acaba de fer-se'n han tocat la fibra de qui ara us parla, perquè no podem sostrare'ns de la nostra subjectivitat, i, encara que poguéssim, no hauríem de fer-ho. Una citació del president Rigol em permet d'expressar-vos les idees que vull transmetre-us, ara i aquí, després de compartir aquest acte: «Naixem persones i aprenem a ser-ne al si de la família. [...] De la mà dels nostres pares, aprenem a caminar i a descobrir els primers espais on vivim. És a través de la família que rebem un tros de territori: una casa, unes terres, un paisatge, un país. Ells ens transmeten un cercle de relació més ampli, fet també d'estimació: l'entorn familiar més extens, que s'anirà ampliant a mesura que anem creixent. Ens donen també uns referents històrics: els del nostre àmbit lingüístic i territorial. Així, sabem que hi ha un *nosaltres*, del qual participem per tal de poder esdevenir subjectes d'altres collectivitats. Naixem amb unes arrels que la família ens dóna».

Per això, i per a acabar, a més de la felicitació més cordial i sincera a Anton Monner, i també al doctor Josep Serrano, vull expressar a tothom la gratitud com a presidenta del Parlament i la gratitud com a persona amb arrels a la Terra Alta que estima molt aquesta terra —ahora exigent i generosa, dura i cordial— i, sobretot, la seva gent; terra i gent que vaig *rebre* de la meva mare.

Commemoració de l'Any Internacional de la Química

Palau del Parlament, 30 de maig de 2011

Els reitero la benvinguda al Palau del Parlament, amb motiu de l'acte commemoratiu de l'Any Internacional de la Química, que se celebra en virtut d'una resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides, aprovada el 19 de desembre de 2008, i que ha rebut a Catalunya la força i el suport de trenta-quatre institucions diferents, incloent-hi el Parlament i la Generalitat.

El Parlament vol ser una institució propera a la realitat del país i impulsora del debat social. Per això, creiem que el més adequat és que sigui un palau obert no tan sols a la gent que ens vulgui visitar, sinó molt especialment a actes com el d'avui, perquè diferents sectors de la nostra societat puguin fer-hi commemoracions del seu àmbit professional o de treball.

En aquest sentit, vull agrair a les diferents institucions de la nostra societat civil que s'impliquin en l'organització d'actes com aquest, que no tan sols donen visibilitat a la ciutadania, que és un dels objectius que té aquest any internacional, sinó que també animen els nostres joves perquè coneguin la química i s'hi involucrin.

I, a més, en aquests moments perllongats de crisi econòmica, difícils per a la nostra societat, és important que àmbits com la química, que tenen una força important a Catalunya, encara en puguin tenir més i donin una empenta a la nostra situació econòmica.

Aquesta jornada, amb el títol «Química: la nostra vida, el nostre futur», pretén ser alhora una reivindicació i una afirmació del món de la química des de tots els punts de vista (acadèmic, industrial, social i econòmic). I pretén, entre altres objectius, demostrar la importància de la química com a eina fonamental per a satisfer les necessitats de la societat.

Des del Parlament hi som ben receptius, perquè no volem ni podem ser aliens als debats socials ni a les qüestions que afecten la vida quotidiana. Per això, hem volgut fer-hi la nostra aportació, acollint aquest acte, però especialment intentant posar-nos d'acord entre tots els grups parlamentaris perquè en una de les properes sessions plenàries puguem arribar a un acord per a llegir una declaració institucional del Parlament a favor de l'Any Internacional de la Química.

Voldria fer esment dels centenaris que se celebren enguany. D'una banda, el de la fundació de l'Associació Internacional de Societats de Química, que és l'entitat precursora de l'actual Unió Internacional de Química Pura i Aplicada; i de l'altra, el del premi Nobel de química a Marie Skłodowska-Curie, que ens permet, a més, celebrar les contribucions de les dones a la ciència.

He revisat la biografia de Marie Curie i m'he detingut en tres elements. A final del segle XIX, el 1893, es va llicenciar en física i va ser la primera de la seva promoció. L'any següent es va llicenciar en matemàtiques i va ser segona de la seva promoció. Als vint-i-nou anys ja s'havia doctorat en radioactivitat natural.

El president de la Societat Catalana de Química ha parlat dels tres descobriments que va fer Curie. En la seva biografia hi consta que, pel fet de ser dona, sempre va voler deixar clar que els descobriments eren seus. I això era així perquè, de fet, a final del segle XIX a molts científics els resultava difícil creure que una dona pogués estar tan involucrada en el món de la ciència i ser capaç d'elaborar una obra original com la seva.

Crec que és important destacar-ho. És cert que a les universitats d'Espanya, de Catalunya, més del 60 per cent d'universitaris que en surten amb bona nota i amb títol són dones, però, després, a l'hora de buscar feina, i encara més en l'àmbit científic, moltes dones es queden pel camí.

Per tant, aquí també demano als responsables d'aquest any internacional que, com que encara queda mig any perquè se celebrin activitats per a donar a conèixer la química i demostrar que és part de la nostra vida, quan parlin de la necessitat que els joves s'assabentin d'allò que és la química i s'animin a estudiar-la, facin també una crida a les dones joves perquè estudiïn i es preparin més en l'àmbit de la ciència.

També fa 350 anys que el científic irlandès Robert Boyle, en el seu llibre *The Sceptical Chymist*, va utilitzar la paraula *química* i va marcar el punt de partida de la ciència química moderna.

La directora general de la UNESCO reclama una *química de demà* que sigui alhora una ciència responsable i compartida. Entén, en aquest punt, que la pràctica absència d'una cultura química general impedeix que les persones accedeixin a realitats que influeixen en la seva vida quotidiana i, alhora, frena la capacitat col·lectiva de ser-ne participants.

I això ens ha de preocupar, perquè si realment és un tema tan rellevant en les nostres vides, potser no hem sabut vendre'l suficientment, i potser hauríem de pensar entre tots la manera de vendre aquesta ciència perquè sigui molt més present en la nostra societat.

La jornada d'avui —i de segur que també altres activitats previstes que tindran lloc durant aquest Any Internacional de la Química— ha de fer que la societat en general, i els joves en particular, diguin, si miren el seu entorn, que el que troben és química.

La química desenvolupa un paper fonamental tant pel lloc que ocupa en les ciències de la natura i del coneixement com per la importància econòmica i l'omnipresència que té en la nostra vida diària. La química és present a tot arreu: a la roba que portem, al menjar, a l'aire que respirem, als nostres cossos... Tot està fet de matèria i tota la matèria està formada per molècules; tot és química.

Per aquesta i altres raons, l'ONU va declarar l'any 2011 Any Internacional de la Química i va fer que el seu principal objectiu fos destacar i donar a conèixer el paper que, en el nostre benestar, ha tingut, té i ha de tenir la química.

Vull concloure assenyalant que l'important és que aquesta jornada que avui inaugurarem al Palau del Parlament doni els fruits. I de segur que en donarà amb els ponents que hi participaran, a qui demano que animin tots els qui són aquí perquè també en facin ressò en la nostra societat.

Lliurament dels Premis Miramar a la creativitat audiovisual

Palau del Parlament, 29 de juny de 2011

Em plau molt adreçar-vos unes paraules de cloenda en aquest acte de lliurament dels Premis Miramar a la creativitat audiovisual, convocats per tercer any consecutiu pel Consell Assessor de RTVE a Catalunya. És per a mi, com a presidenta, un honor acollir la celebració d'un acte que és una clara aposta de futur.

Vull destacar, ara i aquí, la implicació històrica de RTVE i el seu servei al país, a la llengua i a la cultura catalanes a través dels estudis de Miramar, i valorar les aportacions de primer ordre a la informació, al lleure i a la cultura que es van fer des d'aquells estudis de Montjuïc i que van fer els seus professionals, que van saber fer escola, una escola basada en una obsessió per la televisió, per la modernitat del nou llenguatge cinematogràfic i amb inquietud pels missatges que recollien preocupacions socials i polítiques. Cal sentir nostàlgia d'aquells temps? De segur que no. En tot cas, hem d'expressar el nostre sincer reconeixement a les persones que van fer periodisme i comunicació de qualitat en unes circumstàncies sociopolítiques complicades i que van saber innovar-los.

D'altra banda, podem afirmar que l'anomenat Informe Miramar, el 1980 —no és irrelevant la coincidència cronològica amb la recuperació de les institucions d'autogovern—, va servir per a palesar la necessitat de crear una televisió nacional amb els fonaments de Miramar. La història va anar, però, per una altra banda, amb la creació de TV3. Tanmateix, ningú no pot negar que la petjada de Miramar ha estat fonamental.

En tots els àmbits, a totes les edats, cal cercar i conrear l'excel·lència, la garantia d'èxit personal, però també col·lectiu. Però hi ha persones que hi són cridades especialment: els joves, singularment aquells que han de treballar en uns àmbits que són fonamentals en tota societat democràtica —els mitjans de comunicació social— i que esdevindran els nostres referents.

Convé destacar l'encert del premi i el concepte que es pretén fer ressaltar: la creativitat. La finalitat dels premis és promoure i difondre els valors de la creativitat i l'experimentació entre els joves estudiants universitaris i de formació professional del sector audiovisual, i facilitar el descobriment de nous talents. Hi coincidim totalment, i més encara en uns moments com els actuals, en què hi ha molt estès un cert sentit pessimista.

Com ha escrit Francesc Torralba, la creativitat potencia les facultats de les persones i la seva manera de mirar el món i que, en aquest sentit, esdevé un valor essencial per a afrontar el futur amb coratge. Per això, «davant els nous escenaris que es dibuixen i els canvis

que ens tocarà viure, cal ser creatius i mirar de treure el màxim profit d'aquestes transformacions paradigmàtiques de començament de segle. Els nostàlgics del passat tendeixen a potenciar la mimesi, és a dir, la imitació del passat, i veuen el futur amb preocupació, com quelcom que amenaça el sentit de la tradició i els costums de sempre. Els coratjosos, en canvi, aposten pel valor de la creativitat i tracten de veure el futur com una matèria primera que pot adoptar moltes formes segons la nostra empremta humana i la nostra dedicació».

En tots els àmbits, a totes les edats, cal cercar i conrear l'excel·lència, la garantia d'èxit personal, però també col·lectiu. Però hi ha persones que hi són cridades especialment: els joves, singularment aquells que han de treballar en uns àmbits que són fonamentals en tota societat democràtica —els mitjans de comunicació social— i que esdevindran els nostres referents.

Vull felicitar els finalistes, i especialment els dos Premis Miramar de ràdio i televisió: *Una col·lecció de riures per no poder tenir un mal dia* i *Katacric, Katacrac*, respectivament.

Permeteu-me que, amb aquesta felicitació que us faig, us digui també uns mots que, relacionats amb l'objectiu del Premi i amb els temps que vivim, ens ajudin a tots i a totes a sobreviure i a treballar amb il·lusió, creativitat i esforç.

Vull fer esment també del periodista Pere Barthe, la trajectòria del qual s'ha considerat digna de reconeixement. Ha excel·lit en l'àmbit del periodisme esportiu i de les retransmissions esportives, fins al punt de formar part de la banda sonora de la vida de generacions de catalans i catalanes.

Ja per acabar, vull felicitar els responsables de RTVE que han fet i fan possible aquesta iniciativa, que reuneix en un sol acte creativitat, formació, innovació i qualitat, conceptes ben presents en els premis que avui s'han lliurat i en els seus protagonistes.

L'any passat, en un acte com el d'avui, el meu antecessor, el president Benach, acabava el seu discurs parlant de valors. I deia —i jo també ho afirmo— que, «per a aquests premis, és vital la creativitat, la intuïció, el do de la paraula —especialment a la ràdio—, els sentiments, la valentia, l'esforç, la perseverança...» I també deia que «els polítics sovint parlem de valors». Per la vostra formació, per les vostres responsabilitats d'ara i de futur, els valors són el vostre camí i el vostre horitzó: gràcies per creure-hi i per practicar-los!

Presentació del llibre *Un codi per al Dret civil de Catalunya: idealisme o pragmatisme?* *Estudis en commemoració del 50è aniversari de la Compilació*

Barcelona, 3 d'octubre de 2011

Em plau molt participar en un acte com aquest, i pel motiu que ens convoca: la presentació d'un llibre molt destacable i que és una contribució de qualitat al seguit d'iniciatives que hi ha hagut al nostre país per a commemorar la Compilació del 1960, que va ser una fita en la nostra història col·lectiva i que va significar la preservació de la tradició jurídica catalana. La nostra comunitat jurídica va saber estar llavors —no és un fet aïllat, afortunadament— a l'altura del que Catalunya reclamava en un context polític i social difícilíssim per al nostre fet nacional.

Per als qui ens estimem el dret i la justícia a casa nostra, és motiu d'orgull constatar l'existència d'iniciatives que, des del món universitari, incideixen en un coneixement més gran i millor no solament de la nostra realitat jurídica, sinó també de la trajectòria històrica que ens hi ha menat. Per això, saludo l'edició d'aquesta obra col·lectiva, que conté aportacions diverses i de diferent ordre, alhora que felicito cordialment el degà Enric Bartlett, el coordinador de la publicació i tots els professors que hi han intervingut.

Els compiladors del 1960 van donar mostres de possibilisme: van fer el que van poder i de la millor manera possible ateses les circumstàncies. No era moment de floritures ni de sofisticacions, sinó, ras i curt, de salvar el nostre dret, d'evitar que morís per inanició en un entorn hostil. Per això, la seva contribució, ben digna d'elogi, adquireix una envergadura superior a la que possiblement es figuraven i comprenien els juristes implicats.

No ens pot estranyar el reconeixement que la Compilació del 1960 ha suscitat, encara menys si compartim la percepció sobre el pes específic del dret civil català, el qual, tal com va expressar anys més tard la ponència encarregada de revisar precisament la Compilació, «constitueix, juntament amb la llengua, una de les produccions culturals més importants del poble català, un dels principals exponents de la seva identitat com a poble i, per tant, un dels punts de referència essencials a l'hora d'identificar Catalunya com a producte d'un procés històric específic».

Més enllà de recrear-nos amb el reconeixement i amb l'evocació històrica, l'important és mirar endavant i proclamar, amb la gravetat i fermesa que pertoqueu, que és un acte de justícia històrica continuar l'obra iniciada llavors i fer-ho a força de normalitat democràtica i institucional.

El 1960 queda lluny i hi ha hagut altres fites en la línia de desenvolupament i d'actualització del nostre dret civil. Permetin-me que n'esmenti dues, dels anys 1991 i 2002.

El 1991, el Govern espanyol va recórrer contra una part considerable de la nostra Llei 7/1991, del 27 d'abril, de filiacions. El degà es refereix al final de la presentació del llibre a aquest fet, que la comunitat jurídica va percebre com un atac frontal al nostre dret i al seu legítim desenvolupament. La nostra dignitat i la nostra identitat com a poble amb dret propi, que eren qüestionades, eren inqüestionables. Units vam vèncer. El missatge fou clar i entenedor: amb el nostre dret propi, amb el seu present i amb el seu futur, no s'hi jugava.

És d'una importància de primer ordre que la comunitat jurídica acompanyi els poders públics, i no pas en un sentit complaent i dòcil, sinó activament, quan calgui des de la discrepància, però en tot cas fent pinya, per a construir entre tots un dret propi modern, viable i idoni. I més quan es tracta del nostre dret civil, que, entenc que coincideixen amb mi, no és una qüestió de partit, sinó de nació.

Ens equivocariem si utilitzéssim el nostre dret civil i altres àmbits per a crear el nostre país utòpic. Busquem, per contra, l'eutopia: un dret al costat de la societat, que li sigui ben útil, que hi faci viables el progrés i la convivència.

El 2002 va ser un punt d'inflexió en l'actualització del dret civil de Catalunya, amb l'aprovació de la primera llei del Codi civil. Llavors vaig tenir l'honor de presentar-ne el projecte de llei davant el Parlament en la meua condició de consellera de Justícia i Interior, i vaig poder afirmar el següent:

«Pretenem que el Codi civil de Catalunya conjugui modernitat amb identitat; que assoleixi la unitat, la sistematització i la màxima completesa possible; que garanteixi la cohesió de les normes d'un mateix àmbit, i que contribueixi a l'estabilitat del dret i a la seguretat jurídica, la qual cosa és compatible amb procurar-ne la revisió quan correspongui. Pretenem també facilitar-ne el coneixement, l'aplicació, i que sigui un codi modern i progressista, equiparable als codis occidentals més avançats, com per exemple el del Quebec o l'holandès.

»Des de l'any 2000, en què es va crear l'Observatori de Dret Privat de Catalunya, tots els juristes de reconegut prestigi en el món del nostre dret intervenen en les tasques prelegislatives. Es va plantejar, per tant, la idea de com havia de ser el Codi civil. Era evident que no podia ser com un codi del segle XIX, un codi de fa dos segles, sinó que havia de ser un codi del segle XXI, que aspirés, com he assenyalat, a una completesa total i alhora a una certa immutabilitat, tenint en compte, d'una banda, els límits constitucionals a què ha d'atenir-se el dret català i, de l'altra, que hauria d'inserir-se en un marc europeu.»

Permetin-me unes reflexions addicionals motivades pel títol de la publicació que presentem avui, pel que fa a l'idealisme o al pragmatisme en la codificació civil a Catalunya. Ens equivocariem si utilitzéssim el nostre dret civil i altres àmbits per a crear el nostre país utòpic, el país dels nostres somnis, totalment conforme als nostres plantejaments ideològics i les nostres il·lusions col·lectives, però irrealitzable. Busquem, per contra, l'eutopia: un dret al costat de la societat, que li sigui ben útil, que hi faci viables el progrés i la convivència.

L'ideal codificador a Catalunya no té cap altre sentit que servir millor la societat i la nació catalanes. No es tracta de buscar el que ens separa dels altres, sinó de respondre amb

efectivitat i encert les demandes socials. Si ens en sortim, millorarem la qualitat de l'auto-govern, de les eines que tenim els catalans i les catalanes.

Per acabar, a més de felicitar totes les persones implicades en l'elaboració del llibre i també en l'organització d'aquest acte a la Facultat de Dret d'ESADE, deixin-me que exhorti la comunitat jurídica, també en l'entorn universitari, a mobilitzar-se al voltant de la codificació. Deia l'eminent jurista Ramon Maria Roca i Sastre que «el dret és la poesia de la vida». Entre tots, estic convençuda que farem del Codi civil de Catalunya un bon poema, el millor poema propi.

Cloenda de l'exposició

«Gaudí: la Sagrada Família de Barcelona. Art, ciència i espiritualitat»

Ciutat del Vaticà, 13 de gener de 2012

No puc ni vull amagar la satisfacció que sento per fer-vos arribar aquestes breus paraules, en un entorn tan significatiu per a mi i per a bona part de la població de Catalunya. Una satisfacció que es veu incrementada pel motiu que ens aplega: la cloenda de l'exposició sobre un geni catòlic, Antoni Gaudí, i la seva obra cabdal, la Sagrada Família.

Com a presidenta de la institució que representa democràticament i encarna el poble de Catalunya, en la seva rica pluralitat, vull expressar el reconeixement i la gratitud a totes les instàncies i entitats que han fet possible aquesta exposició i que han vetllat perquè fos un èxit i servís per a acostar, encara més, la realitat de Catalunya al Vaticà i a Roma.

Les arrels cristianes de Catalunya són innegables. Això és especialment clar en els temps nadalencs en els quals ens trobem. Fa exactament un mes, en la festivitat de Santa Llúcia, vaig tenir l'oportunitat de fer el pregó de Nadal davant l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i vaig poder destacar-hi que Catalunya ha estat i continua essent terra de pessebres i que, gràcies al pessebrisme de caire associatiu, el pessebre està ben prestigiats en el món acadèmic i artístic, i s'ha difós socialment, tot i els corrents de secularització.

D'una manera sublim la Sagrada Família encarna, i ho fa ostensiblement, els testimonis de fe, d'esperança i de caritat de tants catòlics i catòliques a Catalunya, als nostres pobles i ciutats. Parlava abans de les arrels cristianes de Catalunya: també podríem parlar, ara i aquí, de les branques d'aquest arbre fecund que representa el fet catòlic a Catalunya.

Què en podríem dir, del geni Antoni Gaudí, de la seva obra excelsa i, singularment, de la Sagrada Família, on sap conjugar magistralment tècnica, art i fe? Es troba al bell mig de Barcelona, com a avançada d'un districte —el de l'Eixample— que va representar, a final del segle XIX i al segle XX, l'intent ben reeixit de superar les muralles físiques de la Barcelona antiga i entrar en la modernitat.

Més enllà de la seva indubtable vàlua artística, la Sagrada Família és una afirmació notòria d'una presència catòlica, és un referent, és un testimoni, al bell mig de la ciutat, al cor de la nació. D'una manera sublim encarna, i ho fa ostensiblement, els testimonis de fe, d'esperança i de caritat de tants catòlics i catòliques a Catalunya, als nostres pobles i ciutats. Parlava abans de les arrels cristianes de Catalunya: també podríem parlar, ara i aquí, de les branques d'aquest arbre fecund que representa el fet catòlic a Catalunya.

Pau Casals, amb el seu oratori *El Pessebre*, en què va musicar versos del poeta Joan Alavedra, ens regala un missatge preciós de pau, de fraternitat, de triomf de l'esperit, ben coherent amb la seva trajectòria personal i cívica. En l'oratori, producte d'un exili dolorós, s'hi identifiquen formes i sons clarament catalans, però el missatge que transmet és, sens dubte, universal i d'una gran actualitat, fins al punt que el pas del temps no li ha fet perdre ni vigència ni força. Permetin-me que els llegeixi els darrers versos de l'oratori, per la ro-
tunditat del que s'hi expressa: «Reis i pastors, tothom s'ha agenollat / al davant de l'Infant
il·luminat / per la claror que vessa de l'alçària. / Vibren mil harmonies dalt dels cels. / En la
nit clara han mort tots els estels / i un bes immens travessa la natura. / Els braços cerquen
els braços germans. / Reis i pastors s'estrenyen fort les mans / i el llavi diu una paraula pura.
/ - Glòria a Déu! Cantem! Glòria en l'altura! / Glòria a Déu a tota criatura! / Pau a la terra!
/ Mai més cap guerra! / - Mai més pecat! / - Pau als homes de bona voluntat! / Pau!».

Fent nostres aquests sentiments, que podríem experimentar també extasiant-nos da-
vant l'obra de Gaudí (tal com fan tants visitants), i des d'una catalanitat que volem sempre
vinculada a la convivència, em plau d'expressar-los el meu desig de pau i de concòrdia!

Lectura del *Llibre de Sinera*

Palau del Parlament, 17 d'abril de 2013

Benvinguts al Palau del Parlament en aquesta lectura del *Llibre de Sinera*, amb motiu de la diada de Sant Jordi. Novament, el Parlament de Catalunya, amb el concurs de la Institució de les Lletres Catalanes, promou i acull la lectura de Sant Jordi, i ho fa des de l'any 2005, a l'entorn de la festa de la civilitat, de la festa de la cultura i de la nació que representa la diada de Sant Jordi. Enguany, la lectura pren un altre aire, perquè hem volgut afegir-nos a l'Any Espriu. Fins ara, es feia la lectura d'una obra que complia cents anys, però avui, en el marc de l'Any Espriu, amb el *Llibre de Sinera* farem la lectura íntegra d'una obra característica de Salvador Espriu, de qui podem destacar la vàlua de la producció literària i afirmar que ha esdevingut, per mèrits propis, un referent cívic de primer ordre, sobretot en uns temps exigents com els actuals, en què Catalunya es troba en moltes cruïlles que hem de superar amb nota.

En aquests moments, Salvador Espriu s'ha convertit, sense pretendre-ho, en un dels nostres reivindicadors sobiranistes més importants. Qui no ha llegit alguns dels seus poemes, com «El meu poble i jo» o «Assaig de càntic en el temple» i no ha recitat els versos finals d'«Inici de càntic en el temple»: «Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble»?

Malgrat les inclemències, les turbulències i la duresa del nostre entorn immediat, els versos d'Espriu aporten llum i esperança, ens consoliden la identitat, ens fan sentir l'escalf de la cultura i dels mots, però també de saber que els compartim.

La celebració de l'Any Espriu ens dona molt bons arguments per a tenir presents valors cívics i personals. No és secundari, en aquest sentit, destacar l'afany de perfecció que va animar tota l'obra de Salvador Espriu, el qual, tal com reconeixia ell mateix, podia passar-se tota una tarda aturat en una coma.

Gràcies a Espriu podem proclamar que «en la sequedat arrela el pi». Aquest és el darrer poema del *Llibre de Sinera*. És un cant de vida, d'autenticitat, de civilització. Malgrat les inclemències, les turbulències i la duresa del nostre entorn immediat, els seus versos aporten llum i esperança, ens consoliden la identitat, ens fan sentir l'escalf de la cultura i dels mots, però també de saber que els compartim. No pot estranyar gens que en aquest palau expressem la gratitud del poble a qui, d'una manera tan destacada, amb el seu testimoni digne i perseverant, va sostenir al llarg de la seva vida un compromís amb el país, amb la llengua i amb uns ideals de civilització.

Amb aquestes paraules em plau declarar inaugurada la lectura de Sant Jordi 2013.

Celebració del trentè aniversari de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals

Palau del Parlament, 16 de maig de 2013

Em plau adreçar-los unes paraules en aquest acte institucional de commemoració del trentè aniversari de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. I em plau fer-ho com a presidenta del Parlament de Catalunya, però també, i especialment, com a ciutadana d'un país que pot sentir-se orgullós del servei de ràdio i televisió públiques que té.

Avui celebrem al Palau del Parlament trenta anys farcits d'històries d'una ràdio i una televisió que han influït positivament en les nostres vides. Ens han acompanyat en el lleure, en la cultura, en el nostre creixement personal i col·lectiu, formant-nos i informant-nos. Per això, més enllà de les estadístiques d'èxit i de les fites que han caracteritzat la trajectòria de la Corporació en els seus trenta anys de vida, vull destacar les sintonies que ens han marcat, les imatges i les veus que avui són patrimoni de tothom.

La història de la Corporació és, fonamentalment, una història d'èxit i encerts. Ha estat un factor de construcció social i nacional, i no pas des de la segregació, sinó des de la voluntat de servir el nostre país en la seva diversitat. Mirant enrere, podríem concloure que aquest país seria molt diferent amb un escenari sense una corporació, si no hi hagués hagut aquesta empresa gegantina que celebra el seu trentè aniversari, així com els professionals i el públic que l'han feta possible.

Són una ràdio i una televisió de qualitat, que han ofert sempre una bona programació i han contribuït així d'una manera ben remarcable a la riquesa del sistema audiovisual català, del qual han estat referents.

Vull subratllar el caràcter pioner de la corporació en molts àmbits, tant en continguts com en avenços tecnològics, i també la seva profunda imbricació en la realitat social de Catalunya i en les comunitats de parla catalana.

El vídeo commemoratiu que hem vist és un conjunt de passatges que tots recordem i tenim presents en el nostre imaginari. Em venen a la memòria noms de professionals, de programes, de sèries, la manera com els noticiaris ens arribaven als menjadors de casa nostra. Recordo *Nissaga de poder*, *Poble Nou*, *Dallas*; recordo els homes i les dones del temps, sobretot els homes (Antoni Castejón, Tomàs Molina); les retransmissions esportives de Joaquim Maria Puyal... Recordo els vint anys de Catalunya Informació, que es van celebrar ara fa pocs mesos.

Permeteu-me, però, que em refereixi molt especialment a un exemple molt més remarcable, que és La Marató de TV3. Diu molt del nostre país. Diu molt, també, de la Corporació, dels seus professionals i de la seva capacitat de convocatòria i mobilització ciutadanes per a una finalitat molt meritòria.

A ningú no se li escapa, en un moment en què parlem de construir i consolidar estructures d'estat per a Catalunya, el paper tan decisiu que ha tingut la Corporació en la nostra història col·lectiva, en el nostre autogovern, en la consolidació d'una identitat nacional que té un component marcadament cultural i integrador. Només caldria referir-se en aquest punt al seu paper de primer ordre en la normalització lingüística. El català i l'aranès, en els seus àmbits, han rebut un gran impuls en la seva reivindicació, en la seva promoció, en la difusió del seu ús social.

També vull recordar avui i aquí que fa un mes just es podien haver celebrat els trenta anys de la primera llei de normalització lingüística. També va ser una llei aprovada per unanimitat en aquell moment, i era un Parlament divers, plural, amb projectes de país diferents. Però amb la llei de la corporació i la llei de normalització lingüística els diputats catalans van saber posar-se d'acord, i crec que ens en podem felicitar, perquè gràcies a aquell moment tenim ara el que tenim en el nostre país.

La vida de la Corporació coincideix pràcticament amb la vida del nostre autogovern recuperat, i podem afirmar sense caure en el cofoisme gratuït que l'una i l'altre han estat sempre a l'altura de la societat i la nació catalanes.

La Llei 10/1983, del 30 de maig, de creació de l'ens públic Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i de regulació dels serveis de radiodifusió i televisió de la Generalitat de Catalunya —potser el títol, tan llarg, no va ser un encert— és una fita legislativa que trenta anys després recordem per la incidència que té en la realitat del país, des de la institució que el representa, i pel que va aportar a l'àmbit de la cohesió.

Ara vivim moments de crisi, de prova, d'exigència. També han de ser moments de continuïtat, de renovació del compromís amb la qualitat del servei públic. Permeteu-me que, més enllà dels dubtes, del pessimisme ambiental i de les turbulències econòmiques que patim, expressi la confiança en les pròpies forces i en el factor humà d'excel·lència, d'impliació, de professionalitat, de vocació, que ens han de permetre de superar les mancances materials que actualment sofrem també pel que fa a la Corporació.

En aquest sentit, vull acabar expressant el nostre homenatge i la nostra gratitud a totes les persones que heu fet possible la Corporació, les que ara la dirigeu i les que l'heu dirigida durant els darrers trenta anys, i us encoratjo a continuar oferint una ràdio i una televisió públiques capdavanteres, com ja ho eren en els seus inicis, competitives i, sobretot, compromeses amb la realitat social i nacional de Catalunya.

Cloenda del norantè aniversari de l'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona

Palau del Parlament, 4 de novembre de 2013

Em plau molt adreçar-los unes paraules de benvinguda al Palau del Parlament, que és la casa de tots, i que avui especialment és la casa de tots els sardanistes.

Avui celebrem un dels últims actes, si no l'últim, del norantè aniversari de l'Agrupació, i per a mi és un plaer i un honor ser amb tots vostès. L'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona és una entitat amb molta tradició i rellevància en l'escenari cultural i cívic, fins al punt que ha estat considerada entitat capdavantera del moviment sardanista a Catalunya. L'Agrupació clou els actes de celebració de les seves nou dècades de treball, sovint en situació de prohibició, al servei de la cultura catalana i, d'una manera molt especial, de la sardana i de la seva difusió.

Malauradament, m'hauré d'absentar de l'acte per tal d'assistir, al Palau de la Generalitat, a l'acte d'atorgament de la Medalla d'Or de la Generalitat, a títol pòstum, al senyor Max Cahner, que va ser conseller de Cultura, per tots els serveis que va fer a favor de la nostra cultura. Els acompanyarà la resta de l'acte la vicepresidenta primera del Parlament, Anna Simó, persona prou coneguda de tots vostès i molt propera a la cultura tradicional i popular i a les entitats que s'hi dediquen.

M'agradaria parlar de l'Agrupació i comentar que neix l'any 1922 amb un objectiu molt clar: treballar per la cultura catalana i fer-ho, sobretot, per mitjà de la sardana. El 1988 és guardonada amb la Creu de Sant Jordi per «la tasca extraordinària de foment de la nostra dansa, tant en el vessant didàctic com en la promoció de ballades setmanals a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, i també de cicles de concerts de música per a cobla», així com per la «intensa activitat cultural, de la qual és bona mostra l'organització de cursos de català per a adults en els anys immediatament posteriors a la Guerra Civil». Quan parlem de fa noranta anys i de l'any 1922, hem de dir que aquesta entitat, durant més de cinquanta anys, va viure sota la dictadura, i segur que, en molts moments, va tenir problemes per a funcionar. L'important, però, no és tan sols que va poder funcionar aquells anys, sinó que avui es manté molt viva, i que això ens ha de satisfer i ens ha de fer gaudir a tots.

La sardana, la seva tradició, el manteniment d'aquest petit tros de la nostra cultura, ens proporciona un missatge positiu: és la plasmació d'un poble obert a la cultura. La sardana ens ofereix missatges de civisme i de cohesió que mereixen el coneixement i el reconeixement populars. Potser fora el moment de recuperar la idea de fer de la sardana la dansa nacional de Catalunya.

Catalunya és un país culturalment fort. Sentim la cultura com un signe de la nostra identitat com a poble. A còpia de superar adversitats hem esdevingut forts, a còpia de defensar les nostres tradicions, la nostra cultura i la nostra llengua hem pogut sobreviure amb una identitat pròpia i ens hem obert a un món que sovint ha estat temptat d'ignorar el fet català. Bona part d'aquest èxit rau en la constància, el compromís i la determinació d'entitats i de persones com les que avui s'apleguen en aquest auditori, que fan que Catalunya no sigui un poble vulgar, prescindible i apagat, sinó, al contrari, un poble amb ànim, amb esperit, amb alè vital i amb força.

La sardana, la seva tradició, el manteniment d'aquest petit tros de la nostra cultura, ens proporciona un missatge positiu: és la plasmació d'un poble obert a la cultura. La sardana ens ofereix missatges de civisme i de cohesió que mereixen el coneixement i el reconeixement populars. He considerat molt adequades unes paraules que Pau Casals va dir pensant en la sardana: «La sardana ha deixat de ser un element més del nostre folklore per a esdevenir una dansa nacional. La democràcia que inspira les seves regles, on tothom és admès, a qualsevol moment. [...] El símbol de la seva execució, tothom donant-se les mans, en un pla d'harmonia i d'igualtat. Són normes que expressen els fonaments profunds del nostre caràcter, al qual hauríem de mirar de ser fidels. Musicalment, la sardana constitueix, a més, un dels patrimonis més importants de la nostra cultura: una sardana ballada en una plaça de qualsevol poble és un homenatge vivent de Catalunya a la seva gent».

Potser fora el moment de recuperar la idea de fer de la sardana la dansa nacional de Catalunya. L'Agrupació i el món de la cultura, en general, han donat moltes mostres d'estar al servei del país, s'han mantingut «fidels al servei d'aquest poble», si recordem les paraules de Salvador Espriu. En justa reciprocitat, el país i les seves institucions, i avui el Parlament, han d'estar al costat i al servei de la cultura catalana, que té en la sardana un dels elements més destacats.

Només em queda tornar a felicitar-los per aquests noranta anys, per aquest ànim, per aquesta constància, per aquesta resistència, per aquesta perseverança per a mantenir viu el nostre esperit. Per molts anys!

Commemoració del Dia Internacional de la Llengua Materna

Palau del Parlament, 24 de febrer de 2014

Arribem ja al final d'aquest acte commemoratiu del Dia Internacional de la Llengua Materna, proclamat per la UNESCO el 1999, la primera edició del qual la Plataforma per la Llengua ha volgut celebrar al Parlament.

Voldria llegir unes línies de la carta que m'ha enviat Òscar Escuder, president de la vostra entitat, per a explicar-me que no podria assistir-hi: «Crec que serà una ocasió important, la d'avui, per a traslladar el missatge del català com a llengua comuna en un entorn multilingüe en què la defensa del català representa la defensa de totes les llengües. A Catalunya la llengua catalana és sinònim de cohesió. És el millor vehicle per a fer comunitat». I hi afegeixo: per a fer comunitat, per a fer poble i per a fer país. Penso que un dels objectius més importants de la Plataforma per la Llengua és aquest: fer comunitat, fer país.

Permetin-me que, en primer lloc, felicit la Plataforma pels seus vint anys, que han estat prolífics, intensos, i en què, sobretot, ha fet una feina transversal per arribar arreu. Crec que això és el més important. També vull recordar un dels seus fundadors, Martí Gasull, a qui vaig tenir el goig de conèixer. Sé que heu fet la primera edició dels Premis Martí Gasull i Roig. És una manera molt positiva de recordar-lo. Penso que convé recordar les persones que han deixat petjada, però, a més, si és possible, que aquest record sigui visible, i amb aquest premi aconseguireu aquesta visibilitat.

És natural que vulgueu mantenir la vostra llengua materna. Però la llengua d'acollida s'ha convertit en la vostra llengua també i en el nexa d'unió entre els qui som d'aquí de sempre i els qui heu vingut de fora.

Deixeu-me també felicitar la Xarxa d'Entitats de Nouvinguts i les sis persones que, en representació de les vint-i-cinc entitats que en formen part, heu parlat aquí, en la vostra llengua i en la vostra segona llengua: en la primera, la materna, i en la segona, la d'acollida. Us ho agraeixo de tot cor. És important que ens puguem conèixer i tinguem una relació en català. I us ho agraeixo perquè no solament significa un esforç. Penso que el més important és la voluntat que s'hi posa: heu demostrat que voleu apropar-vos a la societat que us ha acollit i que és representada al Parlament.

Aquesta és la manera amb què Catalunya vol seguir essent un país d'acollida. Ho ha estat sempre. Fa anys teníem un eslògan que deia: «Som 6 milions». Fa pocs dies, aquí al Parlament, vam celebrar el trentè aniversari del Centre d'Estudis Demogràfics, i durant la jornada es va explicar com havíem passat de ser tres milions a ser-ne sis. I, després, de cop i

volta —el Centre d'Estudis Demogràfics no ho va preveure—, en només deu anys, del 1998 al 2008, va venir a Catalunya moltíssima gent, de continents, races, llengües i religions diferents. Per a una societat és molt difícil intentar assumir aquesta entrada tan important de nous ciutadans. Malgrat això, malgrat totes les dificultats que expliquen els estudiosos de la matèria, ens hem trobat, l'any 2014, amb una societat amb set milions i mig de persones i amb un model de cohesió que molts països més grans que Catalunya voldrien. Això ens ha d'omplir d'orgull, tant als qui som aquí de sempre com als qui heu vingut i us hi heu volgut quedar perquè us sentiu catalans. És natural que vulgueu mantenir la vostra llengua materna. Però la llengua d'acollida s'ha convertit en la vostra llengua també i en el nexa d'unió entre els qui som d'aquí de sempre i els qui heu vingut de fora.

Per tant, reitero l'agraïment per la feina feta i per la vostra presència en aquest acte. És important que el Parlament doni visibilitat a les entitats, també internacionals, amb actes als quals vingui gent d'arreu i així es conegui alhora què és el Parlament i què s'hi fa, i sobretot se sàpiga que el Parlament és la casa de tothom.

No podem deixar en mans dels poders públics la defensa de la llengua. Hi és importantíssim, el paper dels poders públics. I l'han defensada d'una manera molt destacada aquests trenta anys. L'any passat vam celebrar en aquesta casa el trentè aniversari de la Llei de normalització lingüística, la del 1983, una llei aprovada per unanimitat. Moltes lleis d'aquella època, dels anys vuitanta, van ser aprovades amb gran consens. Hi havia partits de tota mena, però es posaven d'acord, perquè hi havia il·lusió per tirar endavant el país. I per això vull destacar l'impuls que els diputats dels anys vuitanta van donar al país. Hem pogut celebrar trenta anys d'aquella llei i hem aconseguit fites importants. Rellegint *Els altres catalans*, de Paco Candel, amb la seva experiència dels anys seixanta, veiem que deia: «Llàstima que no puguem aprendre el català, perquè estaríem molt més a prop dels catalans d'aquí, i, per tant, nosaltres, els altres catalans, ens sentiríem més catalans, perquè podríem parlar la mateixa llengua». I afegia: «El més important és que es pugui ensenyar el català, que els nostres fills i els nostres nets el puguin aprendre». I això ho va veure, perquè va viure fins a començament dels anys 2000. La política d'immersió lingüística ha estat molt positiva, perquè ha permès això, sobretot a totes les persones que han vingut de fora aquests darrers anys.

La convivència i la cohesió són la riquesa més gran que tenim. I no les podem perdre. Hem tingut molts moments de gran dificultat, però els hem superat com a país, perquè tenim una capacitat de resistència important, un coratge molt gran, un seny molt remarcable.

Ara bé, hem de continuar fent feina? I tant! Se n'ha de continuar fent en aquesta casa, al Govern de Catalunya, als governs municipals. La Plataforma i les entitats adherides, però, no poden deixar de treballar, perquè la seva feina és diferent. En primer lloc, arriba més aviat com una taca d'oli, d'una manera transversal i sense imposicions de cap mena, amb la voluntat i l'esforç de cadascú. La Plataforma necessita que els poders públics mantinguin, d'alguna manera, la cadència i les ganes de continuar treballant perquè la llengua vagi endavant. Perquè ho tenim tots molt clar: la llengua és el primer signe d'identitat d'un poble.

Així, la llengua és el nexa de la família, de la societat, de la comunitat, del poble. I, per tant, la feina de la Plataforma és absolutament necessària, de manera que endavant, heu de continuar treballant!

I voldria acabar amb dos missatges molt breus. Un ja l'he dit: la feina per l'ús social del català no afecta exclusivament els poders públics, sinó que és una feina obligada per a totes les entitats. I, segon, el manifest «El català, llengua comuna» ens permet visualitzar que l'ús de la llengua catalana és inclusiu, fet que va lligat a aquella característica de la cohesió i la convivència tan pròpia de Catalunya.

Quan parlem del nostre país, en podem dir moltes coses. Però sempre en remarco una: la convivència i la cohesió són la riquesa més gran que tenim. I no les podem perdre. Hem tingut molts moments de gran dificultat, però els hem superat com a país, perquè tenim una capacitat de resistència important, un coratge molt gran, un seny molt remarcable. Tot plegat fa que el defensem de veritat. I un acte com el d'avui ens ajuda a fer comunitat, a fer poble, a fer país.

Lliurament del trenta-quatrè premi Sant Joan de literatura catalana

Sabadell (Vallès Occidental), 16 de juny de 2014

En primer lloc, vull agrair la invitació, que sempre s'ha adreçat a la presidència del Parlament, per a participar en l'acte de lliurament dels premis Sant Joan de literatura catalana, convocats per la Fundació Antigues Caixes Catalanes i el BBVA. M'agrada continuar aquesta tradició dels meus antecessors i ser aquí, en la mesura que pugui, cada any.

He estat en les edicions que han tingut lloc en els moments més crítics i els agraeixo que hagin fet els possibles de mantenir el premi. Tots som conscients que durant aquests anys hem viscut una crisi econòmica molt greu i hem vist com s'anaven perdent entitats, que havien de tancar o de refer els objectius fundacionals perquè no podien continuar. Tot això ens ha creat una certa angoixa política, però hem de ser capaços de superar-la en la mesura que es pugui i fer-ho, per exemple, amb actes com aquest.

Perquè el que això ens fa veure és que, si hi ha voluntat, molts projectes poden continuar, replantejant-los d'alguna manera. El fet, però, que aquesta convocatòria comencés l'any 1981 i enguany en celebrem la trenta-quatre edició és molt important. Per tant, vull agrair la perseverança a l'hora de donar suport a la cultura i a la llengua catalanes a les entitats que han fet possible que aquest premi es continuï atorgant.

El premi va començar pràcticament amb la recuperació de l'autogovern, de les institucions. Un autogovern que va dedicar molts esforços, en aquell moment, a intentar que la llengua catalana fos una llengua d'ús social, de prestigi i de cultura.

Vull recordar aquí, per exemple, que l'any 1983 el Parlament va aprovar la Llei de normalització lingüística, que ens va permetre d'implantar la immersió a totes les escoles de Catalunya. Aquella llei, la van aprovar per unanimitat set grups parlamentaris: es va crear una ponència conjunta i la van aprovar per unanimitat. Durant molts anys la política lingüística d'aquest país va ser de tots, no tan sols de la societat, sinó també de la política. Va ser molt important perquè va servir perquè un país com el nostre, que, essent una nació sense estat, no té els recursos ni les maneres de treballar d'un estat, aconseguís implantar una política lingüística a les escoles en un lloc en què set de cada deu catalans han nascut fora i tots som catalans.

Fa pocs dies vaig anar a una fundació que es presentava oficialment a Barcelona, una fundació de dones africanes. N'hi havia moltes a la sala. Quan una d'elles va parlar en nom de les altres dones, es va dirigir a les autoritats i va dir: «No volem que ens diguin *nouvindudes*. Nosaltres ens sentim catalanes, som catalanes». Va parlar perfectament en català i, tot i que no feia gaire temps que era a Catalunya, ja se sentia catalana.

Des d'aquell dia ja no parlo de nouvinguts, perquè em recordo d'aquella dona. Al segle xx van venir més de tres milions de persones de la resta de l'Estat. Fa dotze anys va venir

un milió i mig de persones del món sencer, i quan rebo escoles al Parlament, tant de primària com de secundària, com també gent del món universitari, i veig persones amb diferents cares, que sé que probablement no han nascut aquí, m'emociona quan em responen o em pregunten coses en un català perfecte, i ja no és pel fet de la llengua, sinó per la integració.

Hem estat capaços d'acollir i d'integrar, i que aquestes persones que han vingut de fora se sentin catalans. Crec que és important repetir-ho, perquè, encara que la llengua catalana no estigui en perill, perquè no ho està ni ho estarà —molts més anys va passar sota la dictadura franquista, que pràcticament no es podia parlar, només dins les cases, dins les famílies—, hem de ser molt conscients que hi ha algú de fora que vol que perilli i que busca problemes on no n'hi ha.

Per tant, convocatòries com la d'aquest premi donen força perquè la llengua i la cultura catalanes vagin endavant, perquè, en definitiva, és un tret essencial de la nostra identitat com a poble. Això no ens ho traurà ningú.

Ara voldria felicitar l'autor d'*Hotel Indira*, Melcior Comes, primer perquè és molt jove. Avui dia hi ha molts joves de la seva edat que en aquest moment busquen feina. I aquest escriptor, perquè és un escriptor de cap a peus, no és que hagi guanyat el primer premi pel primer llibre, és que ja té una carrera al darrere. El premi que ha rebut és el pa al qual pares i avis es referien quan afirmaven que un nen havia vingut amb un pa sota el braç. Acaba de tenir una nena. Per tant, aquesta nena ha nascut en el moment oportú.

Finalment, una última reflexió. Fa pocs dies, el cantautor Raimon va rebre el quarantès Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, que Òmnium Cultural atorga cada any. Raimon té moltes cançons conegudes per la majoria dels qui som aquí i en té una, «Jo vinc d'un silenci», en què diu: «Qui perd els orígens perd la identitat». Doncs, això és del tot escaient en un acte com aquest. Si hem estat capaços de passar quaranta anys de dictadura en què es feia tots els possibles per destruir la nostra identitat, i hem arribat a la democràcia, a les eleccions al Parlament i a la recuperació de les institucions i hem aconseguit —sigui per mitjà del govern, de les administracions públiques, dels ajuntaments, sigui a través de les entitats—, mantenir aquest esperit i aquesta illusió, això no ens ho traurà ningú.

«Qui perd els orígens perd la identitat». Nosaltres mai no ens deixarem perdre els orígens, perquè tenim molt clara quina és la nostra història, cap a on volem anar. Entre tots sortirem d'aquesta situació de crisi, com ja es comença a entreveure. Hem de ser capaços de sortir-ne perquè Catalunya torni a ser el país de qualitat que era, el motor econòmic que ha estat sempre i, sobretot, el país de les dues ànimes, que no poden viure l'una sense l'altra: l'ànima social i l'ànima nacional.

Crec que hem de treballar per tirar endavant, perquè les nostres institucions no s'arronsin, per ser capaços d'escoltar la veu de la gent i de saber cap on hem d'anar. Tot trontolla, tot es mou. Els partits polítics també es mouen, també trontollen, les institucions, la monarquia, els parlaments, la justícia. Però això obliga els qui estem al capdavant de tot a parar l'orella i escoltar.

Si no som capaços d'escoltar, un dia podem desaparèixer. Crec que és molt positiu que la gent recuperi la confiança en les institucions, que pugui tornar a creure en persones i institucions. Per això, hem de fer deures, sigui a Sabadell, sigui al conjunt de Catalunya, i sobretot hem de millorar les condicions i la qualitat de vida dels nostres conciutadans.

Lliurament del vuitè premi Quim Regàs de periodisme

Palau del Parlament, 15 de juny de 2015

Em plau adreçar-vos unes paraules per a cloure l'acte de lliurament del premi Quim Regàs, un premi que es convoca anualment des del 2008. L'he pogut lliurar durant cinc edicions, comptant la d'avui, i, des de la meua visió institucional, permeteu-me que un any més aplaudeixi aquesta iniciativa i els qui, des de la fidelitat a l'amic Quim Regàs i a la vostra professió, en garantiu la continuïtat.

És un premi senzill, entranyable, fins i tot familiar, però molt remarcable, que cal posar en valor pel fet que inclou dues facetes ben importants. D'una banda, serveix per a reconèixer una trajectòria professional, avui la d'Olga Viza, de manera que esdevé un acte reivindicatiu del periodisme de qualitat, del periodisme en majúscules. Les persones que hi han estat guardonades, el seu testimoni i la seva professionalitat, ho avalen amb claredat. M'agradaria anomenar-los: l'any 2008 el premi va ser per a Ramon Besa, cap d'esports d'*El País*; el 2009, per a Mònica Terribas, llavors directora de Televisió de Catalunya; el 2010, per a Eugeni Sallent, director de RAC1; el 2011, per a Òscar Nebreda, ninotaire; el 2012, per a Jordi Cotrina, fotoperiodista; el 2013, per a Gemma Nierga, i l'any passat, per a Lluís Foix.

L'altra faceta del premi que crec important destacar és que permet fer un acte d'amistat i homenatge envers Quim Regàs, un periodista que es va distingir per l'exigència, la passió i la innovació i que va excel·lir en la professió, però que va morir molt prematurament ara fa vuit anys. No hi ha cap dubte que el seu impacte en tots els membres del jurat ha estat profund i molt positiu, fins al punt que us va moure a fer aquest recordatori. Us felicito per aquesta iniciativa que té, doncs, un doble vessant.

Avui, amb la intervenció de la periodista guardonada i repassant-ne la densa trajectòria professional, iniciada quan era molt jove i especialitzada en l'esport, però també dedicada a altres àmbits informatius, hem pogut copsar la bondat del premi. De la seva trajectòria en destaca la qualitat, el rigor, l'exigència, l'elegància, el *savoir faire*, la vocació, la professionalitat i una capacitat admirable d'adaptar-se al mitjà de treball —televisió, ràdio, periodisme escrit, entrevistes— i de fer-se propera.

Enguany, els membres del jurat l'heu tornada a encertar. Heu premiat una periodista polièdrica; una periodista no solament dedicada a l'esport, encara que aquest és un àmbit informatiu en què ha destacat de manera remarcable.

Després de les paraules de Santi Nolla i de la mateixa Olga, no em queden gaire coses per dir sense caure en reiteracions. Enguany he indagat en la trajectòria periodística d'Olga Viza a partir d'entrevistes que li han fet, i hi he trobat moments destacables, com

aquella vegada que va aconseguir una entrevista impossible a Montserrat Caballé just després d'acabar una actuació al Liceu, amb el públic encara aplaudint. O quan es pot llegir el següent: «Dice que lo suyo no es vocacional, porque antes de los trece años más bien pensaba que quería ser médica. Sin embargo, a los trece años ya dirigió su primer periódico, y dice: Mi casa está llena de noticias y deambulo entre ellas». O quan afirma que la professió periodística li ha proporcionat vivències úniques: «Me gustan esas sensaciones de privilegio, de estar en los sitios donde hay que estar». I tot i que ha exercit gairebé totes les branques de la professió, encara considera que li queda molt per fer.

Així mateix, explica que va començar a dedicar-se al periodisme esportiu per casualitat, perquè, quan era a la facultat, un company li va dir que buscaven algú al programa poli-esportiu de Miramar. S'hi va presentar, en un moment —explica— que el 80 per cent dels alumnes volien ser corresponsals de guerra. Diu que no hi va tenir problemes pel fet de ser dona. Miramar era una gran escola de periodisme esportiu.

Un país sense un bon periodisme és un país pobre, un país anodí i vulnerable, un país que es limita a cobrir l'expedient. Per aquest motiu és important posar en relleu les bones pràctiques en el periodisme, com ara el compromís amb la informació veraç i la professionalitat.

En una entrevista li pregunten quin consell donaria a algú que acaba de fer periodisme. I diu: «Que aprendan de quienes admiran, pero que no imiten. Que no tengan prisa por hacer grandes cosas, el periodismo es una carrera de fondo. Que no se conformen con las respuestas políticamente correctas. Que sean decentes, osados y curiosos». Certament, l'honestedat és una virtut necessària, també en el periodisme.

Quan li pregunten quins esportistes l'han impressionada més al llarg de la seva carrera en el periodisme esportiu, parla de Severiano Ballesteros, de Steffi Graf i d'aquella partida d'escacs que va tenir lloc a Sevilla entre Kasparov i Karpov. Diu que potser l'alegria més gran que va tenir va ser quan Arantxa Sánchez Vicario va guanyar el seu primer Roland Garros. Respecte als Jocs Olímpics del 1992, en què va ser la responsable de comentar les cerimònies d'inauguració i de cloenda, explica: «Emoció. Tota. Compartir una gran emoció col·lectiva és quelcom únic, i tenir el privilegi d'explicar-ho dobla la dosi».

Per acabar, tornant a repassar una mica el seu currículum, en vull destacar els trenta-set anys de professió. Com a periodista en el món de l'esport, ha fet de les entrevistes un gènere proper, apassionant i personalitzat. Ha estat en tres mundials de futbol, en un campionat de motociclisme i a la Fórmula 1; està especialitzada en la narració de tots tipus de disciplines esportives; ha estat vinculada a Miramar, Televisió Espanyola, Antena 3, Radio Nacional de España, la Sexta i el *Marca*, i va rebre un Ondas el 2005 i el premi com a millor comunicadora de l'Acadèmia de Televisió.

Deuen coincidir amb mi que un país sense un bon periodisme és un país pobre, un país anodí i vulnerable, un país que es limita a cobrir l'expedient. Per aquest motiu és important posar en relleu les bones pràctiques en el periodisme, com ara el compromís amb la informació veraç i amb la professionalitat. Tinguem-ho present, i aprofitem ocasions com la d'avui per a fer un vot de confiança al bon periodisme i als seus protagonistes.

Arribada de la Flama del Canigó

Palau del Parlament, 23 de juny de 2015

Moltes gràcies, Muriel Casals i Joaquim Torra, presidenta i vicepresident d'Òmnium Cultural, pel missatge i les paraules que enguany ens heu dedicat el dia de l'arribada de la Flama del Canigó.

Ahir molts catalans i catalanes van anar a buscar la flama al Museu de la Casa Pairal de Perpinyà, on roman tot l'any. Des de Perpinyà la van pujar al cim del Canigó, on la van renovar i des d'on l'han portada aquí al Parlament i a pobles i ciutats d'arreu dels Països Catalans per a encendre-hi les fogueres de Sant Joan. Aquesta tradició és un acte d'agermanament de tots els pobles de parla catalana que es fa des de fa molts anys i que és bonic que conservem.

Tenim dues alternatives: o escriure la història nosaltres mateixos o que uns altres l'escriuin per nosaltres. Vull escriure aquesta història, i de ben segur que vosaltres també en voleu ser protagonistes i no voleu que l'expliqui algú altre que potser no reflectirà els vostres sentiments, les vostres il·lusions i l'horitzó que voleu per al vostre país

Deixeu-me felicitar Nemesi Solà, un gran activista que fa molts anys va impulsar la Flama del Canigó i que ha estat l'autor del missatge d'avui. Del seu missatge, he volgut extreure'n un fragment que crec que és molt adient per al moment que vivim: «Tot poble té arrels fondes. Catalunya té arrels fondes. I la llavor de bona sembra mai no fineix. Per això, Catalunya sempre ha reprès un nou impuls de renaixença». Crec que és un missatge molt emotiu i amb molt de contingut, perquè fa pensar que això és el nostre poble, això és Catalunya. Una història, unes tradicions que cal mantenir, que han de ser la base de la Catalunya del futur; una Catalunya que volem que sigui un país normal, un país amb benestar, on tothom es trobi a gust, treballant-hi, estudiant-hi, on la gent tingui un horitzó amb il·lusions, amb esperança. Aquesta és la Catalunya que volem.

Voldria aprofitar l'acte d'avui per a agrair a Òmnium Cultural la feina que ha fet des del 1961, en què es va crear per a defensar Catalunya i els seus trets identitaris més importants, com la llengua i la cultura, amb les quals la Flama del Canigó està vinculada. Vull agrair-vos, per tant, la vostra perseverança, la vostra lluita en moments molt difícils i el vostre suport en el moment que viu el país.

Nemesi Solà és definit com un gran activista, i vull insistir en tres conceptes: activisme, ciutadania i participació. Tres conceptes que volen dir que la gent no pot estar parada, que s'ha d'implicar en entitats, en la societat civil. D'aquesta manera, el país es fa més gran. Perquè el país no es fa només amb les institucions, sinó que també es fa, i molt, des de

la societat civil. I Catalunya ha tingut secularment una gran societat civil, perquè durant molts anys no vam tenir el Parlament, ni la Generalitat, ni cap altra institució, perquè ens les van suprimir fa tres-cents anys, tres-cents anys durant els quals la societat ha treballat pel país fent la feina que les institucions, abolides, no podien fer. Ara hi som tots, i hem d'anar junts i treballar pel futur de Catalunya.

Tenim dues alternatives: o escriure la història nosaltres mateixos o que uns altres l'escriguin per nosaltres. Vull escriure aquesta història, i de ben segur que vosaltres també en voleu ser protagonistes i no voleu que l'expliqui algú altre que potser no reflectirà els vostres sentiments, les vostres il·lusions i l'horitzó que voleu per al vostre país. Per tant, tots plegats, tots els qui ens sentim units per la Flama del Canigó, volem escriure la nostra història. I per a escriure-la hem de treballar i esforçar-nos molt. Com deia Josep Guardiola, ens hem d'aixecar ben d'hora; ens hem de formar, hem de treballar i hem de viure per Catalunya.

Tradició, referents i memòria

Lliurament de la Clau de Barcelona al Molt Honorable Senyor Joan Rigol

Barcelona, 15 d'abril de 2011

Em plau molt assumir la presentació del president Joan Rigol, que avui rebrà la Clau de Barcelona com a reconeixement i homenatge pel seu esforç i treball i per la seva llarga i fructuosa trajectòria cívica, que han repercutit en el bon nom de la capital de Catalunya i que darrerament l'han portat a dirigir, entre altres actuacions, la gestió de les obres d'una de les fites clau del modernisme barceloní i universal: la Sagrada Família! I vull destacar l'encert de tots vostès de donar-li aquesta distinció, perquè Joan Rigol ha parlat bé de la nació, de la persona, de la comunitat, dels valors i de la democràcia, i, per això, ha parlat bé de Barcelona, de la nostra ciutat.

És fàcil i alhora difícil presentar —amb la brevetat exigida— Joan Rigol. El seu currículum és extens, molt destacable. Podríem fer-ne una simple lectura per a sortir dignament del pas i cobrir l'expedient, i per a il·lustrar fins a quin punt la seva aportació a la societat i a la nació catalanes ha estat més que positiva.

Però anirem una mica més enllà, perquè podria definir el qui va ser president del Parlament de Catalunya en la sisena legislatura (1999-2003) com a home polític, com a company de partit, com a ciutadà lliure d'un país que volem lliure, com a pensador i, sobretot, com un bon amic de fa molts anys. I, de vegades, ens fixem massa en els currículums, quan l'important és considerar les persones.

Reclamo el valor del precedent. I Joan Rigol —si se'm permet— és un perfecte precedent: allà on ha anat, hi ha deixat una petjada de saber fer, de saber estar, de saber ser. Els qui l'hem seguit (per exemple, com a consellers del Govern de la Generalitat o com a presidents del Parlament) sabem fins a quin punt preguntar-nos què hi hauria fet Rigol representa un bon recurs per a prendre decisions.

Joan Rigol és un humanista que no es perd en entelèquies intel·lectuals ni en discussions bizantines: ha combinat acció i reflexió, al servei d'uns ideals nacionals i socials, amb un fort contingut cristià i personalista.

Per això, és tan destacable des del punt de vista de l'assaig i de la implicació cívica, fins i tot quan ha deixat la primera línia política. Podríem posar-ne molts exemples, però en destaco un perquè es refereix a un dels eixos de tota societat que vol ser avançada: l'educació. Al desembre del 2008, com a director d'ESADE Fòrum, Joan Rigol impulsava un ampli moviment d'entitats sota un lema i amb un manifest prou significatiu: «Convocatòria social per l'educació a Catalunya».

Fa tres anys Joan Rigol es doctorava en teologia. La seva tesi doctoral (*Fonament teològic de la dignitat de la persona en la filosofia política de Jacques Maritain*) ens ofereix pistes

del que han estat els valors sobre els quals ha construït el seu compromís amb Catalunya. Podríem esmentar l'ideal propugnat per Jacques Maritain d'una «ciutat fraternal» on l'ésser humà es veurà «lliure de la misèria i de la servitud», és a dir, on l'ésser humà viurà dignament. Per això, Joan Rigol ha deixat escrita recentment la seva defensa d'una «societat personalista» on «tothom és ciutadà de primera».

En parlar de democràcia, podem referir-nos a les institucions, als procediments, als controls i contrapesos... Però la democràcia l'acabem fent els demòcrates. Tenim en el president Rigol un exemple, un model, un referent, un bon demòcrata!

Potser el seu punt de brillantor més clar ha estat la presidència del Parlament, perquè entenc que és on ha pogut expressar-se millor i més clarament tal com és: una persona de concòrdia, un home de diàleg, amb un marcat tarannà constructiu, institucional, integrador. Hi ha deixat una gran petjada, al Parlament, una petjada que s'hi percep, que s'hi conserva amb un bon record! Podem dir, clarament, que Joan Rigol té el caràcter *presidencial* ben incrustat al seu currículum, al seu tarannà, al seu ser i al seu fer. Això comporta no caure en el sectarisme. Definitivament, ell no hi cau!

M'agrada referir-me a Ramon Llull quan encoratjava els seus coetanis a ser «artesans de concòrdia i d'amor». Joan Rigol sembla acceptar el repte del filòsof, i ha esdevingut un artífex ben destacat de la convivència: aposta pel diàleg, per la comprensió, per l'empatia.

És la persona de les paraules justes, que cal escoltar sempre amb atenció: pel seu criteri, per la seva ponderació, per la seva profunditat.

En parlar de democràcia, podem referir-nos a les institucions, als procediments, als controls i contrapesos... Però la democràcia l'acabem fent els demòcrates. Tenim en el president Rigol un exemple, un model, un referent, un bon demòcrata! És un patrimoni dels barcelonins i barcelonines. Per això, em sento feliç d'acompanyar-lo i de presentar-lo avui davant tots vostès, i els reitero la meva felicitació i el meu agraïment per haver-li concedit la Clau de Barcelona. Tot un encert!

Lliurament del XXIX Premi Montseny de poesia

Viladrau (Osona), 6 d'agost de 2011

Em plau molt participar en aquest acte de lliurament del XXIX Premi Montseny, perquè em permet d'encoratjar i abonar una iniciativa ben sòlida i meritòria en l'àmbit del conreu de les arts, de la cultura i de la poesia, i també perquè m'ha permès de tornar a visitar —oficialment— el poble de Viladrau, un dels pobles del Montseny que exemplifica millor el contacte amb la natura, la calma i el repòs.

Per això, és imprescindible que faci una referència agraïda al senyor Joan Campañà, al senyor Eugeni Bofill i al conjunt de membres de l'associació Amics del Montseny, entitat convocant, que han tingut la gentilesa d'invitar-me. D'aquestes persones, vull destacar-ne —tot i que no serà cap novetat per a vostès— l'entusiasme i la perseverança en la difusió del coneixement i en l'estimació al Montseny. Són excel·lents propagandistes del Montseny i dels seus múltiples valors paisatgístics, i essent-ho fan un al·legat per Catalunya, perquè cal tenir ben present que, com ha escrit Llorenç Gomis, «la societat catalana ha fet del Montseny la seva muntanya de natura i civilització, com ha fet de Montserrat la seva muntanya santa». La muntanya del Montseny és de tots i de ningú.

Malgrat que era el 6 d'agost no vaig gosar declinar aquesta invitació a un acte en què l'associació mostra la seva estima entranyable pel Montseny i la voluntat de continuar treballant en benefici de la cultura i de la poesia de casa nostra.

El Montseny és un massís que invita a dialogar amb la natura, a familiaritzar-s'hi, a comprendre'n els ritmes, els processos, els cicles naturals, les estacions i, de retruc, a posar límits a la tecnocràcia en benefici d'una mirada sensible i responsable de l'entorn natural.

Repassant les anteriors edicions, he vist que hi han passat moltes personalitats polítiques i culturals: gairebé tots els presidents del Parlament (Coll i Alentorn, Xicoy, Rigol i Reventós). També va venir el 2007 el president Pujol, i l'any passat Artur Mas, avui president de la Generalitat. I Xavier Trias, Ernest Maragall, algun jurista de prestigi, com Eugeni Gay, i Miquel Martí i Pol, entre d'altres. Ara bé, de les vint-i-nou persones que han presidit aquest acte, només hi ha hagut tres dones: Pilarín Bayés, Isabel Clara-Simó i jo mateixa. I crec que, com a presidenta del Parlament, càrrec que em sento molt orgullosa i honorada d'ocupar des de fa quasi vuit mesos, hi he de reclamar més presència femenina.

Però tornem al tema que ens ocupa. Abans deia que el Montseny és de tots i de ningú, és un lloc familiar, és com si et trobessis a casa. Això no ens ha d'estranyar gens ni mica: aquest patrimoni universal, aquest parc natural, aquesta reserva de la biosfera és un mosaic de paisatges que tenim a tocar, que tenim ben al nostre abast. La biodiversitat i la petjada

cultural que l'home ha deixat al Montseny generació rere generació no solament han inspirat artistes i intel·lectuals, sinó que han desfermat les emocions de les moltes persones que, atretes, el visiten. És un massís que invita a dialogar amb la natura, a familiaritzar-s'hi, a comprendre'n els ritmes, els processos, els cicles naturals, les estacions i, de retruc, a posar límits a la tecnocràcia en benefici d'una mirada sensible i responsable de l'entorn natural.

No descobreixo cap secret, i menys davant una audiència com l'aplegada avui a Viladrau, si dic que el Montseny, el 'mont senyal' dels romans, aquesta font generosa i inces-sable de coneixement i d'emocions, és un massís emblemàtic que ha inspirat molts poetes. Per exemple, Bonaventura Carles Aribau, que en la seva *Oda a la pàtria* deia: «Adéu-siau, turons, per sempre adéu-siau»; mossèn Cinto Verdaguer, que el contemplava i el cantava des de la plana; Joan Maragall, que va escriure el poema «Del Montseny», inclòs a *Enllà* (1906), en el qual exalta els valors paisatgístics i humans dels paratges del Montseny; mossèn Pere Ribot, que, de Riells estant, va cantar l'aire del Montseny, quan deia: «He trobat el meu terreny / i la meua llibertat, / la muntanya, l'aigua, el prat, / l'aire, l'aire del Montseny»; Guerau de Liost, pseudònim de Jaume Bofill i Matas, el vostre poeta predilecte: «Déu te guard, vianant! Que t'imposi el Montseny / una mica d'amor i una mica de seny»; Marià Manent, que va escriure el poema «Tardor a Viladrau»: «Cada fulla, en silenci, caient tranquil·la, diu: / La vida passa, es fon, i torna i brilla»; o Josep Carner, que va dedicar el seu poema «La recança» a la casa de Guerau de Liost.

Amb aquesta breu enumeració ja podem constatar la vinculació estreta que hi ha entre *fer cultura* i *fer país* —hi podríem afegir, sense forçar gaire l'argumentació, *fer festa* i *fer comunitat*. Avui celebrem una de les activitats que l'associació organitza anualment, i amb aquesta activitat, celebrant aquesta festa, fem poble, fem comunitat, fem cultura i fem país.

Convé subratllar el pes determinant de la cultura —en totes les seves manifestacions— en el rearmament moral que reivindico, per al progrés espiritual del nostre país, sobretot en moments de crisi, de pèrdua de confiança en les nostres forces, de posada en qüestió dels valors que han forjat la nostra identitat col·lectiva.

La lectura per Sant Jordi que fem anualment al Parlament en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes ha estat dedicada enguany a *La Ben Plantada*, d'Eugeni d'Ors, amb motiu del centenari de la seva publicació. Xènius hi escriu, d'una manera molt eloqüent: «El símbol de la Ben Plantada és un arbre. No diem a un arbre ben plantat, quan té fortes arrels en la seva terra? Sí, però repareu que les branques són unes altres arrels, unes arrels superiors. Per les arrels baixes, l'arbre és ben plantat en la terra. Per les arrels altes, és ben plantat en l'aire i el cel».

Doncs bé, si traslladem aquesta lectura al massís del Montseny, el Montseny és com l'arbre ben plantat d'Eugeni d'Ors, perquè té fortes arrels a la terra. Però les altres arrels, que són les branques, són unes arrels superiors, i aquestes són la natura, el paisatge, els avets, els camins i els seus pobles i muntanyes, des de Santa Fe, Arbúcies i Viladrau, passant pel Matagalls, el Turó de l'Home, Seva o qualsevol dels pobles del Montseny. Aquestes arrels també són els seus poetes i escriptors, que hi han deixat petjada. És el cas de mossèn Cinto

Verdaguer, que va veure en el Montseny un paisatge sense límits, amb el cel ben a prop; hi va veure planes i muntanyes, pobles i masies, i el mar. O de Martí i Pol, quan deia que el Montseny estava amarat d'horitzons.

Des de la identitat, necessitem aquest arbre ben plantat, mitjançant aquestes «arrels altes», vigoroses, expansives i atrevides, per al bé de la cultura, de la poesia i del progrés.

Convé subratllar el pes determinant de la cultura —en totes les seves manifestacions— en el rearmament moral que reivindico, per al progrés espiritual del nostre país, sobretot en moments de crisi, de pèrdua de confiança en les nostres forces, de posada en qüestió dels valors que han forjat la nostra identitat col·lectiva i ens fan ser com som.

I parlant de valors, vull recordar que, quan el president Pujol va presidir el 2007 un acte com el d'avui, deia que perquè un país vagi endavant es necessiten tres coses: idees, valors (conviccions) i actituds. I això ho podem treure de casa nostra: els valors de la família, les idees de l'escola i dels bons mestres i les actituds de tots els qui vulguin lluitar pel seu país. Així, en aquests moments de crisi econòmica, en què no sabem veure la sortida del túnel, entre tots —polítics, societat civil i tots vostès—, aconseguirem enlairar de nou Catalunya econòmicament, socialment, culturalment i nacionalment.

El valor de la festa i de l'esperit festiu, i altres valors, com ara la laboriositat, l'esforç o l'emprenedoria, són bàsics per a una societat que vol tirar endavant. En el lleure i en el treball tenim l'oportunitat de progressar col·lectivament, d'avançar en l'assoliment d'una societat viable, confortable i acollidora, ben acompanyats per la veu dels nostres poetes i poetesses.

I tornant a la poesia i a l'acte d'avui, es tractaria de donar joc i via lliure a la creativitat i a la sensibilitat per un entorn millor. I ningú no pot negar el paper que la poesia ha de tenir en aquest punt. Els poetes tenen la capacitat de moure molta gent, de moure emoció i sentiments: «La poesia és el ressò de la melodia de l'univers en el cor dels humans», com afirmava el poeta bengalí Rabindranath Tagore, de qui enguany es commemora el cent cinquantè aniversari del naixement.

La poesia ens obre les portes del nostre paisatge interior —fet de sentiments, de meditació i de joia— i alhora ens dibuixa plàsticament el nostre paisatge exterior —aquell minúscul territori on viure l'espai d'història concreta que ens pertoca, tal com diu el poeta.

I abans d'acabar, vull felicitar els guardonats, els dos finalistes i el que ha obtingut el primer premi, amb el desig que continuïn amb aquesta vocació. Que aquest premi els serveixi per a continuar treballant amb il·lusió i que nosaltres, amb els seus versos i poemes, siguem capaços d'emocionar-nos, fent cultura, compartint-la en actes com el d'avui, fent comunitat i fent festa. Celebrem tots junts el goig de viure i de sentir.

El valor de la festa i de l'esperit festiu, i altres valors, com ara la laboriositat, l'esforç o l'emprenedoria, són bàsics per a una societat que vol tirar endavant. En el lleure i en el treball tenim l'oportunitat de progressar col·lectivament, d'avançar en l'assoliment d'una societat viable, confortable i acollidora, ben acompanyats per la veu dels nostres poetes i poetesses.

Tal com expressava Miquel Martí i Pol, «Tots els colors de tu i un sol color. / Ara que saps que ni la mar ni el vent / no repeteixen mai el mateix so / i que el silenci no és un pou eixut, pots ben reprendre sense por costums / mig oblidats, projectes i desigs. / Tot es mesura des d'aquest present / que tens al cap dels dits i és un ocell / sorprenentment agosarat i viu».

Perfectament implicats en el present, us encoratjo i m'encoratjo a perseverar en l'opció serena i lúcida per la coherència, pel compromís, per la llibertat —en el treball i en la festa, en la nostra activitat més introspectiva i en la nostra projecció comunitària—, perquè, tal com concloïa el poeta de Roda, «serem allò que vulguem ser. Debades / fugim del foc si el foc ens justifica».

Reitero, per acabar, el meu agraïment per la invitació a presidir aquest acte, la meva felicitació als guardonats i a tots els participants del certamen literari —perquè, definitivament, el conreu de l'art ens fa millors— i el meu reconeixement a totes les persones que coneixen i estimen el Montseny i en promouen el coneixement i l'estimació.

Festa d'acollida als actes de beatificació d'Anna Maria Janer

La Seu d'Urgell (Alt Urgell), 7 d'octubre de 2011

Em plau molt adreçar-vos unes paraules en aquest final de la festa d'acollida als actes de beatificació d'Anna Maria Janer, en la vetlla d'una diada que serà memorable per a moltes persones i que quedarà inscrita amb lletres d'or en la memòria col·lectiva i en la història del bisbat d'Urgell i de la seva seu.

Felicitacions a totes les persones que heu participat en aquest festival. Comença a fosquejar, però heu fet un acte de llum, perquè és lluminós l'exemple de la religiosa que demà serà beatificada en la capital de l'Alt Urgell i seu del bisbat d'Urgell, tan arrelat a aquestes terres, tan vinculat a la seva història.

Anna Maria Janer va viure un segle XIX ben convuls, ple de desafiaments i de parany. I ho va fer exemplarment. Va ser una dona posada a prova, i podem afirmar que va passar l'examen del seu temps i de la història amb nota. Ens en queda el testimoni ben viu en els establiments i en les obres que l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell fa en diversos països i que l'Església catòlica reforçarà demà.

Anna Maria Janer no va passar de puntetes per la vida, sinó que s'hi implicà de debò. S'implicà en els afers socials de la Catalunya del segle XIX. I no va fer-ho d'una manera buida o frívola, sinó moguda per uns ideals de fraternitat, de caritat cristiana, d'estimació als altres.

Però permeteu-me que, com a presidenta del Parlament de Catalunya, la institució que representa democràticament el poble de Catalunya, faci una lectura cívica del que signifiquen l'any 2011 la religiosa Anna Maria Janer i la seva trajectòria. Anna Maria Janer no va passar de puntetes per la vida, sinó que s'hi implicà de debò. S'implicà en els afers socials de la Catalunya del segle XIX. I no va fer-ho d'una manera buida o frívola, sinó moguda per uns ideals de fraternitat, de caritat cristiana, d'estimació als altres.

La petjada de qui a partir de demà serà beata, però de qui ha estat de fa tant de temps model per a tantes persones aquí presents, és ben profunda, i el fruit de la seva vida, ben abundós. En la meua activitat pública he tingut l'oportunitat de conèixer *in situ* els establiments *janerians*, què fan, i com ho fan. Concretament, he visitat la residència Casa Asil i l'Escola Sagrada Família de Sant Andreu de Palomar, a la ciutat de Barcelona.

És motiu d'alegria i d'orgull que una dona catalana remarcable no resti en l'oblit i que rebi l'estimació i el reconeixement perenne per una obra de vida fecunda, com ens ha

il·lustrat aquest mosaic tan bonic d'actuacions i de descripcions que ens heu proposat, amb tant d'encert, aquest vespre.

Per això, vull expressar, per acabar, la meva felicitació a la gran família que formeu l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell, present a tants països, en uns dies marcats pel goig immens per la beatificació de la vostra fundadora. Us desitjo que per molts anys pugueu seguir fidels al vostre carisma, el de la caritat feta amor, que en el camp pedagògic es tradueix en el requisit de tractar bé tothom, amb respecte i amor, un carisma marcat per un lema ben entenedor i exigent: «Estimar-te i servir-te sempre i en tot!».

Presentació del llibre *Josep Suñol i Garriga. Viure i morir per Catalunya*, de Jordi Badia

Palau del Parlament, 13 d'octubre de 2011

Em pertoca cloure un acte que ha estat emotiu i digne, un acte d'afirmació democràtica, un acte que ha pretès retre homenatge a una persona, a un patriota, que va morir fa setanta-cinc anys, que ha estat una mica en la penombra i que avui ha sortit a la llum.

Crec que les intervencions precedents ens han arribat una mica al cap i al cor a tots. I això és bo dir-ho i, a més, m'agrada dir-ho aquí, al Parlament, perquè, tot i que Suñol i Garriga va ser diputat al Congrés dels Diputats, hauria pogut ser diputat d'aquest Parlament i avui hauríem estat molt honorats de retre-li homenatge com a antic diputat.

Per tant, vull felicitar, en primer lloc, l'autor del llibre, que ha sabut fer una biografia que ens ha introduït en la vida de Suñol i Garriga i en la manera d'entendre la vida d'aquells anys convulsos. També voldria felicitar Pagès Editors per la publicació del llibre, i les dues fundacions que han estat la raó que avui ens trobem aquí: la Fundació Suñol, que és el record de la família Suñol i el record de Josep Suñol i Garriga, i la Fundació Esport i Ciutadania, que va assumir el lema que va defensar durant la seva curta vida.

La nostra història és molt important. Som on som perquè venim d'on venim, i una part de la nostra història és Suñol i Garriga. Una persona que va inspirar el binomi esport-ciutadania. Va ser periodista, empresari, polític i president del Barça en una època en què aquesta entitat començava a ser més que un club. En aquell moment, la seva manera de fer de president del Barça i la seva lluita personal ja deixaven entreveure com era Suñol i Garriga, una persona que va ser executada al front del Guadarrama ara fa setanta-cinc anys.

Aquest llibre forma part de la recuperació de la nostra memòria històrica. I vull comentar que precisament la decisió de presentar-lo el dia d'avui es va prendre perquè vam buscar una data que anés bé a tothom. Inicialment, la idea era presentar-lo al juliol, just abans de la data de la seva mort. Però va ser impossible. A l'últim, vam quedar de fer-ho avui.

Dissabte hi haurà a Montjuïc l'ofrena a la tomba del president Companys i al mateix temps es farà l'ofrena als immolats de la Guerra Civil Espanyola. És un acte emotiu d'afirmació democràtica i de record. En aquesta ofrena, també pensarem en la persona i l'obra de Suñol i Garriga.

Vull també, en aquestes paraules de cloenda, remarcar la importància de les fundacions i lloar el paper que fan. Permetin-me que aprofiti una mica la meva vessant jurídica, la meva experiència jurídica i la defensa que sempre he fet de les fundacions.

El món de les fundacions a Catalunya ha tingut sempre una gran importància. Van sobreviure a la dictadura franquista. Recordo que l'any 1982, quan vam assumir les com-

petències en matèria de fundacions, a Catalunya n'hi funcionaven dues-centes. Ara, en aquest moment, n'hi ha 2.471. Això demostra la vitalitat i la força de la nostra societat civil, que és rica i diversa.

En tenim un exemple amb les dues fundacions que avui coprotagonitzen aquest acte. La Fundació Suñol es dedica a l'àmbit cultural, artístic, impulsa la producció artística d'avantguarda i la posa a l'abast del públic en general. I la Fundació Esport i Ciutadania es dedica a la recuperació dels valors universals a través de l'esport: esforç, voluntat, treball, perseverança, vocació i passió.

Abans s'han apuntat algunes característiques que definien Josep Suñol i Garriga: coratge, audàcia, coherència, tenacitat, i s'ha afirmat que era agosarat i utòpic. Això lligava amb aquell lema que tenia, d'esport i ciutadania, amb què volia traslladar als nois i noies aquests valors que eren i són molt importants. Suñol i Garriga va utilitzar l'esport com a llenguatge per a apropar-se a la gent jove, i precisament per a promoure aquest aspecte i preservar aquests valors es va constituir la Fundació Esport i Ciutadania, que té per objecte la defensa dels valors com a mitjà per a educar els nois i les noies.

Josep Suñol ens ha llegat la importància dels valors humans, personals i socials, que ens ajuden a conviure: que la societat s'entengui, que pugui parlar i no cridar, que pugui dialogar i no lluitar.

Suñol i Garriga ben aviat va resumir quina vinculació havien de tenir l'esport i la política, i en un article que obria el primer número del setmanari *La Rambla*, titulat «Ràpides», deia: «Esport polític, no; esport i política, sí». És a dir, sí a la viabilitat i a l'oportunitat de vincular l'esport amb la política.

Tant de bo Josep Suñol i Garriga hagués viscut més anys. Segur que ens hauria donat molts més exemples del coratge, de la passió i de la tenacitat que necessitem. De tota manera, déu-n'hi-do els fruits que van donar els deu anys i escaig que va tenir per a poder exercir la política, l'empresa, el periodisme i la voluntat d'aconseguir un país lliure!

En aquest sentit, vull destacar que el polític i diputat Josep Suñol va ser un gran defensor dels drets civils, dels valors democràtics i de les llibertats, defensa que va vehicular a través del periodisme, de la implicació associativa esportiva i de la política.

Ara permetin-me posar un exemple d'un esdeveniment que va tenir lloc en aquest mateix auditori i que entenc que lliga amb la trajectòria esportiva, cívica i periodística de Suñol. Fa unes setmanes vam concedir la Medalla d'Honor en la categoria d'or d'aquest Parlament al senyor Josep Guardiola, pels valors que representa en aquest moment.

En un moment amb serioses dificultats per a molta gent, necessitem missatges optimistes i persones que cridin a treballar amb ganes, amb esforç, amb sacrifici, amb passió. Hi ha, doncs, un parallelisme entre Josep Suñol, que va morir als trenta-vuit anys, i Guardiola, que en té quaranta. I la Medalla d'Honor d'aquest Parlament se li va atorgar pel seu esforç, per la seva capacitat de treballar en equip, per la seva actuació cívica, per la seva projecció internacional i per la capacitat de treball, per aquestes paraules que abans s'han esmentat: coratge, audàcia, coherència, tenacitat.

Tant de bo Josep Suñol i Garriga hagués viscut més anys. Segur que ens hauria donat molts més exemples d'aquest coratge, d'aquesta passió i d'aquesta tenacitat que necessitem. De tota manera, déu-n'hi-do els fruits que van donar els deu anys i escaig que va tenir per a poder exercir la política, l'empresa, el periodisme i la voluntat d'aconseguir un país lliure!

Felicitats a tots per haver aconseguit un acte tan reeixit. Avui hem retut a Josep Suñol i Garriga un homenatge merescut.

Finalment, voldria acabar amb les seves paraules: «Som un poble civilitzat que té fam de justícia i de llibertat». Això ho deia fa setanta-cinc anys i aquestes paraules avui són tan vives com aleshores. Fem-les nostres i retem així homenatge a una persona que va viure i va morir per Catalunya.

Pregó de Nadal

Lleida (Segrià), 13 de desembre de 2011

En primer lloc, vull agrair la invitació, tan especial, per a fer de pregonera en l'obertura del Cicle de Nadal, un acte organitzat conjuntament per la Paeria de Lleida i per l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, la qual, gràcies a la seva llarga i fecunda trajectòria, ha contribuït a fer del pessebre una realitat ben viva a Lleida i a les comarques lleidatanes.

Vull testimoniar als membres de l'agrupació i al conjunt de persones vinculades al pessebrisme associatiu català —que el 2013 complirà cent cinquanta anys d'existència— el reconeixement i la gratitud, perquè han consolidat una tradició, molt catalana, a força de treball i de dedicació: hi ha hagut molt de compromís, hi han esmerçat molt d'entusiasme i molta devoció. El resultat és obvi i ben positiu: Catalunya continua essent terra de pessebres. El pessebrisme associatiu, del qual la vostra agrupació forma part, contribueix a prestigiar el pessebre en el món acadèmic i artístic, i també a difondre'l socialment, tot i els corrents de secularització. No crec que m'equivoqui si afirmo que tots els qui avui som aquí hem viscut el que significa el pessebre. Ho vam viure de menuts amb els avis i els pares, molts ho hem viscut amb els nostres fills i ho vivim amb els nets. I cada etapa de la vida ha tingut un caliu diferent.

Per a mi, com per a molts de vostès, Nadal representa i evoca família, sentiments, records, i aquell caliu que ens ha acompanyat al llarg de la vida. Per això, els agraeixo doblement la invitació, perquè avui comença ja per a mi el cicle de les festes de Nadal i tot el que això significa.

I em disposo a fer, ara i aquí, la glossa de Nadal, en un entorn i en una data ben especials. Avui es commemora la festivitat de Santa Llúcia, que tradicionalment ha estat l'inici del cicle nadalenc: els carrers i les places de pobles i ciutats respiren ja un ambient nadalenc, les fires de Santa Llúcia són el recurs que hem tingut moltes persones per a tornar a posar figures del pessebre i per a incorporar-hi nous elements. No fa ni una setmana vaig anar a la fira de Santa Llúcia de Barcelona per a substituir alguna peça del pessebre. Josep M. de Sagarra, al seu «Romanç de Santa Llúcia», s'hi refereix d'una manera molt alegre: «Anem tots dos a la fira, / amiga, anem-hi de jorn, / que una mica de muntanya / alegri nostra tristor. / Comprarem grapats de molsa, / i una enramada d'arboç, / i una blanca molinera, / i una ovella i un pastor».

Prou se sap que santa Llúcia és l'advocada de la vista (ens ho recorda Joan Amades). A la tornada dels goigs en llaor de la gloriosa santa Llúcia, venerada en la seva capella de la seu de Barcelona, s'hi diu: «Guardeu-nos la vista clara / dels ulls i del pensament». En aquests moments complicats per a Catalunya i per al món, la referència a la lucidesa i al sentit comú resulta molt pertinent!

I ens trobem al palau de la Paeria, seu de l'Ajuntament lleidatà, monument gòtic, recordatori del privilegi (el de la paeria) que us va concedir l'any 1264 En Jaume I, un rei molt vinculat a aquesta ciutat de ponent d'ençà que, als sis anys, una assemblea de magnats li va jurar fidelitat com a monarca.

Precisament durant el seu regnat, concretament l'any 1228, es redactaren —inicialment en llatí— els Costums de Lleida (les *Consuetudines Ilerdenses*), el codi local més antic de Catalunya, amb què el jurista i cònsol Guillem Botet va recopilar i sistematitzar el dret lleidatà. Les *Consuetudines*, com passarà també amb els *Costums de Tortosa*, tindran molta influència en la conformació de la Catalunya Nova, i són un exemple clar i ben reeixit de com el fer i el ser lleidatans s'integren i s'impliquen en la identitat nacional catalana i l'enriqueixen!

La nostra fita indefugible és acostar-nos a aquella «ciutat dels ideals» que agonitzava el 1939, bastint-la i enlairant-la en la nostra vida quotidiana, amb uns braços lliures i amb la veu pura de la pàtria, una «ciutat dels ideals» en què pagui la pena viure i creure.

Aquesta era una referència obligada per a una persona que, com jo, ha dedicat una part important de la vida política, com a consellera de Justícia, a divulgar el nostre dret civil, a defensar-lo dels atacs de l'Administració central i a impulsar-ne, com han fet els altres consellers, l'actualització, la reforma i la modernització per a adaptar-lo a la Catalunya d'avui i a les necessitats de tots els catalans, i crear un corpus jurídic potent. El nostre dret civil constitueix, juntament amb la llengua, un dels principals exponents de la nostra identitat com a poble.

Permetin-me, també, una altra referència a Lleida, en aquest acte públic que ha motivat la meva primera visita oficial a la ciutat com a presidenta del Parlament de Catalunya. I permetin-me que em refereixi al poeta Màrius Torres, que en el seu poema «La ciutat llunyana», en unes circumstàncies ben tràgiques, va saber perfilar el sentit de civilitat i de ciutadania que perillava. En la seva memòria i en la de tantes persones immolades per la llibertat, de tants homes i tantes dones que, malgrat les circumstàncies, van salvar la cultura, la dignitat nacional de Catalunya, també de Lleida estant, i sobretot pel present que ens mereixem i pel futur que volem construir per a nosaltres i per als nostres fills i nets, la nostra fita indefugible és acostar-nos a aquella «ciutat dels ideals» que agonitzava el 1939, bastint-la i enlairant-la en la nostra vida quotidiana, amb uns braços lliures i amb la veu pura de la pàtria, una «ciutat dels ideals» en què pagui la pena viure i creure.

Tothom hi ha de concórrer, en aquest projecte col·lectiu: és un dret i un deure de ciutadania. Però, sobretot, ha de ser guia i esperó per als qui tenen responsabilitat de govern i d'oposició. Per això, m'adreço al paer en cap i al conjunt de paers lleidatans, tot recordant que *paer* prové del terme llatí *paciarium*, que significa 'home de pau'. I m'agrada evocar aquelles paraules de Ramon Llull, amb què exhortava els seus contemporanis a ser «artesans de pau i de concòrdia». Això ha de ser la política i la dimensió social i cívica de la nostra vida. Que santa Llúcia us guardi —i ens guardi— ben clara la vista del pensament!

Si entenem per glossa aquella nota escrita als marges del llibre o entre línies per a explicar el significat d'un text, entendran que, en glossar Nadal, els faci partícips de com sento el Nadal, i faci un seguit de consideracions més genèriques entorn de la festa i del sentit de la presència del pessebre en les nostres llars. Molt probablement s'identificaran amb bona part del que els comentaré, perquè, en el que és fonamental, són unes vivències molt arrelades en tots nosaltres, fills i filles d'un temps i d'un país. I en un lloc ben preminent, a la sala d'estar i en el nostre record, sempre hi és el pessebre, com a manifestació més popular d'unes festes que han marcat el nostre calendari personal i familiar i, per això, les nostres vides.

Des de la combinació d'art, costum i creença sota el signe de l'autenticitat, els pessebristes heu mantingut la torxa d'una tradició, difonent-la, explicant-la, actualitzant-la, perquè, amb el pessebre particular, fem de cada estança on és un espai d'exaltació de la simplicitat, de la pobresa i de la humilitat, fem de cada llar un nou Betlem.

El pessebre, per a molts, ha tingut un sentit cristià; per a d'altres, un sentit més humà. Però, per a tots, el pessebre marcava tradició, família, sentiments, missa del gall, el tió, Nadal i Sant Esteve, Cap d'Any i Reis. Sopa de galets, gall dindi, torrons i neules, canelons, raïm, tortell de Reis i moltes altres viandes que tots recordem.

Molts pessebres s'han desenvolupat amb regularitat, amb immensa devoció, generació rere generació. Pessebres públics, alguns de vivents —recordo el de Corbera de Llobregat, molt a prop de la casa on anàvem a passar totes les vacances i, per tant, també el Nadal: anàvem quasi cada any a visitar-lo—, pessebres familiars, simples, molt simples, i d'altres de molt més sofisticats —els diorames, per exemple, que van ser ideats per un pessebrista barceloní el 1912, fa gairebé un segle.

El mèrit dels pessebristes és clar i lloable: des de la combinació d'art, costum i creença sota el signe de l'autenticitat, heu mantingut la torxa d'una tradició, difonent-la, explicant-la, actualitzant-la, perquè, amb el pessebre particular, fem de cada estança on és un espai d'exaltació de la simplicitat, de la pobresa i de la humilitat, fem de cada llar un nou Betlem.

Mossèn Ballarín ha sabut destacar-ne les essències, les aromes i les il·lusions, ben vinculades a la natura i a la manera de viure mediterrànies: «El pessebre només podia sortir d'aquesta mar menuda on, amb càntics de sant Francesc, una farigola se somnia olivera, un grop de molsa és tot un bosc, i un paper d'embalar, treballat amb secrets de família que ja venen de l'avi, esdevenia muntanya». Josep Maria de Sagarra, en el seu «Poema de Nadal», incideix ben clarament i poèticament en aquest punt emocionant i que ens interpella. Així, qui no se sent tocat, d'una manera o una altra, pels seus versos, quan diuen: «Quan ve Nadal, la cançó del miracle, / amb el pessebre de molsa i arboç, / ens fa pensar en unes ganes molt vives, / ens fa pensar en un desig de debò / de donar coses al Noi de la Mare, / coses que vinguin de dintre del cor, / perquè si és llum i misteri que espanta, / perquè si aguanta la bola del món, / té la carn nua ajaguda a la palla / i té les galtes mullades de plor, / i vol sentir-nos molt més a la vora, / ben apretats al voltant dels pastors, / i vol sentir a la pell les nostres ànimes / com l'alè de la mula i el bou!»?

I el meu Nadal? Com el recordo i el sento? Nadal i Reis, sempre a la casa pairal de la Palma de Cervelló. Tres setmanes de vacances! Allà celebràvem la Nit de Nadal —amb la missa del gall—: sempre hi era convidat mossèn Lluís, amic del pare, que estava destinat a una parròquia de Perpinyà. I es passava les tres setmanes amb nosaltres. Dies abans preparàvem el pessebre, amb molsa, branquillons, paper de plata per a simular un riu i totes les figures del pessebre: la molinera, els pastors, la dona que fila, la que renta, la que té cura de les gallines i els pollets, el pou, el carro amb llenya, la granja, les muntanyes i els camins nevats, els pastors a la vora del foc, el portal de Betlem amb sant Josep i la Mare de Déu, l'ase i el bou, el Nen Jesús, que apareixia la Nit de Nadal, i, una estona abans de mitjanit, l'àngel al damunt del portal! Us podeu afigurar la gresca i l'expectació que s'arribaven a generar, a casa, pel fet que érem nou germans i, a la casa del costat, hi teníem deu cosins! Tan aviat desapareixia un porquet, com un pastor i les ovelles, o la mateixa Mare de Déu, que apareixia amagada a la granja.

Després de la missa del gall, hi fèiem el ressopó. Recordo que cada any s'encetava un pernil. Era una festa gran! I el dia de Nadal, tota la família en una taula molt gran —una taula on havien arribat a dinar sant Joan Bosco o la venerable Dorotea de Chopitea, de la família paterna (però aquesta és una història que només explico si hi són els pares salesians). Era un àpat amb viandes suculentos, generalment capó o faisà —amb què ens obsequiava un client del meu pare, advocat, que tenia unes finques a Centelles, i la seva cistella de Nadal era la més grossa. Recordo que cada any les comptàvem: torrons, embotits, pernil, cava, vins, neules! L'endemà de Nadal arribava puntual Sant Esteve i, amb ell, la festa gran continuava amb canelons i el paté que la mare preparava per a l'ocasió.

Recordo el Nadal del 1961, amb la gran nevada que va caure i que va emblanquinar el país —planxes de fusta, pals de branques, i fèiem com si esquíssim. Feia molt de fred i a casa hi havia estufes de carbó a la sala i al menjador, però no a les habitacions. Dormíem quasi vestits, amb mantes molt pesades i amb el nas gelat! No té res a veure amb el fred que fa ara.

I l'home de les orelles i l'home dels nassos? Ens feien pànic. No volíem ni sentir-ne la història, però sempre hi havia algun insensat que preguntava. Tots fèiem com si no ho sentíssim, però no perdiem «comba».

I venien els Reis i preparàvem el menjar dels camells, el torró i el cava, i anàvem a dormir molt d'hora i sentíem molts sorolls però no gosàvem obrir els ulls. Quins records aquells!

Aquests records viscuts de petita, els hem continuat vivint amb els nostres fills: pessebre, figuretes, molsa, aigua de veritat, llums, bens i pollets i el Nen Jesús. Nadal amb els fills i els pares ja grans; Nadal, ja sense els pares. Cap d'Any, el raïm i Reis, unes festes que, també a casa nostra, simbolitzaven i simbolitzen pau, família, companyia, riures, emocions, sentiments.

Contra l'individualisme i la submissió de les persones, Nadal significa l'emergència festiva de la fraternitat; contra l'estupefacció i el desencís, Nadal representa l'esclat de l'esperança; contra la sobrietat aparent, Nadal és la festa íntima, la joia de ser, de viure i de conviure; contra tota intemperie, Nadal pressuposa el caliu i el valor de la tendresa de cor, tan necessària; contra la grisor, Nadal proclama el misteri i la grandesa de la vida.

Ara, amb sis nets nascuts els darrers cinc anys, tot el que significa Nadal es repeteix, cada cop amb més records, però sense espai per a la melangia. Hi tenim el millor antídoto, el més eficaç: els ulls emocionats dels infants, com els anem ensenyant el Misteri del Nadal, com va evolucionant el pessebre —sempre el mateix, cada any diferent— fins que, camí del dia de la Candelera, tornem a desar les figures fins al pròxim advent.

I tanco el capítol dels meus records de Nadal i vaig a allò que també és el vostre/nostre Nadal: les figures del pessebre, les trobades familiars, les celebracions religioses i culturals al voltant del Misteri del Nadal.

Però Nadal és molt més, té un gran poder transformador de les consciències i de les realitats, perquè ens permet de millorar com a persones, fer balanç de l'any que acaba, picar l'ullet al futur, reforçar la nostra dimensió comunitària: contra la pugna entre llibertat i igualtat, contra l'individualisme i la submissió de les persones, Nadal significa l'emergència festiva de la fraternitat, de la germanor que implica dones i homes lliures, en una societat justa i acollidora, en una comunitat que té cura de tothom, i sobretot de les persones que més ho necessiten; contra l'estupefacció i el desencís, Nadal representa l'esclat de l'esperança; contra la sobrietat aparent, Nadal és la festa íntima, la joia de ser, de viure i de conviure; contra tota intempèrie, Nadal pressuposa el caliu i el valor de la tendresa de cor, tan necessària; contra la grisor, Nadal proclama el misteri i la grandesa de la vida.

Aquest és el sentit de Nadal, aquesta és la seva lluminositat, fins i tot per als qui no hi creuen. Aquests són els valors inherents a les festes nadalenques, que el soroll mediàtic i comercial no ha aconseguit distorsionar.

A les acaballes del seu «Poema de Nadal», Josep M. de Sagarra ens ho diu clarament: «Però Nadal ens ha pintat el rostre / amb un vermell precís i decidit, / i ens dóna un sentiment de llar, de sostre, / de terra, de nissaga i d'esperit. / I ens dóna un punt d'humilitat de cendra / per estimar un racó dintre l'espai, / i desperta en el cor aquell blau tendre / que hem volgut escanyar i que no mor mai».

Qui no enyora, qui no evoca, a qui no commou «aquell sentiment de llar, de sostre, de terra, de nissaga i d'esperit» que esmenta el poeta i que tan nítidament transmet i realça el nostre Nadal?

Permetin-me que els llegeixi els darrers versos de l'oratori «El pessebre», escrit per Joan Alavedra i musicat per Pau Casals, en aquesta part final de la meua intervenció, per la rotunditat del que s'hi expressa: «Reis i pastors, tothom s'ha agenollat / al davant de l'Infant il·luminat / per la claror que vessa de l'alçària. / Vibren mil harmonies dalt dels cels. / En la nit clara han mort tots els estels / i un bes immens travessa la natura. / Els braços cerquen els braços germans. / Reis i pastors s'estrenyen fort les mans / i el llavi diu una paraula pura. / —Glòria a Déu! Cantem! Glòria en l'altura! / —Glòria a Déu a tota criatura! / —Pau a la terra! / —Mai més cap guerra! / —Mai més pecat! / —Pau als homes de bona voluntat! Pau!».

Fent nostres els sentiments del poeta, i des d'una catalanitat compartida que volem sempre vinculada a la convivència, al respecte dels altres i a l'harmonia cívica, em plau expressar-los el meu desig de pau i de concòrdia per a totes les persones presents, per als qui es dediquen a propagar el pessebrisme, i per a tots els lleidatans i lleidatanes. Bon Nadal!

Homenatge a les víctimes del terrorisme en el vint-i-cinquè aniversari de l'atemptat de l'Hipercor

Palau del Parlament, 18 de juny de 2012

President de l'Associació Catalana de Víctimes d'Organitzacions Terroristes, víctimes, en nom de tots els parlamentaris d'aquesta casa, us agraeixo molt la manera d'explicar les vostres vivències i aprofito per a dir-vos, per si hi havia cap dubte, que estem amb vosaltres.

L'acte que ens ha convocat aquesta tarda per impuls de l'Associació Catalana és un acte solemne i emotiu de dignitat i de record de totes les víctimes de grups terroristes, siguin quins siguin la seva identitat i els seus objectius. És un acte que fem amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de l'atemptat de l'Hipercor, que es commemorarà demà. Ha passat ja un quart de segle d'aquells fets tan rebutjables i criminals que mantindrem sempre en la memòria.

Celebrem aquest homenatge a les víctimes al Parlament, i entenc que no hi ha lloc millor per a fer-lo. Aquest Parlament, per vocació i per mandat estatutari, representa el poble de Catalunya, un poble que aspira a viure en pau, que no renuncia a la convivència, que no vol, en definitiva, reviuir aquelles pàgines tan agres i recents del nostre passat col·lectiu, quan les notícies d'atemptats terroristes sovintejaven en els diaris i trasbalsaven les famílies i la societat.

En aquest entorn, i amb tota la solemnitat possible, expressem amb rotunditat el nostre activisme democràtic pels valors humans i de pau i contra qualsevol manifestació d'intolerància, i assenyallem la vinculació sòlida, que volem reforçar encara més, entre autogovern, llibertat, democràcia i pau.

Víctimes i familiars de víctimes, en nom de tots els ciutadans de Catalunya, us expresso l'escalf, la consideració i el respecte davant les absències de les persones estimades que ja no són entre nosaltres i davant les presències de les seqüeles, visibles i invisibles, i les ferides obertes que no acaben de cicatritzar, que sofriu dia rere dia, a les quals no pot ser insensible una societat democràtica que tingui cura de les persones que hi viuen.

La història no es pot refer, malauradament, però ens ha de permetre d'escriure un futur de convivència, de respecte, de pau profunda, amb totes les lletres, lliure del terrorisme, i necessitem tenir ben presents la veu i el testimoni de les víctimes.

Sovint parlem de les persones que viuen a la intempèrie. També les víctimes han estat històricament deixades al marge. Passats els moments inicials i fugaços en els quals, amb

motiu dels atemptats en què es veieren implicades, els seus noms i cognoms malauradament van sortir a la palestra, sovint van ser oblidades.

Lluny de deixar viure el dolor en solitud, hem de compartir-lo, intentar comprendre'l, mirar d'empatitzar amb les persones que han pagat un preu molt alt i summament injust. La història no es pot refer, malauradament, però ens ha de permetre d'escriure un futur de convivència, de respecte, de pau profunda, amb totes les lletres, lliure del terrorisme, i necessitem tenir ben presents la veu i el testimoni de les víctimes.

Recordar i honorar les víctimes del terrorisme no és un ritual mancat de sentit i de força. Al contrari. Al davant no tenim una estadística freda, impersonal, sinó experiències personals i familiars ben doloroses de dol, de privació i de pèrdua. Els testimonis que avui hem sentit molt atentament i amb emoció, i que torno a agrair, ens ho il·lustren amb claredat i contundència.

Més enllà dels fets lamentables que van fer irrompre el terror en la nostra vida quotidiana, entre els quals destaca l'atemptat de l'Hipercor, recordem i honorem ciutadans i ciutadanes de Catalunya, amb els seus projectes i amb les seves trajectòries vitals, amb les seves esperances i els seus neguits, que van sofrir en les seves carns o en les de persones estimades la petjada salvatge del terrorisme.

Contra els qui voldrien condicionar-nos o fer-nos sotsobrar, l'agenda de la democràcia tira endavant, perquè la determinació de les dones i dels homes que volem viure en democràcia és i serà invencible.

A totes les víctimes de la violència terrorista i a les seves famílies us dediquem l'acte d'homenatge d'avui, que és també un acte d'afirmació de la nostra voluntat de conviure i de proclamació que no hi ha espai per als qui, de paraula o d'obra, neguin la democràcia, la dignitat de les persones i dels pobles i la vida. Sota cap concepte resulten acceptables el terror, el terrorisme, les polítiques de l'odi. Cap utopia no justifica la violència ni pot legitimar mai tanta sang innocent vessada, tants projectes vitals alterats, tantes famílies impactades.

Davant les víctimes del terrorisme i els seus familiars, refermem el nostre compromís amb tot el que signifiqui o comporti concòrdia, construcció, diàleg i entesa. I ho fem amb la serenor i la contundència que la dignitat de les víctimes ens imposa, sabent, a més, que no podem oblidar-les. Tindrem sempre present la vostra veu i no perdrem la vostra memòria.

Permeteu-me un missatge final de fortaleza cívica, de perseverança, de superioritat moral: contra els qui voldrien condicionar-nos o fer-nos sotsobrar, l'agenda de la democràcia tira endavant, perquè la determinació de les dones i dels homes que volem viure en democràcia és i serà invencible.

Parlament de benvinguda a la Mare de Déu de la Riera

Les Borges del Camp (Baix Camp), 7 de setembre de 2012

Alcaldeessa d'honor, en nom de totes les persones que ens hem congregat per rebre-us, us dono la benvinguda, un any més, al vostre poble, les Borges del Camp.

Soc conscient de l'honor que se'm fa en poder-vos adreçar aquestes paraules solemnes de benvinguda, atesa la importància que té per als borgencs i les borgenques la vostra arribada anual, per l'esdeveniment religiós i cívic que representa, per la capacitat de convocatòria que té, per la intensitat dels sentiments i les emocions que s'hi viuen, per la manifestació tan rellevant d'una identitat cultural que no tan sols s'ha de preservar sinó que s'ha de difondre.

Em sento agraïda per l'oportunitat que he tingut de participar tan intensament en el moment culminant de la vostra festa, que és una festa gran per al vostre poble.

Prou sabeu que, per a molts veïns i veïnes del poble i per a moltes persones que hi tenen les arrels familiars, sou objecte de profunda i sòlida veneració religiosa, Mare de Déu, sota l'advocació de la Riera. I que per a tothom sou un referent, sou pal de pallar d'una identitat que s'obre a la comarca i al país, amb tota la seva esplendor, amb tota la seva força.

Ajudeu-nos, Mare de Déu de la Riera, a no perdre mai l'esperança, a no caure mai en el desànim ni en l'apatia, a fer realitat el nostre desig compartit de progrés material i espiritual per al nostre poble, i a fer pinya perquè en la vida quotidiana puguin ressorgir amb força totes les coses positives que tenim.

Us demano, alcaldeessa d'honor, que feu que les Borges del Camp tinguin pau i concòrdia els pròxims dies i al llarg de l'any, i que els seus veïns i veïnes superin les tribulacions i dificultats que puguin tenir, enforteixin els seus lligams de comunitat, i, fent festa, aprofitin també per a trobar-se i retrobar-se, per a mirar la quotidianitat des d'un altre punt de vista, el lúdic.

Catalunya viu moments de dificultat, la crisi s'acarnissa en moltes persones i famílies. Més que mai hem de saber aprofitar totes les oportunitats que tenim per a enfortir la cohesió social i nacional, i per a demostrar, amb fets, que som solidaris, que ens menen l'estimació envers els altres i un impuls fratern que ens fa ser ben sensibles al dolor de les persones que ens envolten, a les seves necessitats i a les seves mancances. Ajudeu-nos, Mare de Déu de la Riera, a no perdre mai l'esperança, a no caure mai en el desànim ni en l'apatia, a fer realitat el nostre desig compartit de progrés material i espiritual per al nostre

poble, i a fer pinya —cadascú amb les seves responsabilitats— perquè en la vida quotidiana puguin ressorgir amb força totes les coses positives que tenim.

Precisament avui hem sabut una bona notícia, de la qual us volem fer partícip, perquè de segur que significarà la creació de llocs de treball i l'increment de l'activitat econòmica en aquestes comarques: el Govern ha formalitzat un projecte d'inversió que consolidarà Catalunya com a referent turístic mundial en uns terrenys a tocar de Port Aventura. Mare de Déu de la Riera, tant de bo que aquest projecte i tots els projectes, grans i petits, que s'estiguin endegant tirin endavant i permetin crear les condicions d'un major benestar!

La crisi econòmica, amb les seves conseqüències socials, s'ha agreujat amb una crisi profunda de valors: tenim la lliçó ben apresada.

Ajudeu-nos a insistir en la cultura del ser en comptes de la del tenir, en l'autenticitat en comptes de l'aparença, en la sobrietat en comptes de l'ostentació, en la recerca del bé comú en comptes de l'interès egoista.

Ajudeu-nos, en definitiva, a ser millors, Mare de Déu de la Riera, i que la vostra presència materna al cor del vostre poble ens doni més força per a superar les dificultats i per a avançar, i ens faci insistir en el caliu que mai no ha de faltar a les nostres llars, en les relacions entre veïns i en el si de la comunitat.

Sigueu benvinguda a les Borges del Camp, i que per molts anys hi pugueu ser venerada i acollida cada mes de setembre, a les acaballes de l'estiu!

Presentació de la publicació *Diari d'un fejocista tonenc. Sebastià Buxaderas Roqueta (octubre de 1937 - abril de 1938)*

Tona (Osona), 15 de març de 2013

Em plau cloure aquesta presentació de la transcripció anotada del diari de joventut d'un tonenc remarcable.

És just i necessari felicitar la Fundació Buxaderas-Grau, el Patronat d'Estudis Osonencs i les dues persones que s'han encarregat de l'edició i el comentari dels escrits, Carles Puigferrat i Josep Maria Grau, i també expressar la gratitud a tothom per la vostra hospitalitat: he vingut oficialment a Tona en altres ocasions; és la primera vegada, però, que us visito com a presidenta del Parlament. Sempre m'hi he sentit ben acollida.

Tot referint-nos als paràgrafs del diari que presentem avui, paràgrafs que són un cant a la vida i a l'amistat, podem fer un homenatge a tantes infanteses, adolescències i joventuts afectades greument per la càrrega feixuga de la Guerra Civil, de la repressió i de l'exili, tant l'exterior com l'interior.

Recordar esdevé un exercici legítim: les víctimes —i n'hi ha de tot signe i condició— prou que ho mereixen. Però recordem, sobretot, per a reforçar el nostre rebuig de la violència, de l'odi, i per a reivindicar, encara amb més força i amb més legitimitat, la convivència, la humanitat i l'humanisme, i el respecte pels altres.

Les anotacions que va fer Sebastià Buxaderas —*el Sebastià de la Confiança*— al seu diari traspuen la dificultat i la tensió dels moments crítics que estava vivint, aquells «mesos de guerra i de persecució» que sofrien moltes persones, per a les quals la victòria franquista semblava un alliberament.

I això em permet de compartir amb tots i totes vosaltres una reflexió: la memòria històrica no és lineal ni unívoca, ni és monopoli d'alguns. Al contrari, pot arribar a ser contradictòria, plural; és, en tot cas, patrimoni de tots. Recordar esdevé un exercici legítim: les víctimes —i n'hi ha de tot signe i condició— prou que ho mereixen. Però recordem, sobretot, per a reforçar el nostre rebuig de la violència, de l'odi, i per a reivindicar, encara amb més força i amb més legitimitat, la convivència, la humanitat i l'humanisme, i el respecte pels altres.

Catalunya és un petit gran país per l'aportació de grans patriotes, des de la base inestable d'un segle xx que ha estat molt dur.

Tenim al davant horitzons de llibertat i de sobirania, i cal acostar-s'hi amb les arrels ben fondes en la cultura del treball, en l'estimació a una cultura, en l'esforç per ser i per

ser-hi. Per això, és tan important no solament saber conèixer-nos, sinó també saber explicar-nos.

Tona ha estat i està ben present en el debat social, polític i cultural dels nostres dies. S'hi desenvolupa un gran activisme cultural i social; hi ha manifestacions de civisme en estat pur.

Us encoratjo a fer memòria, però sobretot a fer futur. D'una manera constructiva, destacant allò que ens fa més forts i que ens uneix, seguint l'exhortació del beat Ramon Llull a esdevenir «artesans de pau i de concòrdia».

El nostre present és el resultat de l'aportació de moltes persones que, de vegades amb contradiccions, però sempre amb la millor voluntat i amb estimació pel país, han «viscut per salvar-nos els mots». El nostre present no seria igual sense la petjada cívica que hi ha deixat Sebastià Buxaderas —la Fundació Buxaderas-Grau prou que se n'ocupa, cal manifestar-ho! També nosaltres li hem d'expressar la nostra gratitud i el nostre reconeixement.

Us encoratjo a tots vosaltres, tonenques i tonencs, i persones que haureu arribat a aquest poble des d'altres indrets d'Osona, a fer memòria, però sobretot a fer futur. D'una manera constructiva, destacant allò que ens fa més forts i que ens uneix, seguint l'exhortació del beat Ramon Llull a esdevenir «artesans de pau i de concòrdia».

Commemoració del finiment de la Segona Guerra Mundial

Parc de la Ciutadella, 7 de maig de 2013

Em plau pronunciar aquestes paraules davant tots vostès en aquest acte solemne, que volem de record i d'afirmació democràtica, amb motiu de la commemoració del seixanta-vuitè aniversari del finiment de la Segona Guerra Mundial a Europa, i que enguany celebrem en dues ubicacions: a l'auditori del Palau del Parlament i davant el monument de Josep Clarà que, des del 2001, hi ha a la plaça de Fiveller, al parc de la Ciutadella.

I em plau pronunciar-les acompanyant la junta directiva de l'Amical de Catalunya, que, com cada any, ha estat fidel al record i a la memòria dels voluntaris catalans morts en defensa de la llibertat, no tan sols els de la Segona Guerra Mundial, sinó també els de la primera, ja que el monument de Clarà davant el qual culminarem aquest acte fent-hi l'ofrena floral es va fer, precisament, en dedicatòria als primers voluntaris catalans.

Aquest acte i l'ofrena floral els fem per un sentit de justícia històrica, amb un missatge de record i de reconciliació, segons el que va proposar l'Assemblea General de les Nacions Unides. El dia 8 de maig de 1945 va ser el dia de la victòria a Europa, la data en què els aliats van acceptar la rendició incondicional de l'Alemanya nazi. Per això, les Nacions Unides van aprovar una resolució en què convidaven al record i a la reconciliació i demanaven als estats membres que dediquessin aquesta data a retre homenatge a totes les víctimes de la Segona Guerra Mundial.

A Catalunya, per mitjà de l'Amical, entitat legalitzada l'any 1984, el 8 de maig es commemora des del 1985, i no és fins al 2001 que el poder de convocatòria no recau en el Parlament.

Quin era l'escenari d'Europa el 1945? Era una Europa devastada materialment i espiritualment, amb víctimes mortals, seqüeles de tota mena, aniquilació, holocaust, actes indiscriminats contra la població civil... No es poden banalitzar aquests temes, i qui ho fa es desqualifica.

El lloc on celebrem aquest acte és ben simbòlic. Parlament i parc, llocs de paraula i de lleure que es troben on hi havia una ciutadella de caràcter dissuasiu i repressiu evident. Una ciutadella que es va construir després del 1714, no com a defensa del país sinó com a instrument de repressió de la seva gent. Ironies de la història i de la vida, que sovint col·loquen cada cosa al seu lloc, avui el Parlament de Catalunya ocupa la seu del que havia estat l'arsenal de la ciutadella.

Permetin-me que torni al 1945 per uns moments. Aquest acte d'avui és també un acte de manteniment de la memòria històrica, i la memòria no ha de servir només a les persones

d'edat més o menys avançada. Per això, cada any convidem diverses escoles que treballen el tema de la memòria històrica, perquè creiem que els joves d'avui han de conèixer aquesta història, han de saber el que van patir els nostres avantpassats, i han de saber que moltes persones van morir per les seves llibertats i per les nostres llibertats.

Quin era l'escenari d'Europa el 1945? Era una Europa devastada materialment i espiritualment, amb víctimes mortals, seqüeles de tota mena, aniquilació, holocaust, actes indiscriminats contra la població civil... No es poden banalitzar aquests temes, i qui ho fa es desqualifica. Eren règims de terror i ho hem vist i llegit a través dels testimonis, dels llibres d'història, de pel·lícules... Sabem que allò no s'ha de repetir i, per tant, s'ha de recordar.

L'Europa del 1945 era un continent devastat, certament, però també era una Europa que havia estat testimoni de molts episodis heroics i de solidaritat en condicions extremes, episodis de virtut cívica. Era una Europa que guardava a la retina la imatge de molts màrtirs i de moltes vides sacrificades pels ideals democràtics. Màrtirs la memòria dels quals cal honorar sempre, i aquest acte d'avui, senzill però solemne, és per a retre'ls homenatge. Insisteixo que el que cal fer és, sobretot, un missatge de record i de reconciliació perquè els valors i els ideals de la humanitat triomfin sempre. És aquest, sens dubte, el millor homenatge que podem fer a totes les víctimes de la primera i de la segona guerres mundials, i singularment a les dones i els homes que van caure en defensa de la llibertat, la democràcia i la dignitat de les persones i dels pobles.

I, com he fet sempre que he tingut l'honor de presidir aquest acte, vull acabar la meua intervenció amb un poema. Aquest cop es tracta d'un poema que Ventura Gassol, conseller de Cultura a la Generalitat republicana, va dedicar l'any 1947 al president Lluís Companys, i que avui podríem dedicar a tots els màrtirs i voluntaris catalans morts en defensa de les llibertats. Diu així:

«No digueu que ell és mort —la mort seria / perdre's en el no-res, i aquell que un dia / acaronà la pàtria amb el peu nu, / i es fa pols amb la terra que l'aferra, / no podem dir que és mort—, ell s'ha fet terra, / i aquesta terra ets tu i ets tu i ets tu...»

Salutació a la conferència «Andreu Nin, una vida al servei de l'emancipació social i nacional», pronunciada per Pelai Pagès

Palau del Parlament, 17 de juny de 2013

Siguin benvinguts al Palau del Parlament, que és la casa de tots. Tenim un Parlament com el poble de Catalunya: obert, plural, i que, com a tal, acull de molt bon grat una celebració com la d'avui. Aquest auditori és ple, i això vol dir que hi ha interès per aquesta conferència sobre Andreu Nin, titulada «Una vida al servei de l'emancipació social i nacional».

Amb aquest acte es vol reivindicar un polític notori, un català que es projectà molt més enllà de les nostres fronteres, un líder revolucionari, un ciutadà compromès amb uns valors inequívocs. Per damunt de les valoracions polítiques que se'n puguin fer, el seu va ser un testimoni vital i polític de coherència, de vida i de mort per uns ideals. Aquest és un acte en la línia dels que organitza la Fundació Andreu Nin per a difondre'n la figura i potenciar alhora l'estudi de la història.

Aquest mateix esperit va motivar, ara no fa ni dos anys, l'exposició «El POUM, 75 anys d'història» al Museu d'Història de Catalunya. Nin fou el representant del POUM al Consell d'Economia de Catalunya, l'encarregat de dissenyar la nova economia i un programa de transformació socialista del país. No entraré a fer referències a fons del polític Andreu Nin, però voldria destacar el fet que va ser puntualment home de govern, concretament conseller de Justícia del govern de la Generalitat, a final del 1936. A la seu del Departament de Justícia, al carrer de Pau Claris, vam fer una mena de galeria dels antics i dels nous consellers, i Andreu Nin és al costat d'onze consellers de Justícia més, que ho van ser del 1931 al 1937. Els temps realment eren convulsos i turbulents, però també és cert que Andreu Nin va fer una tasca ingent en molt poc temps, gairebé tres mesos: va crear els tribunals populars, un organisme encarregat de la commutació de les penes de mort, i també un comitè d'inspeccions; va dur a terme una intensa labor en el camp penitenciari; va legalitzar els matrimonis que se celebraven a les seus dels partits i sindicats, i va impulsar la majoria d'edat als divuit anys.

En l'àmbit de la dona, també es van adoptar mesures polítiques i socials importants. Nin va impulsar la ació de les dones en els afers relacionats amb l'Administració de justícia i amb les presons. Abans em deien que això segur que venia una mica indicat per la seva dona, Olga Tareeva, que era molt feminista. Nin va nomenar una dona com a directora del Centre Penitenciari de Dones de Barcelona i una altra com a jutgessa de primera instància a Granollers, i afirmava: «Amb això trenquem els motlles anacrònics dins els quals es mou l'Administració de justícia».

Una mirada responsable i serena a la tragèdia de la Guerra Civil Espanyola, a les seves víctimes i als seus botxins, ens ha de portar a constatar la necessitat de reconciliar-nos amb la història vivint un present que hem de millorar amb l'aportació de tothom i en pau, per a albirar horitzons de llibertat i de justícia.

La Guerra Civil Espanyola va deixar un llegat d'execucions, de represàlies, de passar comptes, i també l'execució clandestina de qui fou i és un referent per a molts que avui el volen reivindicar i honorar.

Permetin-me que ja, per a acabar, aprofiti aquesta circumstància per a compartir amb tots vostès, i des de la Catalunya del 2013, una crida a la convivència, al respecte, a la dignitat, a la vida en democràcia; una democràcia que és a les nostres mans perfeccionar cada dia. I faig una reflexió que considero rellevant: una mirada responsable i serena a la tragèdia de la Guerra Civil Espanyola, a les seves víctimes i als seus botxins, ens ha de portar a constatar la necessitat de reconciliar-nos amb la història vivint un present que hem de millorar amb l'aportació de tothom i en pau, per a albirar horitzons de llibertat i de justícia.

Permetin-me unes paraules finals de reconeixement a la Fundació Andreu Nin per la feina que fa i a les persones que treballen per la memòria i pel llegat polític d'Andreu Nin en una societat que és i ha de ser plural i respectuosa amb les diferents sensibilitats i els diferents accents, que necessita viure harmònicament.

Inauguració del setantè aniversari del traspàs del doctor Francesc d'Assís Vidal i Barraquer (1943-2013)

Tarragona (Tarragonès), 12 de setembre de 2013

Em plau molt adreçar-los unes paraules en aquesta sala d'actes, perquè soc conscient de la rellevància de la celebració de l'«*Any Cardenal Vidal i Barraquer, testimoni fidel (1943-2013)*», organitzat per l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona i l'Arxiu Capitular de la Catedral de Tarragona, que avui s'inaugura amb aquests actes que ens apleguen a Tarragona, per invitació del seu arquebisbe metropolità i primat.

Mai no es destacarà prou la importància del testimoni religiós i cívic del doctor Francesc d'Assís Vidal i Barraquer: el seu coratge, la seva coherència, les seves conviccions profundes i la seva catalanitat a prova de decrets i de bombes han estat sempre far i guia per als qui, a casa nostra, pretenen viure plenament la fe i la ciutadania arrelats a un país, a un poble.

Per mèrits propis, el doctor Vidal i Barraquer és el «cardenal de la pau», un príncep de l'Església que, menat per la convicció ferma que calia apaivagar tensions, va semblar llavors de reconciliació quan, per a molts, la temptació d'escampar l'odi era massa forta.

Coincidirem tots plegats que, més enllà de les ideologies, el poble català serà sempre deutor del «cardenal de la pau»: li devem gratitud per una trajectòria vital molt coherent i digna al servei d'uns valors i en uns anys ben exigents i difícils. El seu dur exili final (a Itàlia i, posteriorment, a Suïssa) va ser la prova definitiva de la radicalitat i de la perseverança d'aquest servei, de la mateixa manera que el retorn de les seves despulles a la seva estimada Tarragona, el 1978, podia interpretar-se com l'inici d'un merescudíssim desgreu. Reivindicuem-lo, i que les generacions més joves coneguin, valorin i apreciïn qui tant va fer perquè Catalunya i l'Estat espanyol visquessin en pau i harmonia!

Tal com han defensat el pare Hilari Ràguer i tants d'altres, Vidal i Barraquer és el gran model de la que hauria d'haver estat l'actitud de tota l'Església espanyola durant els anys de la Segona República i la Guerra Civil: treballant per la concòrdia i, posteriorment, durant la guerra, fent esforços per a humanitzar el conflicte, per a salvar vides en perill, per a posar uns fonaments de la pau futura.

La seva coherència, el fet d'assumir posicions políticament incorrectes que li dictava la consciència, va menar el cardenal Vidal i Barraquer a una fita que marcava la seva vida: la negativa a signar la carta colectiva de suport al general Franco de l'episcopat espanyol

l'1 de juliol de 1937. Assumint plenament les conseqüències d'aquesta posició, no va voler beneir l'*Alzamiento* ni la *Cruzada* franquista. Abans havia donat mostres de compromís amb el seu país, la cultura, la llengua, l'Església.

Per mèrits propis, és el «cardenal de la pau», un príncep de l'Església que, menat per la convicció ferma que calia apaivagar tensions (i no pas atiar focs), va sembrar llavors de reconciliació quan, per a molts, la temptació d'escampar l'odi era massa forta. La lliçó de la seva vida no podrà decaure mai ni passar de moda per als qui pretenguin construir la pau, consolidar la convivència i enfortir la cohesió social.

El doctor Vidal i Barraquer forma part de la nostra memòria personal i col·lectiva. Hi ha deixat una bona petjada i sobretot un missatge perenne que convé que integrem plenament en el nostre dir i en el nostre fer: vivim la pau, construïm-la en la nostra quotidianitat!

S'ha sostingut que el cardenal Vidal i Barraquer no feia política. En tot cas, no va fer política de partit, però tampoc no va caure en un apoliticisme fals! Tots els que conformem l'Església érem i som part del país i tenim el dret i el deure d'intentar conduir-lo cap a cotes més elevades de justícia, de llibertat, de benestar.

L'arquebisbe metropolità de Tarragona, el doctor Jaume Pujol, ha qualificat de màrtir Vidal i Barraquer i ha escrit que «la tristesa va acompanyar el cardenal fins a la mort. Va ser el martiri del cor. Va viure i morir en un exili sense retorn, pobre i oblidat de molts».

Catalunya té la sort de haver comptat, durant el segle xx, amb persones de la rellevància i la qualitat humana del doctor Vidal i Barraquer. Forma part de la nostra memòria personal i col·lectiva. Hi ha deixat una bona petjada i sobretot un missatge perenne que no podem ignorar, sinó que, al contrari, convé que integrem plenament en el nostre dir i en el nostre fer: vivim la pau, construïm-la en la nostra quotidianitat!

Cloenda de l'Any Joana Raspall

Sant Feliu de Llobregat (Baix Llobregat), 29 de novembre de 2013

Em plau participar en l'acte de cloenda de l'Any Joana Raspall, que és un acte de gratitud, un acte entranyable com els que hi ha hagut d'ençà de l'inici d'aquest any commemoratiu, arreu del país, de diferents collectius i disciplines, perquè Joana Raspall, escriptora i bibliotecària, dona de cultura, s'ho val i s'ho mereix, i la seva empremta en la llengua i la cultura catalanes ha estat clara.

Fem un altre homenatge a un testimoni vital, a una trajectòria, a un compromís d'una persona molt rellevant, que ha fet i fa una aportació a la Catalunya creativa, sensible, culta. Joana Raspall ens ha fet millors.

Tenim i tindrem per sempre els mots que la Joana Raspall ha conreat, que ha difós, que ha estimat: en definitiva, que ens «ha salvat».

Permeteu-me que expressi gratitud a totes les persones i entitats que heu homenatjat Joana Raspall. I entre tots, l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, que ha vist com una ciutadana santfeliuena ha excel·lit des del punt de vista cívica i literari.

En aquest acte de cloenda de l'Any Joana Raspall, vull expressar a la persona homenatjada un missatge de tranquil·litat i de confiança, enfront de la seva humilitat —diguem-ne que excessiva.

Escriu Joana Raspall: «[...] Si no he estat fèrtil per donar collita, / humilment me n'acuso. Sóc avara / i potser m'he quedat per a mi sola / tot el tresor intern de les paraules.»

Tanmateix, ha quedat clara —perquè així ho conclouen els estudiosos de la matèria— la fecunditat de la seva vida al servei de la cultura, de la llengua, del país. Tenim i tindrem per sempre els mots que ella ha conreat, que ha difós, que ha estimat: en definitiva, que ens «ha salvat».

Per això, la paraula que més escau, en aquest punt, és: gràcies! Gràcies, benvolguda Joana Raspall!!!

Commemoració del Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust

Palau del Parlament, 27 de gener de 2014

Un any més, el Parlament de Catalunya organitza, d'una manera solemne, aquest acte institucional amb motiu del Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust.

Avui és un dia per a recordar. Actes com aquest són necessaris perquè no oblidem. Cal no oblidar; no hem de perdre la memòria, que ha de servir perquè mai més no es tornin a produir fets com el que recordem. I aquest és el motiu pel qual avui celebrem aquest acte de llum, de vida, d'afirmació radical de la dignitat de les persones i els pobles.

Avui és també un dia especial, perquè la commemoració d'enguany coincideix amb el setanta-cinquè aniversari de l'ocupació de Barcelona per les tropes franquistes, a les acaballes de la Guerra Civil, l'any 1939. Aleshores el Parlament fou tancat per molts anys. En aquells moments va començar una etapa, molt llarga, d'exili i de repressió. Avui tenim bons motius per a refermar el nostre compromís amb la construcció quotidiana de la pau i la nostra ferma convicció en els valors de la democràcia i el respecte als altres.

Una vegada més, donem al Dia Internacional en memòria de les Víctimes de l'Holocaust la importància i la càrrega simbòlica que mereix, i hi impliquem les comunitats i els col·lectius més afectats per la xacra de la repressió nazi. Els agraïm que hagin assumit aquest protagonisme i que l'hagin traduït en veu i presència en un acte volgudament plural.

Enguany, per la seva transcendència, hem volgut deixar un espai rellevant al testimoni escrit de les víctimes de l'Holocaust. N'hem tingut una mostra amb dos fragments de l'obra de Joaquim Amat-Piniella. Podem intentar posar-nos en la seva pell, davant d'aquell desemparament i d'aquella brutalitat. Podem arribar a imaginar-nos l'angoixa, el dolor i el terror que algú va programar i ordenar que s'apliqués, sense pietat i amb tota crueltat, a les víctimes. Podem arribar a descriure les causes i els efectes de la situació il·legítima en la qual van ser instal·lades tantes persones, una situació absolutament indigna i degradant. Però sempre seran convenients els testimonis i les reflexions que apelin a l'emoció, la sensibilitat i l'empatia, que es fonamentin en la condició humana compartida, que ens interpel·lin directament, en definitiva: que ens remoguin la consciència.

El groc, el vermell, el negre, el blau, el violeta, el rosa, el marró... Són els colors dels triangles que significaven l'estigma, la condemna i la humiliació, colors que eren expressió no pas de la diversitat que defineix la humanitat, sinó de la diferència que calia erradicar, colors que posen en relleu l'atemptat contra el dret de viure dignament que va representar el nazisme.

El fet de tenir les víctimes de l'Holocaust entre nosaltres, encara que no sigui físicament, té efectes esperançadors, perquè representa la constatació que el règim del terror a la fi va ser vençut. Malgrat tot el seu esforç criminal, no van acabar de silenciar la veu de les víctimes, d'esborrar-ne la petjada, de fulminar-ne la condició humana.

Enguany, les Nacions Unides conviden a tractar el tema «Viatges a través de l'Holocaust», a posar en valor les vivències personals i intransferibles cap a la devastació, unes vivències de dignitat greument violentada enmig de la barbàrie i que ens conviden a fixar el focus en trajectes vitals que són històries de sofriment, agonia i mort, i que no han de suscitar ni el silenci ni la complicitat ni l'oblit. Era un trànsit indesitjat i indesitjable cap als terrenys sòrdids de la infàmia, en el decurs del qual les víctimes no viatjaven, sinó que eren transportades, deportades cap a horitzons foscos de denigració i aniquilació, cap a l'escenari negre del genocidi.

El groc, el vermell, el negre, el blau, el violeta, el rosa, el marró... Són els colors dels triangles que significaven l'estigma, la condemna i la humiliació, colors que eren expressió no pas de la diversitat que defineix la humanitat, sinó de la diferència que calia erradicar, colors que posen en relleu l'atemptat contra el dret de viure dignament que va representar el nazisme. Perquè darrere les víctimes de l'Holocaust no hi havia una massa odiosa d'éssers anònims, sinó dones i homes amb noms i cognoms, amb projectes vitals únics i inviolables.

Eren persones com Joaquim Amat-Piniella, a qui hem volgut homenatjar expressament amb motiu de la celebració del seu any. Joaquim Amat-Piniella, que ha rebut el merescudíssim reconeixement de la ciutat on va néixer, Manresa, avui representada pel seu alcalde i altres membres del consistori, era un supervivent de Mauthausen, on van ser deportats 1.659 catalans, dels quals hi van morir 1.037. Ho va explicar a la seva novella *K. L. Reich*, traduïda a diverses llengües.

O eren persones com Edmon Gimeno, recentment traspasat, als noranta anys, i que, en la seva condició de supervivent dels camps nazis, va ser, a més d'un dels fundadors de l'Amical de Mauthausen, protagonista de les sis edicions precedents de l'acte que avui ens convoca: encenia l'espelma per les víctimes catalanes i de l'Estat espanyol assassinades als camps de concentració. Edmon Gimeno, nascut a Caseres, la Terra Alta, detingut per la Gestapo quan tenia vint anys, va ser deportat als camps d'extermini de Buchenwald, Dora i Bergen-Belsen, i fou un gran lluitador contra l'oblit, un home compromès amb la memòria de la deportació que patiren els republicans.

Es tracta de fer de la nostra acció cívica i per la pau el recordatori perenne que, malgrat tots els holocausts que la condició humana hagi pogut perpetrar, hi ha civilització, hi ha sentit fratern, hi ha un camí transitable cap a horitzons de llibertat, de justícia i de realització dels drets de les persones i dels pobles.

Joaquim Amat-Piniella, Edmon Gimeno i totes les persones que van morir o que, com ells, van quedar marcades per sempre més per les urpes cruels del règim nazi no mereixen l'oblit, sinó el record emocionat de totes les generacions. Per això, és tan important l'esforç

pedagògic i de divulgació entre els més joves dels horrors de l'Holocaust i de qualsevol tirania totalitària. Cal difondre, sobretot entre els joves, els valors de la diferència humana, dels accents diferents que tenim i del respecte. En aquest sentit, el president de l'Amical de Mauthausen va publicar ahir un article en un diari català en què sostenia que l'educació dels joves és la gran esperança i la gran eina del nostre futur, com a persones, com a societat i del futur nostre com a país.

Les víctimes mereixen el record emocionat, perquè el seu dolor i el seu sacrifici són el dolor i el sacrifici de la humanitat. Es tracta de no oblidar, de no negar, de no banalitzar, el que fou l'Holocaust, per a no haver de reviure'l.

A més, es tracta de fer de la nostra acció cívica i per la pau el recordatori perenne que, malgrat tots els holocausts que la condició humana hagi pogut perpetrar, hi ha civilització, hi ha sentit fratern, hi ha un camí transitable cap a horitzons de llibertat, de justícia i de realització dels drets de les persones i dels pobles. Afortunadament, som moltíssims els qui volem transitar per aquest camí; som moltíssims els qui, contra tota velleïtat totalitària, volem ser, viure, convida i decidir sobiranament sobre les nostres vides. Cal ser perseverants i no abaixar mai la guàrdia perquè ningú no gosi canviar-nos el guió de les nostres vides.

Commemoració del setanta-cinquè aniversari de l'exili republicà

Palau del Parlament, 19 de juny de 2014

Cloem l'acte institucional de commemoració del setanta-cinquè aniversari de l'exili republicà, organitzat per acord de la Mesa del Parlament i a petició de tots els grups parlamentaris.

Malauradament, fa tres quarts de segle, Catalunya va viure el seu exili, la seva retirada, la seva diàspora cultural, la seva crisi humanitària de primer ordre. Va haver de viure, amb un dolor profund i enmig d'una derrota sense palliatius, el drama individual i familiar de tantes persones que van haver d'abandonar les seves llars, les seves poblacions, les seves activitats professionals, els seus projectes vitals. Persones que, a correu, van haver de deixar-ho tot per no perdre l'essencial: la vida, la dignitat, el futur.

La Jonquera i el seu Museu Memorial de l'Exili són punts importants per a recordar l'exili del 1939, juntament amb tantes vies i tants camins que van ser testimoni de l'èxode precipitat i agònic de multitud de persones. Totes aquestes vies i aquests camins esdevenen punts geogràfics clau del relat d'una desfeta col·lectiva. Les pedres guarden la memòria de vivències dantesques, humiliants i doloroses, per tot el que es deixava enrere, per la cruesa i la incertesa dels moments soferts i pels panorames de devastació personal i familiar que es vivien i s'albiraven.

En nom del Parlament de Catalunya i del conjunt de la nostra societat, vull proclamar de viva veu unes paraules de consciència, de respecte i d'honor per les persones catalanes que, més enllà de sigles, conegueren l'exili i els seus camins durant aquells anys foscos de la nostra història col·lectiva. Pere Quart, als darrers versos de «Corrandes d'exili», reflecteix molt clarament la magnitud de l'esguerro moral que va comportar el fet d'exiliar-se. Els seus versos deien així: «Una esperança desfeta, / una recança infinita. / I una pàtria tan petita / que la somio completa».

La història ens recorda que aleshores, el 1939, es va evidenciar la derrota temporal d'uns valors i d'uns ideals, però no pas la seva anihilació. Perquè, al capdavant, la democràcia, la llibertat i la pau, amb la seva superioritat moral, han vençut els totalitarismes de tot signe, la violència i l'opressió.

Quants actes puntuals de desesperació no es deurién produir durant la retirada i l'exili, agreujats per un mateix i immens sentiment de vulnerabilitat, d'urgència i de pèrdua? En tot cas, la història ens recorda que aleshores, el 1939, es va evidenciar la derrota temporal d'uns valors i d'uns ideals, però no pas la seva anihilació. Perquè, al capdavant, la democrà-

cia, la llibertat i la pau, amb la seva superioritat moral, han vençut els totalitarismes de tot signe, la violència i l'opressió.

Qui podria ignorar, en un acte i en un espai de democràcia com aquests, la figura i la trajectòria insignes del ciutadà i músic Pau Casals, icona de pau i de dignitat personal i d'un poble, i la seva oposició frontal al franquisme, al totalitarisme i a les dictadures? Durant la retirada d'aquells mesos del 1939, però, hi va haver moltes persones els noms de les quals no coneixem que van tenir actuacions destacables, heroiques i exemplars. També hi va haver actituds personals i collectives conegudes, potser no prou, que mereixen ser destacades ara i aquí com a exemples de solidaritat envers les persones i les famílies en una situació d'extrema vulnerabilitat, en unes circumstàncies tan difícils com les viscudes el 1939 i els anys següents. Podríem parlar del poble de Mèxic i la seva acollida fraterna de tants refugiats catalans i de l'Estat, una acollida que li va valdre ben merescudament la Medalla d'Or de la Generalitat l'any 2009. O podríem referir-nos a la Maternitat d'Elna, fundada el novembre de 1939, i al miracle d'humanitat que va saber propiciar al Rosselló la suïssa Elisabeth Eidenbenz. O a Joan Peiró, qui, tenint solucionada la seva sortida personal, va preferir quedar-se a la França ocupada per auxiliar altres refugiats catalans, fins que fou arrestat per la Gestapo i extradit a Espanya, on fou executat.

No s'entén la Catalunya d'avui sense constatar que tots hi vam perdre, el 1939; ni sense tenir ben present aquesta Catalunya d'ahir, resistent i exclosa, la que va sofrir l'exili, també l'exili interior. De la mateixa manera que hem de recordar sempre amb gratitud que la Catalunya d'avui i les seves institucions democràtiques són hereves i deutores de la mestra Nativitat Yarza, primera alcaldessa republicana de Catalunya, i de tants altres càrrecs electes, ciutadans que volien viure i progressar en llibertat i que van haver d'experimentar el dur i amarg exili, en què en molts casos van morir, sense viure, per tant, el retorn a casa.

Recollim el testimoni dolorós, digne i exigent que les dones i els homes de l'exili ens han traspassat, i que ens crida a no abaixar mai la guàrdia en la qualitat democràtica, en la concòrdia, en la cohesió nacional i social, en la justícia social, perquè mai més ningú no hagi de tornar a fugir del país.

Permetin-me una referència final de caràcter institucional. També conegueren l'exili cinquanta-nou diputats del Parlament de Catalunya i diversos funcionaris de l'Administració parlamentària. I vull esmentar el Molt Honorable Senyor Francesc Ferreras i Duran, sisè president del Parlament i darrer president del Parlament a l'exili, que va signar a Cuernavaca, a l'estat mexicà de Morelos, la carta de renúncia i va facilitar, així, la continuïtat històrica i democràtica de la cambra.

Tenim el testimoni vital de persones exiliades. Montserrat, Teresa, Jordi, Artur, us vull donar les gràcies en nom del Parlament de Catalunya pel testimoni de la vostra experiència vital, per l'emoció que heu sabut transmetre i per la força que encara teniu. Crec que la vostra presència i les vostres paraules honoren encara més aquesta casa, que és casa vostra i la casa de tothom.

Les paraules de les persones exiliades són paraules fetes memòria. Aquest testimoni s'ha de conservar. El Memorial Democràtic, les entitats memorialistes i d'altres, han de fer

el seu paper, cabdal. Aquest testimoni s'ha de difondre, s'ha d'honorar, pel que té de part trista de la nostra història.

A la manera de les curses de relleus, recollim el testimoni dolorós, digne i exigent que ens han traspassat les dones i els homes de l'exili, que és el seu sofriment i la seva lluita esdevinguts exigència moral per a tothom, i que ens crida a no abaixar mai la guàrdia en la qualitat democràtica, en la concòrdia, en la cohesió nacional i social, en la justícia social, perquè mai més ningú no hagi de tornar a fugir del país.

S'ha arribat a escriure, atesa la magnitud de la tragèdia viscuda llavors, que el 1939 Catalunya es va exiliar. Caldria que poguéssim concloure que el 1980, el 2014 i més enllà Catalunya es va retrobar i va fer, unida i en concòrdia, el camí cap a la realització plena en democràcia i llibertat. Ens ho mereixem. S'ho mereixen les generacions que vindran. S'ho mereixien, sobretot, tantes vides malmeses pels estralls de la Guerra Civil, la dictadura i l'exili.

Pòrtic del llibre *La guerra no era cap joc*, d'Enric Alfonso

Saludem l'aparició de *La guerra no era cap joc* no solament pels seus mèrits literaris, sinó també perquè esdevé un homenatge ben merescut a una generació, a uns projectes vitals truncats, ferits o, en tot cas, impactats per la Guerra Civil i els seus episodis d'iniquitat, de mort, d'inhumanitat.

Enric Alfonso Xaruba i Màxim Calvo Traíd, persones vinculades per un veïnatge i per una ciutadania compartida, comparteixen també la convicció que calia explicar una història i plasmar-la en paper, perquè mai no fos oblidada. No endebades les vivències de la Lleva del Biberó, dels *biberons* com en Màxim, amb els seus noms i cognoms, ens porten a fer un clam contra l'absurditat de la guerra, a demostrar sensibilitat envers les víctimes i a constatar la fortalesa dels valors de la pau, de la concòrdia i de la dignitat de les persones i dels pobles.

Aquest és el valor cívic d'aquest llibre, que transcendeix el fet que sigui fruit d'un encàrrec professional i que esdevé, fonamentalment, l'expressió de la necessitat de retre un tribut generacional, de regalar-se i de regalar-nos una nova contribució a la memòria històrica, sense vocació ni necessitat de revenja, sinó amb una voluntat constructiva. Es tractaria, ras i curt, de fonamentar la pau, amb tenacitat, sense treva, amb exigència democràtica, des d'un record que no volem lligar al retret, sinó que volem vincular a la reconciliació imprescindible per a guanyar el futur. És un bonic acte d'afirmació humanista i de generositat, que cal reconèixer i agrair.

Les vivències de la Lleva del Biberó, dels *biberons*, amb els seus noms i cognoms, ens porten a fer un clam contra l'absurditat de la guerra, a demostrar sensibilitat envers les víctimes i a constatar la fortalesa dels valors de la pau, de la concòrdia i de la dignitat de les persones i dels pobles.

Si és cert que tots som vençuts quan es tracta de fer el balanç de qualsevol guerra i dels seus efectes destructius, també és ben cert que tots hi tenim molt a guanyar si fem que el coneixement i la difusió de la nostra història siguin un estímul per a viure i conviure en pau.

A tall de conclusió, publicacions com la que teniu a les mans i actituds com les que hi ha darrere la seva gestació i edició serveixen per a fer les paus amb el nostre passat i per a propiciar un futur en pau, perquè, contra l'oblit o la indiferència, i allunyant-nos de tot fanatisme, permeten deixar constància d'uns fets que convé conèixer, per a recordar-los sempre i per a no reincidir mai en els errors del passat.

Homenatge al doctor Josep M. Font Rius

Barcelona, 14 d'abril de 2015

Em plau afegir-me a les mostres de gratitud, de felicitació i de reconeixement que, des de tots els àmbits, s'estan fent a l'admirat doctor Josep Maria Font i Rius, persona i professor excel·lent que adquireix, ara, una nova condició ben notòria, de la qual també ens congratulem: la condició de ciutadà centenari.

Mai no resulta sobrer reconèixer, en la persona del doctor Font i Rius, l'excel·lència acadèmica en el seu sentit més ampli, i menys encara expressar la nostra gratitud quan aquesta excel·lència s'aboca i es consagra als altres, quan, per aquest motiu i per la generositat que traspua, aquesta excel·lència esdevé nítidament mestratge i guia per a generacions d'alumnes i de deixebles, fins al punt de ser tot un referent acadèmic i professional. El doctor Font ha estat i és, sens dubte, un model a seguir per les seves qualitats humanes i professionals. Per això resulta tan important retre-li homenatge, amb el goig afegit que ens proporciona tenir-lo entre nosaltres.

L'empremta inesborrable del doctor Font i Rius en l'Acadèmia — evidentment en la seva disciplina — s'ha afirmat d'una manera alhora reiterada i rotunda en el món universitari. També vaig ser alumna seva, com alguns que m'han precedit en l'ús de la paraula. No vaig ser una alumna excel·lent, però cal recordar que el primer curs de Dret no era difícil i que, per a passar a segon, havies de superar totes les assignatures, i la d'Història del Dret del doctor Font era un os. Com deia el doctor Montagut, el doctor Font no era gens partidari d'aconsellar cap manual, i circulaven per la Facultat uns «Apuntes de historia del derecho» que t'asseguraven l'aprovat. Si després hi afegies algun tema de més profunditat, com ara les *cartas pueblas*, podies aconseguir un notable!

Certament, no descobrim res de nou: només cal recordar l'acte que fa deu anys ens convocava al Palau del Parlament amb motiu de la presentació de dos volums de la col·lecció «Textos Jurídics Catalans», i que va convertir-se, tal com estava previst, en un merescudíssim homenatge al doctor Font amb motiu dels seus noranta anys. S'hi va poder constatar la unanimitat de totes les persones participants sobre les qualitats de la persona homenatjada. Més enllà, òbviament, del seu innegable talent i de la seva vocació per la docència i per la investigació, que se'n destaqués el rigor, l'honestetat, la paciència, la prudència, la contenció o la catalanitat reforça la nostra convicció que la vida i l'obra del doctor Font Rius són un autèntic regal per als seus nombrosos deixebles i per al conjunt del país.

També recordo l'homenatge pels seus vuitanta anys, a la seu del Departament de Justícia, del qual jo era llavors consellera. El doctor Font dirigia la col·lecció «Textos Jurídics Catalans», projecte engrescador iniciat sota els auspicis del conseller Agustí Bassols l'any 1985, i al qual va dedicar més de vint anys, fins al punt d'esdevenir-ne l'ànima. Vull recordar un dels volums inicials en el qual va treballar, l'incunable *Constitucions de Catalunya*,

del 1495. I un altre, al qual es van dedicar moltes hores de treball i en què l'empremta del doctor Font va ser cabdal: el llibre del jutge Bonsom, text del segle XI.

Si algú ha esdevingut savi, com deia ell en referir-se als estudiants de Dret, ha estat el doctor Font, que és savi des de sempre: als trenta, als quaranta, als cinquanta i fins avui.

Doctor Font, tindria moltes coses a dir-vos. Permeteu-me, però, que, des de la meva responsabilitat com a presidenta del Parlament de Catalunya, em disposi a donar-vos les gràcies, amb tota solemnitat, per una vida i una obra fecundes i positives que ens han permès conèixer més i millor el nostre passat col·lectiu en un aspecte tan cabdal com és el de les nostres institucions i el nostre dret històric —en la mesura que ens ajuden a saber on som i com som i, per tant, a copsar la nostra idiosincràsia nacional—, i que ens han d'ajudar a concebre i a construir la Catalunya del futur.

Moltes gràcies, doctor Font i Rius, pel vostre testimoni i per la vostra obra!

Pròleg del llibre *Viure, conviure... ésser! a Catalunya (1938-2014)*, de Guiomar Amell

Em plau escriure aquest pròleg de les memòries de Guiomar Amell —el títol de les quals, *Viure, conviure... ésser! a Catalunya (1938-2014)*, ja és tota una declaració de principis— perquè em permet no solament testimoniar-li la meua amistat i pregonar-la als quatre vents, sinó també encoratjar els joves i els grans a la lectura d'un llibre interessant i útil en la mesura que conté reflexions i vivències d'una dona del seu temps i del seu país, que tinc la sensació que va néixer massa aviat, perquè hauria volat molt més alt en unes condicions de normalitat social i nacional. En tot cas, conèixer més aspectes de la trajectòria vital de Guiomar Amell, sobretot de la Guio més íntima i familiar, engrandeix encara més l'estimació i el respecte que sap que li professo.

La Guiomar pertany a les generacions de catalans que haurem crescut amb aquell «No t'hi emboliquis!» que ens aconsellaven els familiars, que haurem viscut les servituds d'una història col·lectiva que pesaven com una llosa, però que hem sabut trampejar. Homenatjant Guiomar Amell retem homenatge a les dones imprescindibles que han poblat el nostre país i l'han fet més lliure i més just, perquè l'han fet més culte. Ha estat i és una dona perseverant, compromesa, consagrada al món de l'educació i de la cultura, a la seva família i al nostre país, sense deixar mai d'actuar sota el signe de la convivència, molt marcada pel destí tràgic del seu avi Joan, víctima de la violència sectària a l'inici de la Guerra Civil.

No ha renunciat mai a ser al món i a incidir-hi, amb un inequívoc sentit patriòtic, fins al punt que la cultura, la llengua i els drets humans hi apareixen, en la persona de la Guiomar, resumits en un ideal de vida i en un sentiment que ho impregna tot: Catalunya.

Em resulten familiars els paisatges físics i mentals que descriu la Guiomar en el llibre, i que van veure i viure el seu desenvolupament personal i la seva història. Ella no va fer cas dels consells familiars, tan benintencionats com frustrants, i es va involucrar en l'activisme polític, com a mostra de la rebellia personal contra el trist paper que teníem atribuït les persones, i sobretot les dones, en aquella societat grisa, repressiva i endarrerida del franquisme. Ha estat una rebellia íntima feta activisme per uns valors, per uns principis i per unes polítiques de dignitat.

La Guiomar és una persona sensible i alhora ferma, il·lusionada, i no pas illusa, perquè és una persona assenyada que té conviccions fortes. Les planes d'aquest llibre estan plenes de referències i pensaments de reconciliació, de pau, d'ideals. Hi deixa clar que no ha

renunciat mai a ser al món i a incidir-hi, amb un inequívoc sentit patriòtic, fins al punt que la cultura, la llengua i els drets humans hi apareixen, en la persona de la Guiomar, resumits en un ideal de vida i en un sentiment que ho impregna tot: Catalunya. Sé que em perdonarà en Llibert Cuatrecasas, el seu marit, si m'atreveixo a reclamar per a la seva dona una part considerable de la Creu de Sant Jordi que el president de la Generalitat de Catalunya li ha lliurat tan merescudament enguany.

En conclusió, Guiomar Amell és una dona autèntica, amb contingut i, per això, molt interessant. Hem tingut la sort no solament que s'hagi decidit a fer les seves memòries, sinó també que les Publicacions de l'Abadia de Montserrat hagin tingut l'encert d'editar-les. Així podrem copsar la gran vàlua d'aquesta veterana seguidora d'*El petit príncep* i el luxe que representa compartir trajecte, pàtria i militància amb una persona que, malgrat tot i afortunadament, ha tingut sempre el coratge i la força de viure i implicar-se en la política i en la societat. I de quina manera!

Pròleg de la reimpressió del llibre *El dret públic català. Les institucions a Catalunya fins al decret de Nova Planta*, de Víctor Ferro Pomà

Em plau saludar la reimpressió del llibre *El dret públic català. Les institucions a Catalunya fins al decret de Nova Planta*, que l'enyorat Víctor Ferro Pomà va publicar el 1987. Gràcies a l'impuls de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, de l'Institut d'Estudis Catalans, aquesta obra referent per a la coneixença de la història del dret públic català estarà molt més a l'abast del públic interessat en una matèria cabdal per a saber qui som i cap a on podem anar.

L'oportunitat de la reimpressió queda confirmada, a més, per una efemèride i una circumstància històrica: mentre estem a punt de commemorar el tercer centenari de l'infamós decret de Nova Planta, del 1716, ens trobem com a país davant el repte de superar la Catalunya autonòmica, que, tot i els avenços assolits, es mostra ja com un model esgotat i inadequat per al progrés del nostre país i per a la satisfacció de les seves necessitats i dels seus anhels. En aquest moments, resulta positiu disposar d'una excellent obra d'un gran jurista i patriota català, savi, discret, però sens dubte imprescindible. Més que mai, és l'hora de posar en valor les institucions públiques i el dret que Catalunya ha pogut tenir al llarg de la Història.

I, sobretot, reimprimir ara el llibre i, de retruc, reivindicar-ne l'autor és un acte de justícia que cal fer davant d'algunes trajectòries intel·lectuals i vitals com la del doctor Víctor Ferro, un historiador del dret que, convé recordar-ho, es dolia de l'oblit de les institucions de Catalunya. Vam tenir l'oportunitat d'homenatjar-lo a la ciutat de Manresa, al març de 2012. Llavors, ara i sempre, era i és digne del nostre record agraït, per la seva dimensió cívica i intel·lectual, pel seu mestratge i pel seu testimoni de vida. Tot i la seva discreció, excel·lí, des de la investigació i la docència, en el treball per preservar la memòria del nostre passat jurídic, per llegir-la a generacions presents i futures d'estudiosos del dret i de la història, però també als ciutadans interessats.

En definitiva, convé posar en valor tots els qui, com Víctor Ferro, han viscut per salvar el nostre dret, públic i privat, per desenvolupar-lo, per difondre'l. Hem arribat on hem arribat i ens podem proposar horitzons de plenitud, perquè hi haguéssin persones, amb noms i cognoms, abnegades, compromeses, conseqüents, que han sentit un deure de militància per un país que fou, és i serà, i que ara pot avançar molt, recuperant plenament la sobirania. Tant de bo que, perseverants en el camí d'autoexigència, de sentit patriòtic i de responsabilitat, sapiguem dotar-nos d'aquelles estructures públiques a l'altura del poble català, que mereix guanyar-se el futur. Aquesta seria, no en tinc cap dubte, la millor expressió de l'agraïment que devem a Víctor Ferro.

Dones i talent femení

Article: «Un 8-M cotidiano»

(*La Vanguardia*, 8 de març de 2011)

Un año más, con la llegada del 8 de marzo, declaraciones, artículos y entrevistas con motivo del Día Internacional de la Mujer Trabajadora inundan los medios de comunicación, ya que aún subsisten motivos para reivindicar, en lo relativo a la condición de las mujeres en nuestra sociedad; aún hay causas que nos impiden bajar la guardia y que apelan a nuestra conciencia. Por ejemplo, la lacra de la violencia doméstica, que se ceba fundamentalmente en mujeres, la persistencia de desigualdad salarial o diversas manifestaciones de machismo ambiental en ámbitos como la publicidad.

Es preciso reivindicar, sí; pero, sobre todo, afirmar y actuar en consecuencia, para que palabras y hechos no se encuentren vergonzosamente confrontados. Una circunstancia nos puede ayudar en este empeño: las mujeres estamos cada vez más en lugares de decisión, en los medios académicos y profesionales y en la formación de la opinión pública. Tenemos el deber de hacer que esto se note. Para ello, será preciso que las viejas recetas de confrontación se vean superadas por políticas activas de concierto, de persuasión, de fomento de una comunidad en la que hombres y mujeres vivamos armónicamente nuestra igualdad, ciertamente, pero también nuestra profunda y fecunda diferencia. Predicar, construir y vivir la conciliación cotidiana, hacer que cada día sea un 8-M o que no tengamos necesidad de que exista un 8-M. Eso sería lo deseable.

En un momento de crisis como el actual, emerge con fuerza la presencia de tantas mujeres heroicas y con un talento desaprovechado, que aguantan el tipo, que salvan la situación en tantos hogares catalanes. Se merecerían todos los titulares.

En mi primer discurso como presidenta del Parlament, me referí al movimiento sufragista y a los avances que se habían hecho para conseguir que se respetasen los derechos de las mujeres, pero también a los techos de cristal que todavía tenemos. Quisiera añadir ahora la constatación de una evidencia: el colectivo de mujeres no es homogéneo, y tenemos nuestros propios techos de cristal interiores. Hay muchas mujeres que no tienen los recursos para defenderse como lo hacen las mujeres emprendedoras, con proyección social: me refiero a las viudas, a las amas de casa, a las mujeres que se han consagrado en cuerpo y alma a cuidar de familiares dependientes, enfermos o personas mayores, etc. No tienen demasiados foros en los que explicarse. Tampoco el discurso feminista se ha ocupado lo suficiente de ellas ni lo ha hecho con suficiente publicidad y eficacia.

Escribo por ellas, en su nombre, para sustraerlas de su anonimato, para sacarlas a la luz, para afirmar cuán importante ha sido su aportación silenciosa, abnegada y generosa a la

sociedad. Y en un momento de crisis como el actual, emerge con fuerza la presencia de tantas mujeres heroicas y con un talento desaprovechado, que aguantan el tipo, que salvan la situación en tantos hogares catalanes. Se merecerían todos los titulares.

Inauguració de la taula rodona «La dona en les telecomunicacions i la societat de la informació», amb motiu del Dia Mundial de les Telecomunicacions, Internet i la Societat de la Informació

Palau del Parlament, 17 de maig de 2012

Em plau donar-los la benvinguda al Palau del Parlament i adreçar-los unes paraules en el marc de la taula rodona «La dona en les telecomunicacions i la societat de la informació» amb motiu de la celebració, un any més, del Dia Mundial de les Telecomunicacions, Internet i la Societat de la Informació, que commemora l'aniversari de la signatura del primer Conveni Telegràfic Internacional, l'any 1865, i la creació de la Unió Internacional de Telecomunicacions.

Aquest edifici és la seu de la institució que representa el poble de Catalunya des de fa vuitanta anys, amb el llarg parèntesi de la dictadura franquista. Per això, reflecteix la pluralitat democràtica del país i acull de molt bon grat les iniciatives de la societat civil que contribueixen al debat social.

És la nostra institució, la de tots, oberta i sensible a les qüestions socials, econòmiques i culturals. Per això, la Mesa del Parlament va tornar a considerar oportú celebrar aquest dia mundial, organitzat pel Col·legi Oficial d'Enginyers de Telecomunicacions de Catalunya i pel Col·legi d'Enginyers Tècnics i Pèrits de Telecomunicació de Catalunya, que és una expressió de la implicació del món professional i de la societat civil en els grans debats socials que ens afecten i que, en molts sentits, la crisi precipita.

Aquest és un sector estratègic per a la recuperació i per a la consolidació d'una realitat econòmica, social i cultural competitiva, preparada i innovadora. En les circumstàncies actuals, els encoratjo especialment a no abaixar la guàrdia, a insistir en l'excel·lència, en la recerca i en la innovació. Em permetran que faci esment d'una sèrie de dades i de conceptes que he tingut a l'abast, mentre preparava aquest acte inaugural.

Aquesta setmana, concretament al fòrum Barcelona Tribuna, s'hi va convidar una de les màximes autoritats mundials en investigació sobre el càncer, el doctor Joan Massagué, qui va proposar «fer de la crisi oportunitat», tot afirmant que a Catalunya hi ha ciència, que la ciència i la tecnologia són un motor econòmic i social amb molt de prestigi, i que Catalunya pertany a aquell grup de nacions que han apostat per l'economia del coneixement.

També aquesta setmana hi ha hagut diferents articulistes que s'han referit, precisament, a l'excel·lència del coneixement, a la investigació i a les tecnologies. Un d'ells constatava que hi havia una gran diferència entre l'actitud de Catalunya i la de la resta de l'Estat davant la investigació, i afirmava, per exemple, que mentre Catalunya impulsa els contractes i la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) per a fitxar bons investigadors

i pagar-los segons els seus mèrits, a Espanya s'ha aprovat una llei de la ciència que perpetua la figura del científic funcionari, o que, mentre a Catalunya la recerca d'excel·lència s'ha convertit en norma als centres d'investigació, a la resta de l'Estat continua essent una excepció.

Tot això no ho deia només un articulista, sinó que també, a finals de gener, Europa reconeixia Catalunya com a motor d'excel·lència científica a Espanya, fins al punt d'erigir-se, per quart any consecutiu, en la comunitat autònoma amb més projectes científics d'excel·lència finançats pel Consell Europeu d'Investigació. Després de quatre anys seguits, Catalunya ha rebut trenta de les anomenades *advanced grants*, els ajuts a la recerca més prestigiosos del continent europeu —la resta de l'Estat espanyol va sumar-ne vint-i-quatre—, i ha esdevingut el desè país amb més excel·lència científica d'Europa, per davant de països de dimensió o població similars, com Àustria, Finlàndia, Bèlgica o Dinamarca.

Una altra dada relacionada amb la taula rodona d'avui, formada per dones enginyeres i que treballen en l'àmbit de les telecomunicacions, és que aquest darrer any Espanya va rebre quinze subvencions, set de les quals van venir a parar a Catalunya, però només una ha estat per a una dona.

Crec que és important recordar aquestes dades perquè, com a mínim, animen el sector. L'any passat, en la celebració d'aquest dia mundial, em van mostrar la seva gran preocupació pel sector de les tecnologies de la informació i de la comunicació, i perquè no se'n ressentís en un context de crisi que no sabem quan s'acabarà.

També vull referir-me al Baròmetre del sector tecnològic, que en aquesta última edició, la quarta, afirma que Catalunya compta amb un potent sector de les tecnologies de la informació i de la comunicació, format per unes nou mil empreses —una mica més d'un 21 per cent del total d'Espanya—, i amb uns seixanta-set mil treballadors.

A més, crec que és important remarcar els aspectes positius d'aquest sector: d'una banda, professionals ben formats; de l'altra, la creixent aposta per l'exportació i el talent professional, amb un excel·lent entorn universitari, amb la capacitat d'atracció que li atorga la marca Barcelona i el notable desenvolupament tecnològic de la societat catalana.

Val la pena saber-ho i dir-ho, perquè tenim a l'abast els missatges i les notícies pessimistes i descoratjadors sobre els àmbits en què l'economia no funciona en aquest moment. Avui mateix ja parlen que entrem en recessió. Estem en un moment i en un àmbit en què, des de Catalunya, s'estan fent esforços perquè les coses funcionin bé i perquè pugui haver-hi ajuts a les noves tecnologies, a la investigació, a l'excel·lència i al talent.

Acabaré dient que, durant l'any 2011, any en què el sector estava molt preocupat, un 43 per cent de les empreses van augmentar la facturació, i el nombre d'empreses que van reduir-la va disminuir. Per tant, durant l'últim any, tot el que fa referència a la inversió en R+D+I s'ha mantingut respecte a l'any anterior, i podem estar, d'alguna manera, tranquils, sense abaixar la guàrdia.

En moments com els que estem patint, és molt important aprofitar el talent, masculí i femení. Si les dones som el 50 per cent de la societat i només el 20 per cent de les persones que es dediquen a l'àmbit de les tecnologies, ens falta fer un salt molt important perquè aquest talent sigui utilitzat.

I ja centrant-me en el que es tractarà avui, vull felicitar els dos col·legis professionals perquè, encara que el dia mundial en parli, de les tecnologies de la informació i de la comunicació i les dones, podrien no haver organitzat una taula rodona com aquesta. Tant de bo que algun dia no ho hagin de fer, sinó que es pugui parlar amb normalitat de la situació i del paper de la dona en les telecomunicacions i en la societat de la informació.

Les dones representen, als països de l'OCDE, menys del 20 per cent dels especialistes en tecnologies de la informació i de la comunicació. Aquest sector està, de fet, dominat per homes, perquè, entre altres coses, ocupen bona part dels llocs de treball altament valorats i ben remunerats, mentre que hi ha una forta feminització dels llocs subalterns al sector.

Crec que, en moments com els que estem patint, és molt important aprofitar el talent, masculí i femení. Si les dones som el 50 per cent de la societat i només el 20 per cent de les persones que es dediquen a l'àmbit de les tecnologies, ens falta fer un salt molt important perquè aquest talent sigui utilitzat. El sector de les tecnologies de la informació i de la comunicació està funcionant bé, i podem donar dades positives i dades oficials que demostrin que funcionen bé. Si realment donéssim més valor al talent femení, podríem tenir encara un sector millor i més preparat.

Si mirem dades universitàries, més del 60 per cent són dones, les que entren a la universitat i les que en surten. Ara, en el camp de les ciències, de les tecnologies i de les telecomunicacions, estem entre un 20 i un 25 per cent. Per tant, aquí ens podem preguntar per què i intueixo que la resposta no és que hi tinguem menys habilitat i que, pel contrari, tinguem més facilitat per a les lletres i per a les humanitats. És molt probable que la societat, la família, la tradició hagin educat les noies per a professions més d'humanitats, com psicologia, medicina, dret... En canvi, crec que és important, com a política preventiva, que des de les escoles es treballi la facilitat de donar molta més informació d'aquestes carreres tècniques perquè les noies s'animin a estudiar-les i després puguin treballar en aquest sector.

D'altra banda, hi ha un problema recurrent, també en aquestes carreres: la conciliació de la vida laboral i familiar. Aquest tema es planteja moltes vegades pensant que qui ha de conciliar és la dona. Crec que hem de canviar el xip i repetir que els qui han de conciliar són els dos membres de la parella, perquè, si no, ens trobem que moltes dones que acaben una carrera tècnica i que, potser, tenen temps de fer un postgrau o un masteratge, també es plantegen molt més clarament crear una família, i això els trenca una part de la seva projecció professional. Per tant, és un punt que cal tenir en compte també en el sector de les telecomunicacions.

Vull acabar donant les gràcies i animant les quatre ponents i la moderadora d'aquesta taula rodona. Són cinc dones, totes dedicades —formativament i professionalment— a la telecomunicació, que han estat valentes, que hi han pogut dedicar la seva vida i compaginar-la amb la seva família. Són dones joves, amb empena, fortes, que han d'encoratjar totes les que, en el futur, puguin fer estudis universitaris perquè escullin una carrera científica o tecnològica i d'aquí a poc temps ja no sigui una novetat parlar d'una taula rodona formada per dones, sinó que sigui una qüestió de normalitat democràtica.

Conferència «Dona, funció pública i política. La meua trajectòria»

Barcelona, 18 de setembre de 2012

Vull agrair la invitació de les dues entitats, Banc Sabadell i ESADE Alumni, i felicitar-los per aquest cicle anomenat «Dona i lideratge». El títol de la meua intervenció és «Dona, funció pública i política: la meua trajectòria», ja que la meua trajectòria ha estat molt influïda pel món professional. No havia sentit la crida de la política com la senten ara, i des de fa anys, moltes persones joves que s'afilien a un partit polític. En el meu cas, em cridava més l'àmbit professional i de la funció pública, i va ser a través de l'administració pública que vaig arribar a la política.

Els temps han canviat, afortunadament. Tots podem posar exemples —trets de la nostra experiència professional, les amistats o els familiars propers— d'una societat que exclouia les dones de la vida exterior, les arts i el coneixement, i de com les darreres dècades han comportat un canvi positiu amb conseqüències pràctiques en molts aspectes de la vida quotidiana.

En la sessió constitutiva de la novena legislatura del Parlament, al desembre farà dos anys, vaig fer un tribut al moviment de dones que durant més de cent cinquanta anys van lluitar per assolir la igualtat legal i ho van aconseguir. El segle xx ha estat el marc d'una de les més grans revolucions de la humanitat: ha estat el segle de les dones i de la seva igualtat legal.

Durant el segle xx es va produir una profunda transformació social: la família es va democratitzar, l'home va perdre el paper de patriarca, dones i joves van tenir veu i vot, i el canvi en la institució familiar va ser profund. Quan em pregunten per algun canvi en el sentit del concepte de la família durant la meua experiència política, el que sovint explico, i m'en sento molt orgullosa per la part de responsabilitat que hi vaig tenir, és quan al Parlament —llavors era consellera de Justícia— es van aprovar, en un mateix dia, el 30 de juny de 1998, dos projectes de llei: el Codi de família i la llei d'unions estables de parella, heterosexuals i homosexuals.

Per a mi va ser una fita important, i va ser una fita important tant dins el meu partit com dins un govern nacionalista i democratacristià, que difícilment es podia entendre, en aquell moment, que fos pioner en l'impuls d'una llei de parelles que va ser la primera de l'Estat espanyol i de tot l'entorn europeu llatí, i que realment demostrava, des del punt de vista polític, la sensibilitat cap a un fet que moltes famílies vivien com un problema.

Avui, l'any 2012, hem de valorar molt positivament el moviment de dones i tot el que s'ha aconseguit en la lluita per la igualtat. Les dones han entrat en el món laboral, polític, financer. Hi ha sectors de la societat on predominen: justícia, medicina, educació, funció pública, universitat. De fet, l'any 1975 va haver-hi la primera dona jutgessa —abans no es

podia estudiar per a ser jutgessa, notària o registradora de la propietat. Ara, en la carrera judicial, el 70 per cent són dones. El canvi ha estat espectacular.

També és cert que predominen en el segon nivell i que la seva presència és escassa en llocs de decisió. Només un 23 per cent dels alts càrrecs de l'administració són dones i només un 13 per cent de les dones participen en els òrgans de decisió i poder a tot el món.

De cara al futur i a l'inici del segle XXI, les dones hem de continuar lluitant; hem d'assumir la diferència com a font d'igualtat; hem de trencar el sostre de vidre, que no es veu però que ens impedeix avançar; hem de vèncer, en definitiva, velles inèrcies i prejudicis, i hem de treballar per articular el món públic i el privat.

Una dada de la qual estic molt satisfeta és que la presència de dones diputades actualment al Parlament és vuit vegades superior a la de la primera legislatura de la democràcia. Supera el llindar del 40 per cent que marca la llei d'igualtat del 2007. I és el primer cop que una dona presideix el Parlament. Segons la Unió Interparlamentària, la mitjana mundial dels escons ocupats per dones als parlaments és d'un 19,1 per cent, i en deu països de la Unió Europea —un d'ells és l'Estat espanyol— les dones representen un percentatge superior al 30 per cent.

En l'àmbit polític s'ha avançat molt, més que en el sector privat. Algú pot dir que s'ha avançat a còpia de certes imposicions, com la llei de paritat. Recordo que, quan em preguntaven per les lleis de paritat francesa o espanyola, responia que no hi estava d'acord, en principi, perquè no m'agradaven les imposicions. Vist el que ha passat després, he de dir que ajuden, pel fet que moltes dones que poden arribar a llocs polítics no s'ho havien plantejat mai perquè per a elles era un problema afegit a la seva responsabilitat familiar o professional, i sempre costa molt de fer el pas, potser per aquella manera exagerada de veure les coses que tenim les dones. I la llei de paritat, que ha empès moltes dones, ha permès que fossin diputades o alcaldesses i entressin en la política municipal.

Molts dels aquí presents recordaran les lleis que teníem fins fa trenta-cinc anys. Fins al 1976 les dones no podien treballar sense el consentiment del pare o el marit i la potestat sobre els fills només l'exercia el pare: la mare la rebia quan es quedava vídua i, per tant, més desamparada. La dona podia ser castigada per adulteri amb una pena de fins a sis anys de presó. Les dones estaven catalogades en el grup dels menors i dels incapacitats. I fins l'any 1975 no hi va haver la primera dona policia i, com he dit abans, la primera dona jutgessa.

Està clar que ja és història i que hem avançat molt. D'aquí que diguem que hem aconseguit la igualtat legal. De cara al futur i a l'inici del segle XXI, les dones hem de continuar lluitant; hem d'assumir la diferència com a font d'igualtat; hem de trencar el sostre de vidre, que no es veu però que ens impedeix avançar; hem de vèncer, en definitiva, velles inèrcies i prejudicis, i hem de treballar per articular el món públic i el privat.

Podria dividir la meva experiència personal, professional i política en tres etapes. Una primera, del 1972 al 1984, on pensava que podia fer alguna cosa important per a la meva administració, per al meu país. Estic parlant, encara, d'una etapa en bona part preconstitucional. L'any 1972 acabava la carrera de dret i vaig pensar que, a banda de començar a treballar al despatx

familiar, podia fer oposicions i treballar en la funció pública per a combatre aquella concepció dels funcionaris que Larra havia definit molt bé: «Vuelva usted mañana». Volia canviar el sentit i la manera de fer de l'administració, i vaig tenir la sort de ser una de les primeres funcionàries que van ajudar a crear la nova administració de la Generalitat. Avui continuo pensant que encara puc fer moltes coses, però en aquell moment sentia una il·lusió molt gran per a posar el meu gra de sorra en allò que pogués millorar les nostres administracions públiques.

Una segona etapa en què ja tens una experiència professional i pots gaudir-ne: parlo de la meua etapa com a secretària general de Justícia i com a secretària general de Governació. Sempre he dit que, en l'àmbit professional, va ser la millor. El paper que tocava a un secretari general era, sobretot, de portes endins: organitzar l'administració, dirigir el personal, organitzar els recursos i fer de segona mà del conseller, però, sobretot, se li reclamaven actituds professionals i vocació per l'administració.

I després, els nou anys de consellera i membre del govern, del 1995 al 2003. Sobretot durant el primer any de consellera, tot i la meua experiència administrativa i el meu coneixement de l'àmbit de l'Administració de justícia, tenia una por enorme d'enfrontar-me als mitjans de comunicació, de respondre directament al Parlament, d'explicar públicament el meu paper i la meua manera de fer política, perquè no hi estava acostumada.

És cert que l'any 2003, després de les eleccions al Parlament, vaig acabar la meua etapa com a membre del Govern molt cansada anímicament. Potser havien estat massa anys de pressió. Realment, per a mi va ser com un alliberament, tot i que em sabia greu no continuar al Govern.

I una tercera etapa: la dels darrers deu anys. Van ser uns set anys a l'oposició com a diputada i uns dos anys com a presidenta del Parlament. He de dir que, des del punt de vista polític, he après moltíssim fent de diputada. És absolutament diferent de quan ets al Govern, com a secretària general o com a consellera. A més, vaig comprovar com, després de vint anys d'estar al govern, ser membre de l'oposició tenia els seus avantatges, perquè els de l'oposició que en aquell moment entraven al govern no tenien cap experiència de govern, i això va ajudar molt a poder marcar una mica el camí per on havíem de defensar les nostres posicions.

També és cert que, els darrers anys, tinc una altra sensació, que és la sensació que la professió de polític és, de vegades, d'alt risc. No ho havia pensat mai, i en canvi ara tinc la sensació que estic una mica a la intempèrie, atrapada entre dos focs, potser per aquesta desafecció respecte a la política i els polítics que tenen molts ciutadans. Moltes vegades penso que, si això em passa a mi, que tinc molts anys d'experiència, què no deu passar pel cap de molts polítics que s'han ficat en política aquests darrers anys?

I ara entro de ple en la meua experiència personal. Pertanyo a la generació que va viure les modificacions legals a què em referia abans. Jo, el 1972, tenia vint-i-tres anys, havia acabat la carrera de dret i estava preparant unes oposicions a la Diputació de Barcelona.

He lluitat per la igualtat en el sentit d'aconseguir estudiar una carrera universitària en un món i en una família en què la formació universitària estava destinada als nois. Les noies havíem de tenir una cultura general i ens havíem de preparar per a ser mares i esposes. Aquesta va ser una primera batalla dins la meua família, perquè vam rebre una educació diferent: pretenien que nois i noies tinguéssim estudis diferents, i també teníem rols diferents.

Vinc d'una família nombrosa, de nou germans, cinc noies i quatre nois. De les cinc noies jo era la més petita i darrere meu hi havia dos nois. Quan vaig decidir estudiar la carrera de Dret, acabat

el preuniversitari, sabia que no tindria el permís del meu pare. Per tant, vaig haver d'inventar-me una excusa que permetés que no em digués que no. Les meves quatre germanes havien estudiat Infermeria, Magisteri, Secretariat i Treball social, que llavors eren carreres de grau mitjà.

Acabats els estudis, vaig estar dos mesos fora de casa. Per aquest motiu, vaig quedar amb la meva mare, que, durant aquest temps, en una de les meves cartes, escriuria al meu pare, li demanaria permís per a estudiar dret i li diria les raons per les quals volia fer-ho.

En llegir la carta, el meu pare no entenia com se m'havia acudit estudiar dret, per què volia perdre el temps. Em va donar permís, però era un permís realment diferent del dels meus germans, perquè estava condicionat al fet que no suspengués ni un sol curs si volia que em continués pagant la matrícula. I no en vaig suspendre cap.

He lluitat també per defensar la possibilitat de treballar i ser independent econòmicament, i per defensar la parella i formar una família sense estar supeditada a la qüestió econòmica, en temps diferents i amb dedicació diferent, però no volia renunciar a cap de les dues coses. Per a mi, allò era la lluita per la igualtat. Soc de la generació que es casava i formava una família molt jove. Em vaig casar amb vint-i-tres anys i els meus fills són del *baby boom* dels anys setanta.

Era de les que pensava tenir una família nombrosa i intentar repartir les feines de la llar i la cura dels fills. De broma, de vegades els dic que potser era massa inconscient, en aquella època, però el cas és que estic orgullosa de tenir quatre fills, tot i que, realment, de maldecaps n'he tingut bastants.

He dit, i ho sostinc, que el meu home m'ha ajudat molt, sobretot pel que fa al discurs teòric, en la meva lluita per la igualtat i per arribar on he arribat, assumint amb mi els diferents rols que m'ha tocat viure. Realment tenia un marit que era modern i entenia perfectament la meva lluita per la igualtat, si més no teòricament.

He de dir, també, que he renunciat a molt per a tenir i mantenir la meva família, per a conservar-la, per a tenir fills, per a veure'ls créixer i educar-los. No els he dedicat tot el temps que hauria volgut, però tinc consciència d'haver-m'hi dedicat molt, a costa d'altres renúncies, volgudes. Era, des del meu punt de vista, una qüestió de prioritats.

No n'he pogut tenir, de *hobbies*. Els meus *hobbies* eren els meus fills, perquè quan tenia temps m'hi dedicava. No he tingut temps d'anar al gimnàs, perquè si em llevava d'hora era per a cuidar els meus fills o per a portar-los a l'escola.

No era tan fàcil repartir les feines i les responsabilitats de la llar amb una educació força masclista. La meva època era la de la lluita per la igualtat, encara que això impliqués treballar més que les nostres mares. Als anys setanta era important aconseguir autonomia econòmica i demostrar al món, a la família i als amics que érem capaces de fer tot això.

La meva mare alguna vegada em preguntava si creia que havia fet un mal negoci, essent tan moderna i buscant tant la igualtat. I li responia: «Potser sí, als teus ulls, el que passa és que el món ha canviat». Hi ha hagut un canvi radical entre les nostres mares i nosaltres. I quan dic que el segle xx ha estat el segle de les dones és que realment els canvis importants en la posició de les dones en el món polític financer, en el món privat, han estat aquests trenta o quaranta anys de final del segle xx.

La meva experiència després de quasi quaranta-dos anys de feina professional i política és la següent. Els primers anys vaig compaginar feina i maternitat amb horaris molt bons,

cosa que avui és molt difícil per a les nostres filles i per a la gent jove. Treballava només de matí a la Diputació de Barcelona com a lletrada, amb una feina professional que no m'omplia, però que em permetia no estar absent del món laboral i poder incorporar-m'hi quan deixés de criar la meva família. Així vaig estar vuit anys, després de tenir els meus fills, i posteriorment vaig incorporar-me de ple a la vida professional. L'any 1980, quan hi va haver les primeres eleccions democràtiques al Parlament de Catalunya, vaig formar part del grup de funcionaris de la Diputació que vam passar a la Generalitat restablerta per a treballar per la nova administració, i així fins l'any 2003. I aquí em va canviar la vida professional, personal, familiar i política.

De tots aquests anys, n'he dedicat vint-i-sis activament a la política, dels quals disset molt més activament. Ho he anat fent a poc a poc, progressivament, compaginant la feina i la política amb la família.

I la meva vocació i experiència política es va iniciar a la Generalitat. Durant deu anys vaig tenir un conseller, el conseller de Justícia Agustí Bassols, que em va ajudar a entendre la política com a servei a la ciutadania, des del punt de vista ideològic personalista i democratacristià. I, a través d'ell i de Joan Rigol, vaig entrar en la política.

He après que a la vida les coses més aviat són grises, però puc dir que em sento bé: cansada de tanta pressió, de tanta lluita, però crec sincerament que les dones del meu temps hem obert camins per a les nostres filles i per a les filles de les nostres filles. No hem trencat el sostre de vidre, però hi som molt a prop. Elles segur que ho faran.

Vaig ser secretària general de Justícia i de Governació i consellera de Justícia, Governació i Interior, i tot això compaginant-ho amb diferents càrrecs de partit. Soc d'Unió Democràtica des del 1986, i hi he ocupat diferents càrrecs institucionals i de gestió, però arran del nomenament com a presidenta del Parlament, atesa la meva posició institucional, vaig renunciar a tots els càrrecs de partit.

Arribats aquí, he de reconèixer que no he tingut gens fàcil el camí. Crec que una dona ho té més difícil que no pas un home. Tens la sensació, sovint, que t'estan examinant. A més, crec que les decisions professionals o polítiques que he anat prenent al llarg de la meva vida un home no les hauria pensades tant o no se les hauria plantejades, per allò d'articular la vida pública amb la privada.

M'he sentit bé: no m'he sentit desplaçada, sinó acompanyada a casa, a la feina i a la política. Les meves responsabilitats, quan les he exercides, eren com a dona en minoria. En els meus anys de secretària general, de quinze secretaris generals només vam coincidir quatre dones, alguns anys, i normalment en vam ser tres. Vaig ser l'única dona consellera de Govern durant cinc anys, i vaig compartir el consell executiu els quatre anys restants amb dues dones més. I al partit, igual: hi havia dones, però menys. Hem tingut dificultats, ho hem tingut difícil. He après que a la vida les coses més aviat són grises, però puc dir que em sento bé: cansada de tanta pressió, de tanta lluita, però crec sincerament que les dones del meu temps hem obert camins per a les nostres filles i per a les filles de les nostres filles. No hem trencat el sostre de vidre, però hi som molt a prop. Elles segur que ho faran.

Lliurament dels Premis Fundació Internacional de la Dona Emprenedora 2013

Palau del Parlament, 2 d'octubre de 2013

En primer lloc, vull agrair la invitació de la Fundació Internacional de la Dona Emprenedora (Fidem) i felicitar-la pel seu setzè aniversari, que celebra atorgant aquests guardons a dones emprenedores.

Recordo una tarda de fa disset anys que la primera junta de govern de la Fidem va venir al Departament de Justícia, del qual jo era la consellera, amb motiu de la constitució de la fundació. En aquell moment n'era la presidenta Anna Mercadé, que avui és la directora de l'Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona, i amb qui des de llavors he tingut una molt bona relació que ens ha servit per a aprendre l'una de l'altra en tot el que fa referència a la dona. Vull felicitar-la, perquè ha continuat, eixamplat i millorat els objectius de la fundació.

En la carta d'invitació apuntàveu que l'important d'aquest acte era el reconeixement de trajectòries professionals i que, sobretot, el que es buscava era la visibilitat de les dones emprenedores. Crec que, amb una mica de sort, i en això faig una crida als mitjans de comunicació, seran convidades aquests dies a parlar d'aquest premi i explicar la seva trajectòria, cosa que servirà per a reconèixer-ne la feina i l'esforç, però sobretot serà exemple i estímulo perquè altres dones siguin emprenedores.

Us vull felicitar de tot cor molt personalment, perquè penso que, si es mira la trajectòria professional de cadascuna de vosaltres, us heu reinventat, us heu diversificat, heu estès les vostres empreses als àmbits d'Europa i el món, heu treballat amb noves tecnologies, heu fet recerca, heu ampliat el vostre negoci. I ho heu fet els darrers anys, que han estat tan difícils. I, per tant, això vol dir que quan es té interès, iniciativa, il·lusió i empena es pot tirar endavant i millorar el que han creat la teva família o altres amb qui t'has fusionat.

També vull donar les gràcies a les vostres famílies i felicitar-les, que segur que en alguns moments us han ajudat. Un home, i ho dic amb tota la confiança, tradicionalment ha tingut una educació diferent. Nosaltres, però, com a dones, sobretot les de la meua edat, que ja no som gaire joves, quan mirem enrere en la nostra vida personal, familiar, política i professional, pensem sempre que cada vegada que hem pres una decisió a la nostra vida, per petita que fos, no l'hem presa nosaltres soles, sinó que hem fet, com si diguéssim, un consell de família. Recordo que un conseller del govern, que estimo molt, un dia em va fer aquest comentari: «Quan el president Pujol em va oferir la possibilitat de ser conseller li vaig dir que sí immediatament, i estava convençut que la meua dona n'estaria encantada.» I així va ser. I jo, al cap de molts anys, li vaig dir: «Jo, el dia que el president Pujol em va oferir ser consellera, li vaig dir: “—President, necessito vint-i-quatre hores. / —Com? Però,

per què? / —Primer, perquè he de pensar en quin embolic em poso; segon, perquè n'he de parlar amb el meu marit, i, tercer, ho he de consensuar amb els meus fills.» I em va dir: «Això és la primera vegada que m'ho trobo.» I dic: «Doncs, mira, això és així.» Després ja s'hi va trobar més vegades, en situacions com aquesta. Realment, això, i parlo de fa quasi vint anys, era lògic. A un home no li passa. Potser ara, als més joves, sí. Però als que tenen la meua edat, o fins i tot vint anys menys, no els passa.

I ara, una altra anècdota, que crec que agradarà a tothom i que fa entendre una mica això que en diem «paritat». A vegades explico, en fòrums com aquest, que fa anys, el 2004, Rodríguez Zapatero va nomenar el primer govern paritari de la història d'Espanya. Hi havia vuit dones i vuit homes, i van sortir a tots els diaris, fins i tot a diaris internacionals. Però darrere la notícia hi havia aquesta crítica: «Aquesta és la paritat? Mirem què passa darrere de cada senyora ministra, mirem què hi ha darrere les seves famílies». I es deia: «Els vuit ministres tenen entre tots vint-i-un fills; les vuit ministres en tenen, en conjunt, sis. Aquesta és la paritat que volem?». Això ho he utilitzat molt sovint, perquè crec que, realment, no és aquesta, la paritat. I quan abans es deia que hem d'intentar no solament millorar el rol i la responsabilitat familiar, sinó també canviar-los, em referia a exemples com aquest.

No vull posar-me més seriosa, perquè avui és un dia de celebració. Hem de valorar el que funciona bé, hem de procurar que l'economia vagi endavant. El que sí que podem celebrar, i crec que aquí els responsables de les entitats empresarials deuen estar d'acord amb mi, és que estem arribant al final de la recessió. La sortida, però, potser és massa lenta. Hem de ser capaços entre tots de donar aquesta empenta, transmetre aquesta tenacitat, aquest optimisme, aquesta il·lusió i aquesta manera de fer que moltes de les nostres empresàries i dels nostres empresaris són capaços de donar per a tirar endavant el país.

Inauguració de la Jornada «La riquesa de l'intangible. La revolució col·laborativa»

Barcelona, 16 d'octubre de 2013

Amb aquestes paraules d'inauguració de la jornada «La riquesa de l'intangible. La revolució col·laborativa», vull, en primer lloc, fer un reconeixement de la feina feta per l'Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona, que s'ofereix com a fòrum de reflexió, d'estudi i de propostes per tal de posar en valor la dona professional, emprenedora i empresària en el món econòmic actual, que és un món complicat. L'Observatori, en definitiva, fa també una aposta per la dona com a agent de canvi i eix empresarial. Alhora, vull felicitar-vos per haver triat com a logotip una roda, que significa caminar. Anem caminant, fent camí, fent taca d'oli.

Vull referir-me també als objectius d'aquesta jornada: donar una nova visió, real i contrastada, de models col·laboratius i cooperatius per a les empreses d'avui i del futur, per a fer-les més rendibles, duradores, sostenibles i generadores de riquesa, i, a més, donar instruments per mitjà d'un taller pràctic.

Vull fer també un comentari sobre el missatge del títol d'aquesta jornada: la riquesa del que no es pot tocar, d'allò intangible. Aquest missatge em recorda el d'un llibre que segur que molts de vostès han llegit, i, si no, els el recomano: *El petit príncep*, de Saint-Exupéry, un llibre que, escrit ara fa setanta anys, realment té un contingut que ajuda molt. Diu: «L'essencial és invisible per als ulls». La importància del que no es pot veure. És això. D'alguna manera, la jornada d'avui va per aquest camí: l'important no cal que ho vegem, sinó que ho sentim.

Sovint, en espais i àmbits diversos, hem defensat la plena participació de la dona en la vida pública, la seva implicació, ja que, com a 50 per cent de la societat, ha de ser present en totes les decisions i en els esdeveniments socials, econòmics i culturals del país. Fins fa molt poc, les dones estàvem arraconades o considerades d'una manera més subalterna, i encara avui patim discriminacions. Cada vegada el sostre de vidre és més petit, més fràgil, però hi és.

Fins ara, l'Observatori Dona, Empresa i Economia ha fet cinc jornades. Van començar el 2009, amb «Dirigir en temps de canvi. Nous valors per a la gestió empresarial»; el 2010 es va fer la segona, «Nous valors per a les empreses de futur. L'empresa com a motor de creixement econòmic i social»; la tercera, el 2011, «Empreses amb ànima», que tractava sobre els valors de què hem parlat en la inauguració d'aquesta taula; l'any passat, «Organitzacions per

un canvi de paradigma», i avui, el 2013, «La riquesa de l'intangible». Crec que és important fer el comentari d'aquestes cinc jornades. Si s'hi fixen, van començar un any que estàvem en plena crisi econòmica. Alguns encara intentaven dissimular i assegurar que no n'hi havia, de crisi, però estàvem en ple epicentre. Ara sembla que ha tocat fons, tot i que encara no ho podem dir amb la veu gaire alta, i que en aquest moment ja és qüestió que entre tots, col·laborant, intentem que vagi desapareixent, que comencem a créixer.

Per tant, són unes jornades que toquen de peus a terra, que parlen de la realitat, una realitat en la qual moltes empreses, a Catalunya, han caigut. D'altres han crescut. És cert que, amb la crisi, moltes persones empresàries, dones i homes, s'han reinventat. N'hi ha d'altres, però, que han caigut pel camí. I, per tant, el que hem d'intentar és reflotar algunes d'aquestes empreses, ajudar-les, buscar la manera de sortir d'aquesta crisi.

Sovint, en espais i àmbits diversos, hem defensat la plena participació de la dona en la vida pública, la seva implicació, ja que, com a 50 per cent de la societat, ha de ser present en totes les decisions i en els esdeveniments socials, econòmics i culturals del país. Fins fa molt poc, les dones estàvem arraconades o considerades d'una manera més subalterna, i encara avui patim discriminacions. Cada vegada el sostre de vidre és més petit, més fràgil, però hi és. Hi és quan veiem les dades dels estudis, dels informes. Sense anar més lluny, podem referir-nos a un informe recent de la Unió Europea, de l'abril, sobre la presència de les dones en les empreses cotitzades. Començant pels països amb més presència de dones, Islàndia o Finlàndia, el 48 per cent de les empreses tenen dones directives. I quasi al final de tot hi ha Espanya. I l'article no és pessimista, perquè diu que hem guanyat un punt percentualment. Un punt és poc, però vol dir que es va avançant amb perseverança.

Realment, és significatiu que el 60 per cent dels universitaris siguin dones. Sé que es pot dir que fa quaranta anys no podia estudiar tothom. Les millors qualificacions són les de les dones i, en determinades professions, el percentatge més important és de dones. En poso sempre un exemple: en l'àmbit del dret i la justícia, l'any 1975 no hi havia jutgesses, perquè es considerava que no era una professió apropiada per a les dones, per allò de les actituds, les aptituds, el caràcter, etc. Hi estàvem vetades. Actualment, el 70 per cent dels jutges són dones. O en el món de la medicina, que fa quaranta anys hi havia molt poques doctores. Ara, el 60 per cent són dones. I no són carreres fàcils. La durada mitjana d'una carrera de medicina és de set o vuit anys, amb l'especialització i tot el que ve darrere, i la durada mitjana d'unes oposicions a jutge és de cinc anys, a part de la carrera de dret. Per tant, què significa, això? Perseverança, tossuderia, ganes de preparar-se i una voluntat que les dones de la meva edat hem hagut de desenvolupar perquè no hem tingut tantes facilitats.

Gràcies al fet que el sostre de vidre cada vegada s'ha fet més petit, les dones més joves són ara el 60 per cent dels universitaris i tenen una preparació molt superior. És la generació més ben preparada de la història. La meva generació amb prou feines teníem possibilitats d'estudiar una carrera. Perquè encara recordo, i l'estimava moltíssim, el meu pare, que em deia que no calia que estudiés cap carrera, sinó que havia de trobar un bon marit. Al final, però, em va autoritzar a fer una carrera, perquè en aquella època havies de demanar permís.

Ara, estudiar una carrera ajuda a formar-se. Això també ho miro en positiu, i penso que aquella educació tan severa que vaig tenir em va anar bé per a tirar endavant, per a lluitar.

I potser per a ser una mica feminista, perquè defenso el paper de les dones, admeto les dificultats que han tingut i vull, ara, que les meves netes ja no tinguin el sostre de vidre. Crec que això és el que hem de fer tots: lluitar. I per això agraeixo que cada any ens trobem aquí, que puguem parlar d'aquestes qüestions. El coneixement del tema que té Anna Mercadé m'ha ajudat molt a ser encara més defensora d'aquests drets, d'una manera que intento que sigui equànime. Des del Parlament intento donar veu a les dones. El Parlament és de tothom, i n'obro les portes sempre a totes les iniciatives que fan referència a les dones. Mai no he dit que no, ja fos una jornada, el Dia de la Dona Treballadora o bé el Dia del Poble Gitano, que un any el vam fer expressament dirigit a la dona gitana, a la seva formació i al paper del matriarcat en les seves tradicions. Ho continuaré fent en la mesura que pugui, i crec que totes nosaltres, des de la nostra responsabilitat, ho hem de fer.

Per a acabar, vull expressar el desig que aquestes jornades tinguin continuïtat, que el país vagi endavant i que realment puguem superar la crisi, amb el convenciment que serà així si tots plegats hi fem tot el possible.

Commemoració del Dia Internacional de les Dones

Palau del Parlament, 7 de març de 2014

Després de les paraules de la consellera, que agraeixo, em dispenso a tancar els discursos amb motiu de la commemoració del Dia Internacional de les Dones.

Al web de l'Institut Català de les Dones, s'hi descriu el dia 8 de març com un símbol per a les dones dels cinc continents, perquè representa una lluita constant per la igualtat, pels drets, pels drets salarials, per les jornades laborals, perquè els nens i les nenes no treballin a determinades edats, pel dret de vot, etc.

Van ser les nord-americanes les primeres de sortir al carrer, i van ser també 142 dones americanes, treballadores d'una fàbrica de Nova York, les que van morir en un incendi; van ser les dones europees les que van sortir al carrer per a defensar el dret de vot, i van ser les dones russes les que, a l'inici de la Primera Guerra Mundial, van demanar pau i llibertat, que tornessin els seus homes i que els seus fills tinguessin aliments.

No hem parlat de les dones africanes, i aquesta setmana he assistit a la presentació a Barcelona de la fundació Mujeres por África, que treballa perquè les dones, amb la seva feina, contribueixin al desenvolupament del continent africà. Es podria afirmar que les dones africanes són les que porten l'estendard de la igualtat, i posaré un exemple que vaig sentir a l'esmentada presentació: quan hi va haver el genocidi de Ruanda, van morir molts homes i va ser en aquell moment que les dones es van fer càrrec de tot: de la família —com sempre—, però també de la comunitat i dels negocis. I ara, el 2014, el 44 per cent de les empreses i dels negocis són gestionats per dones i el parlament ruandès és l'únic parlament del món que té un 55 per cent de dones.

El Dia Internacional de les Dones ha esdevingut un moment de reflexió sobre els progressos assolits, un moment de crida al canvi i una celebració dels actes de coratge i determinació fets per dones corrents que han tingut un paper extraordinari en la història dels seus països i de les seves comunitats.

L'acte que celebrem avui compta amb moltes aportacions voluntàries —no hem inventat res de nou: fa tres anys vam veure que ens agradava i hem continuat fent el mateix. Avui, el pòrtic l'ha fet Sílvia Cópulo, i li agraeixo molt la petita part de la seva vida que ens ha volgut explicar. També hem pogut escoltar cinc dones protagonistes de la Catalunya d'avui, a qui també vull agrair el testimoni: Anna Pujol, Dacha Atienza, Sílvia Congost, Rosa Galindo i Rosa Vela. I, al final de l'acte, tindrem l'actuació del Cor Geriona, sortit de l'Escola Municipal de Música de Girona, i que ha tingut la simpatia, l'empatia i les ganes de venir a commemorar aquest dia amb nosaltres.

De tots els testimonis que hem sentit em quedaria amb uns conceptes amb els quals crec que tothom hi pot estar d'acord: l'autoestima, l'autoconfiança, la voluntat de no sortir mai del propi espai i, sobretot, de posar en connexió les dones —dones en xarxa—, perquè d'aquesta manera segur que anirem endavant.

Això que hem fet avui és normalitat, que s'acaba imposant no pas als butlletins oficials sinó a la realitat. Guanyem en molts àmbits de la vida quotidiana: hem sentit històries, vivències d'èxit, de talent, de realització personal. Però convé, també, fer un espai a l'homenatge i al record de totes les dones que encara avui pateixen pel fet de ser-ho, i per això vull fer una referència expressa a la darrera víctima de la violència masclista, de la setmana passada, una dona gran del barri badaloní de la Salut. Ella representa, malauradament, les dones agredides, denigrades, anul·lades i silenciades, i cal insistir en l'obligació dels poders públics de combatre la violència masclista i totes les manifestacions de sexisme, però també en la implicació d'entitats i de ciutadans en una lluita que és i ha de ser de tothom per una convivència plena, que només s'aconsegueix des de la garantia i el respecte efectius de la dignitat de les persones.

Aquesta setmana, sortia una enquesta feta cara a cara a 42.000 dones dels vint-i-vuit països de la Unió Europea, 1.500 d'elles de l'Estat espanyol, i hi apareixien una sèrie de dades que crec que convé recordar: un 75 per cent de les dones amb càrrecs professionals han patit assetjament; un 33 per cent de les dones majors de quinze anys han experimentat algun tipus de violència física o sexual al llarg de la seva vida, i un 22 per cent han estat maltractades per la seva parella.

Una de les troballes més sorprenents ha estat que sembla que aquest alt grau de violència que pateixen les dones ha canviat una mica de lloc: als països nòrdics, és a dir, en les societats més igualitàries, al voltant d'un 30 per cent de les enquestades declaren haver estat víctimes de violència física o sexual al llarg de la seva vida. En societats més conservadores, com Portugal, Itàlia o Espanya, aquest percentatge baixa del 13 fins al 20, i algunes de les conclusions eren que, on hi ha més igualtat, les dones han estat exposades a més risc perquè fa més temps que són dins el mercat de treball i, per tant, són competidores. També s'ha sostingut que potser als països del sud no es fan tantes denúncies. El que queda clar —i és la conclusió política que n'hem de treure— és que totes les institucions han de prioritzar aquesta qüestió en la seva agenda política, perquè continua essent un problema.

Ara permeteu-me una anècdota molt il·lustrativa. Fa pocs dies, vam viure la novena edició del Mobile World Congress: les dones van representar el 18 per cent dels visitants, el 9,78 per cent dels conferenciant i, en canvi, el 90 per cent del personal que atenia els estands.

Pel que fa al món judicial, ara hi tenim el 51 per cent de dones: sis de cada deu nous jutges són dones, i de dones fiscals en tenim el 62 per cent. L'any setanta les dones no podien ser ni jutgesses ni fiscals, i hem guanyat una fita important: a les cinc sales del Tribunal Suprem hi tenim onze magistrades d'un total de vuitanta magistrats, i l'onzena magistrada presideix la Sala Penal per primera vegada a la història, en dos-cents anys.

La medicina és un altre món amb rostre de dona, però tot just ha fet cent anys de la mort de la primera metgessa catalana, Dolors Aleu, i el Col·legi de Metges n'ha celebrat l'efemèride. Ara el 60 per cent dels metges són dones. També ho són el 68 per cent dels estudiants de Medicina, el 14 per cent dels caps de servei i el 17 per cent dels catedràtics. A poc a poc anem fent camí, però hem de continuar!

En temes empresarials i econòmics, el 69 per cent de les empreses no té cap dona a l'equip directiu: la quota femenina als consells d'administració de les empreses públiques de la Generalitat és del 22 per cent i les conselleres a les empreses de l'Ibex 35 representen el 13,5 per cent del total de consellers. Anem a poc a poc, però hem de continuar treballant.

La societat que som, la societat que estem construint i la que volem construir no s'entenen ni s'entendran sense l'aportació substancial que hi fem les dones en tots els àmbits, una aportació que fem recuperant terreny que ens havien fet perdre o que ens havien negat i tenint ben clar que no hi ha marxa enrere ni renúncia possible.

Una cosa és clara: la societat que som, la societat que estem construint i la que volem construir no s'entenen ni s'entendran sense l'aportació substancial que hi fem les dones en tots els àmbits, una aportació que fem recuperant terreny que ens havien fet perdre o que ens havien negat i tenint ben clar que no hi ha marxa enrere ni renúncia possible. Allò que deia una de vosaltres, que la vostra àvia no havia pogut estudiar perquè si hi havia uns quants diners era millor que estudiés el noi, això ha passat a moltes famílies. Ara ja no passa tant, per sort, perquè s'educa en la igualtat, però, així i tot, no hem arribat al final del camí.

Per a acabar, vull fer una crida a l'autoestima i a la confiança en les nostres pròpies forces. Hem hagut de superar molts obstacles, moltes pors i molts prejudicis, per això hem de valorar el llarg recorregut que hem fet. Vull retre homenatge a les dones que han militat i militen a favor del benestar i la cultura, assumint responsabilitats de primer ordre. I vull recordar, aquí, dues dones que ens van deixar l'any passat, Joana Raspall i Teresa Losada, i tantes i tantes dones valorades i estimades, imprescindibles per a arribar fins aquí. I també vull recordar les nostres mares, les nostres àvies i el conjunt de dones que, generació rere generació, han treballat per les nostres llibertats i perquè avui ens trobéssim aquí.

No ens mereixem una illa on sentir-nos protegides: el nostre món és el món, un món on ens puguem desenvolupar en plenitud.

Catalunya és avui un país de llibertat i vol construir el seu futur en llibertat. Les dones hem contribuït a fer-lo i tenim voluntat de continuar construint-lo, de protagonitzar la història col·lectiva, com ho van fer les dones que l'any 1931, quan encara no podíem votar, ens van mobilitzar a favor de l'Estatut de Catalunya, obertament i rotundament.

Les dones demanem pas, el pas que ens pertoca i el que ens mereixem. Crec que avui hem demostrat que les dones tenim pressa —tal com afirmava Eva Peruga al seu pòrtic de l'any passat— i crec que hem de continuar endavant.

La primera cançó que ens interpretarà seguidament el Cor Geriona és *L'illa de les dones*, una illa on les dones estan protegides, a recer de la violència masclista, i on tenen l'oportunitat de refer la vida, de lluitar perquè els fills del seu amor mai no tastin l'amargor. No ens mereixem una illa on sentir-nos protegides: el nostre món és el món, un món on ens puguem desenvolupar en plenitud. Aquest missatge, que de segur que inspira les celebracions del 8 de març de tots els continents, és plenament adequat per a la Catalunya d'avui, per a tots els nostres pobles, viles i ciutats.

Després, un cop acabat l'acte, esteu convidades a veure una exposició temporal que, amb el títol «L'art té nom de dona», dona veu a dinou dones artistes. També Catalunya té nom de dona, certament, però quedem-nos amb la constatació que Catalunya té present i futur de dona.

Commemoració del desè aniversari de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Palau del Parlament, 24 de novembre de 2014

Saludo totes les autoritats i persones assistents, i sobretot les responsables de les entitats que avui us aplegueu en aquest acte de commemoració del desè aniversari de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, plataforma que va constituir-se amb un objectiu molt clar: aglutinar totes les entitats i persones que, des de diverses sensibilitats, volen erradicar la violència contra les dones a la nostra societat. Han passat ja deu anys, i si mirem enrere podem veure que s'han fet moltes coses.

M'agradaria començar comentant aspectes que crec que, d'una banda, marquen la lluita per l'erradicació de la violència de gènere i, d'una altra, ens indiquen el camí que hem de continuar fent.

Hi ha dues dates rellevants: fa vint-i-un anys, el 20 de desembre de 1993, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra les dones, i el 17 de desembre de 1999, sis anys després, va declarar el 25 de novembre Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones. Demà, com cada 25 de novembre, totes les dones i tots els homes estem cridats a fer un minut de silenci per les dones assassinades com a conseqüència d'aquest tipus de violència. Un altre apunt important: el desembre de 1997, fa disset anys, Ana Orantes, una dona granadina maltractada, fou cremada viva pel seu exmarit després d'haver explicat la seva història de maltractaments en un programa de televisió, a Canal Sur. Aquest fet, que va traspasar totes les fronteres, va marcar un punt d'inflexió: a partir d'aquell moment, tothom —poders públics, administracions, entitats, dones— es va començar a moure de debò.

Al cap de pocs anys ja teníem la llei, la promesa Llei orgànica de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, que va ser aprovada al desembre del 2004 i va entrar en vigor al gener del 2005. Era una llei completa, però completa des del punt de vista punitiu. Era una llei que molts hauríem volgut que s'utilitzés com a últim recurs, perquè el més important és tota la resta: el que cal, sobretot, són polítiques de prevenció. És clar que es necessiten altres recursos per a les dones que ja han patit o pateixen aquest maltractament, però hem de tenir especial cura de la nostra gent jove, dels nens i les nenes: a les nostres filles i les nostres netes els hem d'assegurar un futur millor. En aquest sentit, Ana Orantes, amb el seu relat, va donar peu a un canvi radical en la nostra societat.

Des del 1999 tenim més dades anuals sobre les dones mortes per violència de gènere. Des d'aquell any fins al 2014, fins ahir, a l'Estat espanyol han mort 980 dones, de les quals

155 a Catalunya. De vegades, i amb tota la raó, hem fet manifestacions contra la guerra, contra el terrorisme, etc. Hem vist mai cap manifestació d'un milió de persones contra la violència de gènere? Potser ens ho hauríem de plantejar. Quan en les enquestes es pregunta a la gent el problema que més li preocupa, la violència contra les dones apareix en el dinovè lloc. No oblidem mai, però, aquelles 980 dones mortes. Som aquí per a celebrar el desè aniversari d'una plataforma de dones lluitadores, però sobretot som aquí per a fer el que estigui a les nostres mans perquè això no torni a passar.

L'any passat es va encarregar a la Unió Europea la primera gran enquesta sobre la violència contra les dones, una enquesta que trenca mites i revela una realitat hostil, ja que reflecteix clarament que aquest problema existeix en tota la societat europea i d'una manera molt clara, amb uns percentatges molt preocupants. L'enquesta es va fer a 42.000 dones elegides a l'atzar, d'entre 18 i 75 anys i dels 28 països de la Unió Europea, de les quals 1.500 eren de l'Estat espanyol i 250 catalanes. Es pot afirmar amb rotunditat que la violència contra les dones és un fenomen estès i un problema comú.

Una de les conclusions més sorprenents de l'enquesta és que als països amb societats més igualitàries, o sigui, als països del nord d'Europa, el percentatge de violència contra les dones és més alt que no pas als països del sud: al voltant del 30 per cent de les enquestades en aquells països van declarar haver estat víctimes de la violència de gènere al llarg de la seva vida. L'enquesta concloïa que als països nòrdics, on hi ha més igualtat, les dones han estat exposades a més risc perquè fa més temps que són dins el mercat de treball i, per tant, són un factor de competència. Aquest és un element més per a tenir en compte respecte a la violència contra les dones. En canvi, als països del sud, com ara Espanya, Itàlia o Portugal, el percentatge de dones víctimes de la violència de gènere se situa per sota del 20 per cent. L'enquesta, però, adverteix que, així com als països del nord el fet que la dona sigui molt més present en tots els àmbits de la societat pot provocar que rebi més violència, també pot ser que als països del sud, on no fa ni vint anys aquest era un tema privat de la llar, el maltractament contra les dones sigui menys visible. Per tant, aquest 20 per cent pot ser enganyós.

Crec que aquesta enquesta com a mínim ens dona unes pautes i ens diu on som. I, per tant, el que està clar és que no anem bé. Hem de fer moltes més coses. Algunes de les mesures que ens proposen els estudis ja les fem, però d'altres encara no, i ens ha de preocupar molt el fet de sentir que els nois i les noies, els nens i les nenes, tenen tantes possibilitats de viure la violència. Per tant, hem de ser capaços de buscar les polítiques de prevenció que ajudin a garantir una educació correcta. La família hi té un paper molt important i no se li pot prendre, aquest paper, perquè la manera com seran els nens i les nenes quan siguin adults depèn molt dels comportaments que visquin dins les seves famílies. Ara, l'escola té també una funció educativa molt important, i això s'ha de tenir molt en compte, perquè també sabem que molts nens i nenes d'onze, dotze o tretze anys reproduïen estereotips que ja no haurien de tenir, perquè són propis de la nostra educació, però no són els models que els corresponen d'acord amb el temps que vivim. Per tant, penso que la recerca és absolutament necessària, i també els mitjans judicials i jurídics, però sobretot és fonamental que construïm les polítiques de prevenció que en el futur han d'ajudar les nostres filles i les nostres netes.

Vull felicitar i donar les gràcies a la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere. Ja fa mesos que vam parlar per a determinar una data al voltant del 25 de novembre per a fer aquest acte, objectiu que hem aconseguit, com també el fet que hagi estat un acte reeixit, amb unes intervencions que ens han exposat experiències de les quals hem de treure profit. Hem sentit la veu dramatitzada de Carme Sansa, una veu meravellosa que ens ha posat realment en el lloc dels personatges que ha interpretat. Vull donar les gràcies també a Lúdia Heredia, conductora de l'acte. I tot seguit escoltarem la veu de Marina Rossell, de manera que aquesta commemoració tindrà un final magnífic. Per tant, moltíssimes gràcies a totes vosaltres per aquests anys d'activisme, per aquesta lluita de tolerància zero, perquè dieu cada dia a la vostra feina «prou violència de gènere» i perquè reforceu un sentiment molt clar de continuar endavant. En efecte, no ens aturaran, no ens aturarem, hem de continuar treballant per aconseguir el que en altres llocs ja han aconseguit: una prevenció més clara treballada des de les escoles o la universitat. Copiem, doncs, el que ens interessi d'altres països i rebutgem-ne el que no ens agradi. Amb la globalització podem conèixer experiències que ens ajudin.

Ara hem de ser conscients que, per sota de la superfície, encara hi ha moltes dones grans, dones adultes i nenes que viuen en silenci situacions de violència física o moral. Mereixen tota la nostra atenció, i amb actes com el d'avui hem de tornar a proclamar el nostre compromís contra aquest silenci. Queda molt camí encara per recórrer, però podem i volem recórrer-lo juntes i junts!

Quin és el mèrit de la Plataforma? Doncs, sobretot, aglutinar un conjunt d'entitats i treballar en xarxa, ja que, com més siguem, més experiències podrem compartir i més iniciatives podrem copiar. És la suma de moltes persones el que permet assolir els grans reptes. La plataforma n'és un bon exemple, ja que va començar ara fa deu anys amb vint-i-dues entitats adherides, i ara ja n'hi ha més d'un centenar, cosa que significa que pràcticament totes les entitats dedicades a l'erradicació de la violència contra la dona ja s'hi han adherit. I, a més, treballant des de la societat civil organitzada empeny els poders públics i les administracions. Cadascú ha de jugar el seu paper i té els recursos que té, però si treballem tots junts segur que millorarem la situació, de manera que ens hem d'implicar tots plegats per a aconseguir un món millor per a totes les dones que pateixen violència de gènere, com Ana Orantes, la terrible experiència de la qual va servir per a moure legislacions, moure la societat, dissenyar campanyes per a l'erradicació de la violència contra les dones, aconseguir recursos o aconseguir la tolerància zero. I ara hem de ser conscients que, per sota de la superfície, encara hi ha moltes dones grans, dones adultes i nenes que viuen en silenci situacions de violència física o moral. Mereixen tota la nostra atenció, i amb actes com el d'avui hem de tornar a proclamar el nostre compromís contra aquest silenci. Queda molt camí encara per recórrer, però podem i volem recórrer-lo juntes i junts!

Lliurament del Premi ICIP Constructors de Pau 2014 a la Women's International League for Peace and Freedom

Palau del Parlament, 24 de febrer de 2015

Acabem aquest acte de lliurament del quart Premi ICIP Constructors de Pau 2014, concedit a la Lliga Internacional de Dones per la Pau i la Llibertat (Women's International League for Peace and Freedom, WILPF), una organització internacional amb una trajectòria centenària.

Per al Parlament de Catalunya és un honor que cada any es lliuri el premi aquí. En aquesta edició el recull una dona, la senyora Adilia Caravaca, com a presidenta de la Lliga Internacional. No és la primera vegada, ja que també ha estat concedit a les Mares de Soacha, de Colòmbia. Igualment, avui aquí la majoria som dones. Tot plegat crec que té a veure amb el tema de fons: la implicació de les dones en la construcció de la pau.

Aquest acte, amb què lliurem el Premi ICIP Constructors de Pau a una entitat de dones, és, en certa manera, el pòrtic de tots els que al març i a l'abril es faran arreu de Catalunya amb motiu del Dia Internacional de les Dones, actes diversos que any rere any coordinen el Govern, l'Institut Català de la Dona i el Parlament per a donar a conèixer les dades relatives al paper de la dona en la societat.

En la celebració del 8 de març, sempre recordem aquelles pioneres que defensaven els drets que avui tenim i aquells pels quals encara hem de seguir lluitant, perquè gràcies a elles avui som on som.

La primavera del 2015, més de 1.200 dones es van aplegar al Congrés Internacional de Dones de la Haia. Avui dia seria fàcil reunir-les. En aquell moment, però, era molt complicat. Tot i així, hi havia una raó de pes perquè tantes dones, de diversos països i que representaven cent cinquanta organitzacions, anessin uns dies a la Haia amb la voluntat de parlar, en un moment de conflicte, sobre pau i desarmament. Per tant, cal que no oblidem aquell moment constituent de la WILPF, ara que estem recuperant la memòria històrica, i que parem compte en el fet remarcable que va significar. Per això, retem homenatge a aquelles precursors que, a banda de lluitar pels drets de les dones, els drets econòmics, els laborals i els polítics, van lluitar també per la pau i el desarmament.

Aquesta lluita per la pau i el desarmament ha de continuar, aquesta fita s'ha d'aconseguir, i la Lliga Internacional de Dones per la Pau i la Llibertat ha de servir, sobretot, perquè això sigui una realitat.

Hi ha tres motius molt clars, a banda de la seva condició de presidenta de la WILPF, perquè la senyora Caravaca reculli aquest premi: el seu activisme, el seu paper com a ad-

vocada i els seus orígens. És de Costa Rica, un país clarament posicionat a favor de la pau, que va fer una opció pacifista clara amb el president José Figueres, d'origen català.

El 1915, quan es va celebrar aquell congrés de la Haia, començaven també arreu del món els moviments de dones. En la celebració del 8 de març, sempre recordem aquelles pioneres que defensaven els drets que avui tenim i aquells pels quals encara hem de seguir lluitant, perquè gràcies a elles avui som on som.

Desitjo que en el pròxim congrés, que celebraran a l'abril també a la Haia, i en què han aconseguit que hi hagi 1.200 dones, puguin continuar treballant per la pau i perquè s'evitin la guerres. Els desitjo sort i, sobretot, que no perdin ni la il·lusió ni la capacitat d'esforç per a continuar treballant per la pau i el desarmament.

Commemoració del Dia Internacional de les Dones

Palau del Parlament, 10 de març de 2015

Un any més, pels volts del 8 de març, celebrem institucionalment el Dia Internacional de les Dones, per a homenatjar, valorar i fer visibles els milers de dones que, silenciosament i de manera invisible, fan funcionar diàriament aquesta societat, les nostres famílies, les empreses i les comunitats. Vull donar les gràcies, especialment, a la periodista Montserrat Besses, que ens ha emocionat amb el seu pòrtic, que ha estat un homenatge a la seva família, a totes les famílies, perquè els devem molt, sobretot el que s'ha explicat ara i aquí.

Pel bé de tots, la història també ha de ser nostra: també s'ha d'escriure de color violeta, si volem créixer com a país i si volem que la nostra societat valgui realment la pena.

També vull donar les gràcies a les joves intèrprets del Conservatori del Liceu, que al final de l'acte ens oferiran un recital de peces de compositores noucentistes catalanes, i a les protagonistes d'aquesta cinquena edició del Dia Internacional de les Dones: Josefina, Laia, Sònia, Elisabet i Txell, que han volgut compartir amb nosaltres el seu testimoni de vida. Juntament amb les que ho han fet en edicions anteriors¹, ens permeten anar teixint una gran xarxa de dones amb una història comuna d'afirmació i de superació, i alhora ens brinden arguments per a afirmar que, pel bé de tots, la història també ha de ser nostra: també s'ha d'escriure de color violeta, si volem créixer com a país i si volem que la nostra societat valgui realment la pena.

És important que les dones ens fem ben presents, que propiciem la visibilitat de la nostra força i del nostre potencial en tots els àmbits, fins i tot en els que teníem vetats fins no fa gaire. Recordem, per exemple, l'àmbit de la justícia, de la medicina, de la policia o de l'exèrcit, en què ara ja som un 15 per cent. Però també hem de ser presents en els àmbits que encara se'ns resisteixen, com les tecnologies de la informació i de la comunicació o les enginyeries, tal com certifica el feble protagonisme femení al darrer Congrés Mundial del Mòbil.

Es tracta de valorar els avenços que hem anat fent en la nostra vida diària, en la nostra activitat pública i privada, en les relacions familiars, a la feina i en l'estudi. No ho hem tingut fàcil, encara patim resistències, obstacles i rigideses que ens impedeixen viure i créixer en plenitud i igualtat efectiva.

¹ Les dones que han ofert els seus testimonis al llarg de les commemoracions del Dia Internacional de les Dones en els anys 2012-2015 han estat Carme Izquierdo, Sílvia Sorribas, Maria Dolores Millán i Carme Díaz Carbajo (2012); Gemma Téllez, Maite Otero, Fina Bravo, Pilar Rossinyol i Maria Rovira (2013); Anna Pujol, Dacha Atienza, Sílvia Congost, Rosa Galindo i Rosa Vela (2014); i Josefina Carbonell, Laia Serrano, Sònia Llovet, Elisabet Fitó i Txell Costa (2015).

Vull, en aquest moment, destacar les dades que ens fan copsar un cop l'any l'estat de la situació, amb una referència especial a l'ocupació. Per començar, podríem referir-nos al fet summament injust que les dones guanyem un 19 per cent menys que els homes —i, a partir dels quaranta-cinc anys, un 30 per cent— i que aquesta discriminació salarial s'acaba reflectint en les prestacions d'atur i les pensions, de vegades un 31 per cent més baixes. Vull recordar, en aquest punt, que la setmana passada, al ple del Parlament, vam llegir una declaració institucional aprovada per tots els grups parlamentaris sobre la bretxa salarial i la necessària igualtat salarial entre homes i dones.

Del 2007 al 2014, en plena crisi econòmica, el nombre de dones autònomes va créixer un 11,3 per cent per diversos motius, però sobretot perquè la crisi les ha fet sortir de casa, repensar-se la vida i ajudar. L'ocupació femenina és del 46 per cent, és gairebé nou punts inferior a l'ocupació masculina, i el treball a temps parcial és molt superior en les dones: un 23 per cent contra un 8 per cent en els homes.

Permeteu-me que us faci dos o tres apunts, algun a títol d'anècdota. Llegia recentment en un article d'opinió que, si un extraterrestre volgués conèixer els humans i, per a això, fes un cop d'ull a un diari, secció per secció, arribaria a la conclusió que l'espècie humana està composta per un 85 per cent d'homes i un 15 per cent de dones, atesa la proporció habitual entre els protagonistes de l'actualitat, és a dir: els tertulians, els periodistes, els mitjans de comunicació, les cares visibles, les empreses, aquelles fotografies que dic en blanc i negre, del pont aeri o bé d'altres.

La conciliació és l'assignatura pendent. Si bé és cert que, si no hi ha un acord entre la parella, no tindrem conciliació, coincidirem també que és un tema pendent de l'agenda política i que alguna cosa hi hem de fer. No pot ser, per exemple, que l'any 2013 en una empresa hi hagi un 97 per cent de dones que demanen reducció laboral per a la cura dels fills i només un 2,5 per cent d'homes. Si continua aquesta proporció, no tindrem conciliació.

Tot seguit parlo d'un altre tema que preocupa: la violència de gènere. En una enquesta recent, feta a joves d'entre quinze i vint-i-nou anys, s'hi palesava que, entre els joves, el nivell de rebuig global de la violència masclista i de les seves expressions més clares, com la física o la psicològica, és gairebé total i supera el registrat en altres franges d'edat amb quotes de més del 97 per cent. Tot i així, el 33 per cent d'aquests joves considera inevitable o acceptable la denominada violència de control. Veuen bé, per exemple, impedir que la parella es relacioni amb la seva família o amistats, o impedir que treballi o estudiï, o vigilar-li els horaris: dir-li, en definitiva, què pot fer. Crec que és un element que cal tenir molt en compte, en la formació, en l'educació, a les escoles, a la família; tots hi tenim una responsabilitat. Potser ja fa un parell d'anys que van sortint dades en aquest sentit. Si m'ho arriben a dir fa deu anys no m'ho hauria cregut, perquè pensava i penso que fem molt en temes preventius, però potser no hi fem prou.

Ara, voldria referir-me a dos actes recents que han tingut a veure, indirectament, amb el 8 de març. El primer, que va tenir lloc al Palau del Parlament, va ser l'acte de lliurament del Premi ICIP Constructors de Pau a la Lliga de Dones per la Pau i el Desarmament, entitat creada el 1915. Mitjançant aquesta entitat, es premiava el feminisme internacionalista i pacifista i les seves aportacions a la humanitat.

Malgrat tot el que hem avançat, queda camí per recórrer, però, sobretot, queden encara moltes dones, amb noms i cognoms, que, en diferents aspectes de la vida privada i pública, han vist minvades les seves possibilitats i han vist qüestionats la seva vida, dignitat, integritat i futur.

L'altre acte és l'atorgament de la Medalla d'Or de la Generalitat a Neus Català, lluitadora tenaç pels drets i les llibertats i gran defensora de la igualtat entre dones i homes. Exiliada com a conseqüència de la Guerra Civil Espanyola, deportada durant la Segona Guerra Mundial, internada en dos camps de concentració, la Neus va sobreviure i va prometre que mantindria la memòria per totes aquelles dones i homes que van patir l'exili, l'extermini i la mort.

Malgrat tot el que hem avançat, queda camí per recórrer, però, sobretot, queden encara moltes dones, amb noms i cognoms, que, en diferents aspectes de la vida privada i pública, han vist minvades les seves possibilitats i han vist qüestionats la seva vida, la dignitat, la integritat i el futur. Totes aquestes dones mereixen ser ben presents en el nostre acte. Per això, voldria expressar un record especial per les dones que encara avui són maltractades físicament o psíquicament, assassinades, un record emotiu acompanyat del nostre compromís solemne de continuar lluitant sense treva contra la violència de gènere.

Més que mai, hem de ser proactius en polítiques de promoció de la igualtat, l'equitat i la conciliació. La campanya del Govern «Tu mous fitxa» ens interpella promovent la reflexió al voltant del concepte d'equitat de gènere, adaptant la norma jurídica a cada cas concret. Hem de saber-nos fortes i reconèixer i fer que reconeguim el paper que hem tingut i tenim les dones en la gestió del nostre present col·lectiu, sobretot en un context de greu crisi com el que hem viscut.

Permetin-me que els proposi que tots plegats treballem perquè el país renovat que volem construir sigui un país sensible i equitatiu, que creï les condicions per a la igualtat efectiva entre dones i homes, i sigui, en definitiva, una Catalunya paritària, digna, avançada, lliure i justa.

Com sempre, les dones han estat al de carrer, a les llars, als llocs de treball o en infinitat de voluntariats. Hi ha hagut dones que han salvat la situació, que han apuntalat la cohesió social, sovint sacrificant la seva promoció professional i les seves perspectives laborals. Han fet de matalàs per a esmorteir la crisi, han repensat la seva vida laboral.

En el seu missatge amb motiu del Dia Internacional de les Dones del 2015, la directora executiva d'ONU Dones instava els països a fer el pas per a la igualtat de gènere amb un progrés substancial fins al 2020, tot marcant com a objectiu aconseguir un Planeta 50/50 abans del 2030, amb el benentès que treballar per l'apoderament de les dones era treballar també per l'apoderament de la humanitat. Per això, permetin-me que, per acabar, els proposi que tots plegats apostem per l'esperança i, així, treballem perquè el país renovat que volem construir sigui un país sensible i equitatiu, que creï les condicions per a la igualtat efectiva entre dones i homes, i sigui, en definitiva, una Catalunya paritària, digna, avançada, lliure i justa.

PARLAMENT DE CATALUNYA